

กฎแห่งกรรม . ธรรมปฏิบัติ เล่มที่ ๔

พระราชสุทธานมมงคล

(จรัญ ฐิตธมฺโม)

ทีมาโยโก โหตุ ภาวนาวิสุทธิเถร

ท่านสร้างวัด พัฒนา ประชาชน

รับคน เข้าฝึก ธรรมฐาน

ทั้งนักเรียน นักศึกษา ข้าราชการ

ขยายงาน มิได้หยุด รุดหน้า ไกล

แต่ละรุ่น แต่ละรอบ เข้าอบรม

ต่างชื่นชม เหมือนมีชีวิตใหม่

ได้รู้ ธรรม จึงรู้ ทาง ที่จะไป

รู้ทุกขภัย รู้รส กฎแห่งกรรม

ท่านได้ให้ สิ่งที่มีค่าสุด

ที่มนุษย์ ควรได้ ไม่ตกต่ำ

ปฏิบัติ วิปัสสนา คุณค่าล้ำ

เพื่อจะนำ ชีวิตตน พ้นอบาย

ท่านทุ่มเท พลัง ทั้งชีวิต

มีเมตตา ต่อศิษย์ ทั่วทั้งหลาย

ช่วยดับทุกข์ ดับร้อน ช่วยผ่อนคลาย

ยอมเหนื่อยกาย เหนื่อยใจ ไม่เว้นวัน

พระ คือหลวงพ่อดี

อัมพวัน

ภาวนา จิตจรัญ

โรจน์แล้ว

วิสุทธิ มรรคเจริญจร-

โลงศาสน์

คุณ ท่านคังควงแก้ว

ก่องหล้าเรื่องกมล

ด้วยจิตคารวะอย่างสูง

จาก

ยุวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ และคณะศิษยานุศิษย์

(ชาญชัย ลวิตรังสิมา ประพันธ์)

คำปรารภ

ปี ๒๕๒๑ เดือนตุลาคม หลังจากประสบอุบัติเหตุถึงคอหักแล้วกลับฟื้นคืนชีพขึ้นมา หลวงพ่อได้ตั้งปณิธานขอใช้ชีวิตส่วนที่เหลือทำงาน “สร้างคน — พัฒนาคน” อย่างสุดความสามารถ

ปี ๒๕๒๕ ห้าปีต่อมา เป็นปีฉลอง ๒๐๐ ปีแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ปณิธานอันน่าประทับใจนั้น ก็ปรากฏเป็นรูปธรรมเด่นชัดแก่สายตาของมวลมนุษยและทวยเทพ นั่นก็คือหอประชุม “ภาวนาภรณ์ศรีทิพา” ที่สง่างาม ร่มรื่นใจ สามารถเปิดให้บริการธรรมแก่คณะบุคคล สถาบัน และหน่วยราชการ ได้ตลอดปี ไม่มีหยุดเสาร์ — อาทิตย์

การปฏิบัติธรรมนี้แหละ คือ โรงงานและเครื่องจักรกลในการสร้างคน ช่วยหนุนส่งให้ผู้ที่ผ่านโรงงานนี้แล้ว ได้คัมภีร์พระธรรม ซึ่งพระพุทธองค์ตรัสรับรองไว้ว่า

“สรรพสัตว์ ธมฺมโร ชินาติ” ธรรมพระธรรมชำระสัตว์ทั้งปวง

อานุภาพสรรพธรรมเป็นมหัศจรรย์ ฝึกลึ้นจิตใจและพฤติกรรมของผู้ปฏิบัติธรรมจากคำ เป็น ขาว จาก เข้ม เป็น เมตตา จาก กอบโกย เป็น เสียสละ รวมความว่า พระธรรมเปลี่ยนวิญญูณเดิมของเขา จาก วิญญูณ — แผลงวัน ที่ชอบแต่ของเหม็น ให้กลายเป็น วิญญูณ — แผลงฝั่ง ซึ่งเที่ยวไล่หาของหอมหวาน จากเกสรดอกไม้

ปีแล้ว — ปีเล่า เกียรติคุณ — ผลงานจากโรงงานสร้างคนของวัดอัมพวันนี้ ค้ำฟ้า ก้าวไกลออกไปๆ ในที่สุด หอปฏิขกรรมหลังเดิมก็กลายเป็นเล็กเกินไป ไม่พอสันองตอบความต้องการผู้ใคร่ธรรมทั้งหลายได้

ปี ๒๕๓๒ หลวงพ่อจึง เนมิตธรรมสภาหลังใหม่ขึ้น ใหญ่โตกว่า จุผู้ปฏิบัติธรรมได้มากกว่าหลังเก่าถึง ๓ — ๔ เท่า ครั้นถึงเดือนเมษายน ๒๕๓๓ ก็อ้าแขนรับผู้ปฏิบัติธรรมของอุพุทธภิกษุสมาคมฯ จำนวนถึง ๘๕๐ คน ได้อย่างสบายมาก ถือเป็นปฐมฤกษ์ของธรรมสภา

หนังสือกฎแห่งกรรม — ธรรมปฏิบัติ เล่ม ๑ — ๔ นี้ คณะศิษย์ได้ร่วมกันจัดทำ เพื่อเสริมงานสร้างคนของหลวงพ่อดังกล่าว ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ก้าวไกลไปยิ่งขึ้น สามารถสัมผัสได้ทั้งที่บ้าน ที่สำนักงาน ทั้งในเมืองไทย และแม้ในอเมริกา จำนวนหนังสือที่ตีพิมพ์แต่ละครั้ง จะเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิมทุกครั้ง

ปี ๒๕๓๓ เดือนสิงหาคมนี้ หากจะประกวดผลงานพัฒนาคนด้วยธรรมปฏิบัติกันแล้ว ในจำนวน ๒ หมื่นกว่าวัดของเมืองไทยวัดอัมพวัน สิงห์บุรี ของพระเดชพระคุณ พระภวนาวินสุทฺธิคุณ ก็น่าจะอยู่ในอันดับไม่เกินที่ ๕ ในรัชสมัยของพระมหากษัตริย์องค์ที่ ๕ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

ผลพลอยได้จากการกระทำจริง และบรรลุผลจริงของพระอาจารย์ ซึ่งคณะศิษย์ได้รับก็คือทุกคนจะได้ยินเสียงที่กึกก้องที่สุด โดยหลวงพ่อไม่ได้เปล่งวาจาเลยว่า

“วายเมเลว บุริโส ยาว อตุลสุส นิบุปทา”

เกิดเป็นคน ต้องพากเพียรพยายามทำจนกว่าจะสำเร็จประโยชน์

ภูเขาสูงแสนสูง ก็จะต้องคคอยู่ภายใต้ฝ่าเท้าของคนที่พักพิงใต้ขึ้นไป ด้วยน้ำใจเด็ดเดี่ยว ไม่

ท้อถอย

๑๕ สิงหาคม ๒๕๓๓ วันคล้ายวันเกิดของหลวงปู่ ได้เวียนมาถึง คณะศิษย์มีความสุขใจยิ่ง ที่สามารถบรรจุจัดหนังสือกุณฑ์แห่งกรรม— ธรรมเนียมปฏิบัติ เล่ม๕ นี้ มาน้อมถวายเครื่องต่างสักการะ เป็นการบูชาคุณพระอาจารย์ที่เคารพยิ่งอีกครั้งหนึ่ง

ธมฺโม เหว รุกฺขติ ธมฺมจารี

พระธรรมนี้แหละ ย่อมรักษาผู้ประพฤติธรรม

พันเอก (พิเศษ) ทองคำ ศรีโยธิน

(ทองคำ ศรีโยธิน)

ประธานคณะผู้จัดทำ

หมายเหตุ

ขอขอบคุณและอนุโมทนาคณะผู้จัดทำทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์ สมพร แมลงภู ผู้ถอดเทปคำบรรยาย รวบรวมต้นฉบับ รวบรวมปัจจัยเป็นทุนค่าพิมพ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุจิตรา รณรัตน์ ผู้เป็นกำลังสำคัญในการรวบรวมปัจจัยเป็นทุนค่าพิมพ์ และเป็นผู้พิสูจน์อักษร

ขออานิสงส์นี้ มีผลให้ทุกท่านเจริญรุ่งเรืองขึ้นทั้งทางโลกและทางธรรมิกรา งขึ้นไปเทอญ

ภาคประวัติ

พระพุทธเจ้าหลวงกับวัดอัมพวัน

พระภิกษุวิสุทธินุญ

๒๘ ต.ค. ๑๒

บทนำ

เมื่อ ร.ศ. ๑๒๕ ตรงกับ พ.ศ. ๒๔๕๐ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จทางชลมารค จากพระราชวังบางปะอินเข้าสู่บางเสด็จ เพื่อนมัสการพระนอนองค์กรสิทธิ์ สิงห์บุรี และเสด็จผ่านวัดอัมพวัน ครั้งนั้นเจ้าอาวาสมีสมณศักดิ์ที่ พระครูพรหมนครบรรราชมุณี ชินสิทธิ์ ภาณุวารสังฆปาโมกข์ ท่านสร้าง ปลับปลาประดับขงทิวที่หน้าวัด และนำพระสงฆ์สาวกถวายพระพรชัยมงคล

พระปิยมหาราชทรงรับสั่งให้นำเรือพระที่นั่งแฉะเข้ามาตั้งสนทนากับพระครูพรหมนครฯ สั่งมา ภาฎิโมกข์ แล้วพระราชทานพระบรมฉายาลักษณ์ พร้อมทั้งพระราชหัตถเลขา ว่า

“ถวายวัดอัมพวัน ร.ศ. ๑๒๕ จุฬาลงกรณ์”

เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๕ พระภิกษุวิสุทธินุญ (ครั้งเป็นพระปลัดจรัญ) มาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสวัดอัมพวัน รักษาการ ๑ ปี พ.ศ. ๒๕๐๐ จึงได้รับการแต่งตั้งเป็นเจ้าอาวาส

ครั้งนั้นพระบรมฉายาลักษณ์ ๕ แฉวนอยู่บนศาลา วันหนึ่งเกิดพายุใหญ่ หอบกระเบื้องมุงหลังคา ศาลาหล่นมาเป็นพัน แล้วพัดเอาพระบรมฉายาลักษณ์ปลิวลงแม่น้ำเจ้าพระยาไปด้วย

คุณาภิหาริย์ พระบรมฉายาลักษณ์ ลอยไปลอยมาอยู่บริเวณหน้าวัดในแม่น้ำเจ้าพระยา เป็นเวลาถึง ๓ คีนแล้ว หลวงพ่อจึงลงไปพบ หยิบมาคลี่ดู เห็นเป็นพระบรมฉายาลักษณ์ จึงนำมาใส่กรอบบูชาไว้ที่กุฏิเจ้าอาวาสดังที่เห็นอยู่ทุกวันนี้

ต่อมา คุณชาย ุกรศิริพิพาผู้เป็นกำลังสำคัญในการสร้างหอประชุมภิกษุวิสุทธินุญ มีความเคารพเลื่อมใสในพระปิยมหาราชเป็นอย่างยิ่ง จึงขอพระบรมราชานุญาตหล่อพระบรมรูป ร.๕ ขึ้น ในวงเงิน ๑๖๐,๐๐๐ บาท แล้วอัญเชิญมาประดิษฐาน ณ หน้าหอประชุมดังกล่าว เป็นสิริมิ่งขวัญของวัดอัมพวันสืบมา

ครั้นถึง วันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๓๒ คล้ายวันเสด็จสวรรคตของพระปิยมหาราชเจ้า หลวงพ่อพระภิกษุวิสุทธินุญ ได้เชิญชวนศิษยานุศิษย์ให้มาพร้อมใจกันถวายบังคม หลวงพ่อ ได้กล่าวนำรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณของพระมหาราชพระองค์นั้น แล้วบำเพ็ญกุศล สดับปกรณ์ถวายพระราชกุศลเป็นกาลพิเศษ ในปีนี้ ประธานฝ่ายฆราวาสเป็นผู้ นำถวายพระราชกุศล ซึ่งทางวัด ได้จารึกชื่อไว้ คือ ม.ร.ว. คุณหญิงพรรณเรือง อัคราทร มารดาของ ดร. กิ่งแก้ว อัคราทร วิทยากรประจำของวัดอัมพวัน

เมื่อวานนี้เป็นวันคล้ายวันสวรรคต ขององค์สมเด็จพระปิยมหาราช มหาบพิตรพระราชสมภารเจ้าที่เราจะลืมนเสียมิได้

นักเรียนนายร้อย จปร. มาอบรมที่นี้ไม่ทราบก็พันคน พระองค์ทรงเป็นผู้ก่อตั้ง โรงเรียนเรียกว่า โรงเรียนนายร้อย จปร. เมื่อก่อนนี้เรียกว่า โรงเรียนนายร้อยทหารบก

เราควรคำนึงถึงในพระมหากษัตริย์คุณของมหาบพิตร พระราชสมภารเจ้า ท่านเสด็จประพาสยุโรป ทรงเห็นว่า อ้อ! เมืองใหญ่ข่มเหงเมืองเล็ก มันจะสุขเอาประเทศไทย เขามีอำนาจทางทหารมาก เครื่องมือ อุปกรณ์ทั้งหลายดีกว่าเรา และเราก็เรียนไม่ทันฝรั่ง เขาจึงมาข่มเหงน้ำใจเรา ขอส่วนน้อยของเราไปมิใช่น้อย

เมื่อก่อนเมืองไทยเรา มีอาณาเขตกว้างขวางถึงก้นตัน ไทรบุรี สิงคโปร์ เสียมราฐ พระตะบอง เวียงจันทน์ เชียงตุง ทั้งสองแม่น้ำฝ่งโจง เป็นของไทยมาแต่เดิมที

ทำไมอาณาเขตกว้างขวางมาก ผมเคยสอนนักเรียนนายร้อยว่า เราสูญเสียประเทศไทยไป๑๔ ครั้ง เหลืออยู่ตอนนี้แค่๒ เสียข สูญเสียไปตั้ง๑๒ เสียข

มหาบพิตรพระราชสมภารเจ้า ท่านคำนึงถึงเหตุการณ์นี้ ท่านเสด็จยุโรปหลายประเทศ มีประเทศ เยอรมัน รัสเซีย และฝรั่งเศส เป็นต้น ทรงใช้พระบรมราชโองการทูตรักษาเอกราชของชาติไทยไว้ได้ ครบเท่าทุกวันนี้

เหตุใดจึงเรียกพระบรมรูปทรงม้า โบราณเขาเล่าผมก็ไม่ทราบนะครับ ว่าฝรั่งนำม้ามาให้ทรง ตั้งใจจะเอามากัด เอามากินพระองค์ท่าน ม้าของเขาดูร้ายกาจมาก แต่แล้วกลับยอมสยบให้กับพระพุทธเจ้าหลวง พระองค์จึงได้ทรงม้า ฝรั่งยอม ยอมกลัวทีเดียว มีเรื่องเล่ามาอย่างนี้

คนยุคก่อน ไล่ทหารไม่ถูก ต้องไปเสียดำรงรูปการ ปี่ละ ๖ บาท แล้วต้องไปเข้าเดือน ต้องไปอยู่เดือนหนึ่ง คือไปเข้าเวรยาม ทหารนอกเกณฑ์ ความรู้ไม่ค่อยมีกัน แต่มีปัญหา นะครับ เพราะมีสมาธิภาวนา เป็นต้น

ท่านทั้งหลายขึ้นไปหาปู่ ทวด ย่าทวดว่าจริงไหม ปู่ ทวดไปเข้าเดือนใหม่ผมนี้ทัน ปู่ เล่า ยายเล่า บอกหลานเอ๊ย คนผู้ชายไม่ค่อยมีอยู่หรอก นี่ต้องให้เก็บข้าวตากเข้าไว้ เพื่อเกิดสงครามนะหลานนะ

ผมนี้ประสบมาเองนะครับ ข้าวสุกเหลือทิ้งไม่ได้ ต้องตาก เอาใส่ปีบไว้เพื่อเกิดสงคราม นี่ดีมาจาก คนโบราณ ถ้าพม่าเข้ามาประชิดติดประเทศไทย เราจะได้อ้าวตากใส่ย่าม ไปกินตามทาง

มีเงินกลม เงินเหรียญ เงินแบน ฝ่งหมด ไม่ให้พม่าเอาไป ถ้ารอดตายกลับมาขูดเอามาใช้ ถ้าตายแล้ว ชาติก่อน เป็นอดีตชาติมา มีผีมาเข้าฝันบอกของคุณไปขูดมาก็ของเราเมื่อคราวไปฝ่งไว้ แลหาราก็ไปขูดของ เรามา ถ้าไม่มีบุญวาสนา ไม่ใช่ของเรา ขูดอย่างไรก็ได้ เสียเวลาเปล่า ไม่ใช่ของเรา ไม่ได้ทำไว้ อันเป็น กฎแห่งกรรมนะครับ ใครทำใครได้เขาบอกไว้ชัด

การทหารได้เปลี่ยนมาเป็นยุคใหม่เพราะพระปรีชาสามารถและพระมหากษัตริย์คุณของพระปิยมหาราชพระองค์นั้น

เลิกทาส ก็พระองค์ท่าน เรายังเป็นขี้ข้าเขามาตลอดนะครับ สมัยก่อนเราไปเอาเงินเขามา ๑ คำลึง ไม่มีให้เขา ต้องเอาลูกไปขูดดอกจนกว่าจะหมดค่าดอกค่าต้น ใช้ต้นเขาแล้ว เอาลูกไปขูดดอก คือ ไปเป็นขี้ข้าเขา เอาไปให้เขาใช้ อย่างนี้ มีมานานแล้วตั้งแต่พุทธกาลก่อนโน้น

เอาเงินเขามาแล้ว เรามีนาอยู่ ๒ แปลง ทำอย่างไรต้องยกนาให้เขาไป ทำแบ่งครึ่งกับเขา ทำแทบตาย ได้ข้าวไม่กี่ถัง แต่เหลือจากนั้นต้องให้เจ้าของเงินที่เราไปกู้เขามาด้วยนะ ขอฝากไว้ด้ในวันปิยมหาราช

ท่านจะได้ทราบบ้าง สำหรับภิกษุที่เกิดมาไม่กี่ปีนะครับ ๒๐ กาลฝน คือ ๒๐ กว่าๆ ถ้าแก่กว่านั้นแล้วคงเข้าใจ

ก่อนรัชสมัยพระปิยมหาราช ถ้าจับผู้ร้ายได้ ไม่ยอมรับ ใช้บีบขมับ ตอกเล็บ เขียน โบย และให้ไปเข้าคุกขี้ไก่ ไก่นอนข้างบน คนนอนข้างล่าง ไก่ถ่ายมูลลงมาก็ถูกคน นี้เรียกคุกขี้ไก่ เอาหนามแหลมไปตอกเล็บ เจ็บขนาดไหน บางทีไม่ได้เอาของเขาไปก็ต้องยอมรับ นี่มันทำลายน้ำใจกันมาก

พระองค์ท่านทราบดินะครับที่ทำลายน้ำใจกัน มันเลวร้ายกันมากมาย ใช้อำนาจปาเถื่อนไปเบียดเบียนจิตใจราษฎร

ในเวลาถัดมา เรื่องสมัยเก่ามาเล่ากันใหม่ ถ้าใครเป็นผู้ร้ายไปฆ่าเขาตาย ยกตัวอย่างว่าฆ่าในเขตเมืองพรหมนคร แล้วขึ้นศาลตัดสิน มหาบพิตรพระราชสมภารเจ้าทรงตัดสินเองต่อหน้าพระที่นั่งท่ามกลางมุขอำมาตย์ เสนาบดี เป็นต้น ตัดสินประหารชีวิตนาย ฤๅษณ์มีภรรยาว่าฆ่าเขาที่ไหน ต้องนำไปประหารที่นั่น

ผมมานึกได้เมื่อคืนนี้ เมื่อสมัยผมจำพรรษาอยู่ที่วัดพรหมบุรี ข้างศาลาหลังเก่าเป็นที่ประหารชีวิต นายปลอด ต้องมีเพชรฆาตมาประหารชีวิตกันที่นั่น เพราะฆ่าเขาตายที่บางงา เป็นคนที่ไหนผมก็ไม่ทราบ

เจ้าเมืองเขาประกาศก่อน ว่าวันที่เท่านี้เขาจะนำนายปลอดมาฆ่าเขาตายที่บางงา ขอให้ประชาชนราษฎร พสกนิกร โปรดมาดูตัวอย่าง อย่าทำอย่างนี้ต่อไป เอาแห่ตระเวนนี้ ๓ วัน ๓ คืน อย่าเอาอย่างนายปลอด เป็นคนใจร้าย เป็นเวรกรรมเจ้าปลอด ฆ่าเขาที่ไหน ก็ถูกประหารชีวิตที่นั่น คนก็แห่เรือมาจากพระนครศรีอยุธยา เป็นมณฑลกรุงเก่า แห่กันมากคนล้นหลาม มีคนมาดูเต็มวัดเลย

ก่อนที่จะประหารชีวิต สมภารเล่าว่าหลวงพ่อบัณฑิตเป็นศิษย์สายหลวงพ่อกา วัดถ้ำตะโก เป็นสมภารองค์แรกของวัดนั้น ท่านเป็นผู้แสดงพระธรรมเทศนาโปรดนักโทษเรื่องกฎแห่งกรรม อย่าเสียใจเลย เราไปทำเขามา นึกว่าต้องใช้เวรกรรม อโหสิ ตั้งสติ กรรมฐาน

พอฟังเสร็จแล้ว ให้รับประทานอาหารให้อิ่ม จะประหารชีวิตในช่วงโมงต่อไป เครื่องบวงสรวงบูชาอยู่ข้างศาลา

คุณยายเล่าว่า เพชรฆาตสองคนรำ มีชื่อคาเอาดินอุดหู มีเครื่องเช่นบวงสรวง มีหัวหมบายศรี แต่คนลงดาบฟันจริงๆ อยู่ข้างหลัง อีกคนบอกว่า คิดถึงพ่อแม่แม่แก้ว คิดถึงพระรัตนตรัยนะ คิดถึงพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ไว้ เดียวก็จะตายแล้ว นายปลอดเป็นลมแล้วเป็นลมอีก เขาจูงขึ้นมาจากดินท่า เพราะแห่มาจากอยุธยา

นี่เรื่องจริงนะ ที่วัดพรหมบุรีนี่นะครับ โยมทองดี โยมทองคำ แจ่มยิ่ง เล่าให้กระผมฟังว่า ท่านยังเป็นเด็ก แต่เดี๋ยวนี้ท่านตายไปนานแล้ว คนแห่ไปดูการประหารชีวิตเหมือนอย่างกับงานวัด คนเป็นหมื่นไม่รู้มาจากไหน

ผมเกิดไม่ทัน สมภารท่านเล่าบ่อนายปลอดยังอยู่ข้างศาลาเก่าที่เขาฝังศพนายปลอด ศพยังอยู่ ยังไม่ได้เผา ฝังไว้ลึกมาก ประหารแล้วผล็องบ่อไป ไม่รู้กี่คนที่วัดพรหมบุรี

เมื่อผมมาบวชแล้ว นายปลอดยังไปเที่ยวเข้าเขาเลย ผมยังไปถามประวัติตอนผีเข้า นายปลอดบอกหมดเลย ผมบันทึกไว้

ผมบวชอยู่ที่วัดนั้น เดิมนั้น หลุมผียังอยู่ ผมจะ ไปชี้ให้ดูเลย ไม่มีใครเอาขี้ นมาเผาเลยนะครับ ไม่เหมือนหลังวัดอัมพวัน ที่บริเวณต้นมะขาม ผมเผา๒๐ศพนะ มะขามจึงเกิดกายสิทธิ์ขึ้นมา นี่แหละเรื่องเก่า มาเล่าให้ท่านฟัง บริเวณต้นมะขามวัดเราก็คเคยเป็นที่ประหารชีวิตนักโทษ มาเป็นเวลาหลายปี ครั้งกรุงศรีอยุธยาโน้น

เหตุการณ์ผ่านมา ในสมัยพระพุทธเจ้าหลวง พระองค์ท่านให้เลิกหมดทุกอย่าง เลิกประหารชีวิตแบบนี้ อูจาด ประจาน ให้ไปตระเวนน้ำ ตระเวนบก พระพุทธเจ้าหลวงให้เลิกหมด

มหาบพิตรพระราชสมภารเจ้า พระองค์ท่านได้ทรงให้เลิกทาส เลิกประจานต่อหน้าธารกำนัล ไม่ให้เอาผู้ร้ายประจานตามถนนหนทางอีกต่อไป ขอประกาศให้ทราบโดยทั่วกันในประเทศสยาม ตามพระราชโองการนี้

นี่ยังก้องอยู่ในโสตประสาท เราควรสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณถวายพระราชกุศลท่าน ขอพระองค์ทรงโปรดทราบด้วยญาณวดี

ต่อมามีเรื่องอัศจรรย์ดลบันดาลดังต่อไปนี้ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๐ ผมมาดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสแล้ว เกิดพายุร้ายพัดพาลังกาศาลาก่ากระเบื้องหลุดเป็นพัน สายอัสนิบาตพาดเป็นการใหญ่ เกิดอกินิหารหรือเกิดเพราะลมร้ายก็ไม่ทราบ

มีพระบรมฉายาลักษณ์ รัชกาลที่ ๕ อยู่ที่ศาลาบานหนึ่ง พระพุทธเจ้าหลวงทรงพระนามไว้ อยู่บนศาลาการเปรียญ **ถวายวัดอัมพวัน ร.ศ. ๑๒๕** เมื่อคราวเสด็จชมมารคบางปะอินมาวัดพระนอนจักรสีห์

สมัยนั้น มีพระครูพรหมนครบวรราชมุนีชินสีห์ภานุวัตร(สังฆปาโมกข์) เป็นเจ้าอาวาสวัดนี้ เป็นเจ้าคณะเมืองใหญ่ ยังไม่มีตัวจังหวัดสิงห์บุรี มีเมืองพรหมนคร เมืองอินทร์ เมืองสิงห์ เมืองสรรค เมืองสุพรรณบุรี บ้านช้าง บ้านตาล บ้านพรานแสวงหา บ้านกุ่ม บางบาล อำเภวิเศษไชยชาญ หัวตะพาน กบเจาที้ยกทัพไปค่ายบางระจันดังนี้

ตอนนั้นมีเรือโพธิ์ประจักษ์ เรือเขียว เรือแดง มากหลาย วังกันไม่พัก น้ำก็เต็มฝั่ง ระยะเวลาเดือน ๑๐ มีพายุร้ายฝนกระหน่ำ ๗ วัน ๗ คืน ดีเปรสชั่น เข้ามพัดรูปพระบรมฉายาลักษณ์ลงน้ำไป กรอกรูปไปอีกทางหนึ่ง พระบรมฉายาลักษณ์มีวนพันกลมลอยไปลอยมา ๗ วัน ๗ คืน น้ำก็ไม่วน

แต่ประการใดเล่า พระบรมฉายาลักษณ์ไม่ลอยไป ลอยไปได้แล้วก็ลอยขึ้นมาอีก แปลกมาก ผมเห็นกับตา

ผมก็ลงไปสร่งน้ำ เพราะครั้งนั้นยังไม่มีน้ำ ำระปา ไม่มีไฟฟ้าใช้ ต้องตักน้ำ ำใช้เองนะครับ มีแพท่าเรือ เมล์จอดตลอดเวลา มีศาลาน้ำเก่าๆ๒ หลัง เพิ่งมาสร้างกันใหม่ทั้งหลังเลย

เอาขึ้นไปตักน้ำที่แพท่าสร่งแล้วผลัดผ้าเรียบริ้ว มองเห็น **เงะ! อะไร ลอยตัวป่องๆ น้ำก็ไหลล่อง** **ทำไมลอยขึ้นมาเหมือนน้ำ พอลอยลงไป ก็ลอยขึ้นมาอีกแล้ว ไหลไปไหลมา** ผมก็ตัดสินใจหยิบดู ผมกลัวว่าจะเป็นผีล่อน้ำ ขาวๆ ตัวป่อง เลยกี่จับขึ้นมา ขาดหูคว่ วันหมด ค่อยๆ คลี่ปะเอาข้าง

เห็นว่าเป็น พระบรมฉายาลักษณ์พระพุทธรเจ้าหลวงนระครับ ทรงเขียนว่า ถวายวัดอัมพวัน ร.ศ.๑๒๕
ลงพระนาม จุฬาลงกรณ์ ด้วยลายพระหัตถ์พระองค์เอง

ผมก็อัญเชิญมาใส่กรอบอยู่ที่กุฏิผม ไปดูได้นะครับ ตั้งแต่นั้นมา วัดอัมพวันก็มั่งคั่งสมบูรณ์มาโดย
ลำดับ

ต่อมา มีตาเป๊ะแก่อายุประมาณ ๔๐ ปี มากับภรรยาและลูก ๑ คน ผมจำไม่ได้ละเอียด ผมยังหนุ่มนี่
เป็นเจ้าของอวาสาอายุ ๒๕ ปี พรธยา ๕ พรธยาเดี๋ยวนี้เราอายุ ๖๒ ปี มันต่างกันอย่างไรคิดเอาเอง

เขาขับสิบล้อมาให้เจิมรด สมัยนั้นถนนไม่มี สะพานบางงาไม่มี ต้องข้ามเรือจ้าง รดต้องไปข้ามท่า
และพอดีเค้ามาสร้างสะพานไม้ จอมพล ๒ พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี เป็นผู้ให้เงิน

ตาเป๊ะแก่คนนี้ก็ภรรยาของเขาและลูกผู้หญิงอีก ๑ คน มาจากเพชรบูรณ์ ขับรถถึงที่ช่างไม่ถึงก็
ช่าง เลาะหลังบ้านมา รถก็มาจอด มีแต่ป่าดงพงไพร หลังวัดมีต้นตาลเป็นร้อยๆ

ท่าน้ำก็มีเรือแคนวิน นิลกาฬ เรือเขียว เรือแดง เรือสีเลือดหมู โปธิ์ พิทักษ์ เรือหลวงนายฤทธิ์ มาที่
หลัง นี่เรื่องเก่าเล่าถวาย และผมก็มาเจิมรดให้

เด็กผู้หญิงลูกสาวชื่ออะไรจำไม่ได้ อยู่ประถม ๓ นะครับ จะขึ้นประถม ๔ เป็นเด็กแก่นๆ ผมมีวไป
ทางโน้น เด็กนั้นขึ้นไปที่นั่งผม เอาชอล์คไปเขียนรูปพระพุทธรเจ้าหลวง และก็บอกกับเด็กที่หอประชุมว่า
พระสังข์ทอง เหมือนกับที่เคยดูละครมา ใส่ฎาอย่างนี้ คือ พระสังข์ทอง

ผมก็มีวไปเจิมรด กลับมาเด็กดินเลนนะครับ ดินตุงๆ ๗ ไปแล้วก็ลุกขึ้นนั่งสูบบุหรี่ กินหมาก ทำปาก
ยื่น ปากยาว ผมก็ถามว่า **“ทำอะไรนะ”**

เด็กก็บอก ลูกไม่เคยเป็นอย่างนี้เลย มาเสียคนที่วัดอัมพวันซะแล้ว เขาก็ขัดสมาธิ ทำท่าประทับทรง
แล้ว

ผมก็ถามว่า **“เป็นใครหรือ”**

ท่านตอบดีมาก **“โยม! โยมรู้แล้ว พระคุณเจ้า จำโยมได้ไหมละ”**

เราบอกว่า **“เอ๊ะ จะทำอะไรได้ละ อีหนู”**

“ไม่ใช่หนูนะ”

เอ! เราจะลองดูว่าจริงหรือเปล่า ที่เข้าประทับทรง

เด็กเข้าทรงก็ชี้หน้าไปที่เตี้ยบอกว่า **“เลี้ยงลูกให้ดีๆ นะ ลูกคนนี้มีบุญนะ”**นี้พ.ศ. ๒๕๐๐ นะครับ ผมจด
ไว้ทุกข้อ

แล้วผมก็ทำโม โหชี้ นมาว่า **“เอ! ดวงวิญญาณอะไร มาเที่ยวเข้าวุ่นวายเหลือเกิน”** แล้วผมก็ถามว่า

**“มหาบพิตรพระราชสมภารเจ้า ถ้าเป็นจริงนะ พระองค์อยู่ที่พระบรมรูปทรงม้าหรืออยู่ที่ไหนกัน
แน่”**

ไม่มีเสียงตอบ กลับถามว่า **“พระคุณเจ้า เมื่อเข้าอยู่ที่ไหน?”** พูดย่างกับผู้ใหญ่

บอกว่า **“เมื่อเข้าอาตมาฉันเช้าที่ลพบุรี”**

“เพลอยู่ที่ไหน” เสียงถามต่อ

“เพลที่ร้านเจ้เป้า ช่างทองสิงห์บุรี”

“เดี๋ยวนี้อยู่ที่ไหน?”

“เดี๋ยวนี้आตมาก็อยู่วัดอัมพวัน”

“โยมก็เช่นเดียวกัน”

แหม! เราเลยเลิกถาม ตอบเจ้าเลย และพูดสั้นๆ ให้ฟังว่า

“พระคุณเจ้าจณะ เอาละ ก่อนจะบอกนี่ บอกเตี้ย แม่ขาก่อน ‘เลี้ยงลูกให้ดี จะเป็นใหญ่เป็นโต’ ”

ตาเตี้ยบอกว่า “โอ! เป็นไปไม่ได้ อ้าวจณะ มีรถคันเดียวก็รับจ้างเขาแทบตาย ลูกสาวคนนี้เป็นใหญ่เป็นโตได้อย่างไร” เป็นเงินนอก พุดไทยไม่ซัด ผมจืดไว้เสมอ เดี่ยวนี้ หมวยคนนี้ จบปริญญาเอกแล้ว และมีครอบครัวอยู่อเมริกา

“นี่พระคุณเจ้า โยมจะบอกอะไรนะ จณะ ท่านจำไว้นะ

ข้อ ๑ ที่วัดนี้จะเป็นแหล่งที่มาของข้าราชการ จะมีหอประชุมในพ.ศ. นั้น พ.ศ. นี้ บอกชัดเจนมาก

ข้อ ๒ ที่จำได้แน่ชัดอีกข้อหนึ่งคือ พ.ศ. ๒๕๓๐ เจ้าพระคุณสมเด็จพระสังฆราชเจ้าโท จะมาประทับในโรงอุโบสถของท่าน และโบสถ์ของท่านจะต้องสร้างใหม่ เป็นรูปทรงแบบไทน์ ผมจืดไว้ทั้งหมด

ข้อ ๓ จะมีสำนักขึ้นมา เป็นอย่างไร ผมจืด ไม่ต้องเล่าหรอก มันปรากฏอยู่แล้ว

ข้อ ๔ จะมีหลวงปู่' แสงเป็นอาจารย์ของสมเด็จพระพุฒาจารย์โต พรหมรังษี พ.ศ. ๒๕๓๐ จะมีผู้ศรัทธา นำมาถวายแหม! น่าคิดพิจารณา ผมจืดบันทึกไว้ทุกข้อนะครับ

ข้อ ๕ ในเวลากาลต่อมา วัดนี้จะแปลงสภาพ ช้างหลังจะเป็นข้างหน้า ข้างหน้าจะเป็นข้างหลัง ผมก็จด เป็นจริงเลย เห็นไหม

หลังวัดเป็นป่าดง กลายเป็นหน้าวัด ข้างหน้ากลายเป็นหลังวัด ไปเสียอีกแล้วมีคนเดินเข้า นี้ พระพุทธเจ้าหลวงนะครับ

พอถึงพ.ศ. ๒๕๓๐ โยมเส็ง โยมฟ่องศรี โยมบุญสองสามภรรยาพร้อมกันสร้างหลวงปู่' แสง เป็นอาจารย์สมเด็จพระโต วัดมณีชลขันธ์

โยมเส็ง โยมฟ่องศรีเกิดนิมิต หล่อหลวงปู่' โด พรหมนั้ ามนต์ที่กล่าวว่

“หล้าคาเราอย่าข้อง พี่น้องเราอย่าคา”

“หล้า ๑ กำมือลือซุมัด จุ่มน้ำมนต์ลงบนหัว เพื่อขับไล่ไสกิเลสที่มัวหมอง ออกจากตัวไปใจเยือกเย็น” หมดกิเลสค้นหาใจมีสุข อาจจะทำจากทุกข์ได้ หลวงปู่' โดท่านบอกจริงครบทุกประการ ก็นำมาถวายไว้ในโรงอุโบสถ

อยู่ต่อมาสองวัน เด็กที่นครสวรรค์มาบอก เด็กวิทยาลัยครูมาบอกหลวงพ่อ หนูฝันไปว่า สมเด็จ หลวงพ่อโตองค์ที่อยู่ในโบสถ์นั้น ท่านไปบอกหนู บอกว่า “ให้ไปบอกสมภารที่นะ เราไม่อยากอยู่โบสถ์ มัน

ข้ามหัวไปข้ามหัวมาทุกวัน อยากรจะอยู่ภูฏีธรรมดาสักๆ ก็ได้ ให้เอาออกจากโบสถ์ไป อยู่ในโบสถ์นี้มาข้ามหัวเราทุกวัน เดินผ่านไปผ่านมาทั้งพระทั้งเณร”

แหม! เรานิ่ง เราอยากเอาไว้ในโบสถ์ หนักเข้ามาบอกอีกหลายเจ้า ผมเลยสร้างวิหารไว้ขณะนี้ นี่พระพุทธรเจ้าหลวงบอกนะครับ

และก็จดไว้อีกเมตตารธรรมของวัดจะมาอีก ข้าราชการทหาร ข้าราชการพลเรือนเข้าวัด ผมไม่เชื่อ วัดอัมพวันเป็นวัดป่าไม่เจริญ มีพระ — ๕ องค์ ใครเขาจะมา นี่มาหมดแล้ว

หอประชุมใหญ่เกิดขึ้น ศาลาหลังเบ้อเริ่มเกิดขึ้น ศาลาของท่านจะมี ๕ มุข ผมจดไว้ ช่างเขาออกแบบมี ๕ มุขจริงๆ ตรงตามที่ผมจดไว้

ต่อไป เมตตารธรรมแห่งนี้ใจจะหลังไหลอีกมากมาย จะมีเจ้าแม่กวนอิม มีคนนำมาให้ พร้อมกับปูโกมารักจะมีพร้อมสรรพทุกประการ พระสิวลี พระปางพุทธลีลา จะมีที่วัดของท่าน ผมจดไว้เลยนะครับ

ยังอยู่อีก ๒ ข้อ ผมยังประกาศไม่ได้ ท่านห้ามพูด นี่พระพุทธรเจ้าหลวงนะครับ

ในเวลาถัดต่อมา ท่านพลตรีสามารถ ไวยวานนท์ อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดลพบุรี พ.อ.ประจันต์ พรหมพันธ์ ผู้กำกับตำรวจลพบุรีมาตอนหลังเป็นใหญ่เป็นโตหมดแล้ว เดี่ยวนี้เกษียณหมดแล้ว สมัยนั้นมาที่นี้เป็นประจำ มาช่วยกันสร้างโบสถ์ สมัยพระนารายณ์มหาราช พวกลพบุรีมาช่วยสร้างมากกว่าพวกสิงห์บุรีนะครับ นี่เป็นกฎแห่งกรรมอันหนึ่ง

ผลสุดท้าย พล.ต.ต.สามารถ ไวยวานนท์ เคยเป็นทั้งทหาร ตำรวจ เป็นผู้ว่าราชการจังหวัด ท่านก็กราบนมัสการว่า

“หลวงพ่อกับผมขออะไรสักอย่างได้ไหมครับ หลวงพ่อจะให้ไหม? ขอพระบรมฉายาลักษณ์ไปอัดแจก”

“ตกลง”

ก็นำไปถ่ายที่อำเภอพรหมบุรี เป็นภาพขาวดำ ถ่ายไว้มาก เขาให้ไว้แจก พอตีผมนั่งท้ายจักรยานไปรถก็ไม่มี เรือก็ไม่มีใช้ จะไปปรับรูป พอไปถึงฝนตก ก็เลยฝากเขาไว้ เข้าถึงจะไปปรับ

กลางคืนเกิดไฟไหม้ลูกในบ้าน สองสามีภรรยาถูกช่วยกันดับไฟไหม้ที่รูป สาดน้ำกันเสียแย่มากกว่าเป็นไฟปลอม เพราะเขาไม่ทราบว่าในถุงมีอะไร ก็เอาวางไว้ที่ระเบียงข้ามไปข้ามมา ก็เลยจุดตะเกียงดูว่าเป็นอะไร

ตอนเช้าเขาถาม “หลวงพ่อกับผมอะไรอยู่ในถุงแสดงไฟลูกได้” เขาเลยขอไว้ ๑๐ ภาพ แสดงอภินิหารอย่างนี้ นะครับ

ต่อมามีคนจีนที่กรุงเทพฯ เคยอยู่สิงคโปร์ มาขอถ่ายรูปสี ภาพที่รัชกาลที่ ๕ พระราชทาน ปราบฎว่าถ่ายไม่ติด ต้องจุดรูปเทียนบอกกล่าว จึงถ่ายติด

พอไปทำปลีอก ๆ ก็แตกอีก ต้องบอกกล่าวและทำพิธีบวงสรวง บล็อกดีขึ้นมาทันที สีดีขึ้น เขาเห็นอภินิหารอย่างนี้ เลยทำถวายฟรี ไม่คิดเงิน แต่ขอไปแจกญาติพี่น้อง ๓๐๐ แผ่น

วันนี้ขอยุติไว้ก่อนนะครับ เดี่ยวท่านจะได้ออกบิณฑบาตกัน ขอความสุขสวัสดิ์ดังมีแต่พระเถระ
ภิกษุนวละ โดยทั่วหน้ากันเทอญ

ภาคกฎแห่งกรรม

ทรัพย์เคลื่อนที่ได้

พระภาวนาวิสุทธิคุณ

๕ พ.ย. ๓๒

...ความสุขที่แน่นอน ความสุขที่ผ่อนคลาย ความสุขที่ไม่เจ็บปน เงินทองช่วยไม่ได้ ต้องสร้างต้องทำ
ของตนเอง จิตใจเบิกบาน จิตใจดี เงินทองเรื่องเล็ก สมบัติก็เรื่องเล็ก ในเมื่อเรามีจิตใจเป็นอริยทรัพย์อัน
ประเสริฐแล้ว สมบัติภายนอกก็จะถูกดึง ถูกดูดให้เคลื่อนย้ายเข้ามาหาเรา จะเป็นสังหาริมทรัพย์(ทรัพย์ที่
เคลื่อนที่ได้) อสังหาริมทรัพย์ (ทรัพย์ที่เคลื่อนที่ไม่ได้) มันจะหล่นไหลเข้ามาหาเรา ทำให้เรามีที่ดินที่อยู่
อาศัยมากมาย

ทรัพย์ที่เคลื่อนที่ได้ ในเมื่อจิตเป็นกุศล มันก็จะเคลื่อนเข้ามาบ้านเรา ยิ่งรวยเงินยิ่งเข้า

ส่วนบ้านคนจน เงินไม่ค่อยไปหาหรอก เพราะมันจนจิตจนใจ จนสติปัญญา จนทั้งอริยทรัพย์ภายใน
ทรัพย์ไม่ค่อยเข้าไป มันเข้าไปหาคนรวยจิตใจรวยทรัพย์คุณสมบัติ มีกรรมฐานดี สติปัญญาดีเงินมันก็วิ่งไป
รวมที่บ้านคนรวยอย่างนั้น

คนจนที่ไม่ทำบุญสุนทาน บุญจะเข้าไปหรือเงินจะไหลเข้าไปไม่ได้ เขามักจะพูดว่า“เรามันจน เงิน
หนีหมด” ก็ใช่แล้ว

บางทีมีทรัพย์สมบัติที่พ่อแม่ยกให้ มันจนจิตจนใจ จนสติปัญญา ทรัพย์สินก็อันตรธานสูญ มันก็ไป
รวมอยู่ที่บ้านคนรวยเพราะคนรวยเขารวยสมบัติ รวยคุณสมบัติ มีอริยทรัพย์อันประเสริฐ มันก็ดูดเงินจากที่
อื่นไปหมด เอาไปอยู่บ้านนั้น รวยมหาศาล บ้านไหนจนมันไม่มีไหลไปหรอก มันจนนี้ มันจนจิตจนใจ จน
ปัญญา จนธรรมะ จนคุณสมบัติ ไม่เคยใส่บาตร ไม่เคยทำบุญเลย จนอย่างนี้ ทรัพย์สมบัติจะเข้าไปไม่ได้

ทรัพย์คือศีล สมาธิ ปัญญา ทรัพย์คือตัวศรัทธา ทรัพย์คือตัววิริยะ ทรัพย์คือตัวความมั่นหมายของตน
ได้กุศลภาวนาอย่างนี้เรียกว่า ทรัพย์มีอยู่ภายใน มันก็จะดึงดูดเข้าไปรวม สิริมิ่งขวัญมงคลก็ไปอยู่บ้านคน
ทรัพย์ รวยนี้ ใจ ทำบุญต่อกบาตรไม่พัก ทรัพย์มันเข้าไปอยู่ไปบ้านนั้น มันไปอาศัยอยู่บ้านนั้น เพราะบ้าน
นั้นมีความสุข ทรัพย์นั้นก็ไปรวมเป็นก้อนเป็นกำ

บ้านไหนมีความทุกข์ จิตใจสกปรกลามก ของดีมันก็เคลื่อนย้ายไป ที่โบราณเรียกว่า**ทองลูก** อาตมา
เคยเห็นกับตาลังได้เชื่อ ทองลูกเหมือนไฟพะเนียง และเคลื่อนย้ายออกไป นี่ทรัพย์มันเคลื่อนที่ได้ คนไหนมี
บุญวาสนา มันก็เคลื่อน ไปอยู่บ้านนั้นแหละ

เมื่อตอนอาตมาเป็นเด็กนักเรียนมัธยม๒ อยู่กับยาย ยายมีเงินกลมเยอะ มีทองสายสะพาย๒ เส้น
สร้อยคอสร้อยข้อมือเยอะ เงินเหรียญเงินกลมเป็นโหลๆ ยายของอาตมาไปรักษาศุโบสถ ต้องค้างคืนที่วัด เข้า
ต้องไปรับ เวลาไปก็เตรียมทำ กับข้าวใส่ปิ่นโตให้เสร็จ เมื่อทำบุญต่อกบาตรแล้วก็เก็บไว้รับประทานอาหาร
เพล และรอค้างคืน รุ่งเช้าอาตมาก็ไปรับไปหาบกระบุงใส่ผ้าผ่อนท่อนสไบของคุณยายกลับบ้าน

แต่อาตมาคิดเป็นอกุศล จิตเป็นอกุศล ไม่มีทรัพย์ คิดลักเงินกลมของยาย ไปแลกสตางค์แดงมาเล่น โยนหลุม พวกบ้านเหนือบ้านใต้ตอมกันเป็นกลุ่มหมัด พอยายไปวัดแล้วมาชวนเล่น โยนหลุม อาตมาก็ลักเงินกลมเงินเหรียญบ้าง ไปแลกสตางค์แดงมีรู บาทหนึ่งแลกได้ที่สตางค์หกรอก นี่สมัยเมื่อเป็นเด็ก

พอถึงวันพระดีใจมาก คิดใจที่จะได้สร้างบาป โดยที่ยายไปอยู่วัด ไม่สนใจเรื่องทรัพย์ เงินของ ยายไม่เคยนับ อาตมาตอนเป็นเด็กก็ล้อเล่น วันพระละ๓๐ ก่อน เงินกลม เงินเหรียญของรัชกาลที่ ๔ รัชกาลที่ ๕ มีมาก เอาไปแลกเป็นสตางค์โยนหลุมเสียหมด เพราะเล่นไม่เป็น เล่นเสียตลอดรายการ

ในเวลากาลต่อมา ยายก็บอกว่า หลานเอ๊ย เขาปล้นกันที่บ้านบางม่วงหมู่โน้น ดีชิงวิ่งราวกันมาก จะเอาเงินไปไว้ที่ไหนดี ยายก็ออกหัวคิดโบราณ ผังไว้เถอะ ผังไว้ได้ถุน ก็ตามใจยาย ผังก็ผังกัน รอให้เย็นๆ หมดแขก ลูกหลานไม่มาเยี่ยมยายแล้ว อาตมาก็ไปขุดใต้ถุน ขุดแล้วผังไว้ ๒ ไห ไหหนึ่งเป็นเงินกลม เงินเหรียญ อีกไหหนึ่งเป็นทองคำ สร้อยข้อมือ กำไลเท้าเป็นทองคำ ทองมีสายสะพาย ๒ เส้นๆ ละ ๘ บาท สร้อยข้อมือข้างละ ๔ บาท ยังมีอยู่อันหนึ่งพิเศษ อาตมาก็เอาไปผังเหมือนกัน เคี้ยวนี้ไม่มีหกรอก เขาเรียกช่างแหทองคำ ร้างแหเงิน ร้างแหนาก ยายมีครบ อาตมารู้หมด อ้อ! ร้างแหเขายังทำด้วยทองคำ แต่บางบ้านไม่มีบุญวาสนา อย่าไปใช้ร้างแหทองคำนะ เจิงเลย นี่ยายเล่า อาตมาผังแล้วเอาดินมาทา เอาขี้ควายมาทา เอากระพ้อมครอบอยู่ใต้ถุน

ต่อมา ยายบอกว่าที่วัดศรัทธาภิรมย์มีเทศน์คาถาพัน เทศน์มหาชาติ วัน ๓ คืน ยายจะไปค้างวัด อาตมาก็ถามว่า “ยายไปค้างกี่คืน” ยายก็บอกว่า “๒ คืน หลาน” อาตมาก็คิดว่าสบายละคราวนี้ จะขุดขายแน่ อาตมาคิดทุกวัน ไม่มีสวดมนต์หกรอก อาตมาสวดมนต์เป็น สวดมนต์ได้ ยายสอนให้สวด สวดแล้วขออธิษฐานให้ลักทองคำ ลักของยายให้ได้ นี่คิดเป็นอกุศลอย่างนี้

พอไปถึงวันเทศน์มหาชาติ อาตมาก็ไปส่งยายแต่เช้ามีด ยายรักยาอุโบสถ ค้างวัด ๓ วัน ๒ คืน พังเทศน์มหาชาติ พอไปแล้ว เพื่อนก็ค่อยมาเล่น เคี้ยวบ่าๆ หนอยจะไปเล่น ตั้งใจว่าจะลักขุดให้ได้

อาตมาก็ไปเปิดกระพ้อมออก ขุดลงไปนะ ไม่มีเลยหายไปหมดเลย ไหสองลูกไม่มีเลยนะ มีรูทะลุไปทางหลังเรือนแปลกมาก เอ! ไครมาลักเอาไป อาตมาก็กลัวไว้อย่างเดิม

ยายลืมนื่องที่ผังไว้เพราะเงินที่ใช้มีอยู่มาก ที่ผังไว้ต่างหาก นี่ทรัพย์ที่หนีได้อย่างนี้ อาตมานึกถึงโบราณได้ว่า เดินเรือนปิ้งๆ ยายดี บอกว่า “หลานอย่าเดินเรือนดัง ทรัพย์จะหนี” ต้องเดินเบาๆ รับประทานข้าวคังก้องแก้ง ยายว่าเลยนะ ไม่มีคุณสมบัติเลยนะหลานเอ๊ย ทรัพย์ไม่มี เงินไม่มีนะ ทองก็หนีหมด

คนที่ไม่มีคุณสมบัติ แปลว่า คนไม่มีศีล ไม่มีธรรม ทรัพย์จะมาได้อย่างไร นี่ยายเล่า อาตมาก็ขุดไม่ได้เลย หนีหายไปไหนหมดไม่ทราบ มีรูโบล่เลย หายไปทั้งไห ก็ไม่สงสัยว่าทรัพย์จะหนีได้ เข้าใจว่าขโมยลักไป แต่การผังนั้นจะรู้กันยายกับอาตมาเท่านั้น คนอื่นไม่รู้ ปากก็ไม่รู้ ทำไมหายได้ ขุดหากก็ไม่พบ

ในอวสานกาลยายป่วยหนัก ป่วยก็ไม่มีโรค คล้ายๆ ว่าทรุดลงไป กำลังถอยลงไป อาศัย ๕ ปีพอดี อาตมาอยู่ปฏิบัติยายอย่างใกล้ชิด เหลืออีก ๗ วัน จะตาย เจตภูติของยายไปเข้าฝันป่าชื่อ ป่าเหลี่ยม สะดวกดี ยายยังไม่ตายนะ ยังนอนอยู่ แต่ดีดี ป้อนข้าวป้อนน้ำ แต่ยายก็เปลือยลงไปๆ เขาเตรียมต่อโลงบำเพ็ญกุศล

สวด ๗ วัน ๗ คืน ไปเข้าฝันป่าบอกว่า “หลานคนนี้สกปรก คิดจะเอาทรัพย์ไปทำลาย ทรัพย์เลยหนีไปอยู่ป่า
กระชาย” หนีได้จริงๆนะ เราคิดจะขาย คิดจะทำลาย คิดจะเอาไปเล่นการพนัน ในที่สุดก็หนีไปจริงๆ

พอขยายตาก็นำไปบำเพ็ญกุศล สวด ๗ วัน แล้วเก็บไว้ก่อน สองปีผ่านไปถึงจะทำศพ เวลาทำศพมี
โขน ละคร หนังใหญ่ ๒ วัน ๒ คืน ที่วัดศรัทธาภิรมย์ เรียกกันว่า วัดใหม่ศรัทธารามฎ์

ที่วัดนี้มีปริศนาบอกไว้ว่า “วัดใหม่ไก่เตี้ยเหยียดขึ้นใจ อัฐไม่ให้ขัด วัดไม่ให้ขุด บริสุทธิจึงเอาได้” มี
น้ำมันโป อาตมาเห็นชัดเมื่อเป็นเด็ก นี่แหละปริศนาของคนโบราณนะ ในที่สุดอยู่ที่ไหนรู้ไหม อยู่ที่ต้นมะม่วง
ไข่เหยียดอยู่หน้าโบสถ์ ต้นใหญ่มาก มีมาแต่ครั้งไหน ไม่ทราบ น้ำมันโปอยู่ในโพรงต้นไม้ คนโบราณนี้ สมอง
ดีเหลือเกิน บางคนมีขุดโบสถ์ ขุดวัดเขาไม่ให้

ลูกอาตมาบวชเป็นพระ ท่านบอกว่าขออธิษฐานให้พบแล้ว จะเอาคืนที่ ตอนนั้นอาตมายังเป็นเด็ก
เล็กๆ เลย ท่านก็ได้ที่ต้นมะม่วงไข่เหยียด แหม! คนโบราณนี้ลึกซึ้งเหลือเกิน ปัญญาสูง เวลาคนมาทำบุญท่านก็
เอามาทาดทา ทำให้อาตมาด้วย มองดูคนแล้วหัวเราะใหญ่เลย เพราะเห็นข้างในหมด นี่เล่าเรื่องเก่าให้โยมฟัง

ในที่สุดเอาศพขยายเก็บเรียบร้อย ป่าเหลี่ยมก็เรียกอาตมาไปพบแล้วบอกว่า “เออ! มานี่ซิ เข้าฝันไปว่า
เอ็งจะลักขโมยเงินขยาไปเล่นจริงไหม?” อาตมาก็นิ่ง พูดว่า “จริงจิงอะไร” ป่าบอกว่า “ฝันอย่างนี้ อยู่ที่ป่า
กระชาย ไปช่วยขุดหน่อยได้ไหม”

อาตมาก็ไปช่วยขุด ก่อนขุด อาตมาก็หอมป่าเสียก่อน ป่าชอบน้ำ าดาลมา ชอบดื่มเหล้า เลยเอาน้ำ าดาล
เมามาให้ป่าดื่มเสียเมา แล้วก็ไปขุด พบไหจริงๆ อยู่ห่างจากเรือนไป ๕ วา ในป่ากระชาย ที่อาตมาเคยปลุกกับ
ยายไว้ ขุดมาได้หมดเลยนะ ได้เงินได้ทอง อาตมาก็หิ้วไปบ้านป่า

ป่าก็บอกว่า “หลาน ป่าจะแบ่งให้เจ้าข้าง เจ้าไม่น่าคิดสกปรก จะทำลายทรัพย์ขยา ตอนนั้นป่ายัง
เมาอยู่ อาตมาก็ยกทองไว้ ยังไม่บอกป่า ทอง ๒ เส้น สร้อยข้อมือ แล้วก็ร่างเหล็กด้วย แต่เงินกลมเอาไปเถอะ
ป่าก็เอาไป อาตมาจึงรักษาไว้ พอป่าหายเมาแล้ว อารมณ์ดี อาตมาก็บอกว่า

“ป่า ไม่ใช่มีเฉพาะเท่านั้นนะนี่สร้อยสายสะพาย ผมเป็นหลานนะ ผมดูแลขยาขยา ขอให้ผม
เถอะ” ป่านิ่งอึ้ง อาตมาบอก “ขอป่าไม่ให้ก็ต้องเอา เพราะยกเอาไว้แล้ว” ป่าก็โอโหสิกรรมให้ อาตมาก็เก็บ
ไว้ได้มีโอกาสสร้างโบสถ์วัดพรหมบุรี (ชื่อเก่าวัดกุฎีลอย) ขยาสายสะพาย ๒ เส้นๆ ละ ๘ บาท เป็นทุนสร้าง
โบสถ์อุทิศส่วนกุศลให้ขยา ที่วัดพรหมบุรีมาจนบัดนี้แสดงให้เห็นชัด ทรัพย์เคลื่อนที่ได้ ถ้าคิดไม่คืนนะ

ขอฝากลูกหลานไว้ด้วย เป็นเด็กอย่าคิดไม่ดีต่อพ่อแม่ปู่ ย่าตายาย อย่าลักทรัพย์ ถ้าทรัพย์มีคุณสมบัติ
มันหนีได้จริงๆ บางบ้านจนทรัพย์ก็หนีไปอยู่บ้านคนรวย คนรายนี่ ำใจ รวยรวยกุศล ทรัพย์เข้าบ้านนั้น
หมด นี่ปู่ โสมเฝ้าทรัพย์ อาตมาถึงได้ว่า ทองมันลุด ลุดจริงๆนะ ลุดหนีไปเลย มันไม่อยู่หรอก บ้านไหนอับรึ
จัญไร ค่ากันไม่พอก ทะเลาะกันไม่พอก ทรัพย์หนีหมด ลองดูนะ

อาตมาขึ้นเรือนต้องล้างเท้าทุกครั้ง และต้องเดินค่อยๆ ขยาบอกว่าอย่าเดินฉับดัง กระเทียบเท้าทรัพย์
มันจะหนี คุณสมบัติจะไม่มี อาตมาจำได้มาตั้งแต่เป็นเด็ก ขอฝากญาติโยมไว้ด้วย ทรัพย์หนีได้จริงๆ ขอ
ยืนยัน

นี่ปากก็ตายไปแล้ว ยังอยู่แต่อาตมา ก็จะตายจากไป อาตมานึกดีใจมาได้ของดีทีหลัง ตอนบวชรักษาไว้จึงเอามาขายเอาเงินมาสร้าง โบสถ์ให้ยาย ทรัพย์สมบัติจึงอยู่กับเรา ขายไปบาทละไม่เท่าไร ก็พอทุนซื้อเหล็กซื้อปูนสร้าง โบสถ์วัดพรหมบุรี มาจนบัดนี้ เพราะอาศัยสร้อยสะพา๒ เส้น สร้อยข้อมือ๒ เส้น และร่างแหอีก ก็คงจะได้บุญเยอะ

นี่แหละขอเจริญพรญาติพี่น้องว่า คนมีคุณสมบัติถึงจะมีทรัพย์ คนไม่มีทรัพย์จึงไม่มีคุณสมบัติ คนมันจนเงินจึงไม่ไหลเข้าไปนะ ไหลเข้าไปก็ขายหมดนะซิ ไปเล่นการพนัน คืมเหล้าหมด

อาตมานี้แหละเล่น โยนหลุม ทอยกอง เล่นการพนัน เล่นชีวิตัก แพ้เขาเรื่อย เงินทองขายก็หมดเลยทองมันหนีไปได้ แต่มานึกได้ว่าเป็นกุศลจะได้สร้าง โบสถ์ ในที่สุดทองก็มาอยู่กับเร๒ เส้น จนได้มาบวชในพระศาสนา

ขอชี้แจงให้ญาติโยมได้ทราบทั่ว ทรัพย์เคลื่อนที่ได้ คนที่จนบุญทานไม่ทำ มันก็จนอย่างนี้ ทรัพย์ก็หนีไปหมด นี่แค่คิดว่าจะลักของยายเอาไปขาย หนีออกไปอยู่ป่ากระชายเลนนะ กลวงโบ๋ออกไปเลย ไหเคลื่อนที่ได้

คนที่เคลื่อนที่ได้ล่ะ คนดีไปอยู่กับคนชั่ว ไม่ได้หรอก มันก็เคลื่อนย้าย คนชั่วไปอยู่กับคนดีเขาไม่ได้ คือลูกจ้างเดี๋ยวมันก็เคลื่อนย้ายของมันเอง ไม่ต้องไปไล่หรอก มันอยู่กับเขาไม่ได้หรอก มันไม่มีคุณสมบัติ ไม่มีบุญวาสนาจะอยู่กับบ้านนั้น จึงเคลื่อนย้ายไปเองโดยอัตโนมัติ เหมือนทรัพย์สมบัติต้องเคลื่อนย้ายดังกล่าวมาแล้ว

นี่เป็นกฎแห่งกรรม คิดจะลักเขา มันเป็นกฎแห่งกรรมนะ ทรัพย์เคลื่อนที่ได้ ทรัพย์หนีได้ คุณสมบัติไม่มี คนที่ปากเป็นทรัพย์ พูดเงินไหลมาเลย คนที่ไม่มีคุณสมบัติทางปาก ปากไม่มีทรัพย์ ปากเป็นกาลกิณี พูดเสียเงินนะ พูดเสียเงินทองตลอดรายการ ขอฝากไว้ด้วย

เปรตหลวงพ่อบำ

พระภาวนาวิสุทธิคุณ

ต่อไปนี้จะชี้แจงเรื่องกฎแห่งกรรมว่าพระเป็นเปรตได้อย่างไร เมื่อพ.ศ. ๒๕๑๗ อาตมาได้รับ อาราธนาจากพระครูสุวัฑฒน์คณาภิบาล เจ้าคณะอำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย ไปงานมหาพุทธาภิเษกเพื่อ รวบรวมจุดปัจจัยสร้างอุโบสถ และปลูกเสกประชาชนที่วัดโพธาราม อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย

เมื่ออาตมาไปถึง มีคณาจารย์จากภาคเหนือ ภาคอีสาน นั่งกันอยู่หลายองค์ โยมคนหนึ่งจำชื่อไม่ได้ แน่ชัด อยู่บ้านเหนือวัดโพธาราม มีอาชีพทำนาทำไร่ยาสูบ อายุประมาณ ๖๐ ปีเศษ ได้มากุญถึงยารักษา โรคบิดว่า รักษาโรคบิดมาเยอะทั้งสาวแก่แม่หม้ายหลายคน หายทั้งนั้น เลือดทำพิษก็รักษาหาย วิตกกังวลจริตก็ หาย อาตมานึกในใจว่าเดี๋ยวต้องขอจดตำราจากโยมคนนี้ให้ได้

พอเขาว่างแล้ว อาตมาก็เรียกโยมคนนี้มากุญ อาตมาถามว่า “โยม ที่โยมคุยว่ารักษาโรคบิดหายมา หลายคนแล้วนั้น โยมเป็นหมอหรือเปล่า” เขาตอบว่า

“โอ ผมไม่ได้เป็นหมอหรอก แต่พ่อผมเป็นหมอโบราณ ผมเรียนจากพ่อ ไร่เล็กน้อย แต่ก็ไม่ได้ รักษาใคร” อาตมาถามว่า “ทำไมโยมถึงมีชื่อเสียงรักษาโรคบิดได้” โยมคนนั้นเล่าว่า “ผมได้ตำราจากผี พระมาเข้าฝัน มีผีพระมาบอกยาแก้โรคบิด เป็นพระจากจังหวัดสิงห์บุรี” อาตมาขอจดตำรายา โยมบอกว่า “ผมอยากให้อ่านเลย ไปให้ท่านต่อ แต่นี่ยาพระผีบอก คงห้าม บอกไปแล้วคงไม่ขลัง ผมก็ถือคำโบราณอย่าง นี้ ท่านอยากได้ ผมจะเล่าเรื่องถวายให้ฟัง”

อาตมาถามว่า “โยมเคยไปจังหวัดสิงห์บุรีหรือเปล่า” เขาบอกว่า “ไม่เคยไปเลย” และก็เล่าเรื่อง ความฝันว่า ดังนี้

วันหนึ่ง ไปเล็งขงควาย ไปดูไร่ยาสูบด้วย มีพระองค์หนึ่งร่างกายใหญ่โต ห่มผ้าขาวร่องแรง อายุ ประมาณ ๙๐ ปี เดินไปเดินมาก็มาแฉ่ง บอกว่า

“พ่อทิดเอ๊ย หลวงพ่อบำ หวัง ขอบิณฑบาตน้ำหน้อยได้ไหม” ผมก็ไปตักน้ำ มาถวายในขณะที่ เล็งขงควาย เมื่อถวายเสร็จแล้ว หลวงพ่อบำก็ขึ้นขงควาย

ผมก็ถามว่า “หลวงพ่อบำอยู่ที่ไหน มาทำไมที่นี่” ท่านบอกว่า “พ่อทิดเอ๊ย ที่มานี้ มาทวงหนี้เขานะ เขาขอยืมเงินมา ๑ ชั่ง และอีก ๒ บ้าน ขอยืมมา ๒ ชั่ง แล้วไม่ให้ หลวงพ่อบำก็ตามทวง ทวงแล้วก็ไม่ให้ด้วย ไม่รู้หายไปไหน นี่ก็เดินวนเวียนอยู่แถวนี้มาเป็นเวลานานแล้ว มทวงหนี้”

ผมถามอีกว่า “หลวงพ่อบำชื่ออะไร อยู่ที่ไหน” ท่านบอกว่า “ชื่อหลวงพ่อบำ อยู่ที่วัดเสาชงทอง บ้านแปงไทย” และเล่าต่อไปว่า “บ้านเกิดเมืองนอนหลวงพ่อบำอยู่เยื้องวัดชะลอน มีท่าควายใหญ่ อยู่เหนือ วัดอัมพวัน” ท่านบอกว่า ท่านเป็นพระนักเทศน์ ได้เงินทองมากมาย แต่ไม่ได้ทำบุญสุนทานแต่ประการใด ได้มีญาติและเพื่อนของญาติมาขอกู้เงิน กู้มาแล้วก็อพยพมาทำไร่ยาสูบ ที่จังหวัดสุโขทัย อยู่ที่อำเภอนี้ละ

ผมถามว่า “หลวงพ่อยู่อย่างไรล่ะ” ท่านตอบว่า “เออ! หลวงพ่อตายมา ๕๐ — ๖๐ ปี แล้วยังมา
ทวงหนี้ พ่อทิดเอ๊ย หลวงพ่อเดินอยู่แถวนี้ ไม่มีใครมีลักษณะดีกว่าพ่อทิด พ่อทิดมีอริชยาศัยดี ใจบุญ ใจกุศล
อุตส่าห์เอาน้ำมาให้หลวงพ่อนั่งในวันนี้ เอละ! หลวงพ่อมิของดีให้ หลวงพ่อเป็นหมอรักษาโรคบ้าอยู่วัด
เสาชิงช้า พ่อทิดเอ๊ย จดนะ จำไว้นะ ยานี้มี๑๒ สิ่ง เป็นยาหม้อใหญ่ แก้วโรคบ้า หลวงพ่อเคยรักษาบ้ามา จำ
เอาไว้นะ พ่อทิดนะ หลวงพ่อ ไม่มีอะไรตอบแทน ”

โยมคนนี้ก็จดจำได้หมด เพราะเคยเป็นลูกมือของพ่อเขา ช่วยเก็บยาสมุนไพร เลยจำชื่อยาได้มากมาย
และเดินขึ้นมาก็จดยาไว้ทั้งหมด๑๒ สิ่ง เป็นยาที่ใช้ปราบตัม ทานแล้วหายทุกราย

อาตมาฟังแล้วก็ไม่น่าเชื่อ ต้องสืบสาวเรื่องราวดูก่อน

หลวงพ่อบอกเล่าได้ถูกต้องเป็นตุเป็นตะ บอกว่า

“พ่อทิดเอ๊ย เป็นแวมเป็นกรรมของหลวงพ่อเหลือเกิน ตอนหลวงพ่อเป็นเจ้าอาวาสวัดเสาชิงช้า
เป็นนักเทศน์ เป็นพระอุปัชฌาย์ บวชนาคไม่พัก หลวงพ่อตายแล้ว เขาทำศพแล้ว ๕๐ — ๖๐ ปีผ่านไป หลวง
พ่อยังต้องไปทวงหนี้เขา ออกอยากเหลือเกิน วันนี้ทั้งวันไม่ได้ฉันข้าวเลย ไม่มีจะฉัน และหิวน้ำ น้ำลายไหลยืด
พ่อทิดก็ใจดี มีจิตเป็นกุศล อุตส่าห์เอาน้ำมาถวาย หลวงพ่อนั่งหมดคาเลย พ่อทิดมีเงินมีทองหมั้นทำบุญทำ
ทานนะ อย่าไปให้ใครกัอย่างนี้เลย”

และก็บอกต่อไปอีกว่า “สมภารองค์ปัจจุบัน ยังรักษาโรคบ้าอยู่ชื่ออาจารย์พวง”

โยมคนนี้ได้เล่าให้อาตมาฟัง แล้วก็ถามว่า

“หลวงพ่อบรรพิต วัดอัมพวันอยู่ใกล้วัดหลวงพ่อบรรพิตไหม” อาตมาบอกว่า “อยู่ใกล้กัน วัดอยู่ในเขต
อำเภอพรหมบุรี” โยมบอกว่า “เอละหลวงพ่อ ไปขอยกกับหลวงพ่อบรรพิตแล้วกัน ผมก็อยากจะได้
เหลือเกิน แต่จดไปแล้ว กลัวว่าจะไม่ขลัง ”

อาตมากลับจากงานมหาพุทธาภิเษกแล้วก็ไปกราบเรียนหลวงพ่อบรรพิต ท่านหัวเราะ บอกว่า จริง อา
จารย์ของท่านเอง ชี้นิ้วที่ที่สุด เก็บจนเกาที่นั่น นมก็แข็ง ร่มก็ลู่ เลื่ออ่อนมีเป็นมัดๆ พอท่านมรณภาพแล้ว
นำออกมาเปื่อยยุ่ยหมดเลย ร่มแต่ละคันผูกมัด มีเงินทองมากมายเขาเอาไปสร้างวัด สร้างศาลาจนปัจจุบันนี้

หลวงพ่อบรรพิตยืนยันว่าเป็นความจริง ท่านก็จดเอาไว้ แต่อาตมาไม่ได้เอาไปรักษานะ ไม่ได้เป็นหมอ
ไม่ได้รักษาใครเลย และได้ยาแก้เลือดลมไม่ดีด้วย หลวงพ่อบรรพิตรักษาต่อเนื่องจากครูบาอาจารย์มา บัดนี้
หลวงพ่อบรรพิตมรณภาพไปแล้ว อายุถึง ๘๐ พรรษาเศษ อาตมายังไปงานพระราชทานเพลิงศพ เพราะอยู่ในเขต
อำเภอพรหมบุรี อาตมาได้เป็นเจ้าคณะอำเภอ จึงได้ยานี้มา แต่ไม่ได้ตั้งตัวเป็นหมอแต่ประการใด

อาตมาได้ถามโยมที่อำเภอศรีสำโรงว่า “โยมคุยกับท่านนานไหม” เขาบอกว่า “นาน ท่านบอกว่า
สอนลูกสอนหลานนะ อย่าทำเลย อย่าชี้หนิ้วเลย นี่แหละหลวงพ่อบรรพิตเหลือเกิน บัดนี้ยังหาที่เกิดไม่ได้
เลย ไปเที่ยวทวงหนี้เขา ทวงแล้วเขาก็ไม่ให้เลย ก็ตามทางตลอดไป สบงจิรวาคร่องแร่มาอย่างนี้แหละ”

ที่วัดอัมพวันก็ยังมี ชื่อหลวงตาเฟื่อง เดี่ยวนี้ยังอยู่ด้วย ตอนบวชไม่ทำกิจวัตรอะไร คนแต่ของวัดเข้า
บ้าน ตายแล้วเป็นเปรตอยู่ที่วัดนี้ มีคนนับถือศาสนาคริสต์คนหนึ่ง นั่งทางในเก่ง ได้มาที่วัดนี้ ยังเห็นอยู่
บนศาลา

ขอชี้แจงให้โยมฟัง พระเป็นเปรตได้แน่ ที่เล่านี้เพื่อเป็นตัวอย่างของพระภิกษุสมัยนี้ อาตมาไม่เชื่อที่ต้องเชื่อ เพราะโยมคนที่ฝันรับคำราชาไว้ ไม่เคยมาสิงห์บุรีเลย

ขอฝากญาติโยมไว้เพียงนี้ นะ นี่เป็นกฎแห่งกรรม ไม่จำเป็นต้องกล่าวว่าเป็นพระภิกษุเท่านั้น เป็นฆราวาสก็มีมาก ขอพระสงฆ์องค์เจ้าไว้อำนาจโลภะ อยากรู้ได้ไม่ทำบุญอุทิศทาน เลยต้องไปทวงหนี้ที่เขาให้กู้ เวลาตายไม่นึกถึงอรหัง พุทโธ ไม่เคยเจริญพระกรรมฐาน ดยไปวิญญานก็ออกจากร่าง ไปทวงหนี้เรียกว่าเปรต เปรตวิสัย ๖๐ ปีแล้ว ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๗ เป็นเวลา ๑๖ ปี แล้วที่อาตมาไปนั่งมหาพุทธาภิเษกที่วัดโพธาราม อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย

อันนี้เป็นตัวอย่างได้ อาตมาเกิดไม่ทันหลวงพ่อบ๊วย โยมคนนี้นับบอกต้องเชื่อ ๑๐๐% เพราะไม่เคยมาสิงห์บุรี และอาตมาได้บอกไว้ว่า โยมผ่านมาแะวัดอัมพวันหน่อย

ในเวลากาลต่อมา โยมคนนั้นก็พาลูกมาที่วัดนี้ หลายปีผ่านมาแล้ว มาบอกให้พาไปวัดเสาชิงของ อาตมาก็พาไป ตอนนั้นหลวงพ่อบ๊วยยังไม่มรณภาพ ได้บอกกับหลวงพ่อบ๊วยว่าฝันอย่างนี้จริง หลวงพ่อบ๊วยถามว่า “ยามีอะไรบ้าง บอกให้ฟังซิ”

โยมผู้ที่ฝันได้รับยาไว้ ก็บอกยา หลวงพ่อบ๊วยบอก “ถูกต้อง” ไม่ขาดแต่ละสิ่ง หนักเท่านั้นบาท เข้ายาด้วย เข้าฝักกุน โบมะกานี่แหละ แต่ทั้งหมดมี ๒๒ สิ่ง หลวงพ่อบ๊วยจึงให้คำราชาอาตมาเป็นยาแก้โรคบ้า

นับประสาอะไรกับโยมผู้หนึ่งเป็นเศรษฐี ๔ ปี รักษาอุโบสถมา ๓๐ ปี ทอดกฐินเก่ง ทอดผ้าป่าเก่ง แต่ตายเป็นเปรตไปเที่ยวเข้าเขาเพราะอำนาจโลภะ เอาทรัพย์สมบัติของลูกชายคนโตมาให้คนเล็ก ลูกเขยเล่นการพนันหมด ผลาญหมดก็เสียใจ ถึงแก่กรรมตายไปเป็นเปรต เพราะโยมคนนี้ไม่เคยเจริญวิปัสสนากรรมฐานเลย อำนาจโลภะตายไปเป็นเปรต อำนาจโทสะตายลงนรก อำนาจโมหะตายไปต้องไปเกิดเป็นเดรัจฉาน

อาตมาเคยเล่าให้โยมฟังแล้ว สมการที่จังหวัดสุพรรณบุรี ติดต่อจังหวัดกาญจนบุรี เป็นอุปัชฌาย์พระครูสัญญาบัตร ตายไปแล้ว ๓ ปี อาตมาไปงานศพนี้ สมัยก่อนนานแล้ว ตายไปเกิดเป็นวัว วัวนั้นเข้าไปในวัดนี้ นรีอัย เจ้าของเลขปล่อยให้อยู่ในวัด นี้เห็นได้ชัด

อาตมาได้ชี้แจงกฎแห่งกรรมได้มาพอสมควรแก่เวลาแล้ว ขอญาติโยมทั้งหลาย จงเจริญด้วยอายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณชนสารสมบัติ นึกคิดสิ่งหนึ่งประการใด สมความมุ่งมาดปรารถนาด้วยกัน ทุกรูปทุกนาม ณ โอกาสบัดนี้เทอญ

ภวนารักษาโรคมะเร็ง

พันเอกวิโรจน์ ทศยันไชย

เมื่อ พ.ศ.๒๕๒๔ ข้าพเจ้ารับราชการเป็นอนุศาสนาจารย์กองทัพอากาศที่๒ ค่ายสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา ได้ป่วยเป็นโรคทางเดินปัสสาวะ จึงไปรับการรักษาตัวที่ รพค่ายสุรนารี หมอรับตัวไว้รักษาในโรงพยาบาล และระหว่างที่อยู่ในโรงพยาบาลนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าก้อนเนื้อแข็งเป็นไตแข็งอยู่ใต้ใบหูด้านขวา เมื่อเห็นว่าอาการโรคทางเดินปัสสาวะทุเลาลงแล้ว จึงได้ขอร้องให้หมอช่วยทำการผ่าตัดออกให้ โดยที่ตัวเองและหมอก็ไม่ทราบว่าเป็นโรคอะไร

พันโท นายแพทย์ วณิช จึงได้ทำการผ่าตัดและได้จัดส่งก้อนเนื้อนั้นไปโรงพยาบาลพระมงกุฎฯ ทำการตรวจอีกครั้งว่าเป็นโรคอะไร ครั้นต่อมาทาง รพพระมงกุฎฯ ได้แจ้งไปว่าก้อนเนื้อนั้นมีเชื้อมะเร็งในต่อมน้ำเหลือง ข้าพเจ้าจึงถูกส่งตัวมารักษาโรงพยาบาลพระมงกุฎฯ ค่วน เพื่อรับการรักษาต่อ ทางโรงพยาบาลได้รับทำการผ่าตัดค่วนที่สุคติบริเวณใต้ใบหูอีกครั้งหนึ่ง ได้อยู่ รพพระมงกุฎฯ ๒ เดือน ก็ได้ออกจากโรงพยาบาล โดยได้รับการฉายแสง ๑๐ ครั้ง

อยู่ต่อมาอีก ๒ ปี คือในปี พ.ศ.๒๕๒๖ ข้าพเจ้าย้ายมารับราชการที่กองทัพอากาศที่๒ ใบหูด้านขวาของข้าพเจ้าก็เมื่อมีเลือดและน้ำเหลืองไหลออกมา และมีอาการคันอย่างยิ่ง แสดงว่าโรคมะเร็งได้กำเริบขึ้นมาอีก ผ่าตัดถึง๒ ครั้งแล้วก็ยังไม่หาย หมอที่กองทัพอากาศที่๒ ได้แนะนำให้เข้ารพ ค่วนที่สุด อาจารย์สมใจ กอปร-สิริพัฒน์ บุตรสาวของข้าพเจ้า ได้พาไปยังโรงพยาบาลพระมงกุฎฯ เพื่อทำการรักษา เมื่อไปถึงโรงพยาบาล ข้าพเจ้าพิจารณาเห็นว่าที่ใต้ใบหูของข้าพเจ้านั้น ไม่มีส่วนใดที่จะให้ผ่าตัดอีกแล้ว ถ้าผ่าตัดก็จะต้องตัดใบหูทิ้ง ถ้ามันจะหายเพราะการผ่าตัด มันคงจะหายไปแล้ว หากเข้าไปโรงพยาบาลอีก ก็จะมีแต่ตายกับตายลูกเดียว เพราะมะเร็งไม่เคยไว้ชีวิตใคร

ข้าพเจ้าคิดว่าไหนๆ จะตาย ก็ไปตายที่วัดดีกว่า ขณะนั้นทางกองอนุศาสนาจารย์ กำลังจัดส่งอนุศาสนาจารย์ระดับยศ พันโทลงไป ให้ไปฝึกกรรมฐานรุ่นแรกกับพระครูภาวนาวิสุทธิ(หลวงพ่อจรรย์) วัดอัมพวัน อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ข้าพเจ้าไม่อยู่ในกฎเกณฑ์ที่จะต้องไปฝึกกรรมฐาน แต่ก็ได้ตกลงใจสมัครไปฝึกกรรมฐานร่วมกับคณะด้วย เพื่อรักษาโรคมะเร็งที่กำลังคุกคามอยู่

เมื่อไปถึงวัดอัมพวัน หลวงพ่อเห็นว่าข้าพเจ้าป่วยเป็นโรคมะเร็ง จึงจัดกุฏิที่พักให้เป็นพิเศษ ไม่ต้องพักรวมกับหมู่คณะ อยู่คนเดียว เป็นกุฏิหลังเล็กๆ ด้านท้ายวัด และได้เริ่มทำการฝึกกรรมฐานในวันอาทิตย์ที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๒๖ เวลา ๑๓.๓๐ น. กิจเบื้องต้นในการฝึกกรรมฐาน คือ

๑. สมาทานศีล ๘ ร่วมกับคณะอนุศาสนาจารย์ที่ร่วมกันฝึก
๒. ตั้งจิตอธิษฐานขอให้เห็นธรรมที่ควรรู้ควรเห็นตามสมควรแก่การปฏิบัติ
๓. ตั้งจิตอธิษฐานถือนั่งสมาธิ (กินเจ) ไม่รับประทานเนื้อสัตว์ ซึ่งทางวัดรับทำอาหารเจให้ สำหรับผู้ต้องการทานอาหารเจ

เนื่องจากตนมีโรคร้ายเบียดเบียน คือ โรคมะเร็ง ขณะเข้าปฏิบัติกรรมฐานมีแผลที่บริเวณหูด้านขวา มีน้ำเหลือง น้ำหนองและเลือดที่หัว เลือดที่หัว หนองไหลออกตลอดเวลา บางครั้งเอาแก้วมารองรับเลือดที่ไหลออกมา ซึ่งหยดตุงๆ เลือดไหลออกมาจนเต็มแก้ว มีอาการปวดแผลมาก จึงได้ตั้งจิตอธิษฐานด้วยบุญบารมีที่ได้ทำมาในอดีตและกุศลกรรม คือการภาวนาที่จะได้บำเพ็ญต่อไปนี้ จึงลบล้างกาลขอให้ตัวเองหายจากโรคร้ายไข้เจ็บที่กำลังเป็นอยู่ด้วย

ข้าพเจ้าและคณะได้ทำการฝึกกรรมฐานตามตารางที่ท่านกำหนดให้ เริ่มตั้งแต่วันที่ ๔.๓๐ น. จนกระทั่งเวลา ๒๔.๐๐ น. ทุกๆ วัน มีภาวนาจนจิตสงบ สวดมนต์ แผ่เมตตา นั่งสมาธิ ฟังธรรม ฟังการบรรยายธรรมจากหลวง-พ่อสลับกันไป ตลอด ๑ วัน ๑ คืน

ผลที่ปรากฏทางร่างกายในวันรุ่งขึ้น คือ วันที่ ๓ กันยายน ๒๕๒๖ ข้าพเจ้ารู้สึกเบาเนื้อเบาตัว อาการปวดตามข้อตามร่างกายหายไป รู้สึกมีอาการปวดหน่วงๆ ที่ขาเหนื่อหัวเข่าด้านซ้าย จึงเปิดผ้ากางเกงที่คลุมอยู่ดู รู้สึกตกใจมาก เพราะมีเลือดสีดำไหล ไปรวมกันอยู่บริเวณขาเหนื่อข้อพับหัวเข่า มีบริเวณที่เป็นเลือดสีดำกึ่งอยู่ประมาณเท่าฝ่ามือ เป็นโลหิตสีดำอย่างดินหม้อน้ำเกลียวมาก จากการปวดหนักหน่วงตามขา ด้านซ้ายบริเวณที่เลือดกึ่งอยู่ จึงได้มากราบเรียนให้หลวงพ่อบรรพและเปิดขาให้หลวงพ่อดู รวมทั้งเพื่อน อนุศาสนาจารย์ก็ได้ดูด้วย หลวงพ่อท่านดูแล้วก็บอกว่า “โรคผุด” โรคจะหาย คือ โรคที่อยู่ในร่างกายเรานี้ มันไหลไปรวมกันอยู่ในที่เดียว คือ ในที่เราเห็นนั้น ต่อไปอาการที่ดำนี้ ก็จะหายไปเอง แต่ต้องทาน้ำมันกัญญาช่วย หลวงพ่อก็ไปจัดน้ำมันมนต์และจัดยามาให้ทาน

หลังจากทานยาเม็ดที่หลวงพ่อให้แล้วมีอาการมีก้อนเนื้อเล็กๆ ผุดขึ้นตามร่างกายทั่วไป มีอาการคันมาก เมื่อก่อนเนื้อผุดขึ้นมาเป็นผื่นแล้วก็แตก มีน้ำเหลืองไหลออกเล็กน้อย แล้วก็แห้งหายไปและหายคัน อาการเป็นอยู่เช่นนี้จนถึงวันเสร็จสิ้นการฝึกกรรมฐาน อาการที่ว่านี้จึงทุเลา และอาการปวดแผลนั้นก็ทุเลาหายไป สำหรับบริเวณที่เลือดไปกึ่งอยู่เหนื่อหัวเข่านั้น ต่อมาก็มีน้ำเหลืองไหลซึมออกมาตามเส้นที่ได้ข้อพับหัวเข่า โดยที่ไม่มีแผล แต่ก็ยังมีน้ำเหลืองไหลออกมาตามเส้นที่ได้ออกมาตามเส้นที่ได้ข้อพับหัวเข่าอยู่หลายวันก็หายไปเอง แผลที่ทุก็พลอยแห้งหายไปด้วยและก็หายมาจนกระทั่งทุกวันนี้ นับว่าข้าพเจ้ารอดตายจากโรคมะเร็งได้อย่างประหลาดมหัศจรรย์ เพราะบารมีหลวงพ่อบุชชชีวิติให้ใหม่

ผลที่ปรากฏทางจิตใจ การฝึกจิตวันที่ ๑๒ – ๑๓ กันยายน ๒๕๒๖ มีทุกขเวทนามาก อารมณ์ร้ายมาก นอกจากนั้นจิตยังติดการภาวนาแบบ “พุทธโธ” ที่ตนเคยปฏิบัติอยู่ประจำ

ในวันที่ ๑๔ – ๑๕ กันยายน ๒๕๒๖ เคนจนกรรมดีขึ้น การนั่งสมาธิคล้ายคนเอาเข็มมาแทงตัวจนสะดุ้งและมีอาการคล้ายมดไต่ไปตามตัว จนต้องเอามือจับออก แต่ก็ไม่มีอะไร

ในวันที่ ๑๖ – ๑๗ กันยายน ๒๕๒๖ ทุกขเวทนาน้อยลง จิตตั้งเข้าสู่ความสงบดี มีอาการrubลง เหมือนตกเหว มองเห็นตัวเอง เห็นทองตัวเองพุ่งขึ้นยุบลง เวลาจิตเคลื่อนออกจากสมาธิออกตามเวลาที่กำหนดไว้ตรงเวลาทุกครั้ง และอาการที่จิตถอนออกจากสมาธินั้น เหมือนสิ่งที่ยมน้ำอยู่แล้วลอยขึ้นมาอย่างรวดเร็วจนไม่ได้ตั้งใจ แต่เมื่อดูเวลาแล้วก็ปรากฏว่าตรงกับเวลาที่ตนตั้งใจไว้ว่าจะออกก่อนนั่งสมาธิ

วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๒๖ เป็นวันที่ครบกำหนดการฝึกกรรมฐาน และจะออกการฝึกกรรมฐาน วันนั้นเวลา ๐๕.๓๐ น. ข้าพเจ้าได้ไหว้พระสวดมนต์ แผ่เมตตา แผ่ส่วนกุศล ณ กุฎีที่พัก ให้ภิณฑา มารดา บุตร ภริยา ครูอุปัชฌาย์ อาจารย์ และผู้ที่รู้จักคุ้นเคยเคารพนับถือที่ล่วงลับไปแล้ว โดยระบุชื่อทุกคนที่แผ่ส่วนกุศลให้ เมื่อแผ่ส่วนกุศลระบุชื่อ **“พระธรรมนิเทศทวยหาญ”** หัวหน้าอนุศาสนาจารย์คนแรก ได้เกิดเหตุการณ์ประหลาดขึ้นกับตนเอง คือ

ตัวเองรู้สึกมีอาการขนลุก ขนพอง ตื่นตื้นใจ น้ำตาไหลพราก สะอื้นขึ้นเองเรื่อยๆ จนกระทั่งถึงกับร้องไห้ โดยมีอาการเป็นไปเอง ตัวเองบังคับตัวเองไม่ได้ แล้วตนเองก็เปล่งวาจาขึ้นมาด้วยเสียงอันดังว่า **“ทุกข์ทรมานมานานแล้ว พึงจะหมดทุกข์หมดเวรวันนี้ ขอขอบใจที่แผ่ส่วนกุศลให้”** แล้วตนเองก็พับหมอบลงไปที่หมอน หมอบอยู่นานจึงมีอาการเข้าสู่ภาวะปกติ และแล้วก็ได้ลุกขึ้นแผ่ส่วนกุศลให้บุคคลอื่นต่อไป

เรื่องนี้ ได้เล่าอาการที่ปรากฏให้หลวงพ่อพระภิกษุญาณวิสุทธินุทธรูป ท่านบอกว่าที่เราแผ่ส่วนกุศลไปนั้น แสดงว่าคนที่เราแผ่ส่วนกุศลไปให้เขาได้รับส่วนบุญ และตัวเราเองก็จะหมดเวรหมดกรรมหมดทุกข์ร้อนเสียที และในวันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๒๖ เป็นวันที่เราออกจากรมฐาน สมาทานศีล ๕ ทำบุญร่วมกัน ถวายผ้าป่า และได้กราบลาหลวงพ่อกลับต้นสังกัด

สำหรับข้าพเจ้านั้น ก็รอดตายมาเพราะการภาวนาที่วัดอัมพวัน โดยหลวงพ่อเป็นผู้ฝึกกรรมฐานให้ เมื่อกลับจากการฝึกกรรมฐาน ตนเองสามารถทำ งานที่กองทัพภาคที่ ๒ ได้ตามปกติ ไม่ต้องมีต้องมีการลา งานและเข้าโรงพยาบาลกันอีก หูที่เป็นแผลเน่าเปื่อยก็หายไ้ ใครที่เห็นหูข้าพเจ้าเปื่อยและหายได้ ต่างก็ อศจรรยกันทุกคน เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๓๓ นี้ ข้าพเจ้าไปงานสมโภช ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต กิตติมศักดิ์ ของพระราชสิมหารัณณ์ เจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา ณ วัดพรหมราช ฌักขงชัย พระศรีธรรมมา ภรณ์ รองเจ้าคณะจังหวัดนครราชสีมา ได้มาขอจับหูของข้าพเจ้าว่าหูของข้าพเจ้าหายจริงๆ หรือ

คนที่เป็นมะเร็งในระยะแรกนั้น อาจะรักษาโดยวิธีผ่าตัดได้แต่สำหรับผู้ที่เป็นมะเร็งมากแล้วนั้น ยากที่จะรักษาให้หายขาดได้ มีแต่ตายกับตายลูกเดียวคุณไพเราะ ทสยันไชย ภริยาของข้าพเจ้า เป็นมะเร็งที่ หลังข้าพเจ้า ก็ตายเพราะโรคมะเร็ง หลังจากที่รู้ว่าเป็นมะเร็งเพียง ๒ เดือน พันโท วณิชฯ ซึ่งเป็นแพทย์ผ่าตัด ของข้าพเจ้าที่ รพค่ายสุรนารีนั้น ก็ตายเพราะโรคมะเร็ง สำหรับข้าพเจ้าที่รอดตายมาได้จนถึงขณะนี้ เพราะ บารมีของหลวงพ่อพระภิกษุญาณวิสุทธินุทธรูปโดยแท้ มีชีวิตเหมือนตายแล้วเกิดใหม่จริงๆ เพราะตั้งแต่ข้าพเจ้าไป ภาวนารักษาโรคมะเร็งที่วัดอัมพวัน ข้าพเจ้าก็ถือมังสวิรัตินอกินเนื้อสัตว์มาตั้งแต่บัดนั้น ชีวิตเลือดเนื้อของ ข้าพเจ้าในขณะนี้ จึงเป็นชีวิตใหม่ เลือดเนื้อใหม่ ไม่ใช่เลือดเนื้อที่ปนด้วยเนื้อสัตว์

เรื่องญาของหลวงพ่พระภานวิสุทธิคุณ

ข้าพเจ้าได้เห็นอนินทรเกี่ยวกับญาของหลวงพ่มาแล้ว คือ การทราบสิ่งต่างๆ เมื่อกริยาของข้าพเจ้าป่วยเป็นโรคมะเร็ง นอนป่วยอยู่โรงพยาบาลพระมงกุฎฯ ข้าพเจ้าไปเรียนถามท่านว่าจะรอดไหม ท่านก็บอกว่าจะไม่รอด แล้วก็ไม่ได้รอดจริงๆ ข้าพเจ้าได้เริ่มหาทุนเพื่อสร้างอุโบสถเจดีย์ที่วัดป่าศรีโพธิ์โรจน์ ใ้มีมหาทุนในวันที่๓ ธันวาคม ๒๕๓๒ ซึ่งเป็นวันคล้ายวันเกิดของข้าพเจ้า ที่ป่าสาละวันเป็นแห่งแรก ในวันบูรพาจารย์ ได้เงิน๗,๕๐๐.- บาท

ต่อมาวันที่๔ ธันวาคม ๒๕๓๒ ข้าพเจ้าพร้อมด้วยพระครูสนิท โสโธ เจ้าอาวาสวัดคลองเตย มีพระติดตามอีก ๑ รูป คฤหัสถ์ ๘ คน ได้เดินทางไปถวายสักการะพระพุทธรชินราช จังหวัดพิษณุโลก และจะเดินทางต่อไปยังวัดญาณสิริธรรม จังหวัดชลบุรี ได้ไปแวะพักที่วัดอัมพวันคืน

พวกเราไปถึงวัดอัมพวันประมาณ ๗ ทุ่ม ได้เข้าไปกราบหลวงพ่เพื่อขอบารมีพักด้วย เมื่อเห็นหน้าข้าพเจ้า หลวงพ่ท่านปรารภขึ้นว่า จะสร้างอุโบสถในที่ดินที่ถวายอาจารย์ผู่ใหม่ ข้าพเจ้าก็งง เพราะยังไม่เคยเล่าเรื่องนี้ ให้ท่านทราบมาก่อน ท่านรู้เรื่องนี้ได้อย่างไร และหลวงพ่ก็พูดต่อไปอีกว่า อาตมาจะขอร่วมทำบุญสร้างอุโบสถด้วยได้ไหม ท่านบอกว่า ท่านรู้เรื่องที่ข้าพเจ้าและคณะจะมาหาท่านตั้งแต่เมื่อวานนี้แล้ว เมื่อวานนี้ก็พูดปรารภถึงอยู่ และเงินที่จะขอทำบุญรวมก็ได้จัดใส่ของเตรียมไว้ให้ตั้งแต่เมื่อวานนี้แล้ว

ข้าพเจ้ารู้สึกขนลุกขนชัน ปิติยินดีเป็นอย่างยิ่ง เรียนท่านว่าเป็นพระเดชพระคุณหาที่สุดมิได้ที่หลวงพ่จะร่วมทำบุญด้วย ซึ่งกระผมไม่ได้คาดคิดมาก่อน เป็นบุญหล่นทับลงให้เองโดยไม่ได้คาดฝัน และในที่สุดหลวงพ่ได้ชี้ น ไปบนกุฎี นำของที่ใส่เงินจำนวน๑๐,๐๐๐.- บาท มามอบให้แก่ข้าพเจ้าท่ามกลางศิษยานุศิษย์ของท่านเป็นจำนวนมาก และต่อหน้าของคณะของข้าพเจ้าที่ไปด้วยกันทุกคน ท่านบอกว่า เงินที่บริจาคนี้ ถือเป็นกองทุนสร้างอุโบสถ เมื่อท่านได้ก่อตั้งเป็นกองทุนให้แล้ว ก็จะมีผู้มาต่อทุนตาม จะทำให้การก่อสร้างอุโบสถเจดีย์สำเร็จเร็วขึ้น และในโอกาสเดียวกันนี้ ก็มีศิษย์ของหลวงพ่ที่นั้งอยู่ในที่นั้น นิ ๗๓ ต่อทุนให้อีก ๑,๓๐๐.- บาท (สามพันสามร้อยบาทถ้วน)

พระเดชพระคุณพระภานวิสุทธิคุณ ท่านมีญาณรู้ล่วงหน้าที่ข้าพเจ้าและคณะจะไปหาท่าน ท่านรู้ว่าข้าพเจ้ากำลังหาทุนเริ่มสร้างอุโบสถ ท่านได้เตรียมเงินใส่ของไว้ล่วงหน้าขอร่วมทำบุญด้วย และยิ่งกว่านั้นท่านยังบอกข้าพเจ้าและทุกๆ คนในที่นั้นว่า การที่ข้าพเจ้าได้ริเริ่มสร้างอุโบสถครั้งนี้ หลวงปู่' มั่น ภูษิตโต หลวงปู่' ผู่ อจจาโร ซึ่งได้ทิ้งขันธไปนานแล้วนั้น ก็ทราบเรื่องราวที่ข้าพเจ้าจะสร้างอุโบสถเป็นอย่างดี และได้อนุโมทนาให้ศีลให้พรแล้ว แสดงว่าหลวงพ่สามารถที่จะติดต่อกับผู้ที่ล่วงลับไปสู่ปรโลกได้ด้วยญาณา ทำให้ข้าพเจ้ารู้สึกปลื้มปิติยินดีเป็นอย่างยิ่ง

หลังจากที่พระเดชพระคุณพระภานวิสุทธิคุณ ได้มอบทุนการสร้างอุโบสถเจดีย์ให้แล้ว เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๓๒ ต่อมาก่อนการจัดงานวางศิลาฤกษ์อุโบสถเจดีย์ ก็มีผู้บริจาคเงินต่อทุนให้เรื่อยๆ ได้ยอดเงินบริจาคก่อนงานแสนบาทเศษ และเมื่อจัดงานวางศิลาฤกษ์ ก็ได้รับเงินบริจาคมามากมายนำอ ศจรยศ ทั้งๆ ที่เป็นการจัดงานในชนบท ได้เงินบริจาค๓๕,๑๘๐.- บาท ได้มีผู้จองพระประธานหน้าตัก๑๓ ศอก

ราคาไม่น้อยกว่า ๑๐๐,๐๐๐.- บาท และมีผู้นำพระประธานขนาดหนักค้ำ๒ ศอกใส่รถยนต์มาถวายในพิธี โดยไม่คาดฝัน

เหตุอัศจรรย์ในวันประกอบพิธีในวันวางศิลาฤกษ์อุโบสถเจดีย์นั้น คือ ไม่เคยมีฝนตกมารวม๒ เดือนแล้ว อากาศร้อนอบอ้าวไปตลอดทั้งวัน จนต้องไปหารถน้ำนำน้ำมาฉีดบริเวณงาน เพราะมีผู้ นมาก ครั้นถึงวันงาน คือ วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๓๓ ตรงกับวันอาทิตย์ขึ้น ๕ ค่ำ วันนั้นทั้งวันอากาศเย็น ไม่มีแสงแดดเลย พอถึงเวลา ๑๓.๐๐ น. ฝนก็เริ่มโปรยลงมาพอมุ่มเย็น และโปรยมาตลอดจนกระทั่งถึงเวลา ๑๕.๑๓ น. วางศิลาฤกษ์เสร็จ ฝนก็หยุดโปรยและมีแสงแดดส่องขึ้นมามีอย่างน่าอัศจรรย์

เหตุอัศจรรย์อีกประการหนึ่งก็คือว่า อุโบสถเจดีย์นี้เป็น“ชุดงศ์เจดีย์” คือ เจดีย์ ๑๓ องค์ กว้าง ยาว และสูง ๑๓ เมตร พระเดชพระคุณเจ้าคุณราชพิศาลสุธี ประธานสร้างอุโบสถบอกว่า พระเจริญชัยมงคลคาถา เวลาวางศิลาฤกษ์นั้น ให้นิมนต์พระทุกรูปที่อยู่ในวัดขึ้น นั่งเจริญพระเจริญชัยมงคลคาถา เมื่อใกล้จะถึงเขตประกอบพิธี ข้าพเจ้าได้ประกาศทางเครื่องขยายเสียง อาราธนาพระทุกรูปเจริญชัยมงคลคาถา ปรากฏว่ามีพระจำนวน ๑๓ รูป ขึ้นเจริญชัยมงคลคาถาน่าอัศจรรย์ และในงานนี้ข้าพเจ้าได้สร้างพระพุทธรชินราชจำลอง ภายในองค์พระบรรจุพระบรมสารีริกธาตุมอบแก่ผู้ร่วมทำบุญตั้งแต่ ๕๐๐ บาทขึ้นไป สร้างจำนวน ๑,๒๑๒ องค์ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๓๒ นำไปถวายให้พระภิกษุวิมลคุณากร (หลวงพ่อบุญ ฐานิโย) วัดป่าสาละวัน นั่งปรกแผ่เมตตาจิตให้ พอวันรุ่งขึ้นวันที่ ธันวาคม ๒๕๓๒ เป็นวันหวยออก เลขท้ายสองตัวออกเลข ๑๓ พอดี นี่ก็น่าอัศจรรย์อีกส่วนหนึ่ง

ครับ ทั้งหมดที่ผมเล่ามานี้ขอถวายบูชาพระคุณของหลวงพ่อกับให้ความเมตตาต่อกรรมทุกอย่าง ช่วยชูชีวิตใหม่ให้ และให้การอุปถัมภ์สร้างอุโบสถเจดีย์

บันทึกของหลวงพ่อบุญ

พันเอกวิโรจน์ อนุศาสน์กองทัพอากาศ ๒ เป็นมะเร็งที่คอ ภรรยาท่านก็มีสุขภาพดี น่าสงสารพันเอกวิโรจน์ มีน้ำเหลืองไหลปวดมาก เป็นโรคมะเร็งที่คอ คนอื่นก็ว่าหมอบอกแล้วว่าต้องตายปีนี้ แต่พันเอกวิโรจน์ท่านเป็นชายใจแข็งมีสมาธิ ภาวนาบ้างตามสมควรไม่มากนัก ใจแข็งบอก “หลวงพ่อบุญ ผมคงต้องตายก่อนภรรยาผมผ่านมา ๒ คนแล้ว” อาตมาก็มาดูคุณวิโรจน์ ว่าคงจะไม่รอด แต่ดูไปดูมาสติบอกว่าจะเมื่อยตายก่อน เมื่อยก็มีสุขภาพดีขายของหลายๆ อย่าง บ้านอยู่ปึกธงชัย คิดว่าเมื่อยต้องตายก่อนก็มาดูว่าจะจริงหรือเปล่านั้น

ต่อมาพันเอกวิโรจน์ปวดหนักก็นึกถึงอาตมาว่าเคยให้มาช่วยบรรเทา ก็เตรียมกระเป๋ามาหน้าคำมาที่นี่ มาอบรมระดับอนุศาสนาจารย์ รุ่นที่ ๑ มะเร็งนี้ น้ำเหลืองไหลเหม็นคาว บอกว่า “ผมขอมาตายกับหลวงพ่อบุญ” ก็ให้แยกไปอยู่กุฏิ อาตมาแนะนำให้กินเจเสีย จะจัดการให้ อาตมาก็ให้ยาไปซง ต้นลูกใต้ใบกับต้นไผ่ยราบ ๒ อย่างนี้เท่านั้น แล้วก็นั่งชั่วโมง เดินชั่วโมง แยกจากกลุ่มไปเสีย นอกจากนั้นอนุศาสนาจารย์ก็อยู่รวมกัน เสร็จแล้วก็ขอโหสิกรรม ญาติโยมจำเทคนิควิธีการไว้ ถ้าไม่โหสิกรรม เมตตาไม่ออก จิตใจยังเดือดแค้นเขาอยู่ พฤติกรรมแสดงออกไม่ถูกต้อง แล้วกรวดน้ำ จะไม่ค่อยถึงจิตใจเจ้าเอง บอกกับพันเอกวิโรจน์ให้กระทำตาม หลังจากนั้นเสร็จแล้วดังนี้

ประการแรก ขอโหสิกรรม ไม่โกรธใคร ไม่เคืองใคร

ประการที่ ๒ ขออุทิศส่วนกุศลที่ข้าพเจ้าได้บำเพ็ญมาให้เจ้ากรรมนายเวร บิดามารดา เป็นต้น พร้อมด้วยครูบาอาจารย์ และบูรพาจารย์ของข้าพเจ้า พร้อมด้วยอนุศาสนาจารย์ที่ล่วงลับไปแล้วอยู่สัมปรายภพ จงมาปรารภรับส่วนกุศลที่ข้าพเจ้า ณ บัดนี้ แล้วไม่ต้องไปหมายว่าให้โรคหาย จิตอธิษฐานว่า ตายเป็นตายก็ขอตายที่ วัดอัมพวัน

ทำมาได้ ๓ วัน พร้อมกับที่ประกอบขางกับน้ำ ให้กินอยู่ต่างน้ำ ฆ่าแล้วให้กินไข่ที่สุกก็เห็นเจ้ากรรมนายเวร ขอโหสิ เรื่องเวรเรื่องกรรมก็เห็นได้ชัด ขอโหสิกรรมไปตามวิธีนี้ ในที่สุดโรคมะเร็งที่น้ำเหลืองเหม็นคาวกลับยุบหาย มาเกิดที่ขา ขาเกิดเป็นแผล น้ำเหลืองไหลอย่างเหม็นคาวที่สุด ที่นี้หายได้ พร้อมกับกินยาที่ชงกินต่างน้ำ ฆ่า จนบัดนี้ หายแล้ว พอกลับไป พันเอกวิโรจน์ก็จากกองทัพอากาศที่ ๒ มาอยู่ภาคที่ ๑

ในที่สุดภรรยาถึงแก่กรรมตามที่อาตมาได้ล่วงรู้ในใจว่าภรรยาต้องตายก่อน สติบอก จัดงานศพ ภรรยาเรียบร้อย

ดังนั้นขอให้ญาติโยมตั้งสติ สติตัวนี้เป็นตัวปัญญาที่บอกเราที่ละอย่าง แต่เราไม่สนใจกับมันเลย เราจึงไม่รู้เรื่องอะไร กรรมประจำสัมพันธ์เขาบอกเราทุกวัน แต่เราไม่ฟัง เรื่องความทุกข์ความยากของชีวิต เราจึงพลาดผิดพลาดตลอดเวลาเป็นผลงานหลายๆ อย่าง วันเวลาที่ล่วงเลยไปแล้ว ชีวิตคือเวลานั้น มันมีค่าเหลือเกิน ลมหายใจเข้าออกมันบอกระยะของชีวิตที่พระพุทธเจ้าบอกว่าสิ่งที่รู้ไม่ได้ ๕ ประการ แต่เราทำแบบนี้ รู้ได้มีสติบอกที่ท่านแสดงในพระไตรปิฎกชัด สิ่งที่รู้ไม่ได้ ๕ ประการ คือ

ประการที่ ๑ ชีวิตไม่แน่นอน ใครจะรู้ได้ชีวิตของเรา

ประการที่ ๒ รองลงไปนั้น ท่านก็จะบอกชัดอีก บอกว่าโรคภัยไข้เจ็บจะเกิดขึ้นกับเราเมื่อไรก็ไม่มีใคร
อื่นรู้ไม่ได้

ประการที่ ๓ กาละ ความตายจะมาถึงแก่เราพรุ่งนี้หรือคืนนี้รู้ไม่ได้เลย อย่าประมาท ให้เจริญสติปฏิ
ฐาน ๔ ท่านบอกอย่างนี้

ประการที่ ๔ สถานที่ตาย เราจะทอดร่างลงในท้องน้ำ หรือกลางถนนหนทาง เราไม่รู้ไม่ได้เหมือนกัน

ประการที่ ๕ ออกจากบ้านนี้จะไปบ้านใคร ตายไปแล้วจะไปเกิดในนรกหรือสวรรค์ จะไปเกิดบ้าน
ใครเล่า มีความสำคัญประการใดที่เราไม่รู้ไม่ได้

รีบเจริญสติเสีย พอเจริญไปเต็มที่แล้ว สติจะบอกได้ทุกกระยะ อาตมาจึงรู้ว่าต้องให้เรารู้ใช้กรรมเขา รู้
ล่วงหน้าที่ผ่านมาไปแล้ว สติย้อนกลับคืนกลับบอกกฎแห่งกรรมให้เราได้

ใช้หนี้กรรมสุนัข แมว

พระภาวนาวิสุทธิคุณ

...หลักพระอภิธรรม ๗ พระคัมภีร์ บอกไว้ว่า เจตนาหัง ภิกขเว กัมมัง วทามิ เจตนาเป็นตัวกรรม ถ้าไม่มีเจตนาเป็นกิริยา

ยกตัวอย่างโยมมารักษาสิลกัน จะรู้อย่างไรว่าสิลขาด ตอบได้อย่างเดียว คือ เจตนา ถ้าไม่มีเจตนา สิลไม่ขาดหรอก ยกตัวอย่าง **โยมเดินออกไป มีผ้าคลุมแมวอยู่** ก็ไม่ทราบ นึกว่าผ้าเช็ดเท้าก็**ไปเหยียบผ้าเข้า ลูกแมว** พอเปิดผ้าออกมา ดายเหยียบเสียละแล้ว **สิลขาดไหม ไม่ขาด** แต่ใจเศร้าหมอง พิโรธเอ๊ย ไม่น่าจะมาขวางพระบาทาเลย ดายแล้ว **สิลไม่ขาด แต่ต่างพร้อย** ใจเศร้าหมอง เป็นกิริยา

แต่หากเราสร้างความดี ๘๐ เปอร์เซนต์ ต้องใช้โดยมารยาทหลักพระอภิธรรมอธิบายไว้ ไม่ละเอียดย ต้องอาศัยประสบการณ์

โดยกิริยาต้องใช้ หมายความว่าอย่างไร ยกตัวอย่างอาตมา ไปร้าน โยมขายแก้ว อาตมาก็ไปเลือกแก้ว โดยไม่มีเจตนา แก้วลั่นหลุดมือแตกเพี้ยง!

แตกแล้ว อาตมาต้องถามโยมแม่ค้าว่า

“แก้วใบละเท่าไรจ๊ะ”

“ใบละ ๒ บาทเจ้าคะ”

“เอาไปเลย ๒ บาท” “อ้อ ไม่เป็นไร ท่านมีบุญคุณกับดิฉัน หลวงพ่อเจ้าคะ แค่ ๒ บาทเท่านั้น” เรียกว่าโหสิกรรม ไม่ต้องใช้เข้าใจไหมนี่

แต่ถ้าโยมกับอาตมาไม่รู้จักกันเลย ไม่เคยสร้างความดีต่อกัน ก็ต้องใช้ตามระเบียบ ๒ บาท นี่เป็นกิริยาต้องใช้นะ

บางทีพระอาจารย์อธิบายไม่ถูก โอ๊ยไม่ต้องใช้ ยกตัวอย่าง อาตมาสร้างความดีกระทุ้งพื้นหอประชุม ตอนนั้นยังไม่มีหลังคา ไม่มีฝา มองดูแล้วไม่มีอะไรขวางทาง ก็เหวี่ยงขวอนไม้ออกไป เพื่อกองรวมกันไว้

พอดีมีสุนัขบ้านวิ่งมาจากไหนไม่ทราบ ขอนไม้ชนจุมูกอย่างแรง เลือดพุ่งฉูดเลย อย่างนี้เป็นกิริยา เพราะไม่ได้เจตนา **สุนัขตัวนี้วิ่งมาโดยบังเอิญ** เราไม่ได้เลี้ยงมันนะ ถ้าเลี้ยงมันอาจจะโหสิกรรมให้เราก็ได้

อาตมาเลยไปเอารางจืดอยู่ที่หลังกุฏิอาตมา มาโขลกกับน้ำ าชาวข้าว กรอกเข้าไปในปากสุนัข ปรากฏว่าสุนัขพึ่น ลูกวิ่งได้แล้ว

อยู่ต่อมาได้เดือนเดียว อาตมาไปพูดที่ศาลาประชาคม ลพบุรี ตอนเพล ไปฉันทที่บ้านนายอำเภอ พอฉันทเสร็จแล้วก็ไปควักสร้างใหม่ ที่เมืองใหม่

มีเต็นท์อยู่ คนฟังประมาณ ๑๐๐ คน อาตมาก็ไปนั่งที่กุฏิสมภาร มีสมภารนั่งอยู่ก่อนแล้ว พอดีมีเสียงโทรศัพท์ดังขึ้น สมภารก็ลุกขึ้นไปรับโทรศัพท์ในกุฏิ

พออาตมาไปถึง สมภารลูกไปเท่านั้นแหละ **สมภารยกมาเลย** แปลเป็นภาษาไทยว่า ลมแดง ภาษาชาวบ้านเรียกว่า **ลมบ้าหมู** หมุนจนเต็มทีทั้งหมด คนทั้ง ๑๐๐ คน **ไม่เป็นอะไร แต่ลมพัดไม้แป ซึ่งแหลมพอดีเลย มาทิ่มที่จมูกอาตมาคนเดียว**

ถ้าสมภารนั่งอยู่ด้วยกัน ต้องตายก่อน เพราะนั่งอยู่หน้า **พอโดนจมูกอาตมาเลือดพุ่งแล้ว ลมบ้าหมูหายไปเลย** ไม่มีอีกเลย เห็นไหมนี่ **กฎแห่งกรรม โดยกิริยาต้องใช้อย่างนี้**

ถ้าหากว่าเราไม่สร้างคุณดีเลยนะ ยังไม่รับใช้ ไปใช้ชาติหน้าเลย ขอฝากไว้ด้วย **ความคิดจะมีอุปสรรค ถ้าเราสร้างคุณดี ต้องมีคนด่า คนว่า ต้องทนต่อไป**

พระเอกในเรื่องหนังละครต้องลำบากอย่างนี้แหละ ถ้าใครชอบสบายไม่ใช่พระเอกนางเอก ใช้ไม่ได้เป็นตัวเบ็ดเตล็ด เป็นตัวหางเครื่อง อันนี้เข้าใจนะ

อาตมาก็เลือดไหลไปเลย พวกโยมรีบลุกขึ้นมาพุง อาตมาบอกว่า “ไม่ต้อง เรื่องเล็ก” เลยกเล่าให้สมภารฟัง คนที่นั่นฟังไปด้วย บรรยายธรรมะเรื่องกฎแห่งกรรมให้ฟัง

ที่ศาลาประชาคม เขาให้พูดเรื่อง ความสามัคคี เลือดยังอยู่เต็มทีจมูกอาตมา หมอเข้ามาจะเช็ดให้ อาตมาบอกไม่ต้อง เดี่ยวจะเอาไว้เป็นพยาน แวนกระเด็นไป แต่ไม่มีกฎแห่งกรรมเรื่องแวน แวนเลยไม่แตก เพราะเราเหวี่ยงขอนไม้ไป สุนัขไม่มีแวนถ้าสุนัขมีแวน แวนเราก็ต้องแตก เห็นชัดไหมนี่

อาตมาไปพูด นายกเทศมนตรีถามว่า หลวงพ่อที่จมูกมีเลือด เป็นอะไรนะ อาตมาบอก เลยก เดี่ยวรู้เลยพูด ๑ ชั่วโมง จบรายการว่าเป็นกฎแห่งกรรมของเรา

อยู่มาไม่ช้า เป็นกิริยาอีก เมื่อปีนี่เอง ปี ๒๕๓๒ อาตมาพูดจากหอประชุมเสร็จ แล้วก็ไปกุฏิชั้นบน ดี ๒ แล้ว ไม่มีใครเดินแล้ว อาตมาแทน ร้อนจากกระดิกเท้าใส่ขัน สาดลงทางหน้าต่าง

แมววิ่งมาพอดีเลย โคนแมวร้องแป้ว ตายหรือเปลาก็ไม่ทราบ

อยู่ต่อมาไม่พอเดือนนะ กระดิกทีมีเกลียว มันระเบิด น้ำลวกตรงหน้าขาอาตมาเลย กำลังห่มผ้าอยู่ไม่รู้จักร้อน พอเลิกผ้าออกมาหน่อยเท่านั้น **หนังลอกออกลึกลงสมควรแต่หายแล้ว** ไม่ต้องดูนะ อยู่ในผ้า ถ้าไม่เชื่อจะเปิดให้ดู ลึกลงเลยจริงๆ นะ

นี่แหละ **เจตนาหัง ภิกขเว กัมมัง วทามิ** เจตนาเป็นตัวกรรม **ไม่ได้เจตนาเป็นตัวกิริยา แต่สร้างคุณดี ต้องใช้ไปเลย** ชาติหน้าไม่ต้องไปใช้หนี้

ถ้าคนสร้างคุณดีมาก ต้องรับใช้ในชาตินี้ แต่คนสร้างคุณดี แต่ยังไม่ละความชั่ว ยังใช้หนี้ชาตินี้ไม่ได้ **รวมทั้งดอกที่งัดขึ้นไปใช้ในนรกโน่น**

ใช้ชาตินี้ ชาติหน้าจะได้ไม่ต้องมีกรรม จะไม่ดีกว่าหรือ ขอฝากไว้ด้วย

ใช้หนี้กรรมสุนัข แมว

พระภาวนาวิสุทธิคุณ

...หลักพระอภิธรรม ๗ พระคัมภีร์ บอกไว้ว่า เจตนาหัง ภิกขเว กัมมัง วทามิ เจตนาเป็นตัวกรรม ถ้าไม่มีเจตนาเป็นกิริยา

ยกตัวอย่างโยมมารักษาสิลกัน จะรู้อย่างไรว่าสิลขาด ตอบได้อย่างเดียว คือ เจตนา ถ้าไม่เจตนา สิลไม่ขาดหรอก ยกตัวอย่าง *โยมเดินออกไป มีผ้าคลุมแมวอยู่* ก็ไม่ทราบ นึกว่าผ้าเช็ดเท้าก็ *ไปเหยียบผ้าเข้า ลูกแมว* พอเปิดผ้าออกมา ดายเหยียบเสียละแล้ว *สิลขาดใหม่ ไม่ขาด* แต่ใจเศร้าหมอง พิโรธเอ๊ย ไม่น่าจะมาขวางพระบาทาเลย ดายแล้ว *สิลไม่ขาด แต่ต่างพร้อย* ใจเศร้าหมอง เป็นกิริยา

แต่หากเราสร้างความดี ๘๐ เปอร์เซนต์ ต้องใช้โดยมาหาหลักพระอภิธรรมอธิบายไว้ไม่ละเอียด ต้องอาศัยประสบการณ์

โดยกิริยาต้องใช้ หมายความว่าอย่างไร ยกตัวอย่างอาตมา ไปร้าน โยมขายแก้ว อาตมาก็ไปเลือกแก้ว โดยไม่เจตนา แก้วลั่นหลุดมือแตกเพี้ยง!

แตกแล้ว อาตมาต้องถามโยมแม่ค้าว่า

“แก้วใบละเท่าไรจ๊ะ”

“ใบละ ๒ บาทเจ้าคะ”

“เอาไปเลย ๒ บาท” “อ้อ ไม่เป็นไร ท่านมีบุญคุณกับดิฉัน หลวงพ่อเจ้าคะ แค่ ๒ บาทเท่านั้น” เรียกว่าโหสิกรรม ไม่ต้องใช้เข้าใจไหมนี่

แต่ถ้าโยมกับอาตมาไม่รู้จกกันเลย ไม่เคยสร้างความดีต่อกัน ก็ต้องใช้ตามระเบียบ ๒ บาท นี่เป็นกิริยาต้องใช้นะ

บางทีพระอาจารย์อธิบายไม่ถูก โย้ยไม่ต้องใช้ ยกตัวอย่าง อาตมาสร้างความดีกระทั่งพื้นหอประชุม ตอนนั้นยังไม่มีหลังคา ไม่มีฝา มองดูแล้วไม่มีอะไรขวางทาง ก็เหวี่ยงขอนไม้ออกไป เพื่อกองรวมกันไว้

พอดีมีสุนัขบ้านวิ่งมาจากไหนไม่ทราบ ขอนไม้ชนจุมอย่างแรง เลือดพุ่งฉูดเลย อย่างนี้เป็นกิริยา เพราะไม่ได้เจตนา **สุนัขตัวนี้วิ่งมาโดยบังเอิญ** เราไม่ได้เลี้ยงมันนะ ถ้าเลี้ยงมันอาจจะโหสิกรรมให้เราได้

อาตมาเลยไปอาราธนาจิตอยู่ที่หลังกุฏิอาตมา มาโหลกกับนี้ ชาวข้าว กรอกเข้าไปในปากสุนัข ปรากฏว่าสุนัขพิน ลุกวิ่งได้แล้ว

อยู่ต่อมาได้เดือนเดียว อาตมาไปพูดที่ศาลาประชาคม ลพบุรี ตอนเพล ไปฉันที่บ้านนายอำเภอ พอฉันเสร็จแล้วก็ไปดูวัดสร้างใหม่ ที่เมืองใหม่

มีเต็นท์อยู่ คนฟังประมาณ ๑๐๐ คน อาตมาก็ไปนั่งที่กุฏิสมภาร มีสมภารนั่งอยู่ก่อนแล้ว พอดีมีเสียงโทรศัพท์ดังขึ้น สมภารก็ลุกขึ้นไปรับโทรศัพท์ในกุฏิ

พออาตมาไปถึง สมภารลูกไปเท่านั้นแหละ **สมภักย์มาเลย** แปลเป็นภาษาไทยว่า ลมแดง ภาษาชาวบ้านเรียกว่า **ลมบ้าหมู** หมุนจนเต็มทีทั้งหมด คนทั้ง ๑๐๐ คน **ไม่เป็นอะไร แต่ลมพัดไม้แป** ซึ่งแหลมพอดีเลย มาที่มที่จุมกอตามาคคนเดียว

ถ้าสมภรณ์นั่งอยู่ด้วยกัน ต้องตายก่อน เพราะนั่งอยู่ข้างหน้า **พอโดนจุมกอตามาเลือดพุ่งแล้ว ลมบ้าหมูหายไปแล้ว** ไม่มีอีกเลย เห็นไหมนี่ กฎแห่งกรรม โดยกิริยาต้องใช้อย่างนี้

ถ้าหากว่าเราไม่สร้างคุณความดีเลยนะ ยังไม่รับใช้ ไปใช้ชาติหน้าเลย ขอฝากไว้ด้วย ความดีจะมีอุปสรรค ถ้าเราสร้างคุณดี ต้องมีคนด่า คนว่า ต้องทนต่อไป

พระเอกในเรื่องหนังละครต้องลำบากอย่างนี้แหละ ถ้าใครชอบสบายไม่ใช่พระเอกนางเอก ใช้ไม่ได้เป็นตัวเบ็ดเตล็ด เป็นตัวหางเครื่อง อันนี้เข้าใจนะ

อาตมาก็เลือดไหลไปเลย พวกโยมรีบลุกขึ้นมาพุง อาตมาบอกว่า “ไม่ต้อง เรื่องเล็ก” เลยเล่าให้สมภารฟัง คนที่นั่นฟังไปด้วย บรรยายธรรมะเรื่องกฎแห่งกรรมให้ฟัง

ที่ศาลาประชาคม เขาให้พูดเรื่อง ความสามัคคี เลือดยังอยู่เต็มที่จุมกอตามา หมอเข้ามาจะเช็ดให้ อาตมาบอกไม่ต้อง เดี่ยวจะเอาไว้เป็นพยาน แวนกระเด็นไป แต่ไม่มีกฎแห่งกรรมเรื่องแวน แวนเลยไม่แตก เพราะเราเหวี่ยงขอนไม้ไป สุนัขไม่มีแวน ถ้าสุนัขมีแวน แต่เราก็กต้องแตก เห็นชัดไหมนี่

อาตมาไปพูด นายกเทศมนตรีถามว่า หลวงพ่อที่จุมกามีเลือด เป็นอะไรนะ อาตมาบอก เลยก เดี่ยวรู้เลยพูด ๑ ชั่วโมง จบรายการว่าเป็นกฎแห่งกรรมของเรา

อยู่มาไม่ช้า เป็นกิริยาอีก เมื่อปีนี่เอง ปี ๒๕๓๒ อาตมาพูดจากหอประชุมเสร็จ แล้วก็ไปกุฏิชั้นบน ดี ๒ แล้ว ไม่มีใครเดินแล้ว อาตมาแทน ร้อนจากกระดิกเท้าใส่ขัน สาดลงทางหน้าต่าง

แมววิ่งมาพอดีเลย โคนแมวร้องแป้ว ตายหรือเปลาก็ไม่ทราบ

อยู่ต่อมาไม่พอเดือนนะ กระดิกที่มีเกลียว มันระเบิด น้ำลวกตรงหน้าขาอาตมาเลย กำลังห่มผ้าอยู่ไม่รู้จักร้อน พอเลิกผ้าออกมาหน่อยเท่านั้น **หนังลอกออกลึกลงสมควร** แต่หายแล้ว ไม่ต้องดูนะ อยู่ในผ้า ถ้าไม่เชื่อจะเปิดให้ดู ลึกลงเลยจริงๆ นะ

นี่แหละ เจตนาหัง ภิกขเว กัมมัง วทามิ เจตนาเป็นตัวกรรม **ไม่ได้เจตนาเป็นตัวกิริยา** แต่สร้างคุณดี ต้องใช้ไปเลย ชาติหน้าไม่ต้องไปใช้หนี้

ถ้าคนสร้างคุณดีมาก ต้องรับใช้ในชาตินี้ แต่คนสร้างคุณดี แต่ยังไม่ละความชั่ว ยังใช้หนี้ชาตินี้ไม่ได้ รวมทั้งดอกที่งัดขึ้นไปใช้ในนรกโน่น

ใช้ชาตินี้ ชาติหน้าจะได้ไม่ต้องมีกรรม จะไม่ดีกว่าหรือ ขอฝากไว้ด้วย

ผลกรรมรังแกฝั่ง

พระภิกษุวิสุทธิตุณ

วันนี้จะเล่ากฎแห่งกรรมถวายพระภิกษุณวกะ กฎแปลว่าคั่น กรรมแปลว่าแต่ง หรือการกระทำให้เป็นไปตามนั้น ถ้ากรรมดีมีปัญญา มันจะคั่นไปหาความดีให้มีจิตใจสูง มีสติปัญญาด้วย เรียกว่ากฎแห่งกรรม อันนี้มีศีล๕ เป็นข้อพิสูจน์ด้วยการเจริญวิปัสสนากรรมฐาน

ดั่งที่ได้ยินมา เมื่อผมเป็นเด็กได้ประสบการณ์มาด้วยตนเอง ที่บ้านบางปะทุน หรือเรียกว่า บ้านเกาะ ที่ตรงนั้นเป็นหัวเกาะ ที่ปากน้ำ บางพุทธาเข้ามา เรียกว่า บ้านเกาะ ต่อมาก็เรียกว่าบ้านบางปะทุน เนื่องจากที่บางนั้นเหมือนปะทุนเรือ ผมเคยถามโยมคนแก่คนเฒ่าว่าทำไมเรียกบางปะทุน ได้รับคำตอบว่าหลานเอ๋ย บางนี้มันกลม มันไม่ลึก ไม่ตื้น มันกลมเหมือนปะทุนเรือข้าว มีป่าต้นมะขามเทศ ยอดมันอ่อนช้อยเข้ามาหา กัน เหมือนปะทุนเรือ เขาเลยเรียก บางปะทุน

บัดนี้ผมเต็มหมดแล้ว หาบางปะทุนไม่มีแล้ว ที่นี้เป็นบ้านของผมเอง คนรุ่นเก่าเรียกว่าบ้านเกาะ คนรุ่นกลางเรียกบางปะทุน คนรุ่นหลังเรียกตำบลบวม่วงหมู่ เมื่อก่อนนี้ขึ้นกับตำบลโพธิ์ มาตอนหลังแยกออกไป เป็นตำบลบวม่วงหมู่

เมื่อวานซืนนี้ โยมบ้านแพรง สำมะเนียง อูฐยา มาพูดเรื่องความกุ่มใจในเรื่องครอบครัว ลูกหลานไม่สามัคคีกัน และเล่าเรื่องเหตุการณ์ให้ฟัง ผมเลยนึกได้เหตุการณ์ย้อนหลังของผมเอง

เมื่อผมเป็นเด็ก อายุประมาณ ๑๒ ขวบ เข้าโรงเรียนแล้ว รุ่นผมเข้าโรงเรียนอายุ๘ ขวบ ไม่เหมือนพวกท่านเข้าโรงเรียนกัน๔ ขวบ ชั้นอนุบาล ชั้นประถมผมเข้า ๖ ขวบ ชั้นเตรียม๑ แล้วขึ้นชั้น ๒ ไปออกชั้น ๒๔ เดียวนี้เพิ่มเป็นประถม๕ ประถม ๖

ข้างบ้านผมเองนะครับ มีลุงเป็นลูกพี่ลูกน้องกับโยมผู้หญิง เรียกว่า ลุงโปรง เรียกป้าสะใภ้ว่า ป้าเขียว มีพี่สาวของผมคนหนึ่งเป็นลูกสาวของลุงโปรงนี้ ชื่อ พี่สมบุญ สามิเขาเป็นคนอีสานชื่อ นายพรหม เป็นสามิคนที่สอง สามิคนแรกชื่อนายเกลี้ยง

แหม! ผมนึกได้เลย มันลืมนิดแล้ว ปู่ย่าตายาย พี่ป้าหน้าอาขผม ตั้งแต่เป็นเด็กอายุ๑๑ – ๑๒ ขวบ และผมก็จากบ้านไปเรียนหนังสือที่กรุงเทพฯ ไปอยู่บ้านคุณลุงศร ศิลปบรรเลง บ้านหลวงประดิษฐ์ไพเราะ หลวงธรรารินนี้ ร้อนถวาย รัชกาลที่๖ เล่นโขน ตีระนาดด้วย ผมไปอยู่บางแวกมาเป็นเวลา ๒ ปีนะครับ

พอดีกับโยมให้บ้านกับโยมละม้าย มะกั้ทอง บ้านอยู่อำเภอบ้านแพรง ท่านพระครูสังฆรักษ์ท่านบอกว่า ชื่อบ้านสำมะเนียง ที่มีวัดหลวงพ่อเขียว เคยไปกับท่าน ไปฉันทน์งานเขาทำบุญ บ้านนี้ใจบุญ ไร่ ๗ พอสมควร ลูกดีทุกคน สร้างความดีมาทุกคน คุณพ่อคุณแม่ก็สร้างความคิดกับลูก ทำถูกไว้กับหลาน ลูกบ้านนี้ทำมาหากินจกขายกจนมารู้ รวย มีกิจการค้าที่ตลาดบ้านแพรง

ต่อมาเกิดรุ่นวาย ลูกชุดหนึ่งไปหาเจ้าเข้าทรงว่า ถูกทำ คนเอาของมาทำได้บ้านพี่น้องไม่สามัคคีกัน ทะเลาะกันไม่พัก ไม่มีความสุขเลย มีคนหนึ่งเป็นโรคประสาท ไม่ทราบเป็นไปได้อย่างไร เลยก็เชื่อเจ้า

เข้าทรง อีกชุดหนึ่งไม่เชื่อ เชื่อพระเลขที่วุ่นวายมากมาย คนโน้นเป็นอย่างนี้ คนนี้เป็นอย่างนั้น พิจารณากฎแห่งกรรมปัจจุบัน ไม่มี ยังรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เพราะเหตุใดหรือ มันต้องมีเหตุผล

โยมละมายเล่าต่อไปว่า “หลวงพ่อก็เป็นอย่างนี้หรือเปล่าก็ไม่ทราบ ตอนก่อสร้างตึก สร้างบ้าน ยังไม่เสร็จ ผีจะมาเกาะอาศัยอยู่ รังใหญ่มาก ผีจะมาเกาะที่บ้าน” โยมละมายเกรงว่ามันจะไปต่อยพวกช่างก่อสร้าง เดี่ยวจะไปกวนต่อยคนโน้นคนนี้ คิดว่าไล่ไปคงไม่บาปหรอก กำลังก่อสร้าง ทำเสร็จแล้วค่อยมาอยู่เถอะ ให้ลูกเอายามาฉีด ให้กลิ่นเหม็นๆ ผีจะได้ไป ลูกคงจะฉีดเข้าไปมาก ผีก็ตายหมด หล่นและ ที่ไม่ตายก็หนีไปเลย จากนั้นเหตุการณ์ก็ผันผวน ทำให้บ้านไม่มีความสุขเลย ทะเลาะกันไม่พัก คนนั้นป่วย คนนี้ป่วย คนนี้หาย คนโน้นเป็นตลอดรายการ หาความสุขไม่ได้ ลูกไปหาหมอดูเจ้าเข้าทรง ว่าลูกกระทำ คนเอาของมาไว้ได้บ้าน อาตมาบอก ไม่ใช่หรือโยมเป็นเพราะผี ท่านทั้งหลายอย่าทำนะ

ผมก็นึกมาถึงตัวผมเอง เมื่อครั้งอายุ ๑ – ๑๒ ขวบ ที่บ้านลุงโป่ง ป่าเขียว พี่สาวของผมลูกลุงชื่อพี่สม-บุญ ยังไม่มีครอบครัว พอมีครอบครัว ผมก็โตเข้าโรงเรียนชั้นเตรียม ก็จำได้บ้าง ไม่ได้บ้าง พอมาทราบข่าวเรื่องนี้ จากโยมละมายก็นึกได้ ว่านี่ความจริงอีกเช่นเดียวกัน

มีผีมาเกาะรังใหญ่ที่บ้านลุงผม อยู่บ้านติดกัน วันนั้นเขาออกไปนอกบ้านเกือบหมด ลุงผมไปเลี้ยงควาย ป่าเขียวหาของไปขายที่ตลาดบางขาม พี่สมบุญกำลังตั้งครุฑ คนที่สองก็ไปขายด้วย เหลือแต่พี่เขยอยู่บ้าน ก็ชวนผมเอาไฟเผาผี เขาเป็นคนใช้เรา แต่เราก็เป็นเด็ก ไม่รู้ว่าเป็นบาปแต่ประการใด

ลูกกลับมาค่าเหล็กเลย ลุงเป็นนักดูโหราศาสตร์ คือนักบวชค่า ๓ วัน ๓ คืน แต่ไม่ได้ค่าผมหรือค่าลูกเขยเขา ค่าไปค่ามา ค่าว่าดาบตีกันแล้ว ฟันกันหัวร้างข้างแตก ตีกัน ๓ วัน ๓ คืน แล้วค่ากันเหล็กไปอีก เพราะเหตุกฎแห่งกรรมนะครับ

ในที่สุดพี่สมบุญกับพี่เกลี้ยงเขาไม่ทะเลาะกันเลยนะ เขาไม่มีเรื่องอะไรเลยนะครับ แต่จำเป็นต้องออกจากบ้านไป เพราะพ่อตาคือลุงผมคิดว่าดาบฟันลูกเขย ลูกเขยก็กลัวใจ จะศอกกลับไปข้างที่โดนพ่อตา ถ้าไปทำ คนไม่มีธรรมะก็จะตีหัวพ่อตา เพราะไปฟันลูกเขย ผมอยู่ที่นั่น เลย นี่เพิ่งจะระลึกได้ ที่โยมบ้านแพรกเล่าเหตุการณ์ตรงกัน กฎแห่งกรรมแน่ ไม่มีความสุขนะครับ คนดีทะเลาะกันได้ แยกแตกกันได้

พี่เขยผมเคยบอกผมว่า น้องเอ๊ย! พี่อยู่ไม่ได้แล้วนะ ขอลาเป็นเพราะผีนี้เอง ลุงค่า ๒ วัน ๓ คืน ค่าพักจนลูกเขยอดกลืนไม่ได้ ก็เลยเข้าไปข้าง ก็คิดว่าดาบฟันลูกเขย ผมอยู่ที่นั่น เห็นชัด

ฝ่ายพี่สาวเขาก็บอกพ่อ ไปโทษพวกบ้านจันทน์ทำไมเล่า พี่สาวเลยชดทอดผมเข้าไปอีก บอกผมเป็นคนจุด สามิเขาไม่ได้จุด เลยไม่รู้จะโทษใครถูก เป็นกฎแห่งกรรมด้วยกันทั้งคู่

พี่เกลี้ยงก็เตรียมกระเป๋ากลับบ้าน บ้านอยู่ได้วัดไชโย ๒ - ๖ ทำ ผมเคยไป เขาก็เลยไปได้ครอบครัวใหม่ ใหม่ๆ ที่มีเมียเก่าไม่เคยทะเลาะกันเลย ต้องแยกกันไปเพราะกฎแห่งกรรม แต่ก็ไปมาหาสู่กัน ลูกออกมาชื่อนายสอน ตอนนี้อยู่ตายไปแล้วลุงผมเห็นหน้านายสอน นึกถึงลูกเขยก็ค่าหลานแทน ในไม่ช้าลุงผมก็ตาย ตายอย่างน่าอเนจอนาถ นี่เป็นกฎแห่งกรรมชัด

ผมเองโตขึ้นอยู่ชั้น ๒๕ ยังไม่ได้โกนเปีย มันเป็นกฎแห่งกรรมที่ผมไปเผาฝิ่น ไปวัดไหนไปงานที่
ไหน โดนต่อยทุกงาน เคยถามเขาว่า “ลื้อมาต่อยอ้วทำไม” เขาบอกว่า “ถูกลื้อนไส้มึง” ไปวัดตึก เด็กวัดรุ่น
เดียวกันขบต่อย มาวัดศรัทธาภิรมย์ขบต่อยอีก ผมก็ไม่ทราบว่าเป็นเพราะเหตุใด มานึกได้ตอนบวช อ้อ!
เป็นกฎแห่งกรรมของเราเอง ที่เราไปเผาฝิ่น ฝิ่นต่อยก็เอาเท้าขยี้ ยังเป็นเด็กก็ไม่ทราบ ไปไหนเลยถูกต่อยเรื่อย
เลย

นี่เป็นกฎแห่งกรรมนะครับ ขอถวายในวันนี่ ต้องซัดเซพเนจร พี่น้องต้องแตกกระหนังระแหงกัน หา
ความสุขไม่ได้เลย จึงขอเรียนถวาย โปรดกรุณาอย่าไปทำ ฝิ่นเลย ฝิ่นมาอาศัย เขาจึงได้เอาขี้ ฝิ่นมาควั่นเทียน
นอกจากใช้ประกอบพิธีกรรมแล้ว ยังแฝงข้อคิดสอนธรรมะแก่เราว่า

เราไปไหนต้องหาที่ฝิ่น จุดเข้าแล้วในร้อน น้ำตาไหลเลย

ร้อนคือราคะ ร้อนคือโทสะ ร้อนคือโมหะ มันมีน้ำตาไหลเห็นไหม ฝิ่นคือเทียน ถ้ามันไม่ร้อน น้ำตา
มันจะไหลได้อย่างไรเล่า ใ้เทียนหมด ขี้ ฝิ่นหมด เราก็หาที่ฝิ่นกันไม่ได้

เพราะฉะนั้น ฝิ่นเป็นสัญลักษณ์ทำให้พี่พาอาศัย ไปไหนหาที่ฝิ่นไว้เถอะขอรับ หาที่อยู่พี่พาอาศัย
เป็นปัจจัย๔ เราจะได้อยู่อาศัยมีศรีสุข

ถ้าหากว่าไปอยู่บ้านเรือนใคร ถ้าเป็นอย่างนี้อย่าให้เขาทำ ห้ามไว้เถอะครับ เป็นบาปเห็นทันตา ลอง
ดูได้ ถ้ามีฝิ่นเกาะที่บ้านท่าน หากเอาไฟจุด ไม่ช้าหรือออก ไม่เกิน๗ วัน๑๕ วัน จะเกิดมีเรื่องร้อนใจแยเลยนะ
ครับ

ขอความสุขสวัสดีจงมีแก่ภิกษุเถระ พระคณะครูอาจารย์และพระภิกษุนวกะ จงงอกงามไปบุญลย์ใน
บวรพุทธศาสนา ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และจงเจริญด้วย อายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ
ธนสารสมบัติ จะนึกคิดสิ่งหนึ่งประการใดจงสมความมุ่งมาดปรารถนาด้วยกันทุกรูปทุกนามเทอญ

ประสบการณ์ที่วัดอัมพวัน

ขจี เลิศคิดถก

ปัจจุบัน ดิฉันเป็นข้าราชการบำนาญ กทม. ขณะที่เขียนนี้มีอายุ ๖๑ ปี ดิฉันได้ทราบกิตติศัพท์ความมีคุณธรรมสูงของหลวงพ่พระภิกษุญาณวิสุทธิคุณ เมื่อประมาณสิบกว่าปีมาแล้ว จากหนังสือกฏแห่งกรรมของ ท.เลียง พิบูลย์ ทำให้ดิฉันมีความกระหายใคร่จะได้รู้จักท่าน อยากจะมาราบท่าน

ดิฉันถามเพื่อนทุกคนว่า วัดอัมพวัน อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ไปขึ้นรถได้ที่ไหน และไปลงรถที่ตรงไหน ปรากฏว่าไม่มีใครทราบ จนกระทั่งเวลาผ่านไปประมาณปีเศษ

วันหนึ่งคุณวารุณี หาญสมบุญรณ์ โทรศัพทมาหาดิฉันว่า วันอาทิตย์ที่จะถึงนี้ หลวงปู่ สิม วัดถ้ำผาปล่อง จังหวัดเชียงใหม่ จะมาแสดงธรรมที่ตึก สว. วัดบวรนิเวศ แล้วเราก็นัดพบกันที่ตึก สว

ครั้นถึงเวลาที่จะฟังธรรม ปรากฏว่าไม่ใช่หลวงปู่ สิม แต่เป็นพระพอมๆ สูงๆ ซึ่งไม่มีใครรู้จัก เจ้าภาพผู้นิมนต์ท่านมาประกาศว่า ท่านคือพระครูญาณวิสุทธิ (สมณศักดิ์ ขณะนั้นเจ้าอาวาสวัดอัมพวัน อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

พอดีฉันได้ยื่นชื่อหลวงพ่ท่านนั้น รู้สึกตื่นเต้นดีใจที่สุด เพราะดิฉันอยากพบ อยากรู้จัก อยากจะไปกราบท่านที่วัดอัมพวันมาเป็นเวลานานแล้ว แต่ไปไม่ถูก อยู่ๆ ก็ได้พบท่านสมดังความปรารถนา

ดิฉันคลานเข้าไปกราบท่าน เรียนถามท่านว่า ถ้าดิฉันจะไปกราบท่านที่วัดอัมพวัน ดิฉันจะไปขึ้นรถได้ที่ไหน และไปลงรถตรงไหน ท่านก็บอกว่าไปขึ้นรถที่สถานีขนส่งหมอชิต สายกรุงเทพฯ- สิงห์บุรี ไปลงที่กิโลเมตรที่ ๑๓๐ ดิฉันก็จำไว้

วันนั้น หลวงพ่แสดงธรรมได้ไพเราะจับใจเต็มไปด้วยคติธรรมซาบซึ้งตรึงใจทุกคน ซึ่งไม่เคยได้ยินได้ฟังมาก่อนเลย จนเวลาผ่านไปสองชั่วโมงเต็ม ก็ยังไม่จุใจ อยากให้ท่านแสดงธรรมต่อ ไม่อยากให้หยุด แต่เมื่อหมดเวลาก็จำเป็นต้องหยุด

หลังจากแสดงธรรมจบแล้ว มีสามีภรรยาคนหนึ่ง พานบุตรชายอายุประมาณ ๘ - ๙ ขวบไปกราบท่านให้ท่านเป่าสิริชะให้ แล้วเรียนถามท่านว่า บุตรชายคือมาก ทำอย่างไรจึงจะหายคือได้ หลวงพ่ตอบว่า

“ก็พ่อแม่มันคือ ลูกมันก็คือตามพ่อแม่เป็นธรรมดา เปรียบเสมือนคนปลูกต้นไม้ ถ้าปลูกอย่างมีระเบียบแบบแผน ต้นไม้ก็จะขึ้นอย่างมีระเบียบสวยงาม ตามแบบแผนที่วางไว้ ถ้าปลูกอย่างไม่มีระเบียบปลูกตรงโน้นต้นหนึ่ง ปลูกตรงนี้ต้นหนึ่ง นึกจะปลูกตรงไหนก็ปลูกเกาะเกาะเต็มไปหมด หากความสวยงามไม่ได้

ถ้าเป็นอย่างนี้จะไปโทษต้นไม้ว่าขึ้นไม่เป็นระเบียบจะถูกหรือ จะต้องโทษคนปลูก เพราะคนปลูกไม่มีระเบียบ ต้นไม้จึงขึ้นอย่างไม่มีระเบียบ”

หลังจากท่านเทศน์สามีภรรยาผู้นี้ ฟังแล้ว ทำให้ดิฉันนึกถึงเตี๊ยะชายข้างๆ บ้านฉันคนหนึ่งอายุประมาณ ๑๑ ปี เป็นลูกคนโต ชื่อไอ้แก้ว พ่อแม่มีลูกเล็กๆ อีกหลายคน พ่อหาเงินคนเดียว ฝ่ายแม่มีหน้าที่หุงหาอาหารดูแลลูก

แต่ความจริงแล้ว หน้าทีี่เลี้ยงดูลูกเล็กๆ ก็คือ ไอ้แก้ว ลูกคนโต ทั้งๆ ที่ไอ้แก้วก็อายุแค่๒๒ ปีเท่านั้น ตัวผอมๆ นุ่งกางเกงตัวเดียว เสื้อไม่ใส่ ซึ่โคร่งขึ้นเป็นลูกกระนาค ไปไหนก็กระเตงน้องติดเอาไปด้วย

ถ้าน้องจะร้องด้วยความหิวหรือเจ็บไข้ได้ป่วย งอแงไม่หยุด เอาน้องไปส่งให้แม่ ไอ้แก้วจะถูกแม่ด่า และทุบตีประจำ ทว่าไม่มีปัญญา ทำให้น้องหยุดงอแงไม่ได้

ถ้าวันไหนแม่ไอ้แก้ว นำเงินค่ากับข้าวไปซื้อตัวคุณภาพนตร์แสดงนำโดย มิตร— เพชรา คารายอด นิยมสมัยนั้นแล้ว เงินไม่พอซื้อกับข้าวให้ลูกกิน ก็พาลด่าไอ้แก้ว โทแล้วไม่รู้จ้กช่วยหาเงิน มาช่วยเหลือ จุนพ้อแม่บ้าง วันนี้มีงไม่ต้องแตก

ไอ้แก้วต้องทนคอยรับอารมณ์ของแม่ประจำ ชาวบ้านแถวนี้ นพาคังสงสาร ก็พากันจ้างไอ้แก้วไป ตลาดซื้อของกิน ของใช้ แล้วให้เงินเป็นค่าจ้าง แต่ก็ไม่พอ

ไอ้แก้วจำเป็นต้องขโมย ใครเจอ ไอ้แก้วต้องหนีบวชของในบ้านนั้น ไปขาย ไอ้แก้วเข้าบ้านใคร ของบ้านนั้นจะต้องหาย แต่ทุกคนก็ไม่โกรธ ไอ้แก้ว อภัยให้แก้วเสมอ แต่พากันระมัดระวังมากขึ้นเข้าก็ ห้ามไม่ให้ไอ้แก้วเข้าบ้าน เพราะทนความมือไวของมันไม่ได้

ในที่สุด ไอ้แก้วต้องออกหากินกลางคืน ใครตกผ้าไว้ หรือลืมนอกบ้าน ไอ้แก้วเก็บเรียบร้อย ปิด ประตูหน้าต่างไม่ติ ไอ้แก้วต้องข่องเข้าไปขโมย ทุกคนก็พากันระมัดระวังมากขึ้น

ไอ้แก้วลอยนวลอยู่ได้ ไม่ถูกตำรวจจับ เพราะความสงสารของชาวบ้าน ถ้าไอ้แก้วไม่ขโมยก็ไม่มีเงิน ให้แม่ แม่ก็จะทุบตีมัน เมื่อไอ้แก้วพากันระมัดระวังอย่างหนาแน่น ไอ้แก้วต้องออกหากินไกลๆ ที่ไม่มีคน รู้จ้ก

ในที่สุดถูกตำรวจจับได้ และติดคุก หลังจากนั้น ไอ้แก้วเข้าคุกออกคุกเป็นประจำ เพราะไอ้ข เลิกอาชีพนี้ไม่ได้

ต่อมาพ้อแม่ไอ้แก้วพากันย้ายครอบครัวไปอยู่ที่อื่น ก็เลยไม่มีใครพบไอ้แก้วอีกเลยจนบัดนี้ สมจริง ตามที่หลวงพ่อบุ๊ไว้ว่า พ้อแม่มันไม่ดี ลูกมันจะดีได้อย่างไร

ต่อมาดิฉันก็พยายามมาเข้ากรรมฐานกับหลวงพ่อบุ๊ที่วัดอัมพวัน นี้ ทุกปี เพราะดิฉันยังรับการอยู่ มี โอกาสลาพักกร้อน ได้ปีละ๑๐ วัน หลวงพ่อบุ๊สอนว่ามาเข้ากรรมฐานต้องกินน้อย นอนน้อย พุดน้อย ปฏิบัติให้ มาก ทุกคนต้องมีสติจะต่อตัวเอง ทำจริงก็ได้ของจริง ทำไม่จริงก็ได้ของไม่จริง

ดิฉันพยายามทำตามที่หลวงพ่อบุ๊สอน แต่มันนั่งไม่ได้นาน ปวดตรงหัวเข่าที่สุด เเค๒ ชั่วโมง นั่ง ชั่วโมง ต่อมาก็เพิ่มเป็นเค๒ ชั่วโมง นั่ง๒ ชั่วโมง กว่าจะครบ๒ ชั่วโมง ดิฉันปวดเข่าปวดขามากจนสิ้นไป ทั้งตัว เหงื่อแตกโสมม อยากลุกขึ้นใจแทบขาด กลัวจะเสียดจ้จะ จะทนนั่งดูความปวดไปเรื่อยๆ

กำหนดปวดหนอยๆ ยิ่งปวดมาก เลขนั่งดูความปวด เดียวมันก็ค่อยๆ เบาล็เดียวมันก็ค่อยๆ ปวดหนัก ขึ้น หนักขึ้นจนสุดขีด ปวดจนกระทั่งสิ้นเหมือนปลา คิดว่าเมื่อไรจะถึง ชั่วโมงเสียด

สังเกตดูตัวเองว่าถ้ากระวนกระวายใจมาก มันยิ่งปวดมาก ก็เลยเปลี่ยนวิธีใหม่ เป็นนั่งดูเฉยๆ พยายามสะกดกลั้ ความปวดไว้ ปล่อยให้มันปวดไป ต้องทนให้ดี เพราะหลวงพ่อบุ๊บอกว่า ถ้าผ่านจุดปวด

ไปได้แล้ว ต่อไปจะไม่ปวด กว่าจะผ่านจุดปวดไปได้ใช้เวลาเป็นปีเลย ถ้าไม่มีความเข้มแข็งอดทน และถ้าไม่มีสัจจะแล้ว ชาติทั้งชาติจะไม่มีทางผ่าน

หลังจากนั้น ดิฉันก็ให้สัจจะว่า จะทานอาหารมื้อเดียว คือ ตอนเพล ตัดมือเช้าออกไป ทำให้วิถีปฏิบัติมากขึ้น เพราะต้องไม่กังวลกับอาหารมื้อเช้า ไม่นอนกลางวัน ไม่พูดกับใครเป็นเวลา ๗ วัน ไม่สนใจใครทั้งนั้น เดิน ชั่วโมง นั่ง ๒ ชั่วโมง กำหนดจิตไปเรื่อยๆ ทำให้จิตเป็นสมาธิ สติมั่นคง แน่วแน่ดีมาก

เช้าวันหนึ่ง ประมาณตี ๔ ดิฉันได้ยินเสียงขูดยาเล็กๆ ซึ่งวางไว้ขอบไม้ข้างฝาห้อง ตกลงมากระทบพื้น ดิฉันแปลกใจว่าตกลงมาได้อย่างไร จึงลุกขึ้นเปิดไฟดู ปรากฏมีงูตัวยาวลำตัวเป็นปล้องๆ สีดำสลับขาว เลื้อยอยู่บนขอบไม้ นั่น เลื้อยกลับไปกลับมอย่างรวดเร็ว รู้สึกขนลุกทั้งตัว เพราะไม่คิดว่าจะป็นงู

ดิฉันมีสติไม่ตกใจ คิดได้ว่าไม่ใช่งูธรรมดาแน่ๆ เพราะห้องนี้ไม่มีทางที่จะเข้ามาได้ แม้แต่ยุงยังเข้ามาไม่ได้ ดิฉันพูดกับงูว่าออกไปจากห้องนี้เสีย เพราะดิฉันกลัวพอดิฉันพูดจบ งูก็ค่อยๆ หายออกไปทางฝาห้อง ปรากฏว่าไม่มีรูที่จะออกเลย แม้แต่ตำรุเข็ม งูหายออกไปได้อย่างไร ดิฉันรู้สึกสงสั แต่ก็ไม่ได้ถามใคร เพราะอยู่ระหว่างปฏิบัติ ดิฉันพยายามลืมเรื่องงูเสีย กำหนดลมหายใจไปเรื่อยๆ ยืน เดิน นั่ง ตลอดทั้งวัน

ค่ำวันนั้น ประมาณสี่ทุ่มเศษ ดิฉันก็ล้มตัวลงเพื่อจะนอน ก็ได้ยินเสียงขูดยาตกลงมาอีก เหมือนตอนเช้ามืด ดิฉันรู้ว่ามิใครเข้ามาในห้องนี้อีกแน่แต่คราวนี้ ดิฉันไม่กล้าเปิดไฟ เพราะกลัวจะเห็นภาพอื่นที่ไม่ใช่งู ถ้าเป็นงูก็ไม่เป็นไร เพราะเมื่อเช้าเห็นครั้งหนึ่งแล้ว

กลัวอย่างเดียว จะเป็นคนที่หน้าตาไม่สวย เพราะห้องนี้ เคยมีคนที่มาอยู่ก่อนหน้าดิฉันจะเข้ามาอยู่พูดว่า เห็นผู้หญิงสาวนี้ อยู่ในห้องนี้

ดิฉันก็พูดขึ้นดั่งๆ ในความมืดว่ากรรมออกไปเสีย ดิฉันกลัว อย่ามาเบียดเบียนดิฉันเลย แต่เขาจะออกไปหรือไม่ ดิฉันไม่ทราบเพราะมันมืดมองไม่เห็น และดิฉันก็ไม่สนใจเขา นอนกำหนดลมหายใจไปเรื่อยๆ จนกระทั่งหลับไป

เมื่อครบกำหนดเข้ากรรมฐานตามที่ให้สัจจะไว้แล้ว ดิฉันก็นำเรื่องมีงูเข้ามาในห้อง ให้คุณแม่สุ่มทราบ คุณแม่สุ่มบอกว่า เขามาขอส่วนบุญ เมื่อครั้งคุณแม่สุ่มเข้ามากรรมฐานที่ถูกผีหลั่งนี้ งูตัวนี้ ก็เข้าหาท่านเหมือนกัน

ต่อมาดิฉันมาขอเข้ากรรมฐานอีก ๗ วัน โดยให้สัจจะว่า ทานอาหารมื้อเดียว ไม่นอนกลางวัน ไม่พูดกับใคร คราวนี้ได้ผลอีก

คืนหนึ่งประมาณสี่ทุ่มเศษ ดิฉันยังไม่นอน ฝนตกพริ้วๆ ตั้งแต่พลบค่ำแล้ว มองลอดหน้าต่าง ไปดูกุฏิหลังอื่น เห็นมีคตสนิททุกหลัง เงียบเชียบ ไม่มีเสียงอื่นใด นอกจากเสียงฝนตก

ขณะที่กำลังนั่งอยู่ คิดว่าอีกสักครู่จะนอน ก็ได้ยินเสียงมีของแข็งมาเคาะหลังคา ซึ่งเป็นสังกะสี ดังปังๆ ๑ เดี่ยวเคาะมูมนั้น เดี่ยวเคาะมูมนี่ ดังปังๆ ๑ รอบหลังคาเดี๋ยวก็ย้ายลงมาเคาะบานหน้าต่างซึ่งฉลแฉ่มไว้ เดี่ยวก็ย้ายขึ้นไปเคาะบนหลังคา

คิดว่าเขาจะมาไม่ไหนกับเราหนอ นั่งดูอยู่ประมาณ ๑๐ นาที นอนดีกว่า ไม่สนใจแล้ว อยากเคาะก็เคาะไป นอนฟังเขาเคาะไปเรื่อยๆ

ใกล้จะหลับพอเคลิ้มๆ ปรากฏว่า แม่ดิฉันซึ่งเสียชีวิตไปแล้วเข้ามาหา ดิฉันก็พูดว่าฉันเอง นึกว่าใครมาเคาะหลังคา แม่บอกกับดิฉันว่าแม่ไม่มีบ้าน ต้องเช่าบ้านเขาอยู่ เงินก็ไม่มีใช้ ต้องทำงานแลกเงินเขาพูดแล้วแม่ก็หยิบเงินซึ่งชุกอยู่ในเวยปึกหนึ่งมาส่งให้ดิฉัน บอกว่าเป็นเงินที่รับจ้างเขาทำงานได้

ดิฉันสังเกตดูเป็นธนบัตรเหมือนธนบัตรของคนสิบสองปีนนาใช้กัน พร้อมกับส่งหนังสือให้กับดิฉันเล่มหนึ่งเล่าใหญ่และหนา รู้สึกว่าจะเป็นหนังสือธรรมะ ตัวอักษรมีลักษณะเหมือนตัวอักษรของคนไทยสิบสองปีนนาใช้กัน คล้ายๆ อักษรธรรม ภาพหน้าปกมีรูปเด็กผู้หญิงตัวผอมๆ ซีดๆ ยืนอยู่กับกองขี้ดินส่วนหนึ่งของมนุษย์ ซึ่งถูกสับเป็นท่อนๆ วางอยู่

ดิฉันก็พูดกับแม่ว่าเอาคืนไปเถอะแม่ เงินนี้ถูกใช้ไม่ได้ และหนังสือก็อ่านไม่ออก แล้วลูกจะทำบุญส่งไปให้ ก่อนจากไปแม่ขอจับมือดิฉัน ครั้งแรกดิฉันไม่ยอมให้แม่จับ ดิฉันบอชมว่าเราอยู่คนละภพจับกันไม่ได้ แม่บอกว่าจับได้ และอ่อนนออนขอจับมือดิฉันให้ได้ ดิฉันสงสารแม่มาก ส่งมือให้แม่จับ หลังจากนั้นก็รู้สึกเหมือนแม่ติดตามดิฉันอยู่ตลอดเวลา

การที่แม่มาหาดิฉัน เล่าความทุกข์ของแม่และส่งเงินให้ดิฉัน พร้อมกับหนังสือธรรมะนั้น ดิฉันไม่ทราบว่าจะหมายความว่าอย่างไร เมื่อดิฉันออกจากกรรมฐานแล้ว ไม่มีโอกาสได้กราบเรียนถามหลวงพ่อก็เพราะหลวงพ่อกำลังป่วยอยู่ และดิฉันก็รีบกลับบ้าน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ราชการต่อไป และก็ได้ไม่ได้เรียนถามหลวงพ่อกันเลย

หลังจากนั้นดิฉันก็ได้สร้างกุฏิกรรมฐานถวายวัด ค่อมวันหนึ่งซึ่ง เป็นเงินสองหมื่นห้าพันบาท อุทิศส่วนกุศลไปให้ทั้งแม่และพ่อ และไปสร้างกุฏิสำหรับพระภิกษุเป็นเรือนไม้ทรงไทยหนึ่งหลังถวายวัดป่าอรัญญิก-กาวาส ต.บ้านฝื่อ อ.บ้านฝื่อ จ.หวัดอุดรธานี มีพระครูภาวนาจิตสุนทร เจ้าคณะอำเภอบ้านฝื่อ (ธรรมยุต) เป็นเจ้าอาวาส อุทิศส่วนกุศลไปให้พ่อกับแม่ พร้อมกับทำบุญถวายสังฆทานและทำบุญบั้งสุกุลไปให้อีกหลายครั้ง

ทำให้ดิฉันระลึกถึงพระคุณของหลวงพ่พระภาวนาวิสุทธิคุณเป็นอย่างมาก ที่แนะนำให้ดิฉันเข้ากรรมฐาน จนกระทั่งสามารถติดต่อกับแม่ของดิฉันซึ่งล่วงลับไปแล้วได้

มีอยู่ครั้งหนึ่ง ขณะที่ดิฉันเข้ากรรมฐาน กำหนดลมหายใจเข้าออกอยู่ พอจิตรวม ดิฉันเห็นภาพนายทหารใส่ชุดใหญ่สีแดง มีเหรียญตราติดเต็มหน้าอก ใบหน้าของท่านสวยงาม สักครูภาพนั้นหายไป กลับเป็นภาพหลวงพ่พระภาวนาวิสุทธิคุณแล้วก็หายไปอีก

หนูว่าๆ ว่าดิฉันเคยอยู่ที่นี้มาก่อน พอได้ยินเท่านั้น ดิฉันก็รู้สึกได้ ยืนเสียงดนตรีไทย บรรเลงเพลงโศก คล้ายเสียงระนาด เสียงปี่ เสียงซอ ดังโหยหวนคร่ำ ครวญมา รู้สึกว่าน้ำตามันไหลออกมา มาก กลั น้อย่างไรก็ไม่หยุด อยากแต่จะร้องไห้ จนกระทั่งสะอึกสะอื้น น้ำมูกก็ไหล น้ำตาที่ไหล หน้าอกก็เปียกปอนหมด อยากร้องไห้ให้มันดังๆ ให้สาแก่ใจ

นั่งร้องไห้อยู่พักใหญ่ ได้ยินเสียงกลองพระฉันเพลดังตุ้มๆ ขึ้น ดิฉันก็ออกจากสมาธิ ถ้าขึ้นนั่งต่อไปต้องร้องไห้ตาบวมแน่ ดิฉันไม่ทราบว่าทำไมถึงร้องไห้มากมายขนาดนั้น เนื่องจากดิฉันไม่ได้ทานอาหารเข้า จึงรีบล้างหน้าและออกไปทานอาหารเมื่อเพล

คืนนั้นหลวงพ่อก็เรียกผู้ที่มาเข้ากรรมฐานทุกคนไปสอบอารมณ์ที่หอประชุม และได้สอบถามผลการปฏิบัติของดิฉันดิฉันก็เรียนเรื่องทั้งหมดที่เกิดขึ้นกับดิฉันให้ท่านทราบ

ท่านก็สอนว่าให้มีสติอยู่กับปัจจุบัน เรื่องอดีตและอนาคตอย่าเก็บมาคิด ให้จิตรู้อยู่กับตัว อย่าส่งจิตออกไปข้างนอก และท่านได้เมตตาสอนเกี่ยวกับการปฏิบัติ พร้อมทั้งยกตัวอย่างให้ฟัง ทำให้มีความรู้เพิ่มขึ้นอีกมาก พวกเราที่เข้ากรรมฐานทุกคนรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณของหลวงพ่อย่างมา

ทุกครั้งที่คุณเข้ามาเข้ากรรมฐาน ถ้าตั้งใจจริง ไม่เสียดายจะต่อตัวเองแล้ว ก็มักจะมีเหตุการณ์แปลกๆ เกิดขึ้นเสมอ บางครั้งขณะเดินจงกรมอยู่(เดินจงกรมทำให้จิตเป็นสมาธิได้เร็ว) ดิฉันจะได้ยินเสียงพระสวดมนต์ดังอยู่บนอากาศ ดิฉันก็หยุดเดิน ตั้งใจเงี่ยหูฟังว่า เสียงพระสวดมาจากไหน เสียงก็หายไป พอเดินใหม่ จิตเป็นสมาธิก็ได้ยินเสียงพระสวดมนต์อีก รู้สึกเอือกเขินและมีความสุขข่งบอกไม่ถูก

การทำบุญปฏิบัติธรรม สามารถลดกรรมที่ตัวเองทำไว้ได้มากก่อนนี้ดิฉันเคยทุบหัวปลาช่อนเพื่อใช้ประกอบอาหารจำนวนหลายตัว เพราะดิฉันมีหน้าที่ทำครัว ครั้งแรกดิฉันก็กลัวบาป ไม่กล้าทำ ใดๆ ก็พูดว่าทำไปเถอะ ไม่บาปเพราะปลาเกิดมาเป็นอาหารของคน

ต่อมาเมื่อถึงคราวที่กรรมให้ผล ดิฉันเริ่มปวดศีรษะทุกวัน ซึ่งก่อนนี้ดิฉันไม่เคยปวดศีรษะเลย ครั้งแรกๆ จนปวดตอนพลบค่ำทุกวัน ชาวบ้านบอกว่าเป็นลมตะกัง ซึ่งมักจะปวดตอนพลบค่ำ หลังจากนั้นก็จะเพิ่มเวลาปวดขึ้นมาเรื่อยๆ จนกระทั่งปวดตลอดวันทุกวัน ทรมานที่สุด เหมือนกับลูกโป่งที่ถูกเป่าจนแทบจะแตก รู้สึกเหมือนศีรษะจะระเบิด นัยน์ตาจะถลนออกมา ที่ต้นคอก็เหมือนมีเข็มเหล็กมาหนีบไว้อย่างแรง

ไปหาหมอ หมอตรวจแล้ว บอกว่าตัวไม่ร้อน ไม่มีไข้ ความดันปกติ หัวใจก็เต้นปกติ ไม่เป็นอะไร ดิฉันก็บอกว่า ขณะนี้ดิฉันกำลังปวดศีรษะแทบจะแตกแล้ว ขอได้โปรดจ่ายยาให้ฉันไปทานแก้ปวดด้วย หมอก็หาว่าดิฉันเป็นโรคอุปาทาน คือไม่เป็นอะไร แต่คิดว่าตัวเองเป็น โนน เป็นนี้ หมอให้ยาไม่ถูก

ดิฉันหมดปัญญาที่จะให้หมอเชื่อ ก็ไปร้านขายยาซื้อยาต้มใจมาทานเอง(สมัยนั้นยาแก้ปวดยังไม่มีการแพร่หลายเหมือนสมัยนี้) พอทานยาต้มใจแล้วรู้สึกหายปวดแต่พอหมดฤทธิ์ ยาก็ปวดอีก ดิฉันก็ทานยาต้มใจอีก วันหนึ่งๆ ทานยาต้มใจหมดไปหลายซอง ทานมากๆ บางครั้งยาบีบหัวใจ หัวใจเต้นเร็วมาก หน้ามืดเหมือนกับจะเป็นลม ต้องนั่งพักผ่อนสักครู่

ดิฉันซื้อยาต้มใจครั้งหนึ่งๆ เป็นร้อยซอง เพราะจะได้ไม่ต้องไปซื้อบ่อยๆ คนขายสงสัยว่า ดิฉันซื้อไปทำไมทีละหลายๆ เพื่อนๆ รู้ก็ห้ามไม่ให้ทาน หว่าดิฉันติดยาต้มใจเหมือนติดยาเสพติด เขาไม่รู้หรือว่า ดิฉันไม่ได้ติดยาต้มใจ แต่จำเป็นต้องทาน เพราะมันปวดศีรษะแทบจะแตก

ปวดเบ่งเหมือนดวงตาจะทะลักออกมานอกเบ้า ที่ต้นคอก็ปวดมาก เหมือนมีเข็มมาหนีบอย่างแรง และหนักศีรษะเหมือนถูกกดให้ต่ำลง ทุกครั้งที่ทานยาต้มใจมันจะหายไปชั่วคราว เพราะฉะนั้นดิฉันจึงจำเป็นต้องทาน เขาบอกว่า นั่นแหละคืออาการของคนติดยาเสพติด

ดิฉันทราบว่า การเจ็บปวดครั้งนี้ มาจากกรรมที่ดิฉันเคยทุบหัวปลาช่อนแน่นอน ดิฉันก็เลิกเบียดเบียนชีวิตสัตว์ ไม่ซื้อสัตว์มีชีวิตมาปรุงอาหารอีกเลย พยายามทำบุญอุทิศส่วนกุศลไปให้และซื้อปลา

ซ่อนจากตลาดไปปล่อยที่แม่น้ำ ประจําหมันนั่งสมาธิภาวนา อุทิศส่วนบุญส่วนกุศลให้กับเจ้ากรรมนายเวร
ทั้งหลาย

ถึงคราวจะหาย ก็หายปวดไปโดยไม่รู้สึกตัว ไม่ได้ไปรักษาที่ไหนก็หายไปเอง สังเกตดูตัวเองว่าหาย
ปวดแน่แล้วหรือ มันก็ไม่ปวด แสดงว่าหมดกรรมจากปลาช่อนแล้ว นี่คือผลจากการทำบุญปฏิบัติธรรม
ขณะนี้ดิฉันก็ซื้อปลาช่อนมาปล่อยอยู่เสมอ แต่เป็นที่น่าเสียใจอยู่ว่าเวลานี้ แม่น้ำเจ้าพระยาที่
กรุงเทพมหานครเน่าเสียหมดแล้ว เพราะฝีมือพวกมนุษย์มัน ก่อกายเห็นแก่ตัว ไม่สามารถปล่อยปลาลงไปได้ ขึ้น
ปล่อยลงไปก็ตายหมด จำเป็นต้องไปปล่อยตามต่างจังหวัดที่นี้ ยังไม่เน่าเสีย

หลังจากใช้กรรมที่ทำไว้กับปลาช่อนหมดแล้ว ดิฉันก็มารับกรรมจากการตีแมวอีก ดิฉันเคยตีแมว
นานมาแล้ว ตั้งแต่ยังไม่มาเข้ากรรมฐาน สาเหตุเพราะแมวชอบมาขโมยปลาที่ดิฉันทอดไว้เสมอๆ

วันนั้นดิฉันเห็นแมวกำลังก้มหน้าก้มตา กินปลาอยู่บนโต๊ะอาหาร ซึ่งทำไว้ใหม่ๆ ดิฉันก็ใช้ไม้ขัด
หม้อข้าวตีไปที่หลังแมวอย่างแรงเพียงหนึ่งครั้งเท่านั้น แมวร้องด้วยความเจ็บปวดแล้ววิ่งหนีไป

ดิฉันเห็นดังนั้น ก็รู้สึกเสียใจและสงสารมันมากที่ตีมันแรงไป และคิดในใจว่า ขอโทษแมว ต่อไป
ดิฉันจะไม่ทำอย่างนี้อีก ตั้งแต่นั้นมา ดิฉันก็ไม่เคยตีแมวอย่างนี้อีกเลย

แต่เมื่อก่อนกรรมแล้ว ก็ต้องได้รับผลของกรรมเป็นธรรมดา ทำให้ดิฉันมีโรคใหม่เกิดขึ้นอีกคือ โรค
ปวดหลัง มันปวดรวดร้าวไปถึงตะโพก หัวเข่า และขา ตลอดถึงข้อเท้า จะนั่งจะลุกแสนจะลำบาก เวลาเดินก็
ต้องลากขาเดิน

ปวดมากจนกระทั่งนั่งทำวัตรสวดมนต์ไม่ได้ ต้องยืนทำวัตรสวดมนต์ ถึงกับร้องไห้ออกมาเสียใจว่า
ทำไมเราจึงต้องมารับกรรมมากขนาดนี้ ก็รู้แน่นอนว่ากรรมเพราะเราเคยตีแมวที่หลัง จึงปวดหลังตรงกับที่
แมวตีพอดี

ไปหาหมอเอ็กซ์เรย์ดู ปรากฏว่ากระดูกอ่อนที่สันหลังมันแตกออกมาแทงเส้นประสาท หมอบอกว่า
ต้องผ่าตัด ดิฉันกลัวการผ่าตัด ก็ถามหมอว่าขอเข้าไปทานแทนการผ่าตัดจะได้ไหม

หมอบอกว่ามีทางหายทางเดียว ก็คือต้องผ่าตัด ไม่เช่นนั้นจะต้องปวดทรมานไปจนตลอดชีวิต

ดิฉันหมดหนทางหลีกเลี่ยง จึงจำใจให้หมอผ่าตัด และตัดกระดูกที่มันโผล่ออกมาแทงเส้นประสาท
ออก ก็หายปวดเหมือนปลิดทิ้ง ทำให้มีสุขภาพแข็งแรงสบายดีอยู่หลายปี มาจนถึงขณะนี้

ขณะที่กำลังเขียนหนังสืออยู่นี้ รู้สึกว่าโรคปวดหลัง ปวดเข่า กลับมาเริ่มปวดอีก เดี่ยวปวด เดี่ยวหาย
สงสัยว่ากรรมจากการตีแมวกงจะไม่หมดง่ายๆ อาจจะต้องเข้าผ่าตัดกระดูกเป็นครั้งที่สอง

เขาเป็นเพียงสัตว์เดรัจฉาน เราตีเขาทีเดียว แต่เราต้องมารับกรรมทรมานนานนับเป็นสิบปี แล้วบาง
ท่านที่ทำร้ายมนุษย์ด้วยกันเล่า กรรมจะขนาดไหน เห็นแล้วรู้สึกหวาดกลัวและขนพองสยองเกล้าจากผล
กรรมแทนเขาเหลือเกิน คราบใจที่ท่านยังไม่ประสพกับตัวเอง ท่านจะไม่มีความทุกข์ทรมานเป็น
อันขาด

พระพุทธเจ้าท่านจึงทรงให้เลิกกระทำบาปทั้งปวงให้บำเพ็ญกุศลให้มากเพราะนรกมีอยู่จริง สวรรค์
นิพพานก็มีจริง ไม่ต้องสงสัย ถ้าผู้ใดยังสงสัยว่านรก สวรรค์ นิพพานมีจริงหรือไม่ ไม่เคยรู้ ไม่เคยเห็น อย่า
ฟังไปกล่าวว่ามันไม่มี

ถ้าตราบใดที่ความโลภ ความโกรธ ความหลง ตัณหา ราคะ ยังมีอยู่ในตัวคน นรก สวรรค์ พระ
นิพพาน ก็ต้องมีจริง หรือหากผู้ใดยังสงสัยอยู่ ก็จงฝึกหัดปฏิบัติจิตให้เดินตามวิปัสสนากรรมฐานตามพระ
พุทธบัญญัติก็จะได้รู้ ได้เห็น ด้วยตนเองว่า นรก สวรรค์ พระนิพพาน ที่พระพุทธเจ้ากล่าวบัญญัติไว้นั้นมีอยู่
จริง ผลแห่งกรรมมีจริง ผู้ใดกระทำความผิดใดไว้ ก็ต้องได้รับผลของกรรมนั้นสืบไป

นักเรียน นักพูดนั้น ให้เรียน ให้พูดไปจนวันตาย ก็ไม่รู้ไม่เห็น ยิ่งเรียนยิ่งเป็นวิจิกิจฉา(สงสัย)
เพราะกรรมปฏิบัติจิตนี้ไม่ใช่เล่าเรียน ท่องป่น จำเอามาพูด มาคุย อวดอ้างว่าตนรู้ ตนเห็น โดยนึกเอาเอง
เพราะกรรมยังไม่บังเกิดในตน ยังไม่มีในตน ว่ามีในตนนั่นเอง จึงไม่เห็นบุญ ไม่เห็นบาป เห็นภพ เห็นชาติ
เห็นนรก สวรรค์ พระนิพพาน ตามพระพุทธบัญญัติ ไม่รู้กระทั่งวิญญูณของคนที่เวียนว่ายตายเกิด เพราะ
ขาดจากวิธีปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

เสียดาย กาลเวลาผ่านไปจนแก่แล้ว

เสียดาย แคล้วคลาดธรรมที่กล่าวหา

เสียดาย ตนพินทุ่มพุ่มชรา

เสียดาย เวลาลับไม่กลับคืน

เมื่อวัยหนุ่ม ลุ่มหลงผู้ดั่งรัก

เฝ้าแต่องค์ วงพัศตร์ให้งามชื่น

ลืมนานี้ พรุ่งนี้มีมะรืน

จนตึกตื่น เทียวเตร่สรวลเสกกัน

ลืมนธรรมะ ละกิเลสเหตุเกิดทุกข์

แสนสนุก ตามตันทหาว่าสุขสันต์

หลงวัตถุ มุทะจริตติดอธรรม

ลำนึกปลัน พลังน้อยคอยแต่ตาย

ขจี เลิศติลก

๒๒๐๓ ซ.วัดทองคี่ ถ.สมเด็จเจ้าฯ

แขวงสมเด็จเจ้าฯ เขตคลองสาน

กรุงเทพมหานคร ๑๐๖๐๐

มงคลชีวิตและการเวียนว่ายตายเกิด

พระภาวนาวิสุทธิคุณ

สัมโมทนียกถาในพิธีทำบุญครบรอบวันเกิด คุณแม่ฝัน แซ่ตั้ง อายุ ๕๐ ปี

ขอเจริญพรญาติพี่น้องทุกคน วันนี้เป็นวันมงคลชีวิต สำหรับบุตรธิดาลูกหลานของคุณแม่ คุณย่า คุณยายฝัน แซ่ตั้ง ทุกท่านที่มาพร้อมใจกัน สโมสรสันนิบาต ณ สถานที่นี้ เพื่อสร้างกุศลเทวดาพลี อุทิศส่วนกุศลคุณงามความดีให้แก่เทวดาประจำวันเกิด วันนี้ทุกคนมาร่วมทำบุญต่อกันบ้าง ไม่ใช่มาสนุกสนานเท่านั้น

วันนี้เป็นโอกาสอันมงคล ขอเชิญชวนให้ทุกคนหวนคิดถึงชีวิตในอดีตกาลที่ผ่านมามา บิดามารดาของท่านทั้งหลาย ได้มุ่งมาดปรารถนาเพียรพยายาม สร้างชีวิตมาด้วยความยากลำบากลำเค็ญใจ อดทนต่อความทุกข์ทั้งปวง รวบรวมพลังจิตพลังใจ เพื่อสร้างสรรค์ความรู้ ความคิด และความสูงส่งให้กับบุตรหลานมาจนเป็นอยู่ทุกวันนี้ ท่านผู้นั้นได้แก่คุณโยมฝัน แซ่ตั้ง

ชีวิตในอดีตที่ผ่านมา จะยากดีมีเงินประการใด ท่านทั้งหลายทราบคืออยู่แก่ใจแล้ว แต่บิดา มารดา ทั้งสองในบัดนี้ จะอยู่ที่เฉพาะคุณย่า หรือคุณยายฝัน แซ่ตั้งเท่านั้น คุณโยมหมั่น หรือจะเป็นคุณโยมปู่ โยมตา ของหลายๆ คน ได้สิ้นบุญไปแล้ว ท่านทั้งสองมีความสำคัญแก่ลูกหลานไม่น้อย แต่เราในฐานะลูกหลานไม่ค่อยเข้าใจ ยิ่งเป็นหลานๆ เหลนๆ ด้วยแล้ว ยิ่งไม่ค่อยเข้าใจใหญ่ เพราะพ่อแม่ไม่ได้เล่าให้ลูกหลานฟัง คุณปู่ คุณย่าท่านสร้างฐานะมาด้วยความลำบากลำเค็ญใจเพียงใด หลานๆ ไม่ได้เห็น พอเกิดมาลิ้มคำอ้าปาก พ่อแม่ก็มีเงินมีทองอยู่แล้ว

จึงขอเตือนใจไว้ว่าอย่าประมาท โอกาสอันดีงามในวันนี้ มาร่วมทำบุญ ให้สำนึกถึงคุณงามความดีที่ทุกคนได้รับมาจากพ่อแม่ ปู่ ย่า ตายาย ที่สร้างมาให้ แต่ลูกๆ หลานๆ ชอบสาละวันวุ่นวาย สุรุ่ยสุร่ายมิใช่ขี้ ไม่มีการประหยัดเหมือนครั้งปู่ ย่า ตายาย เวลากินก็อดออม ออมไว้ในลูกหมกจะกินเข้าปากเข้าท้อง ก็ไม่ได้ลงคอเลย

ดังที่พระพุทธเจ้าทรงสอนไว้ว่าเป็นห้วง ห้วงผูกคอก ผูกมือ ผูกขานี้ นั่นคือ ทรัพย์สมบัติ ห้วงผูกแขน ข่าย—ขาคือสามภรรยาในครอบครัว ห้วงผูกคอกคือลูก มีความหมายกินไม่ลงคอนั้นคือหากว่าลูกอยากรับประทานอาหาร พ่อแม่จะหิวอย่างไรก็ให้ลูกก่อน ไม่เช่นนั้นแล้วมันจะติดอยู่ที่คอ เปรียบเสมือนห้วงผูกคอกนั้นนั่น

นี่แหละท่านทั้งหลายต้องมีลูกเอง ถึงจะรู้ว่า ยิ่งลูกหลานรุ่นใหม่ในสมัยปัจจุบัน ไม่ค่อยจะนึกถึงพ่อแม่ ปู่ ย่า ตายาย ที่สร้างแบบฉบับแห่งความดีไว้ให้ ชนิดที่ต้องลำบาก ลำบาก ลำเค็ญใจ อดอดทน ออกทนทุกประการ

คนโบราณท่านมีคติ เวลาไปไหนมาไหนต้อง ๑. นิ่งได้ ๒. ทนได้ ๓. รอได้ ๔. ซ้ำได้ ๕. ดีได้ คนสมัยนี้ นิ่งไม่ได้ ปากไม่ดี ทนไม่ได้ อยู่ไม่ได้ อีก รอก็ไม่ได้ ซ้ำก็ไม่ได้ จึงเอาดีกันไม่ค่อยจะได้ โชคดีสมัยใหม่ ปัจจุบันนี้ สิ่งเหล่านี้มีความหมายมาก แต่ทุกคนไม่เคยคิด อย่าลืมนึกว่าคุณโยมฝัน แซ่ตั้ง ต่อสู้ชีวิตมาด้วยความยากลำบากที่สุด ตั้งแต่สมัยอยู่จังหวัดพิษณุโลก สุขโขทัย ดำเนินงานกิจการต่างๆ มาเรื่อย ยากดีมีเงินอยู่

ลูกหลานควรจะทราบประวัติไว้ แต่ทุกวันนี้หลานๆ หลานๆ ไม่เคยทราบ ทราบแต่จะซีรตเบนซ์ออกติดตาม
ห้างสรรพสินค้า ไม่เหมือนปู่ ย่า ตายาย ต้องเดินด้วยเท้า ลำบากลำบาก เก็บผักบุง เก็บยอดกระถินขาย กินข้าว
กับเกลือไม่เหลือวิสัย สามารถจะทนได้ แต่ลูกหลานเดี๋ยวนี้จะต้องกินเห็ด กินเป็ด กินไก่ จึงจะอยู่ได้ ต้องซี
รตเบนซ์ เมื่อนึกถึงปู่ ย่า ตายาย ว่าลำบากลำบากอย่างไร ท่านสาธุชนทั้งหลายก็สมควรจะได้ยึดถือเรื่องเก่า
ไว้เป็นอุทาหรณ์ บทเรียนสอนใจไว้บ้าง

จึงฝากข้อคิดนี้ไว้ด้วย ว่าอย่าผล่อ อย่าประมาท อย่าเอาแต่ฉาบฉวย อย่าเอาแต่ตำรายตัว ให้มีความ
อดทน คนโบราณอย่างโยมหมั่น โยมผัน ท่านกล่าวสอนไว้ดึนะว่า “ปู่ ย่า ตายาย จะสั่งสอนตักเตือน ต้อง
นึ่ง” ต้องนึกถึงหลวงพ่อนึ่ง หลวงพ่อกวน หลวงพ่อกวน หลวงพ่อนึ่ง ดาดู หูฟัง ปากนึ่ง ดินต้องรืบวิ้ง มือทำ
แต่ความดี จะได้มีปัญหา แต่เด็กเดี๋ยวนี้ไม่ค่อยเอา ลูกว่ากล่าวตักเตือนก็โกรธ คนโบราณสอนไว้ว่า พ่อแม่
ตักเตือนต้องนึ่ง ต้องคุณธิภาพ ต้องรับผี ต้องยอมรับ ด้วยความจำนนและเหตุผลในตน คนโบราณได้
สร้างชาติไว้ให้กับลูก สร้างความถูกต้องกับหลานดังนี้ ลงทุนสร้างชาติ อดทนต่อความลำบากได้ทุก
ประการ ผิดกับคนสมัยนี้ สร้างความชั่วไว้ในใจ ชอบหลงทุพพินสหาย นอนสบาย เหลือเกิน นอนตื่นสาย
หน่ายทำกิน หมิ่นเงินน้อย นุ่งคอยาวสนา ให้มาหาเอง ไม่เหมือนคนโบราณที่เขาต้องวิ่งไปวาสนา คือทำ มือ
สอง เท้าสอง สมองหนึ่ง เป็นที่พึ่ง กินข้าวต้มกับหัวไชโป้ว ปลาทุตัวเดียว ไข่ลูกเดียว ก็กินได้ คนเดี๋ยวนี้กิน
ไม่ได้ คนโบราณที่สร้างชาติ ลงทุนความลำบากได้ทุกประการ ยกตัวอย่างเช่น โยมผัน แซ่ ง อดทน
เหลือเกิน ทนไว้ให้ลูก ทำถูกไว้กับหลาน ให้ลูกหลานมั่งคั่งสมบูรณ์ มีเงินมีทองเป็นเศรษฐี มหาเศรษฐีมาจน
เท่าทุกวันนี้

ทำไมอาตมาจึงได้รู้ประวัติบ้านนี้ เนื่องจากอาตมาไม่เคยลืมพระคุณที่ได้รอดตายเพราะโยมหมั่น ใน
สมัยที่อยู่บ้านสวน ที่เรียกว่าคลองสวนอ้อยในคลองสวนบางแกว ตั้งแต่คลองเขื่อนหนึ่ง ตลอดจรดวัดบาง
แวงมาถึงวัดตระโหนด(โตนด) อาตมาเคยไปอยู่มาเป็นเวลา ๒ ปี เมื่อสมัยเป็นเด็กวัยรุ่น อาศัยอยู่กับคุณลุง
ศร ศิลปบรรเลง นี้แหละเป็นกฐนแห่งกรรม แต่ครั้งอดีตเวียนพบมาบรรจบกันจึงได้มารู้จักบ้านนี้ พยานบุคคล
ยืนยันได้ ก็นั่งอยู่ที่นี้ด้วย คือ เจ้ใหญ่ บุตรีโยมหมั่น ซึ่งตอนนั้น มีบุตรสกลคน รูปร่างหน้าตาสวยงาม เจ้
ใหญ่เป็นคนหุงข้าวให้เราทาน อาตมาจะไม่ขอลืมพระคุณนี้ ที่บ้านนี้มีอิศยาศัย มีน้ำใจเหลือเกิน ถึงจะยาก
เป็นบ้านกระต๊อบหลังเล็กๆ ก็มีระเบียบวินัย ในห้องครัวฟ้ามือเชิงเป็นแถว มีระเบียบ มีสัจจะ ความจริงใจ
มีทั้งแมตดา อารี เอื้อเฟื้อ มีหม้อข้าวใหญ่เบ้อเร่อต้อนรับให้ทุกคนกินข้าวได้ ไม่หวง เรื่องราวเป็นมขงไร
อาตมาจะได้เล่าประวัติให้ฟัง เป็น อุทาหรณ์ ของอดีตกรรมของคนทีเวียนว่าตายเกิดอยู่ในวิฎฐสงสาร ถ้า
เราก่อกรรมกันในวันนี้ จะญาติกันในวันหน้า ถ้าเราก่อกรรมกันครั้งอดีตชาติ ต้องมาเป็นญาติกันในวันนี้ ขอฝาก
ทุกคนในที่นี้ไว้ด้วย

สมัยที่อาตมาเป็นเด็กวัยรุ่น ไปอาศัยอยู่ที่บ้านบันได คนเรียกว่าบ้านใหญ่สามหลัง เป็นบ้านของ
หลวงธรา มีคุณนายชื่อห้วง คุณหลวงธราผู้นี้เคยตีระนาดเอกให้รัชกาลที่ ๖ ทรงโขน อาตมาไปอยู่เพื่อเรียน
เพลงดนตรี ดิด สี ตี เป่า เรียนต่อเพลงพิณพาทย์ เป็นเวลา ๒ ปี ตอนนั้นคุณหลวงธราชรามากแล้ว อายุ ๘๐
กว่าปี ให้เงินตอบแทนท่านเดือนละ ๘๐ บาท อาตมาจำคำสอนของยายได้ว่า “หลานไปอยู่บ้านท่าน อย่าดู

คายนะหลาน ปั่นน้ำมันควายให้ลูกท่านเล่น” อาตมาจึงได้ช่วยเขาทำสวน รดน้ำ เสวียนน้ำ ดันส้อม ทูเรียน หมาก มะพร้าว ทำมาทำไปไม่ต้องหุงข้าวกินเอง คุณหลวงอนุญาตให้ไปกินข้าวที่บ้านได้ เงินเดือนที่ให้ท่าน ๘๐ บาท ท่านก็ไม่เอา นี่คืออานิสงส์แห่งการช่วยเหลือกัน เป็นสัมพันธไมตรีของจิตใจคนโบราณต่อมา อาตมาได้ร่วมไปบรรเลงพิณพาทย์ที่วัด โตนด ให้ลิเกนายจ้ออันเล่นเรื่องขุนช้างขุนแผน พระที่วัด โตนดมี หลวงตา ๒ รูป ชอบคุณผี กินกัญชา ตอนนั้นอาตมาเป็นคนปากไม่ดี ปากเสียไปคำหลวงตาว่า “หลวงตาลัก กินยาผี คุณกัญชา พระอย่างนี้เราไม่นับถือ” หลวงตาก็ผูกใจเจ็บ ผูกพยาบาทอาตมา คงจะคิดอยู่ในใจว่า “เอละ ไอ้เด็กคนนี้ กูจะจำไว้ วันหน้าพบกะกูใหม่”

อยู่ต่อมาวันหนึ่ง อาตมาไปร่วมบรรเลงพิณพาทย์ที่วัด โตนดอีก และคุณหลวงธาราสั่งไว้ให้เลยไป เล่นพิณพาทย์ที่คลองเชือกหนังที่วัดอะไร อาตมาลืมชื่อแล้ว มีงานศพ วัน ๗ คืน เป็นศพของเศรษฐีใน บ้านสวนแถบนั้น คนอื่นๆ ในวงพิณพาทย์ไปกันก่อนแล้ว เหลือแต่อาตมาอนหลับผลอไป หลวงตาในวัด มาเห็นเข้า จึงคิดแก้แค้น ยูให้เด็กวัด ๑ - ๘ คนมารุมเตะ ต่อย ทำร้ายอาตมา อาตมาจึงวิ่งไปแพท่าน้ำ เกิดชก ต่อยกันชุลมุน มีพระหลวงตากอยเชิษฐ์ยุ่งให้รุมอาตมา จะเอาให้ตาย อาตมาตัวคนเดียว ตกเป็นฝ่าย เสียเปรียบ สู้ไม่ไหว กำลังเสียที่อยู่

พอดีโยมหมั่นพายเรือผ่านมาพบเข้า จึงร้องตะโกนขึ้นว่า “เออ พระช่วยยูให้เด็กมันต่อยกันทำไมวะ เฮ้ย พวกนี้หยุคๆ ไปรุมเขาทำไมกันคนเดียว หยุคนะ ะ” โยมหมั่นขึ้นจากเรือ ไปช่วยกันอาตมาออกมาจาก กลุ่มเด็กวัดแล้วจูงมืออาตมาลงเรือ พายไปบ้าน ให้อาบน้ำ อาบทำล้างเนื้อตัวที่มอมแมมจากการถูกรุม แล้ว เรียกอาตมาว่า “อาตี๋ กินข้าวกินปลาให้อิ่มก่อนนะ” ก่อนที่อาตมาจะไปไหว้กราบลาทุกคนจากมาอาตมายัง จดจำพระคุณนี้ไม่ลืมเลือน จำได้ว่าเจ้าใหญ่ เป็นคนหุงข้าวให้กิน บ้านนี้มีลูกสาวสามคน แม้ว่าบ้านจะเป็น กระท้อบหลังเล็กๆ แต่สะอาดสะอาด จัดวางของใช้เป็นระเบียบเรียบร้อยอาตมาจากคลองสวนอ้อยมาด้วย จิตสำนึกในบุญคุณตลอดมา

เมื่อหลวงธาราและคุณนายหวังได้สิ้นชีวิตลงแล้ว อาตมาได้เดินทางไปอยู่อาศัยที่บ้านคุณลุงศร ศิลป-บรรเลง ต่อมาก็ได้เป็นหลวงประดิษฐ์ ไพเราะ หลังวัดสระเกษ ที่เรียกกันว่าบ้านบาตร อี๑ ปีเศษ ซึ่ง ได้มารู้จักและเป็นเพื่อนกับ ดร.ทิส นาคสวัสดิ์ ที่นี่

วันปีได้ผ่านพ้นมานาน อาตมาก็ไม่ได้ไปที่บ้านสวนคลองบางแวกอีกเลย จนกระทั่งมาบวชในร่มกา สาวพัศตร์มีอายุเข้าสู่วัยชราแล้ว ถึงคราวที่กงล้อแห่งกรรมได้เวียนมาบรรจบกันอีกโยมสุนีย์ พันธสุกร ได้ นิมนต์อาตมาว่า จะทำบุญวันเกิดคุณแม่ฉัน เมื่อประมาณปี ๒๕๒๕ หรือปี ๒๕๓๐ นี้แหละ อาตมาก็รับ นิมนต์ เพราะเห็นโยมสุนีย์แล้วรู้สึกว่าจะเคยเป็นญาติของเรามาก่อน จึงได้มีโอกาสไปบ้านโยมสุนีย์ ใน วันทำบุญวันนั้น มีหลวงพ่อกหลายรูป เห็นมีหลวงพ่อวิชัย หลวงปู่ บุคคลอาตมาได้เข้าไปนั่งในห้องพระ ของบ้านโยมสุนีย์ ได้เห็นรูปคุณโยมหมั่น ครั้งแรกก็นึกไม่ออกว่าเคยเห็นหุ่นหน้าที่ไหนมาก่อน นึกไปนึกมาก็ จำได้ จึงถามโยมสุนีย์ว่า รูปนี้คือรูปของใคร โยมสุนีย์ตอบว่าเป็นเจ้าของโยมสุนีย์เอง สอบถามชื่อแล้ว ตรงกัน เป็นคนเดียวกันแน่

นี่แหละมนุษย์เราเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในวัฏฏสงสาร ไม่ตายจากกันแล้ว ต้องได้พบ มาใช้หนี้บุญคุณกันต่อไปอาตมาไม่เคยลืมพระคุณเลย ถ้าไม่ได้โยมหมั่นผู้นี้ อาตมาต้องตายไปนานแล้ว เพราะหลวงตา วัดโตนดคุยให้ลูกศิษย์เอาเม็ดแทงอาตมาให้ตาย แล้วถีบลงน้ำไป โยมหมั่นมาช่วยไว้ จึงขอสวดคุณงามความดีของโยมหมั่นไว้ ณ ที่นี้ด้วย

คุณโยมหมั่นเป็นคนใจดี มีความอารีรอบเอื้อเพื่อแผ่แจกคลองบางแวก คลองเชือกหนัง คลองวัดโตนด ตลอดจนคลองนอก มีคนรู้จักโยมหมั่นตลอด เป็นทั้งหมอดูโหงวเฮ้ง หมอกวาด ยาจีน ยาไทย เป็นหมด ใครจะยากดีมีจนอย่างไร โยมหมั่นช่วยเหลือตลอดรายการ ขอให้หลานๆ จดจำไว้ มีน้ำใจเหมือนโยมหมั่น อายุจะได้มีนขวัณยุตินตลอดไป

คำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บอกว่า เวียนว่ายตายแล้วก็เกิด เกิดแล้วก็ตาย ตายแล้วมาเกิด เกิดแล้วมาเจอกัน ถ้าคนไหนมีความสัมพันธ์กันทางอยู่ร่วมกัน ตักบาตรร่วมขันกัน หรือได้มาบำเพ็ญกุศลมาเป็นญาติพี่น้องร่วมกัน ก็ต้องมาเจอกัน ก็คงจะเป็นประการจะนี้ อาตมาก็ต้องมาใช้หนี้ เพราะไปกินข้าวของโยมผ้น แซ่ตั้งถึง ๓ ครั้ง แล้วโยมเจ้าใหญ่ที่หุงข้าวให้รับประทานจำได้แม่นข่า

ท่านทั้งหลาย อดีตชาติของคนเราทำงานร่วมกันมาแล้วต้องไปพบกัน มีสายสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จิตใจตรงกันเป็นญาติกัน ถ้าจิตใจไม่ตรงกันมีความเห็นไม่ตรงกัน ส่วนมากจะเป็นศัตรูเป็นอริกัน มีอะไรขัดแย้งกันเสมอ คงจะไม่เป็นญาติกันในพระพุทธศาสนาแน่นอน

เพื่อนๆ รุ่นเดียวกันก็คงจะมีโยมผ้นเท่านั้น คนอื่นหมดแล้ว สัมหายตายจากกันไป ญาติโยมทั้งหลาย คนเป็นพระเอก นางเอก ในละครชีวิต ถึงคราวอัปมงคลต้องมีคนมาช่วย อาตมานี้ถึงคราวตายก็ไม่ตาย นี่คือสาเหตุที่อาตมามาสันทักที่บ้านนี้ จึงขอเล่าความแต่เดิมมา และเป็นมงคลแก่ลูกหลาน ได้รับรู้เรื่องของโยมผ้น ที่ผจญชีวิตมาอย่างลำบาก ลำบาก จนสามารถสอนลูกหลานให้มีหลักฐานมั่นคง

ท่านทั้งหลาย พ่อเปรียบเป็นรู้บ้านให้ความแน่นอนหนา ไม่ให้ใครมารังแกลูกได้ แม่เปรียบเป็นอาคารมั่นคงในจิตใจ เช่นโยมผ้น ลูกทุกคนเป็นเฟอร์นิเจอร์ประดับบ้าน เป็นอาศัยทุกคน เป็นเศรษฐกิจ เศรษฐีทรัพย์สมบัติจึงมั่นคง เหมือนโยมหมั่น ‘ตระกูลมั่นคง โชคดี’ การตัวนี้หมายความว่า การกิจ กิจการใดๆ ให้มีชอบ ต้องโกลดดี วันนี้เราารวมน้ำใจส่งเสริมโยมผ้น อาตมาขอชมน้ำใจของญาติพี่น้องทุกคน คือตอนที่โยมผ้นไปอยู่โรงพยาบาล ทุกคนมาพร้อมหน้าพร้อมตากัน ใจของทุกคนแม่ คุณย่า คุณยาย ก็ชื่นใจ แค่นี้คนผลัดกันมารับประทานกับคุณโยมผ้นทุกวัน ความชื่นใจก็บังเกิด เป็นการต่ออายุมีนขวัณยุตินสืบต่อไปถึง ๑๐ ปี ด้วยกุศลบุญราศี ใครเป็นแม่เป็นพ่อ มีลูกหลานหมั่นไปมาหาสู่พ่อแม่ ก็ชื่นใจ ลูกหลานโปรดจำไว้ เมื่อแยกครอบครัวไปมีสามีภรรยาแล้ว อย่าลืมไปหาพ่อแม่ ถึงวันว่างเมื่อไรต้องไปหาพ่อแม่ ถึงวันเกิดของลูกหลาน อย่าลืมเอาของไปให้พ่อแม่รับประทาน อย่ากินเหล้า เมาสุรา เฮโลกันเข้าโฮเต็ล ไม่เข้าเรื่อง ต้องไปหาพ่อแม่ของเราก่อน ถึงไม่มีอะไรไปฝาก แค่เห็นหน้าลูกหลานก็ชื่นใจแล้ว

อาตมาภาพขออนุโมทนากับลูกหลานของคุณโยมผ้น ที่มีสายสัมพันธ์เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และพี่น้องทุกคนรักใคร่กันดีเหลือเกิน ไม่มีการทะเลาะวิวาทกัน ปกป้องปรองดองกัน พี่สอนน้อง น้องก็เชื่อฟัง เช่น โยมสมจิตร์ เป็นต้น เป็นที่เชื่อถือของน้อง อาตมาขออวยพรโยมผ้น ให้มีอายุมีนขวัณยุตินตลอดไป

ในพิธีวันนี้ เรียกได้ว่าเป็นมงคลชีวิต ชีวิตของท่านผู้มีกตัญญูกตเวทิตูนี้ ใจของพ่อ ของแม่ เรียกว่า กตเวทิตู ท่านจะสมความปรารถนาทุกประการ อาตมาภาพและคณะสงฆ์วันนี้ ขออัญงคุณพระศรีรัตนตรัย และบุญกุศลของท่านทั้งหลายที่บำเพ็ญมาในวันนี้ และครั้ง ใจคิดจงพระมวบรวมลงที่คุณโยมผัน ในวันนี้ ด้วย

ขอทุกๆ ท่านที่มาบำเพ็ญกุศลได้ตั้งกัลยาณจิตอุทิศส่วนกุศลเทวดาพลีวันเกิด เทวดา ของปู่ ย่า ตายาย บิดา มารดา ขอให้ท่านมีอายุมีขวัญยืนสืบไป และพรนี้จะได้กลับมาสู่ลูกหลาน และขอทุกๆ ท่านที่มา ร่วมงานในวันนี้ จงสวัสดิ์มีชัย เจริญด้วยจตุรพรชัย๔ ประการ มีอายุขอให้ยืนนาน วรโรณพิวพรรณผ่องใส สุขขังสุขภาพกายอนามย์ดีทุกท่าน โรคภัยไข้เจ็บที่มีอยู่ก็ขอให้หาย สิ่งทั้งหลายที่คิดไว้ในบัดนี้ และจิตใจ ต่อไปใน โอกาสหน้า จงบันดาลให้เกิดความสำเร็จ สมเจตจำนงมุ่งมาดปรารถนาด้วยกันทุกรูป ทุกนามเทอญ สาธุ ขอเจริญพร

ถอดเทปโดย

เสาวลักษณ์ ขันติคถกวงษา

๒๓ ก.ย. ๓๓ เวลา ๒๓.๐๐ น.

เหตุที่ข้าพเจ้านับถือหลวงพ่ोजรัญ

ทัศนีย์ ตระกูลพัฑ

๑๕ เม.ย. ๓๓

เรื่องนี้เป็นชีวิตจริงของดิฉันดิฉันเป็นชาวคริสต์มาแต่กำเนิด พ่อเรียนจบม. ๖ ที่โรงเรียนเจริญราษฎร์ อ.เมือง จ.แพร่ ซึ่งเป็นโรงเรียนคริสต์ ก็มาเป็นครูอยู่ที่ ร.ร.กิตติคุณ ถนนศรีอยุธยา กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นโรงเรียนคริสต์เช่นเดียวกัน

พ่อมีครอบครัว ก็ลาออกมาอยู่กับครอบครัวที่บ้านพ่อของสามี พ่อเป็นช่างก่อสร้างโบสถ์ วัดแรกของดิฉันที่มีโอกาสเข้ามาช่วยสร้างก็คือ วัดพหุมนุรี อ.พหุมนุรี จ.สิงห์บุรี ได้ทำโบสถ์ ผสมปูนตามที่พ่อสอน (พ่อของสามี)

ที่วัดนี้ ดิฉันได้มีโอกาสรู้จักหลวงพ่อพระอาจารย์จรัญ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ พ่อได้พามากราบนมัสการท่านและกราบท่านอาจารย์ช่อ ท่านเป็นเจ้าอาวาสซึ่งแก่แล้ว และหลังของท่านค่อมมาก ดิฉันก็ยกมือไหว้ธรรมดา พ่อก็มอง

พ่อได้พามาที่วัดแจ้งพหุมนคร พาไปนมัสการท่านเจ้าอาวาสซึ่งแก่แล้ว ดิฉันกับน้องสาวก็ยืนไหว้อีก พ่อก็เลยพูดว่า การเคารพพระผู้ใหญ่ต้องกราบ ดิฉันก็คิดอยู่ในใจว่า เราเป็นคริสต์จะกราบพระไม่ได้ มันนิสัยของชาวคริสต์ ตอนนั้นดิฉันยังเป็นคริสต์อยู่

พ่อรับเหมาก่อสร้างทั้ง๓ วัด คือ วัดแจ้งพหุมนคร วัดกลางพหุมนคร และวัดพหุมนุรี อยู่ในเขตอำเภอพหุมนุรีทั้ง๓ วัด

ดิฉันก็เดินจากวัดโน้นมาวัดนี้ แล้วแต่วัดไหนจะมีงานให้ทำ แต่ต้องกลับมาอนที่วัดพหุมนุรี เมื่อก่อนนี้ การรับเหมาก่อสร้าง ทำตามเงินที่ทางวัดจะหาให้ได้ ได้เท่าไรก็สร้างไปเท่านั้น ดิฉันเลยได้ทำวัดโน้นนิด วัดนี้หน่อย ทำกันสองคนพี่น้อง

แต่วัดพหุมนุรี เป็นวัดที่ดิฉันได้ทำมากที่สุด และก็ได้รับรู้จักพระอาจารย์ที่ทำให้ดิฉันมีจิตใจเลื่อมใสศรัทธามาก ไม่เคยคิดจะนับถือ ไม่เคยเชื่อในความศักดิ์สิทธิ์ หรืออภินิหาร

แต่ดิฉันได้พบได้เห็นพระอาจารย์จรัญ เป็นพระอาจารย์ที่มีจิตเมตตาสูงด้วยคุณธรรม มีวาจาศักดิ์สิทธิ์

ธรรมดาแล้ว ดิฉันไม่เคยกราบพระ พระอาจารย์ก็สอนให้ดิฉันเข้าใจว่า ทุกๆ ศาสนาสอนให้เราเป็นคนดี ดิฉันก็ซักสงสัย คอยติดตามหลวงพ่อกอยดูหลวงพ่อกว่าจะทำอะไร

ดิฉันเองกราบพระไม่เป็นเลย และคำพระก็ไม่เคยทราบ เคยได้เรียนมาแต่ไม่เคยสนใจ

เดิมทีดิฉันไม่เคยเห็นพระที่มีแต่เมตตาจิต คิดแต่จะช่วยคนโน้นคนนี้ บิณฑบาตมาได้ก็มาแบ่งให้ดิฉัน น้องและคนงานได้ทานด้วยกัน

ท่านหาเงินสร้างโบสถ์ ท่านก็ไปของท่าน ดิฉันกับน้องก็ทานข้าวกันบาตรของหลวงพ่อกทุกวันทั้งเช้าและเพล เพราะขณะที่ทำงานที่วัดพหุมนุรีนั้น มีดิฉัน น้องสาวและเด็กผู้ชายชื่อ คณกั้งที่วัดพหุมนุรี

มืออยู่วันหนึ่งดิฉันต้องไปซื้อของที่ปากบาง ก็เดินไป สมัยนั้นยังไม่มีถนน เดินตัดท้องนา มา มีต้นโพธิ์ใหญ่อยู่ ๒ ต้น

พอถึงตลาดปากบาง สุนัขที่ตลกกัดเข้าที่ ๓ เขี้ยวเลย แผลฉกรรจ์มาก ทั้งเลือดทั้งมันอุดแผล ดิฉันตกใจและกลัว เดินร้องไห้ตั้งแต่ปากบางจนถึงวัดพรหมบุรี

พอถึงวัด ดิฉันก็เดินร้องไห้ขึ้นบนกุฏิหลวงพ่อกับทั้งเจ็บทั้งกลัวว่าสุนัขจะเป็นบ้าหรือเปล่า เพราะสัตว์แพทย์ที่ตลาดไม่มี

หลวงพ่อก็ตักกับดิฉันว่า เดี่ยวนะ จะคว่าสุนัขเป็นบ้าหรือเปล่า ท่านก็จูดรูปเข้าห้องพระเลย แล้วก็บอกดิฉันว่า สุนัขสีนวลๆ ไซ้ใหม่ ไม่บ้าหรอก เดี่ยวจะเอาเกลือเหยียบให้

ดิฉันก็รับปากว่า “ค่ะ” แต่ในใจคิดว่าวันรุ่งขึ้นจะเข้ามาจังหวัดสิงห์บุรี หรือกลับคอนเมือง เพื่อฉีกยากันบาดทะยัก

หลวงพ่อก็บอกว่า “จะเอาที่วันหาย” ดิฉันไม่เคยเชื่อว่าเอาเกลือวางและเอาเท้าเหยียบแล้วจะหาย ที่ท่านถามดิฉันตอนนั้น ดิฉันยังไม่ทราบที่ท่านมีวิชาอาคม ก็ตอบลงมือไปว่า “ขอวันเดียวหาย” เพราะแผลสุนัขกัดจมเขี้ยวเลยที่ ๓ แผล

ท่านก็ขอให้โยมพ่อของท่านนำเกลือมาเม็ดหนึ่ง วางลงบนใบตอง แล้วเอามาพาดที่แผลสุนัขกัดท่านก็เหยียบบนใบตอง แล้วเหยียบที่เกลือ ดิฉันก็อมยิ้ม เพราะไม่มีความเชื่อเลย

พอตื่นนอนขึ้นมาตอนเช้าแผลทั้ง ๓ แผลราบเรียบ มีแต่รอย ไม่มีเลือดออก ไม่มีมันจุกหรือรอยฉีกของแผล หรือรอยลึกเลย เป็นผิวหนังเรียบๆ แต่มีรอยเท่านั้น เดี่ยวนี้แผลนั้นยังอยู่

อยู่มาอีกหน่อย ที่เท้าของดิฉันเป็นรอยเท้า เพราะเหยียบกระเบื้องมาก รู้สึกเจ็บปวดมาก ท่านพระอาจารย์จรัญยังเมตตารักษาให้อีก

ดิฉันบอกว่า ดิฉันกลัวการผ่าตัดมาก เพราะรอยเท้าต้องผ่าเอาหัวออก ท่านบอกกับดิฉันว่า จะรักษาให้โดยไม่ต้องผ่า ตอนนี้ดิฉันเลื่อมใสท่านแล้ว ก็รับปาก

หลวงพ่อก็ตักกระเบื้องแผ่นเล็กๆ นาบตรงจุดของรอยเท้า เอาน้ำมันมนต์ของท่านทา ท่านก็พูดว่าไม่ร้อน ดิฉันก็หลับตา เพราะทนดูไม่ได้ พอ نابเสร็จ ท่านน้ำมันมนต์ พอทุเลาเจ็บปวดไปบ้าง

พอได้ ๓ วัน หัวฝีแตกเองและก็ไม่เจ็บด้วย ดิฉันก็เคารพนับถือท่านขึ้นทุกวัน หัดกราบพระ กราบหลวงพ่อกับทุกวัน ขอเป็นลูกศิษย์ หัดพูดกับพระดีๆ ให้ถูกต้อง พอเป็นลูกศิษย์ท่านแล้ว ท่านทำอะไรก็ช่วยติดตามดู มีดิฉัน น้องสาว และน้องชายติดตามดูแบบเป็นลูกศิษย์เลย

เหตุที่ดิฉันต้องติดตามดูหลวงพ่อกับ เพราะดิฉันเป็นคริสต์ ไม่เคยเข้าวัด แต่ไปดูงานในวัด พระสงฆ์ปฏิบัติอย่างไรก็ไม่เคยเห็น พอมาได้พบได้เห็นหลวงพ่อกับในสิ่งที่ไม่เคยเห็นไม่เคยรู้ เหมือนกับท่านแสดงอภินิหารให้ดู

มีคนมาหาหลวงพ่อบอกว่า โคนของ หลวงพ่อกับเอาแป้งคลึงตรงนั้น ท้องคาถา พอเอาแป้งมาหักดูปรากฏว่ามีตะปูอยู่ข้างใน

บางคนก็มีคนมาให้หลวงพ่อดำน้ำมัน หลวงพ่อก็ทำกระทะทองเหลือง ไขไฟไม่ให้ใหญ่มากนัก หลวงพ่อ
ก็ทอดไฟพร แล้วก็ทอดคาน้ำมันเดือด ไฟกรอบ ท่านก็ตักให้พวกที่มาหาท่าน

น้องสาวของดิฉันเขาเข้มแข็ง พอหลวงพ่อดักให้ กำลังเดือดนะ เขาเทลงคอเลย ดิฉันนึกใจใจว่าร้อน
ตายแน่เลย หลวงพ่อก็ตักมาให้ดิฉัน ดิฉันก็ลังเลไม่กล้าเทลงคอ

หลวงพ่อบอกว่า เอามือจุ่มคูชิ เมื่อลองจุ่มคูชิ ปรากฏว่า ไม่ร้อนจริงๆ ตั้งแต่นั้นมาดิฉันก็ขอมกินน้ำมัน
มนต์ และรดน้ำมันต์จากหลวงพ่อดำตลอด

สมัยนั้นหลวงพ่อกับคนคู่ มีพระที่วัดแจ้งฯ มาเที่ยว เป็นพระที่เป็นทหารบกมาวชนแค่ ๕ วัน มา
เที่ยวหา น้องสาวดิฉันที่วัดพรหมบุรี เรากำลังทำงานกันอยู่ พระพูดว่า “นี่ วัดพรหมฯ หวานนะ”

หลวงพ่อกับออกมามาเลย ถามว่า “บวชอยู่วัดไหน” พระที่เป็นทหารก็บอกว่า “อยู่วัดแจ้งฯ” หลวงพ่อ
บอกว่า “ถ้าเป็นพระวัดนี้ พุทธแบบนี้ จะตบให้ฟันร่วงเลย” ดิฉันก็เลยกลัว ไม่ค่อยกล้าพูด หรือทำอะไร

ท่านหัดให้กราบพระ จะขออะไรท่านต้องกราบก่อน ตอนนั้น การกราบพระก็ผิดศีลนะ ศาสนา
คริสต์มีศีล ๑๐ ข้อ ทุกศาสนาสอนดีทั้งนั้น แต่ปฏิบัติไปคนละแนวเท่านั้นเอง

อยู่มาวันหนึ่ง มีครูคนหนึ่ง ดิฉันจำชื่อเขาไม่ได้แล้ว มาหาหลวงพ่อกับขอให้หลวงพ่อกับช่วย ครูคนนั้น
คนดี แต่ถูกเพื่อนแกล้งใส่ร้าย จะคิดคุกคิดตะราง หลวงพ่อกับท่านก็ทราบว่าคุณคนนั้นดีจริง ก็ช่วย ทำพิธีใน
โบสถ์เลย

ตอนนั้น โบสถ์วัดพรหมบุรีก็ยังไม่เสร็จ ดิฉันเป็นคนกลัวผีมาก แต่อยากจะทำพิธีกรรมที่หลวงพ่อกับช่วย
ครูคนนั้น อุปกรณ์ก็มีเตาไฟ หม้อต้มยา กาละมัง

ครูคนนั้นก็นั่งตรงหน้าหลวงพ่อกับ ดิฉันและน้องสาวนั่งข้างหลังหลวงพ่อกับ มองยาที่หลวงพ่อกับต้ม แล้วก็
ให้ครูอธิษฐานเอาเอง หลวงพ่อกับก็สวดมนต์ไป จนยาหม้อนั้นเดือด ท่านก็เทยาออกจากหม้อลงในกาละมังจน
หมด

แล้วหลวงพ่อกับก็กลับตาดสวดมนต์ เอามือเคาะที่หม้อทั้งน้ำทั้งยาในกาละมังวิ่งกลับเข้าหม้อหมด
หลวงพ่อกับก็ให้หม้อยาครูคนนั้นไป

ตอนหลังดิฉันพบครูคนนั้น ครูบอกว่าไม่มีเรื่องอะไร แล้วยกกลาดไปเลย ดิฉันก็เกิดความคิดว่า พระ
อาจารย์องค์นี้มีวิเศษศักดิ์สิทธิ์ และยังทอดคาน้ำมัน วังเข้าหม้อได้

ท่านเคยให้ราชสีห์ดิฉันมา ๑ ตัว ทำด้วยงาช้าง ท่านบอกว่าดิฉันนะสุนัขชอบกัด ดิฉันก็ห้อยคออยู่
ตลอดเวลา พอมีบุตรชาย ให้ไปห้อยคอ เลยทำหายไปเลย พระนางพญา ๑ องค์ เป็นพระผิง ท่านมีวิเศษ
ศักดิ์สิทธิ์จริง ท่านบอกดิฉันว่า โยนพระเถอะ ไม่แตกหรอก ดิฉันก็ลองโยนทันที ปรากฏไม่แตก แต่พอ
น้องชายโยนบ้าง แตกละเอียดเลย สมัยนั้นท่านยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลายนัก เรื่องนี้เกิดขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๘
— ๒๔๕๕ ผ่านมา ๓๒ ปีแล้ว

ตอนนั้นดิฉันก็มาคิดว่า การเป็นชาวพุทธแล้วเคร่งในศาสนาแล้ว ผลแห่งกรรมดี ความดี ทำให้หลวง
พ่อกับมีวิเศษศักดิ์สิทธิ์ ดิฉันอยู่ทำงานวัดแค่ เดือน พอทำงานโบสถ์เสร็จก็กลับมาอยู่คอนเือง

ตั้งแต่นั้นมาจะทำอะไรก็ต้องมาถามท่านเป็นประจักษ์ฉันก็เป็นชาวพุทธเต็มตัวแล้วและมาเยี่ยมเขียนท่านบ้างบางโอกาส

ผ่านมาได้ ๓๐ ปี พออย่างเข้าปีพ.ศ.๒๕๒๕ ชีวิตดิฉันก็เริ่มมีมรสุม ดิฉันก็ร้องไห้มาหาหลวงพ่อก่อน หลวงพ่อเห็นดิฉัน ท่านก็บอกว่า

“ทัศนีย์ เธอมาถือศีล นั่งวิปัสสนากรรมฐานสักอาทิตย์หนึ่งเถอะ”

ดิฉันก็บอกหลวงพ่อกว่า “ไม่เอาละหลวงพ่อ หนูขอไปเที่ยวแพร่ก่อน กลับมาแล้วค่อยเข้าวัด”
พอไปแพร่ได้ ๓ วัน บ้านถูกปล้น บุตรชายถูกพวกโจรฟันด้วยขวานที่ศีรษะ บาดเจ็บสาหัส เพื่อนบ้านนำส่งโรงพยาบาล ดิฉันต้องสูญเสียทรัพย์สินไปทั้งสิ้นเกือบ ๓ แสนบาท

พอบุตรชายหายเป็นปกติก็พามากราบหลวงพ่อก่อน ขอเข้ากรรมฐาน ๕ วัน ทั้งแม่ทั้งลูก เพราะได้อธิษฐานไว้ว่า ถ้าลูกหายเป็นปกติมีอายุครบ ๒๒ จะพาคุณมาถือศีลด้วย

หลวงพ่อกับบุตรชายดิฉัน ท่านก็บอกว่า “ทัศนีย์ เธอไม่ต้องเสียค่าจ้างของเงินทองเลย เธอได้ชีวิตลูกของเธอใหม่” ดิฉันก็ตั้งใจได้

หลวงพ่อบอกให้เจริญวิปัสสนากรรมฐาน เมื่อก่อนคิดว่าจะทำไม่ได้ แต่พอมาจริง ก็มีแรงศรัทธา หลวงพ่อยู่แล้ว ทำให้เกิดมีสติ และทำได้

เริ่มปฏิบัติ เดิน นั่ง สลับกับ ๑๐ นาที และค่อยเพิ่มขึ้นถึง ๑ ชั่วโมง ทำให้มีสติดีขึ้น เมื่อเวลามีทุกข์เกิดขึ้น มีเรื่องมากระทบจิตใจ ทำให้สงบจิตอารมณ์ได้ไว รู้สึกว่าทำใจได้

ถ้าเกิดโมโหจะคลายได้ไว ทำตามคำขอของหลวงพ่อ ไม่ให้คำ ไม่ให้ว่า กระแทก กระเทียบ เสียสติ เพราะเป็นตัวกรรม ให้แผ่เมตตาตลอด ทำให้ชีวิตมีความสุขขึ้น

ท่านสอนว่า “เธอรู้ไหม ไอ้ทศกัณฐ์มันหน้าโง่ ผากหัวใจไว้กับพระฤๅษี ไม่เป็นตัวของตัวเอง เอาไปฝากเขา ไว้ใจคนอื่น ก็ต้องตายเพราะความโง่มงาย”

ตอนแรกดิฉันไม่ได้คิด พอมาพิจารณาดู ไร้อภัย หลวงพ่อกว่าเรานี่เอง มงาย เอาหัวใจไปฝากไว้กับคนอื่น ดิฉันเองไม่มีใครแล้ว จำคำสั่งสอนของหลวงพ่อไว้ และพยายามปฏิบัติตาม ได้บ้างเพียงเล็กน้อยก็ยังดีกว่าไม่ได้ปฏิบัติเลย แต่ให้สติจริงๆ ต้องปฏิบัติให้ต่อเนื่องโดยตลอด แล้วก็จะมีความสุขทางใจ

ที่เล่ามานี้ผ่านมา ๓๐ ปีแล้ว สิ่งที่ประสบพบเห็นเป็นเรื่องจริงทุกประการ ถวายถามท่านดูได้แต่เดี๋ยวนี้ ท่านมีแต่แผ่เมตตาให้เท่านั้น

ดิฉันมีเพียงพระอาจารย์องค์นี้ เพียงองค์เดียวมาตลอด เป็นทั้งพระอาจารย์ เป็นทั้งหลวงพ่อกับที่ดิฉันเคารพเชื่อฟังมาจนทุกวันนี้

ดิฉันขอพึ่งบารมีแห่งความเมตตาจิตของท่านเป็นที่พึ่งทางใจจนตราบชีวิตจะหาไม่ เพราะบารมีแห่งอำนาจเมตตาจิตของพระอาจารย์ มีพระคุณต่อชีวิตของดิฉันให้พบแสงสว่างแห่งชีวิต และเดินถูกทาง ด้วยการเจริญวิปัสสนากรรมฐาน การเป็นชาวพุทธของดิฉัน มีคุณค่าอยู่ตรงนี้ นี่เอง

ทัศนีย์ ตระกูลพั้ว
๑๕๑ ซอยคุ้มครอง ๓
กม. ๒๗ ต.คูคต
จ.ปทุมธานี

บันทึกของหลวงพ่อ

ข้อความที่คุณทัศนีย์ ตระกูลพั้ว ได้เล่ามานี้เป็นเหตุการณ์ที่ดีเมื่อครั้ง พ.๒๕๔๘ ที่อาตมากำลังสร้างอุโบสถอยู่ ณ วัดพรหมบุรี อพรหมบุรี จ.สิงห์บุรี เป็นเวลา ๓๖ ปีเศษแล้ว เป็นความจริงของคุณทัศนีย์ ตระกูลพั้ว ทุกประการ ด้วยอำนาจจิตนั่นเองและอำนาจพุทธานุภาพ-ธรรมมานุภาพ—สังฆานุภาพ ของคุณพระรัตนตรัย เป็นไปได้แน่นอน เพราะคุณทัศนีย์นี้เป็นชาวคริสต์ ให้คุณทัศนีย์เห็นว่าทางพระสงฆ์ในศาสนาพุทธนั้นเต็มไปด้วยเมตตาธรรม ได้ช่วยเหลือประชาชนทุกหมู่เหล่าไม่จำกัดเขต เพศ วัย ช่วยแผ่เมตตาไปทั้งนั้นไปทุกๆ คน จะเป็นศาสนาใดก็ตาม ถ้าช่วยได้ช่วยทั้งนั้นที่ไม่ผิดธรรมเนียมวินัยสงฆ์ และกฎหมายบ้านเมือง ยินดีมีเมตตาแผ่ให้ทั้งนั้น ให้คุณทัศนีย์ ตระกูลพั้วเห็นว่าศาสนาพุทธช่วยด้วยเมตตา ด้วยความบริสุทธิ์ ไม่อคติใดๆ และไม่มีเคลือบแฝง และไม่หวังผลตอบแทนแต่ประการใด ทำให้คุณทัศนีย์เห็นความคิดของพระพุทธศาสนาจึงเกิดความเลื่อมใสศรัทธาอย่างแท้จริง ยอมรับถือเพราะมีเหตุมีผลพอจะเชื่อถือได้แล้ว จึงขอเคารพนับถือต่อไป เห็นว่าที่นับถือก็เพราะว่าเป็นที่พึ่งของเขาได้แน่นอน

แต่อภินิหารแบบนี้ อาตมาได้เลิกสัมนไปแล้ว เอาความจริงของพระพุทธเจ้ามาสอนดีกว่า นั่นคือสอนให้คนมีปัญญาไม่หึงมงายหลงไหลอยู่ในสิ่งที่ไร้สาระ สอนให้คนช่วยตัวเอง พึ่งตัวเอง และสอนตัวเองได้ นั่นคือ วิปัสสนากรรมฐาน

พระภาวนาวิสุทธิคุณ
วัดอัมพวัน

อานิสงส์ปฏิบัติกรรมฐาน

เอี่ยมทิพย์ คงเพชร

๒๖ ต.ค. ๓๒

ดิฉันชื่อ น.ส.เอี่ยมทิพย์ คงเพชร ปัจจุบันเป็นนิสิตปริญญาโท จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะรัฐศาสตร์ สาขาสังคมวิทยาและมนุษยวิทยา และนักศึกษาศาสนาปริญาโท จากสถาบันเทคโนโลยีสังคม ดิฉันไม่ใช่คนดีมาตั้งแต่เด็ก อะไรเป็นสาเหตุให้ดิฉันเรียนปริญญาโทที่ ๒ แห่งนี้ได้ และอะไรเป็นสาเหตุให้ดิฉันหันมาปฏิบัติกรรมฐาน อานิสงส์ของการปฏิบัติกรรมฐานทำให้นิสัยใจคอของดิฉันเปลี่ยนไป ลองอ่านดูซิคะ

ดิฉันเป็นลูกของ พ.อ.(พิเศษ) ประเวศร์ และ นางอัครเนตร คงเพชร คุณพ่อคุณแม่เป็นลูกศิษย์ของหลวงพ่อบุญรอดคุณตั้งแต่ดิฉันยังเล็กอยู่มาก ดิฉันจำได้ทุกครั้งที่มาวัดจะได้ยินหลวงพ่อเทศน์อยู่เสมอว่า บุญบาปสามารถจะเพิ่มขึ้นและหมดไปได้บุญเปรียบเสมือนกระแสไฟที่อยู่ในหม้อเบตเตอร์ ถ้าเราใช้ไปเรื่อยๆ กระแสไฟก็จะค่อยๆ หมดไป เพราะเราใช้บุญเก่า บุญใหม่ไม่เคยสร้าง เมื่อบุญหมดเหลือแต่บาปชีวิตจะแตกแหลกเหลวหาที่ดีไม่ได้ เพราะฉะนั้นควรรีบชำระไฟเข้าหม้อเบตเตอร์ซะ ดิฉันไม่เคยคิดเลยว่าหลวงพ่อบุญรอดให้ดิฉัน เพราะความตายกำลังมาถึงดิฉันแล้ว ลางร้ายเริ่มปรากฏเข้ามาในชีวิตของดิฉัน อะไรเป็นสิ่งบอกเหตุให้ดิฉันมาปฏิบัติกรรมฐาน

ในปี พ.ศ.๒๕๒๕ อยู่มาวันหนึ่ง ดิฉันทะเลาะกับน้องสาวอย่างแรง ดิฉันโกรธมากที่น้องสาวเถียงจึงผลักก้นน้องเขลาหกล้มส่งเสียงร้องไห้ลั่น บ้าน คุณแม่ทนไม่ไหวหยิบไม้มาหวดดิฉันอย่างแรง ๒ ที ความรู้สึกขณะนั้นเจ็บมากและเสียใจที่แม่ตีดิฉันคนเดียว จึงเถียงแม่ไปทันทีว่า “แม่ไม่ยุติธรรม ทำไมตีหนูคนเดียว หนูเถียงคนเดียวได้หรือ ทำไมแม่ไม่ตีทั้งคู่อีกตั้งนี่พี่ก็ไม่เป็นพี่น้องซี” คุณแม่ว่า “ยังเถียงอีก” พุดแล้วยกไม้จะตีดิฉันอีก ดีที่ดิฉันหลบได้ทัน จึงเถียงแม่ต่อไปอีกว่า “ต่อไปนี้จะไม่อยู่บ้านนี้แล้ว จะไปอยู่กับพี่ที่เมืองจันทน์” แล้วก็ไปเก็บเสื้อผ้า

ตกคึกยิ่งคิดยิ่งกลัว ความกลัวหายไป ความกลัวเข้ามาแทนที่ดิฉันคิดว่าเมืองจันทน์มันอยู่ตรงไหนจะต้องไปขึ้นรถที่เอกมัย แล้วเอกมัยอยู่ตรงไหน ดิฉันไม่รู้จัก ยิ่งคิดยิ่งกลัว จะไปอยู่กับเพื่อน ก็คิดไม่ออกว่าจะไปอยู่กับใคร จึงตัดสินใจไปจุดธูปเทียนหน้าพระว่า “ท่านเจ้าขา ช่วยหนูด้วยหนูไม่อยากอยู่บ้าน แม่ไม่รักหนู รักแต่น้อง หนูไม่รู้จะไปไหนดี หลวงพ่อช่วยชี้ทางให้หนูด้วย หนูควรจะไปอยู่กับใคร หนูง่วงนอนคืนเข้าขึ้นมา หนูนึกถึงสิ่งไหนก่อน หนูจะไปที่นี่ นั่นทันที ตอนเช้าดิฉันอาบน้ำ ในใจของดิฉันนึกถึงแต่ไปวัดอัมพวัน ไปวัดอัมพวัน ดิฉันตกใจนึกขึ้นได้ เมื่อคืนอธิษฐานจิตต่อหน้าขอให้ท่านชี้ทางให้ แต่ทำไมต้องไปวัดอัมพวัน ไม่สนุกเลย เพื่อนก็ไม่มี จิตมันก็ค้านว่าถ้าไม่ไปเดี่ยวพระหักคอเอานะ จึงแต่งตัวออกจากบ้านไปโดยที่พ่อแม่ไม่ทราบว่าคุณไปไหน

เมื่อมาถึงวัดเหมือนหลวงพ่อบุญรอดจะทราบล่วงหน้า ท่านอยู่คอยดิฉัน ใหม่ๆ ที่มีแขกมากคอยรับหลวงพ่อบุญรอดทบท. ทันทีที่มาถึงหลวงพ่อบุญรอดว่า “อีกหนุทานข้าวมาหรือยัง” “ยังคะ” “สมประสงค์ หาข้าวให้อีหนุทาน

เดี่ยวหลวงพ่อกลับ” พี่สมประสงค์หาข่าวให้ ดิฉันทานจนอิ่ม ดิฉันจึงเล่าความทุกข์ที่มีอยู่ให้พี่สมประสงค์ ฟัง พร้อมทั้งพูดว่า แม่ตั้งใจจะมาอยู่วัด จะมาช่วยหลวงพ่อสัจจาน จะมาทำงานที่วัด พี่สมประสงค์ตอบว่า ไม่ได้หรอก เดี่ยวแม่แกมาเล่นงานหลวงพ่อตาย ถ้างั้น ไปเข้ากรรมฐาน

ดิฉันไม่รู้ว่กรรมฐานเป็นอย่างไร ชุคชาวกี๊ไม่มี ต้องไปยืมแม่ชีใส่ ในขณะที่นั้น กุฎิกรรมฐานสร้างเสร็จใหม่ ๆ แม่ชีครูณี ตามคำ เป็นผ้าสอนกรรมฐานให้ดิฉัน วันแรกในารปฏิบัติเห็นเขานั่งหลับตากัน โดยกำหนดลมหายใจเข้าที่ท้องพอง หายใจออกที่ท้องยุบ นั่งได้ ๓ นาที มันแสนจะนานสำหรับดิฉัน เดินจงกรมก็ อาเจียนเลย แม่ชีครูณีต้องคอยพยาบาล วันแรกดิฉันไม่ได้ทำอะไรมาก วันถัด จิตใจเริ่มดีขึ้น เริ่มกำหนดท้อง ยุบได้ ๑๐ – ๑๕ นาที จิตใจเริ่มคิดถึงแม่ ร้องไห้เลย ในใจคิดว่า แม่จำหนุคคิดถึงแม่ หนุรักแม่ หนุขอโทษที่ทำให้แม่เสียใจ หนุจะไม่ทำอีกแล้ว ดิฉันเดินร้องไห้ไปหาแม่ชีขออนุญาตกลับบ้าน แม่ชีตอบว่าไหนๆ ก็มาแล้ว ปฏิบัติให้ได้ ๓ วัน ดิฉันคิดถึงแม่ใจจะขาด นอนร้องไห้ทุกคืน เมื่อวันถัด มาถึง ดิฉันคิดที่พ่ครั้งนี้ จะได้กลับบ้าน ระหว่างที่คิดอยู่นั้น มีเสียงเคาะประตูเหลืองดูนาฬิกา ทุ่มแล้ว เมื่อเปิดประตูออกมาพบที่อุ่นเรือนพูด กับดิฉันว่า “หลวงพ่อกับกลับบ้าน เปลี่ยนเสื้อผ้าแล้ว ไปพบที่กุฎิหลวงพ่อกับ” เมื่อไปถึง ได้ยินหลวงพ่อกับที่อุ่นเรือนว่า “อุ่นเรือนส่งให้ถึงบ้านนะ ส่งให้ถึงบ้าน ไคหน้าบ้าน ได้ยั้งดี ต้องให้พ่อแม่เขาออกมารู้ก่อนนะ ว่าใครมาส่ง แล้วพ่ครั้งนี้ มารายงานด้วยว่าเรียบร้อยหรือเปลว” ดิฉันตื่นตื่นใจ น้ำตาไหลพรากในความเมตตา ที่หลวงพ่อกับให้ดิฉัน

จากนั้น ดิฉันเรียนจบปริญญาตรี และได้ทำงานเป็นครูโรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดลพบุรี นิสัยเอาแต่ใจตนเองของดิฉันยังมีอยู่ วันหนึ่งดิฉันถูกหัวหน้าฝ่ายคำหาว่าดิฉัน ไม่ดูแลเด็ก ดิฉัน โกรธเขา ขาด โรงณี ไปเฉยๆ ๓ วัน ไปวัดอัมพวัน ระหว่างปฏิบัติกรรมฐานที่หน้าวัดมีโรงเรียน เสียงเด็กอ่านหนังสือและท่องสูตรคูณส่งเสียงดัง ดิฉันกำหนดเสีษหนอ เสีษหนอ จิตมันบอกว่าเด็กอ่านหนังสือ เด็กท่องสูตรคูณเพราะ เป็นหน้าที่ของเขา ดิฉันย้อนมาที่ตนเองว่า เราเป็นครู เราทำเช่นนี้ ถูกหรือ เราทิ้งเด็ก ขาดความรับผิดชอบ ทำไมเด็กต้องมารับผิดชอบการกระทำของเรา คิด ได้เช่นนี้ จึงขออนุญาตแม่ชีกลับบ้าน

ในปีพ.ศ.๒๕๒๗ ดิฉันอายุย่างเข้าเบญจเพศ ดิฉันหาไม่รู้ว่ความตายกำลังมาถึงตัวดิฉัน จาก อาณิสงส์ของการปฏิบัติกรรมฐานแบบจี้ๆ จี้ ๆ ได้บ้าง ไม่ได้บ้าง ตามที่หลวงพ่อกับเทศน์ไว้ ทำให้ดิฉัน รอดตายแบบปาฏิหาริย์ เพราะดิฉันตัดสินใจที่จะแต่งงานกับผู้ชายคนหนึ่งที่ดีดิฉันคิดว่าเขาเป็นผู้ชายที่ดีที่สุด ที่ดิฉันพบมา แต่แล้วก็ไม่มีวัน นั้น สำหรับดิฉันและเขา เพราะเราไม่ใช่เนื้อคู่กัน เป็นกฏแห่งกรรมที่ดิฉันเคย ทำเขาไว้ในอดีตชาติ เหตุการณ์นี้เมื่อดิฉันนึกย้อนไปในอดีต ดิฉันเหมือนคนหลงทาง ไม่รู้จะเดินไปทางไหน มันมืดไปหมด หลวงพ่อกับเป็นผู้ชี้ ทางให้ ดิฉันเดินไปในทางที่ถูกที่สุด ทำให้ดิฉันเกิดเป็นคนใหม่อีกครั้ง หลวงพ่อกับคอยเตือนสติพ่ าสอนดิฉันว่า “อีนุอยากหัวดีใหม่” “อยากกะ” หลวงพ่อกับบอกว่าให้ไป “ขัด ส้วม!” ของเหม็นคือของหอม ของหอมคือของเหม็น เอาไปปฏิบัติ เหมือนหลวงพ่อกับรู้ล่วงหน้าว่าจะเกิด เหตุการณ์อะไรในอนาคตของดิฉัน ความที่อยากหัวดี จึงนำคำ สอนของไปปฏิบัติทุกประการขัดไป กำหนดสมาธิไป จึงรู้ว่าปริศนาหลวงพ่อกับให้ดิฉันมันคืออะไร ดิฉันจะทิ้งไว้ปริศนา แก่ผู้ที่อยากหัวดี เรียนเก่งนำไปปฏิบัติ

จากนั้นดิฉันเริ่มใช้ชีวิต เมื่อการทำงาน เมื่อทรัพย์สมบัติต่างๆที่มีอยู่สูงลาออกจากการเป็นครูในปี ๒๕๒๕ ซึ่งเป็นช่วงเข้าพรรษา ดิฉันจึงมาปฏิบัติกรรมฐานที่วัด พรรษา ทั้งยังรักษาอุโบสถ ไม่เคยขาด การปฏิบัติธรรมของดิฉัน ทำให้ดิฉันคิดถึงแม่มากใจแทบขาด แล้ววันพระก็มาถึง หลวงพ่อได้เทศน์รวมๆ ในโบสถ์ว่า แม่เปรียบเสมือนพระของลูก ทหารที่จะไปชายแดนไม่ต้องขอพรพระที่ไหน ขอจากพ่อแม่เรา เพราะเรามีพระอยู่ในใจแล้ว คือพ่อแม่ กลับไปนำดอกไม้ธูปเทียนแพไปขอขมาแม่ โดยเชิญพ่อแม่มานั่งคู่กัน ขอขมาพ่อแม่ว่าลูกเคยทำให้พ่อแม่เสียใจในการกระทำของลูก โดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ดี ขอให้พ่อแม่ให้อภัยยกโทษให้ลูกด้วย แล้วกราบเท้าพ่อแม่ ๓ ครั้ง ดิฉันกลับไปปฏิบัติตามทุกประการ แล้วกลับมาปฏิบัติกรรมฐานตามเดิม ตั้งแต่นั้นมาดิฉันไม่เคยคิดถึงแม่ใจแทบขาดอีกเลย เพราะพ่อแม่ได้อโหสิกรรมให้ดิฉันแล้ว จากนั้นชีวิตของดิฉันเริ่มเปลี่ยนแปลงไป

ในปีพ.ศ.๒๕๓๐ ดิฉันได้พบเพื่อนสมัยเรียนอยู่ ม.ศ.๑ โดยบังเอิญ เขาชวนดิฉันไปเรียนปริญญาโท สถาบันเทคโนโลยีสังคม ดิฉันกลับมาปรึกษาพ่อแม่ว่า พ่อขา— แม่ขา หนูอยากเรียนปริญญาโท คุณพ่อตอบว่า หน້อย่างนี้ หรือจะเรียนปริญญาโท คนที่เรียนปริญญาโทนั้นต้องขยันนอนดึกตื่นเช้า เราจี๋เกียจหลังยาวแบบนี้ อย่าหวังว่าจะสอบได้ ดิฉันเสียใจในคำพูดของพ่อ คำพูดของหลวงพ่อดีขึ้นมาในสมองว่า **“มือสองเท้าสอง สมองหนึ่ง”** ทำให้ดิฉันเกิดความมูมนะ ในที่สุดดิฉันก็พิสูจน์ให้พ่อแม่ได้เห็นว่าดิฉันทำได้

ในปีพ.ศ.๒๕๓๒ วันนั้นเป็นวัน โชคดีมากสำหรับดิฉันที่มาวัดพร้อมกับแม่ พี่ชาย และน้องสาว ดิฉันได้ขอรูปหลวงพ่อดี้นำไปใส่กรอบกราบไหว้บูชา นำไปกรุงเทพฯ ด้วย ดิฉันมักพูดปรึกษาหลวงพ่อดีเสมอ และได้คำตอบทุกครั้ง ที่พูดกับรูปหลวงพ่อดี เมื่อเข้าพรรษาที่ผ่านมา ราชการหยุดติดต่อกัน ๕ วัน ดิฉันได้มาปฏิบัติกรรมฐานที่วัดอย่างจริงจัง เมื่อกลับกรุงเทพฯ ดิฉันได้พบว่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เปิดรับสมัครปริญญาโท ดิฉันเกิดความอยากเรียนขึ้นมาอีก จึงกลับไปปรึกษาพ่อแม่ ทั้งสองลงความเห็นว่าจะไม่ให้เรียนต่อจุฬาฯ ดิฉันเสียใจกลับกรุงเทพฯ จึงมาพูดกับรูปหลวงพ่อดีว่า “หลวงพ่อดี หนูอยากเรียนจุฬาฯ พ่อแม่ไม่ให้หนูเรียน หลวงพ่อดีสงวนนะ” ไม่มีเสียงตอบจากรูปหลวงพ่อดี

ดิฉันแอบไปสมัครที่จุฬาฯ เหลือเวลาดูหนังสือ ๑ เดือน ดิฉันต้องเรียนและมีงานทำ ทั้งยังต้องค้นคว้าหาข้อมูล ไม่มีเวลาดูหนังสือ จนกระทั่งเหลือเวลาอีก ๑ อาทิตย์ สอบ ดิฉันคุยกับหลวงพ่อดีว่า หลวงพ่อดีช่วยหนูด้วยนะ หนูอยากสอบได้ที่จุฬาฯ ทันใดนั้นเสียงหลวงพ่อดีดังขึ้นในโสตประสาทของดิฉันว่า **“ไม่ช่วยตนเองก่อน เทวดาที่ไหนจะช่วยให้”** ทำให้ดิฉันเกิดแรงจูงใจลุกพรุด หยิบหนังสือสังคมวิทยาและมนุษยวิทยาขึ้นมาดู ทั้งหมดมี ๖๐ บท ดิฉันทำบันทึกสรุป (Short Note) ทั้งหมด ๑๐ บทใช้เวลา ๓ วัน เพราะมีเวลาดูหนังสือตอนกลางคืนเท่านั้น เหลือเวลาอีก ๒ วันจะสอบ ทำให้จิตใจของดิฉันร้อนรนกังวลใจ คิดเสียใจถ้าสอบไม่ได้ ดิฉันจึงพูดกับรูปหลวงพ่อดีว่า หลวงพ่อดี หนูอยากสอบได้ แต่หนูไม่ได้ดูหนังสือ คิดแล้วน้ำตาไหล เสียงหลวงพ่อดีดังขึ้นอีกในโสตประสาทว่า **“จิตใจเศร้าหมองเป็นทุกข์ ตกนรกทั้งเป็นนะจ๊ะ”** เหมือนอำนาจเหนือธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อจิตใจของดิฉัน ทำให้เกิดแรงบันดาลใจ หยิบบันทึก (Short Note) ขึ้นมาท่องที่ ๑๐ บท อ่านไปอ่านมาคิดว่า บทนี้ไม่สำคัญตัดทิ้ง บทนี้ไม่สำคัญตัดทิ้ง เหลือไว้เพียง ๖ บท ดิฉันใช้เวลาที่ ๒๒ วัน ท่องจนจำขึ้นใจที่ ๔ บท ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เมื่อวันสอบมาถึง ดิฉัน

เห็นข้อสอบที่ ๕ วิชาอีมอยู่คนเดียวคิดในใจว่า คิฉันต้องสอบได้แน่ เมื่อวันประกาศผลมาถิฉันสอบได้ เป็นนิสิตปริญญาโทจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจริงๆ เมื่อพ่อแม่ทราบข่าว ทั้ง๒ ท่านดีใจ และส่งให้คิฉันเรียน สมความตั้งใจ

ท่านทั้งหลาย ลองคิดดูซิคะ นี่มันอะไรกัน อะไรที่ทำให้คิฉันประสบความสำเร็จเช่นนี้ นอกเสียจาก อาณิสงส์ของการปฏิบัติกรรมฐานและบารมีของหลวงพ่ที่ช่วยเหลือคิฉันมาตลอด ที่เหมือนคุณพ่อแท้ๆ ของคิฉันอีกคน (คิฉันคิดว่าพ่อ— แม่ให้ชีวิต แต่หลวงพ่ให้ออนาคต) คิฉันตั้งสัจจะต่อหน้าสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทุกแห่ง ในวัค้อมพวันว่าแม่ชีวิตนี้ถ้าแลกได้ เมื่อเวลานั้นมาถึง คิฉันจะแลกให้หลวงพ่ที่คิฉันนับถือสูง ด้วยความเต็มใจ ต่อแต่นี้ไป คิฉันจะไม่ทำให้คุณพ่ที่ให้ชีวิต และหลวงพ่ให้ออนาคตผิดหวังในตัวคิฉัน คิฉันจะไม่หยุดอยู่เพียงแค่นี้ แต่จะก้าวต่อไปข้างหน้าอย่างซ้าๆ แต่มั่นคงด้วยการปฏิบัติตามที่หลวงพ่ได้อบรมสั่งสอนคิฉัน คือ การปฏิบัติกรรมฐาน

สิ่งที่คิฉันเล่ามานี้เป็นประสบการณ์จากชีวิตจริง คิฉันคิดว่าคงจะเป็นแนวทางให้ท่านที่สนใจ นำไปปฏิบัติตามแต่สิ่งดีๆ และคงจะเกิดประโยชน์แก่ผู้สนใจปฏิบัติบ้างไม่มากก็น้อย

เอี่ยมทิพย์ กงเพ็ชร

๑๕๖/๘ หมู่ ๖

ชอยหมู่บ้านมารศรีนิเวศ

อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

บุญพาข้าพเจ้าไปเรือยาวชน

กุลชติ จงเจริญ

๑๖ ม.ค. ๓๓

ดิฉัน น.ส. กุลชติ จงเจริญ จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จากรร.พิบูลวิทยาลัย จลพบุรี และ
ศึกษาศาสตร์บัณฑิตจากมหาวิทยาลัยศิลปากร นครปฐม

หลังจากนั้นได้เข้ารับราชการอาจรรู้ ระดับ ๑ สอนวิชาภาษาอังกฤษ ที่ร.ร.บุญนาคนพิทยาคม จ.
ชัยนาท เป็นเวลา ๒ ปีเศษ จึงได้สอบโอนมารับตำแหน่งนักวิชาการศึกษาระดับ ๔ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
สิงห์บุรี ปัจจุบันกำลังศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เมื่อกลางปี ๒๕๓๑ ดิฉันได้มีโอกาสสมัครสอบ โครงการเรือยาวชนเอเชียอาคเนย์(ขณะนั้นดำรง
ตำแหน่งนักวิชาการศึกษาระดับ ๔ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสิงห์บุรี) มีผู้สมัครสอบประมาณ ๑๐๐ กว่าคน รับ
ทั้งสิ้น ๑๕ คน

เนื่องจากดิฉันจบการศึกษาในสาขาวิชาภาษาอังกฤษ มีความต้องการเดินทางไปดูงานและ
แลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระหว่างประเทศในกลุ่มอาเซียน(มาเลเซีย, สิงคโปร์, อินโดนีเซีย, ฟิลิปปินส์, บรูไน
และประเทศญี่ปุ่น) แต่ก็ไม่ได้คาดหวังอะไรไว้มาก เพราะผู้สมัครสอบมีเป็นจำนวนมาก

และอีกประการหนึ่ง งานที่ดิฉันสอบโอนเข้ามาในตำแหน่งนักวิชาการศึกษาก็ยังเป็นงานใหม่ ยัง
ต้องเรียนรู้งานอีกมากมาย เลยไม่ค่อยมีเวลาดูหนังสือ ก็เกิดความกระวนกระวายใจมาก

ในช่วงนั้นคุณแม่ก็ให้สวมมนต์ภาวนา ในบทสวดที่ท่านพระครูจรัญ วัดอัมพวัน(พระภาวนาวิสุทธิ
คุณ) ให้คุณแม่สวดอยู่เป็นประจำ

ดิฉันก็สวดทุกคืน ตอนแรกๆ ก็ลำบากเอาการอยู่ เพราะใจหนึ่งไม่ได้สนใจทางนี้(เพราะต้องสวด
เท่าอายุเกิน ๑) ตอนหลังๆ ก็เคยชิน และใจก็สงบลง อ่านหนังสือได้เข้าใจง่าย

พอถึงช่วงใกล้สอบก็เริ่มไม่สบายใจอีกครั้ง เพราะวิตกกังวลกับจำนวนผู้สมัครสอบว่ามากมาย
เหลือเกิน ก็ไปหาหมอดู คนแรกบอก ต้องเสียเงินจึงจะสอบได้

หมอดูคนที่สองบอกว่า ไม่ต้องไปสอบหรอก สอบอย่างไรก็ได้ ช่วงนี้ดวงไม่ค่อยดี ต้องสะเดาะ
เคราะห์

คนที่สามก็บอกว่า ดวงเกือบจะดี ถ้าไม่มีคนบีดแข่งบีดขาก็สอบได้

ดิฉันคิดว่าเมื่อได้สมัครไปแล้ว ก็ลองไปสอบดู และก็คิดว่าจะพยายามอย่างสุดความสามารถ

ช่วงนั้นที่พ่อบทธสวดมนต์ให้สบายใจ แล้วก็ม้อ่านหนังสืออย่างหนัก และก็บอกให้คุณแม่ช่วยสวด
มนต์แผ่เมตตาให้ด้วย เป็นกำลังใจอีกทางหนึ่ง

เมื่อถึงวันสอบ คุณแม่ได้นำรูปโปสเตอร์ของพระครูจรัญติดกระเป๋ไปด้วย หลังจากนั้นไม่นานก็มี
โทรเลขเรียกตัวให้นำรูปถ่ายไปทำพาสปอร์ต

ช่วงนี้เป็นช่วงที่จิตใจมากที่สุดในชีวิต **ความพยายามของเรา ประกอบกับการสวดมนต์ภาวนา**
แผ่เมตตาที่ได้ช่วยให้จิตใจสงบ ทำให้ความฝันเป็นจริงขึ้นมา

ในช่วงที่เดินทางครั้งแรก จากสนามบินกรุงเทพฯถึงสนามบินกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย
ประมาณ ๒ ชั่วโมงกว่าๆ ก็ไม่มีปัญหาอะไรมาก จากนั้นก็นั่งรถเป็นเวลา ๕ ชั่วโมงเศษเพื่อที่จะไปขึ้นเรือที่
เมืองกวางตัน รัฐปะหัง ซึ่งเขาชน๑ ชาตินี้จะไปรวมกันที่นั่น

จากนั้นก็มิพัชิต้อนรับ และไปพักอยู่กับครอบครัวที่นั่นเป็นเวลา ๑ วัน (ในแต่ละประเทศ) ดิฉันก็
สวดมนต์ให้พบแต่ครอบครัวที่ดีๆ และก็เป็นจริงทั้ง ๖ ชาตินี้ดิฉันเข้าพัก เป็นครอบครัวที่ใจดี น่ารักมาก ซึ่ง
เพื่อนๆ บางคนก็พบครอบครัวที่ไม่ค่อยดี ต้องกลับมาอนที่เรือ เพราะไม่สามารถพักอยู่ได้

เพื่อนๆ ก็ถามว่า ทำไมเธอ โชคดีจังเลย ทั้ง ๖ ประเทศที่เข้าพักมีแต่ครอบครัวที่นิสัยดีทั้งนั้นเลย ดิฉัน
ก็บอกว่า ไม่มีอะไรหรอก ก็สวดมนต์ทุกคืน แล้วขอภาวนาขอให้พบสิ่งที่ดีงาม

ประเทศที่น่าประทับใจที่สุด เห็นจะเป็นประเทศบรูไน ซึ่งตอนนั้นดิฉันได้เข้าพักกับครอบครัว
ทหารพ่อกับแม่บุญธรรมใจดีมาก พ่อเป็นทหารยศพันตรี แม่เป็นแม่บ้าน

ในประเทศบรูไน อาชีพทหารได้รับการยกย่องและมีเกียรติมาก ตอนนั้นดิฉันพักอยู่กับเพื่อนชาว
ฟิลิปปินส์ (กฎของโครงการคือจะพักกันแต่ละครอบครัวได้ ๒ คน)

พ่อกับแม่บุญธรรมก็ได้พาเราทั้งสองชมประเทศด้วย การนั่งเฮลิคอปเตอร์ ชมทิวทัศน์รอบๆ เมือง
หลวง ซึ่งนับว่าเป็นโชคดีมาก อีกทั้งยังให้โทรศัพท์ข้ามประเทศมาเมืองไทยและฟิลิปปินส์อีกด้วย

ตอนนั้นพ่อถามว่า คิดถึงบ้านไหม? เราทั้งคู่(เพื่อนชาวฟิลิปปินส์) บอกว่าคิดถึงมาก พ่อบุญธรรมก็
บอกว่าจะต่อโทรศัพท์ให้คุยได้ จะคุยทำอะไรก็ได้ เพราะเขามีสิทธิ์ โทรฯ ข้ามประเทศฟรี

เพื่อนฟิลิปปินส์โทรฯ ก่อน เนื่องจากบ้านดิฉันยังไม่ได้ติดโทรศัพท์ขอไป ๑ ปีแล้ว ยังไม่ได้ ทั้ง
อำเภอมีโทรศัพท์อยู่ ๒ เครื่อง คือ โทรฯ สาธารณะ ถ้ามีเหตุจำเป็น ก็สามารถโทรฯ เข้าไปได้ จะมีคนรับและ
ก็ไปตามคนที่บ้านให้)

ดิฉันเองไม่เคยโทรฯ มาที่โทรศัพท์สาธารณะเลย เพราะคุณแม่จะโทรไปคุยด้วยฝ่ายเดียว ดิฉันก็ให้
เบอร์โทรฯ ของบ้านเอาไป กะว่าจะคุยกับอาก็ได้ แต่เบอร์ของอาสาไม่ว่าง

พ่อถามว่ามีอีกเบอร์หนึ่งไหม ดิฉันก็บอกว่าไม่มี ใจหนึ่งก็คิดถึงบ้าน ในใจก็ภาวนาถึงหลวงพ่อ
ขอให้ช่วยด้วย ก็นึกถึงโทรศัพท์สาธารณะ ยุ่งนึกไปก็ภาวนาไป ทั้งๆ ที่ไม่คิดว่าจะได้ผลเพียงไร ก็เขียน
ขึ้นต้นด้วยเลข ๔ เพราะจังหวัดชลบุรี จะนำหน้าเบอร์โทร ด้วยเลข ๔ ก็แวนหนึ่งขึ้นมา เขียนไป ๔๑๓๐๓๐
ในใจแวนมาให้เขียนไปอย่างนั้น

ก็บอกให้พ่อลองหมุนดู นึกในใจว่าลองดู ถ้าไม่ใช่ ก็ไม่เสียหายอะไร รออยู่สักพัก พ่อบอกว่าสายติด
แล้ว! ปรากฏว่าใช่จริงๆ ด้วย!

ตอนนั้นตื่นเต้นมาก เด็กรับสายบอกว่า ต้องการพูดกับใคร ดิฉันก็บอกชื่อคุณแม่พ่อ ซึ่งก็ปรากฏว่าคุณ
พ่อออกมาซื้อของที่ตลาดพอดี (บ้านดิฉันอยู่ห่างจากตู้โทรศัพท์ เวลาเดินประมาณ ๓ - ๕ นาที)

บังเอิญเหลือเกิน เพราะช่วงนั้นคุณแม่ไปงานกฐินอยู่ แต่คุณพ่อเลยต้องมาซื้อของเองปกติเป็นหน้าที่คุณแม่) ขณะที่ดิฉันเขียนอยู่ ก็ยังงงไม่หายว่า เหตุการณ์เหล่านี้เกิดขึ้นได้อย่างไรวาทิหารีย์

อีกช่วงหนึ่งที่ประทับใจไม่มีวันลืม คือ ช่วงจากประเทศบรูไนไปประเทศฟิลิปปินส์ ช่วงนั้นได้ฝึนเข้าประเทศฟิลิปปินส์ ๓ ลูกติดๆ กัน ขณะนั้นเรือกำลังเดินทางเข้าฟิลิปปินส์พอดี เรือถูกคลื่นลูกใหญ่ซัดอยู่ตลอดเวลา โต๊ะทานข้าวล้มระเนระนาด พวกเราก็เมาเรือกันมา ๒ วัน ๓ คืน ทานอะไรกันไม่ได้เลย อาเจียนตลอดเวลา บางคนก็เป็นมาก บางคนก็เป็นน้อย ดิฉันก็สวดมนต์ภาวนาตลอดเวลา

เพราะช่วงนั้นเรือล่าก่อนหน้าเรือที่ดิฉันอยู่ ได้จมไปพร้อมกับลูกเรืออีก ๒๐๐ กว่าคน ทำให้พวกเราเสียใจกันมาก แต่ก็เป็นที่น่าแปลก ที่สุขภาพของดิฉันหลังจากที่ทานอะไรไม่ได้ตลอด ๒ วัน ก็ไม่ได้มีอาการอ่อนเพลียแต่อย่างใด กลับมีอาการปกติ และหลังจากนั้น มา ก็ไม่มีเหตุการณ์อะไรร้ายแรง จนกระทั่งเดินทางกลับ

หลังจากกลับได้ ๒ เดือน ก็สมัครสอบปริญญาโทที่จุฬาฯ ในใจคิดว่าอยากเรียนต่อเพื่อความก้าวหน้าของตนเอง ก็เลยตั้งเป้าหมายไว้ว่า ต้องพยายามสอบให้ได้

ทุกคืนก็สวดมนต์ภาวนาแผ่เมตตาเรื่อยมา จึงประสบความสำเร็จตามที่ตั้งใจไว้

ดิฉันวิเคราะห์เห็นว่า ประสบการณ์ที่ผ่านมาทั้งหมดในชีวิตของดิฉัน กว่าที่จะมาถึงวันนี้ เกิดจากเหตุสำคัญ ๒ ประการคือ

ประการที่ ๑ การสวดมนต์ภาวนาทำจิตใจให้สงบ แผ่เมตตา นึกถึงคำสั่งสอนของหลวงปู่พระภavana วิสุทธิคุณ บิดา มารดา ครูอาจารย์ ทำให้มีสติในการกระทำที่ได้กระทำไป

ประการที่ ๒ ความตั้งใจกระทำในสิ่งหนึ่งๆ ประกอบกับความพยายามส่วนตน ทำให้การกระทำต่างๆ ลุล่วงและประสบผลสำเร็จไปด้วยดี

กุลชณี จงเจริญ

ัชชาลัย เกสัช

๓๕ อ.ท่าม่วง

จ.ลพบุรี ๑๕๑๕๐

วิปัสสนาพัฒนาชีวิต

ร.อ.หญิง สุชาวดี ไชยยันต์บุรณ์ ร.น.

เรือเอกหญิง สุชาวดี ไชยยันต์บุรณ์ ประจำแผนกบัญชีทุน กองแผนและโครงการ กรมอุทกหารเรือ บิดาชื่อ นายชาญ มารดาชื่อ นางคองศรี ไชยยันต์บุรณ์ เป็นบุตรคนโตของคุณพ่อคุณแม่ มีน้องสาว๑ คน ชื่อ น.ส. พัฒนศรี ไชยยันต์บุรณ์ และน้องชาย๑ คน ชื่อ นายศิริชัย ไชยยันต์บุรณ์ ที่อยู่คือ บ้านเลขที่๘ ซอยนภา ทรัพย์ สุขุมวิท ๓๖ พระโขนง กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐

ดิฉันยังจำวันแรกที่ดิฉันมาราบนมัสการหลวงพ่ोजรัญ หรือพระภาวนาวิสุทธิคุณ ที่วัดอัมพวัน จังหวัดสิงห์บุรีได้ ประมาณปี พ.ศ.๒๕๒๔

ตอนนั้นครอบครัวของดิฉันประสบเคราะห์กรรมอย่างหนัก คุณพ่อและคุณแม่ไม่ทราบว่าจะทำอย่างไรกับปัญหาที่เกิดขึ้น ทำให้ดิฉันและน้องๆ รู้สึกกลุ้มใจมาก แต่อาจเป็นเพราะผลบุญจากการทำบุญใส่บาตร และสวดมนต์ไหว้พระทุกๆ วัน จึงดลบันดาลใจให้ครอบครัวของดิฉันมาที่วัดนี้

เริ่มต้นด้วยคุณแม่อ่านพบเรื่องของหลวงพ่ोजรัญ และวัดอัมพวัน จากหนังสือ”คนพ้นโลก” คุณแม่บอกว่าอยากมาวัดนี้ มาก และเมื่อพวกเราได้อ่านกันก็มีความคิดเช่นเดียวกับคุณแม่ที่ควรจะมากราบ นมัสการหลวงพ่ोजรัญและลองปรึกษาเรื่องปัญหานี้กับท่านดู ท่านคงจะชี้ทางแก้ปัญหาให้กับพวกเราได้บ้าง ดังนั้นพวกเราจึงพร้อมใจกันมาวัดอัมพวัน

พอพวกเราเข้าไปกราบนมัสการหลวงพ่ोजรัญ ท่านก็ทักว่าโยมมีเรื่องเดือดร้อนอะไรไหม คุณพ่อก็ยอมรับ และกราบเรียนท่านถึงปัญหาที่ครอบครัวของเราประสบอยู่

กล่าวคือ คุณพ่อของดิฉันทำงานเกี่ยวกับการเดินเรือรับส่งสินค้าระหว่างประเทศ ช่วงแรกๆ กิจการก็ ดำเนินไปด้วยดี ต่อมาคุณพ่ोजรัญตั้งบริษัทขึ้นมามีอีกบริษัทหนึ่ง งานที่ทำท่าจะไปได้ดี เพราะมีการติดต่อค้า เจ้าของสินค้า จะให้บริษัทเราเป็นผู้ส่งสินค้าให้ แต่พอตกลงเรื่องค่าขนส่ง จะต้องมียานพาหนะไปทุกครั้ง

ปรากฏว่าไม่มีงานเข้าบริษัทสักชิ้นเดียว เป็นเวลาเกือบ๒ ปี ค่าใช้จ่ายก็เพิ่มขึ้นทุกที ไม่ว่าจะเป็ค่าเช่าสำนักงาน ค่าโทรศัพท์ ค่าแท็กซี่ ค่าลูกจ้างในบริษัท ซึ่งรายได้ที่จะนำมาจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายเหล่านี้ไม่มีเลย ต้องชักทุนออกมาเป็นค่าใช้จ่ายทุกๆ เดือน

แต่คุณพ่ोजรัญยังไม่ยอมแพ้ เทียวไปกุหนี่ ยืมสิน เพราะหวังว่าสักวันหนึ่งเราจะไ้ทำงานบ้าง แต่ยิ่งลงทุน เหมือนกับว่าทุนนั้นจมหายไปเปล่าๆ โดยไม่ได้ผลตอบแทน จนกระทั่งทรัพย์สินที่เราถืออยู่ค่อยๆ หมดลง ประกอบกับคุณพ่อนำเงินไปลงทุนเหมือนแร่ที่สุโขทัย และถูกโกงอีก จึงเหมือนกับสิ้นเนื้อประดาตัว ตอน นั้นครอบครัวของเราอยู่อย่างฝืดเคืองมาก อย่างที่ไม่เคยพบมาก่อน

หลวงพ่อนั่งนิ่งสักพักแล้วก็พูดขึ้นมาว่า

“ดีแล้วนะโยม ที่โยมไม่ไ้ทำงานพวกนี้ ถ้าไ้งาน โยมจะรวยเป็ ๑๐ – ๒๐ ล้าน แต่มันเป็ทุกขลาภ โยมอย่าเอาเลยนะ ถ้ารวยแล้วตายไปคนหนึ่ง โยมจะเอาไหมละ แต่ไม่เป็ไรหรอก โยมอย่าไปเลิกกิจการก็แล้วกัน ต่อไปจะดีเอง รับงานไม่ไหวเลยละ แต่ต้องรอเวลาหน่อยนะ อาตมาจะแผ่เมตตาช่วยให้”

แล้วหลวงพ่อก็มองมาที่ดิฉันและน้องสาว และพูดว่า “ลูกๆ ของโยมก็ดิ้นะ ต่อไปจะได้ดี เป็นใหญ่ เป็นโต” และท่านก็แนะนำให้ดิฉันกับน้องสาวมาปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานที่วัดอัมพวัน

ดิฉันและน้องสาว ตามปกติก็สนใจทางด้านนี้ พอสมควร เพราะเราติดตามคุณยายเข้าวัดตั้งแต่เด็กๆ แต่ก็ยังไม่เคยเรียนนั่งกรรมฐานวิปัสสนาอย่างจริงจังเลย ดิฉันและน้องสาวก็รับปากกับหลวงพ่อก่อนว่าจะหาเวลามาเจริญกรรมฐานที่วัดอัมพวัน แต่คิดว่าช่วงนั้นดิฉันต้องเรียนหนังสือต่อให้จบก่อน เพราะเหลืออีกไม่ก วิชา ดิฉันก็จะสำเร็จปริญญาตรีทางบัญชีจากมหาวิทยาลัยรามคำแหงแล้ว

ในปีพ.ศ.๒๕๒๕ ดิฉันได้สอบภาคการศึกษาสุดท้ายสำเร็จ แต่ไม่แน่ใจว่าสอบผ่านหมดทุกวิชา หรือไม่ ดิฉันรู้สึกกระวนกระวายใจมาก เพราะอยากรีบจบเร็วๆ และรีบหางานทำ เพื่อจะได้ไม่เป็นภาระของคุณพ่อคุณแม่ และยังสามารช่วยเหลือที่บ้านได้ด้วย เพราะน้องๆ อีก๒ คนกำลังเรียนหนังสือ

งานที่บริษัทของคุณพ่อที่เปิดใหม่ก็แย่งลงทุกทีๆ จนในที่สุดก็ปิดกิจการแห่งนี้ลง แต่ก็ยังมีเหลืออีกแห่งหนึ่ง ซึ่งคุณพ่อของดิฉันยึดถือคำพูดของหลวงพ่อก่อนไว้ว่าอย่าเลิกกิจการ ให้ทนทำไปแล้วจะดีขึ้นเอง

ช่วงนั้นดิฉัน น้องสาว และพี่สาวซึ่งเป็นลูกของคุณลุงว่างพอดี ซึ่งปรึกษากันว่าเราน่าจะมาปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามที่หลวงพ่อก่อนได้เคยแนะนำไว้

พวกเราจึงชวนกันมาที่วัดอัมพวันเมื่อปี ๒๕๒๕ และเริ่มปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน โดยมีคุณยายซึ่งอายุมากแล้วมาปฏิบัติด้วย คุณยายสู้ม ท่องยิ่ง เป็นผู้สอนให้

พวกเราปฏิบัติอยู่ ๑ สัปดาห์ รู้สึกจิตใจเบาสบายและสงบอย่างที่ไม่เคยรู้สึกมาก่อน พอกลับมาจากวัดก็ได้นำมาปฏิบัติที่บ้านด้วยเป็นประจำ

เมื่อมีการประกาศผลสอบภาคสุดท้าย คือ ประมาณต้นปี ๒๕๒๖ ปรากฏว่าดิฉันสอบผ่านหมดทุกวิชา ดิฉันดีใจมาก เพราะอย่างน้อยก็ไม่ต้องรบกวนค่าลงทะเบียนจากที่บ้าน ตอนนี้ก็เหลือแต่หางานทำให้ได้เท่านั้น

ดิฉันภาวนาขอให้ได้ทำงานดีๆมีเกียรติอยู่เสมอ ซึ่งดิฉันก็โชคดีที่ได้เพื่อนของคุณแม่ท่านหนึ่ง เมตตาดิฉัน ช่วยฝากให้เข้าทำงานเป็นลูกจ้างชั่วคราวในบริษัท คอลเกตปาล์ม โอลิฟ จำกัด

เดือนแรกที่ดิฉันได้รับเงินเดือน ดิฉันได้แบ่งเงินออกเป็น ๓ ส่วน ส่วนแรกแบ่งไว้ทำบุญ ส่วนที่สองให้คุณแม่ไว้เป็นค่าใช้จ่ายในบ้าน ส่วนที่สามเก็บไว้เป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัว ดิฉันทำงานอยู่ที่นี้ได้ประมาณ ๓ เดือน

ต่อมากองทัพเรือได้ประกาศรับสมัครบุคคลเข้ารับราชการ รู้สึกว่าจะเป็นเดือนมีนาคม ๒๕๒๖ ซึ่งดิฉันไม่ทราบเรื่องเลย แต่ที่บ้านคุณลุงโทรศัพท์มาบอกที่บ้านของดิฉันไว้ ให้รีบไปสมัคร เพราะเหลืออีก ๒ วันเท่านั้นก็จะปิดรับสมัครแล้ว

ดิฉันก็ลุ้นใจมาก เพราะเพิ่งทราบผลการสอบได้ไม่นานนัก หลักฐานการจบและใบรับรองผลการเรียน (Transcript) ก็ยังไม่มี ก่อนนอนคืนนั้น ดิฉันจึงอธิษฐานจิต ขอให้ท่านช่วยให้ดิฉันสมัครและสอบเข้ารับราชการได้

ในวันรุ่งขึ้นดิฉันก็ไปสมัคร โดยมีหลักฐานเพียงแค่บัตรประชาชน และสำเนาทะเบียนบ้านเท่านั้น ไปรับรองผลการเรียนและหลักฐานอื่นๆ ตามที่ทางราชการกำหนดก็ไม่มี เจ้าหน้าที่จึงไม่ให้ดิฉันสมัคร ดิฉันเสียใจมาก คิดว่าเราคงไม่มีโอกาสสมัครแน่แล้ว เพราะกว่าจะได้หลักฐานต้องไต่ถามมากกว่า ๑ สัปดาห์ เหลืออีก ๑ วัน ทางราชการจะปิดรับสมัครอยู่แล้ว

ดิฉันเดินคอตกลงกลับบ้านเล่าให้คุณแม่ฟัง พ่อคือเพื่อนของคุณแม่ ซึ่งดิฉันเคารพนับถือมากอีกท่านหนึ่ง มาหาคุณแม่ พ่อท่านได้ฟัง ท่านบอกว่าไม่ต้องตกใจ เพราะป้ารู้จักเจ้าหน้าที่ ที่ทำหน้าที่ออกใบรับรองผลการเรียนและหลักฐานต่างๆ

คุณป้าจึงเขียนจดหมายและแนะนำให้ดิฉัน ไปพบกับเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยคนนี้ ดิฉันแปลกใจมากที่พ่อไปหาเจ้าหน้าที่คนนี้ แล้วก็ยื่นจดหมายให้ พร้อมพูดคุยบอกรื่องให้เขาเห็นใจดิฉัน เขาก็จัดการออกหลักฐานและเอกสารต่างๆ ให้กับดิฉันทันที โดยไม่รอช้าเลย ดิฉันจึงกลับไปสมัครใหม่อีกครั้งหนึ่งในวันสุดท้าย ซึ่งก็สามารถสมัครได้ทันเวลาพอดี

พอถึงกำหนดวันสอบ คือ ประมาณเดือนเมษายน พ.ศ.๒๕๒๖ ดิฉันรู้สึกตื่นเต้นมาก เพราะจำนวนของผู้สมัครสอบในตำแหน่งเจ้าหน้าที่การเงิน มีเป็นร้อยๆ คน แต่ตำแหน่งที่จะรับมีเพียง ๑๖ ตำแหน่งเท่านั้น ดิฉันได้แต่กลัวว่าจะสอบไม่ได้ รู้สึกท้อแท้ใจมาก

แต่แล้วอยู่ๆ ก็นึกถึงหลวงพ่อก่อนที่ท่านสอนให้กำหนดจิตใจให้เป็นสมาธิ แล้วจะเกิดปัญญาขึ้นมาเอง ดังนั้นตอนเข้าห้องสอบ ดิฉันจึงไม่รู้สึกตื่นเต้น และทำข้อสอบได้อย่างมั่นใจ

หลังจากนั้นอีก ๔ เดือน ทางราชการก็ประกาศผลสอบ ปรากฏว่าดิฉันสอบผ่านข้อเขียน แต่ก็เหลือสอบสัมภาษณ์และตรวจโรค ซึ่งดิฉันก็เกิดความไม่แน่ใจอีก เพราะผู้สอบผ่านข้อเขียนมีถึง ๕๐ คน แต่ต้องการเพียง ๑๖ คนเท่านั้น

พอถึงวันสอบสัมภาษณ์ ดิฉันจึงทำสมาธิก่อนเข้าสอบ ปรากฏว่าได้สอบกับเจ้าหน้าที่ที่ปีนกันเอง และรู้สึกเขาจะเมตตาต่อดิฉันมาก ชวนคุยมากกว่าเป็นการสัมภาษณ์อย่างจริงจัง ไม่รู้สึกรู้ว่ามีความเครียดเลย หลังจากนั้นก็มีตรวจโรค แล้วจึงประกาศผลสอบรอบสุดท้าย ปรากฏว่า ๑๖ ใน ๑๖ ตำแหน่งนั้นมีชื่อของดิฉันรวมอยู่ด้วย ดิฉันดีใจมาก

ในที่สุดดิฉันก็ได้งานที่มีเกียรติตามที่ได้อธิษฐานไว้ โดยได้เข้ารับราชการเมื่อต้นปี ๒๕๒๗ และได้รับพระราชทานแต่งตั้งยศ จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ให้เป็นที่เรื่อตรีหญิงแห่งราชนาวิไทย ดิฉันปลื้มใจมาก คุณพ่อและคุณแม่ก็ภูมิใจ และปลื้มใจไปกับดิฉันด้วย

ดิฉันและครอบครัวเชื่อมั่นและศรัทธาหลวงพ่อกันมาก เพราะท่านได้แนะแนวทางที่ดีให้กับครอบครัวของเรา ถ้าดิฉันสามารถปลีกเวลาจากการทำงานได้ ดิฉันและน้องสาวจะมาถือศีล ๘ และเจริญวิปัสสนากรรมฐานที่วัดอัมพวันเสมอ ปรากฏว่ามีสิ่งดีๆ เกิดขึ้นกับชีวิตของดิฉันมากมายเป็นที่น่าอัศจรรย์ใจมาก

เมื่อประมาณต้นปี พ.ศ.๒๕๓๒ ดิฉันสอบชิงทุนของกองทัพเรือ เพื่อไปศึกษาอบรมและดูงานทางด้านการเงินของกองทัพบกสหรัฐฯ ได้ ๒ หลักสูตร คือ หลักสูตร FINANCE OFFICER BASIC COURSE และหลักสูตร RESOURCE MANAGEMENT INTRODUCTORY COURSE โดยมีกำหนด

เดินทางในเดือนสิงหาคม ดิฉันรู้สึกวางใจว่าจะต้องได้ไปแน่นอน เหลือเพียงต้องสอบผ่านข้อเขียน ภาษาอังกฤษที่ JUSMAG-THAI ให้ผ่านเกณฑ์เท่านั้น

ดิฉันได้ไปหาหมอ ดูหมอบอกว่าดิฉันไม่มีดวงเดินทางไปต่างประเทศหรอก ดิฉันยังนึกขำอยู่ในใจ ก็ในเมื่อเราสอบได้แล้ว ทำไมจะไม่มีทางได้ไปล่ะ หมอบอกฉันนี้ใช้วิชาตะเน่ๆ เลย ดิฉันก็ไม่สนใจแล้ว

แต่แล้วประมาณเดือนพฤษภาคม ดิฉันแทบช็อก เพราะได้รับข่าวจากหน่วยงานที่ดำเนินงานเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า เสียใจด้วยที่ต้องเสนอบุคคลที่ดิฉันสอบได้นี้ ขึ้นไปให้พิจารณาตัดงบประมาณ เนื่องจากทุนที่ดิฉันได้รับนี้ มีคนไปมาแล้วหลายคน จะดึงงบประมาณนี้ไปพิจารณาใช้สนับสนุนงานด้านอื่นของกองทัพต่อไป

ดิฉันเสียใจมาก หรือดวงของเราเป็นไปตามที่หมอบอกทำนายไว้จริงๆ เมื่อกลับมาถึงบ้าน ดิฉันก็ได้ปรับทุกข์กับคุณแม่ คุณแม่เตือนสติให้นึกถึงหลวงพ่อก่อนวันนั้น ดิฉันได้ทำสมาธิและอธิษฐานจิตถึงหลวงพ่อบอกขอให้หลวงพ่อดีดเมตตาช่วยให้ดิฉันได้ไปศึกษาที่สหรัฐอเมริกาด้วย

ต่อมาประมาณเดือนตุลาคม ดิฉันก็ได้รับโทรศัพท์จากเจ้าหน้าที่คนเดิม ที่ดำเนินการเรื่องนี้ แจ้งให้ดิฉันทราบว่า ดิฉันต้องไปสอบที่ USMAG-THAI ดิฉันขนลุกชู่ด้วยความปีติ เพราะนั่นหมายความว่า ดิฉันมีโอกาสได้เดินทางไปสหรัฐอเมริกาแล้ว ช่วงนำอักษรย่อที่เดียว

ดังนั้นเมื่อดิฉันสอบผ่านข้อเขียนภาษาอังกฤษของ USMAG-THAI แล้ว ดิฉันจึงเตรียมตัวเดินทาง โดยกำหนดการเดินทางเดือนมาเป็นปลายเดือนธันวาคม ๒๕๓๒

การเดินทางครั้งนี้เป็นการออกนอกประเทศครั้งแรกในชีวิตของดิฉัน ดิฉันจึงเที่ยวไปสอบถามข้อมูลต่างๆ จากผู้ที่เคยเดินทางไปมาแล้ว ก็ได้รับคำตอบที่แตกต่างกันออกไป

ส่วนมากจะบอกให้ระวังจะพบเพื่อนไม่ดี ไม่เอาใจใส่เรา ทำให้เราเรียนไม่รู้เรื่อง ผลการเรียนก็แย่มาก สุขภาพจิตก็จะเสียด้วย

ดิฉันุ่นวายใจมาก คิดไปต่างๆ นานาว่า ภาษาอังกฤษของเราก็แค่พอใช้การได้เท่านั้น ไม่ได้เก่งไรมากมาย เวลาจะเรียนหรือสอบ เราจะทำอย่างไร เกิดวิตกกังวลขึ้นมาอีก ดิฉันก็นึกถึงหลวงพ่อก่อน อธิษฐานขอให้พบแต่คนดี ประสบผลสำเร็จในการศึกษา และปราศจากภัยอันตรายทั้งปวง

ชื่อใหม่จะว่า พอดิฉันไปถึงสหรัฐ ที่ FORT BENJAMIN HARRISON รัฐ INDIANA ดิฉันพบแต่คนดี เป็นมิตรด้วยทั้งนั้น ไม่ว่าจะเป็นอย่างอื่นที่ได้อธิษฐานมาเหมือนกัน ชาวอเมริกันที่เป็นเพื่อนๆ ในชั้นเรียน Instructor (ครูผู้สอน) และ Class Advisor (ครูประจำชั้น) ต่างให้ความเมตตาแก่ดิฉันหมด ทำให้บรรเทาความคิดถึงบ้านลงได้บ้าง

เวลาที่ดิฉันไม่เข้าใจบทเรียน เพื่อนๆ ต่างก็อาสาช่วยอธิบายให้ดิฉันเข้าใจได้ง่ายขึ้น ดิฉันประทับใจในพวกเขาเหล่านั้นมาก แต่ดิฉันยังกังวลใจเกี่ยวกับการสอบ เพราะศัพท์ภาษาอังกฤษที่เรียนไม่มีใน Dictionary เพราะเป็นศัพท์เฉพาะที่เรียกว่า Technical term เกือบทั้งหมด ดิฉันหนักใจมาก ถ้าดิฉันสอบตกฝรั่งต้องดูถูกเราแน่นอน

ดังนั้นก่อนสอบดิฉันจะนั่งสมาธิ ทำให้สงบสักพักหนึ่งก่อนท่องหนังสือ ปรากฏว่าเหมือนกับถ่ายรูปข้อความต่างๆ เหล่านั้นไว้ในสมอง พอทำข้อสอบ แต่นึกเท่านั้น คำตอบก็อยู่ในสมองดิฉันหมดแล้ว ทำให้ดิฉันทำคะแนนได้ดี

บางวิชาที่ทำคะแนนได้มากกว่าเพื่อนฝรั่งบางคนในห้องอีกด้วย เพื่อนๆ ก็ต่างทิ้งดิฉันมาก มีเพื่อนคนหนึ่งมาสารภาพกับดิฉันว่า เขาเข้าใจว่าคนเอเชียโง่กว่าพวกเขา แต่ต่อไปนี้จะไม่คิดอย่างนี้อีกแล้ว ทำให้ดิฉันรู้สึกภูมิใจที่อย่างน้อยก็ทำให้ฝรั่งยอมรับในความสามารถของเราได้

ก่อนจบหลักสูตรจะมีชั่วโมงที่ให้ทุกๆ คน ได้ฝึกพูดต่อหน้าสาธารณชน เรียกว่ากาBriefing โดยแต่ละคนจะต้องเลือกหัวข้อขึ้นไปพูดบนเวทีหน้าชั้นเรียน โดยใช้เวลา ๑๐ – ๑๕ นาที

ดิฉันเลือกรื่อง “เมืองไทยของเรา” ขึ้นไปพูดให้ฝรั่งฟังกัน ธรรมดาแล้วดิฉันเป็นคนค่อนข้างขี้ขลาด รู้สึกประหม่าต่อหน้าสาธารณชน ยังมีคนฟังมากๆ จะพาลไม่กล้าพูดเสียเลยๆ แต่ครั้งนี้แปลก พอดิฉันกำหนดจิตให้เป็นสมาธิ ความประหม่าต่างๆ ก็หายไป พูดให้ฝรั่งฟังอย่างฉาดฉาน

ดิฉันเล่าถึงหลักยึดเหนี่ยวของประชาชนในประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วยหลักใหญ่ๆ ๓ ประการ คือ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ ว่าเป็นจุดศูนย์รวมและหลักสำคัญที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนชาวไทย สรุปรตอนท้ายก็ชักชวนให้พวกเขามาเที่ยวเมืองไทย

รู้สึกว่าพวกเขาสนใจกันมาก เพราะดิฉันนำภาพของสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ไปโชว์ให้พวกเขาได้ชมกัน พอพูดจบเพื่อนๆ ชอบใจกันใหญ่ และครูผู้สอนก็เรียกดิฉันไปพบและชมว่าพูดได้ดีมาก ทำให้เขาอยากมาเที่ยวเมืองไทย รู้สึกว่าเป็นประเทศที่น่าสนใจ

การศึกษาคูณในครั้ง นี้ ดิฉันประสบความสำเร็จในการศึกษามากพอสมควร และได้รับคำชมเชยจาก Class Advisor ว่าเป็นคนมีมนุษยสัมพันธ์ดี พร้อมกับเรียนได้ดีด้วย โดยได้คะแนนเฉลี่ย ๘๓.๒๕% ซึ่งนำความภาคภูมิใจมาสู่ดิฉันเป็นอย่างยิ่ง

ตอนนี้ กิจการของคุณพ่อค่อยๆ ดีขึ้นเรื่อยๆ แล้ว ดิฉันก็ได้ ประสบแต่สิ่งที่ดีๆ ขณะนี้ ดิฉันดำรงศเรือเอก และจะได้พระราชทานเลื่อนยศเป็น นาวาตรี ในปีงบประมาณ ๒๕๓๔ นี้

นอกจากนี้ นื่องสาวของดิฉันได้ทำงานเป็นครูในสังกัดกรมและสอบเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตรได้

พี่สาวลูกของคุณลุง ซึ่งได้ไปปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานด้วยกัน ก็ได้ทำงานเป็นสมุห์บัญชีในบริษัทแห่งหนึ่ง ทุกๆ อย่าง เป็นไปตามที่หลวงพ่อได้บอกเราไว้เมื่อ ๕ ปีก่อนทุกประการ

นี่คงเป็นผลจากการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน จนได้รับการแผ่เมตตาของหลวงพ่อได้ จึงทำให้ครอบครัวของดิฉันประสบความสำเร็จอย่างน่าอัศจรรย์ที่สุด

ภาคธรรมปฏิบัติ

ลดห่าง สร้างหาร่วม

พระภาวนาวิสุทธิคุณ

บรรยาย ณ หอประชุมพุทธมณฑล พ.ศ. ๒๕๓๐

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเราผู้ทรงมีพระชนมายุครบ ๖๐ พรรษานั้น ตั้งแต่ครั้งรัชกาลที่ ๑ ถึงรัชกาลที่ ๘ แห่งกรุงรัตน โกสินทร์ หรือครั้งกรุงสุโขทัยราชธานีมีมาช้านานของประเทศไทย ก็มีอยู่กรุงรัตนโกสินทร์ ๒ พระองค์เท่านั้น ที่มีพระชนมพรรษามาก มีสมเด็จพระปิยมหาราชพระองค์หนึ่ง กับสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราชอีกพระองค์หนึ่ง ตลอดเวลาที่พระองค์เสวยราชสมบัติ ได้ทรงทำให้ประเทศไทยนี้อยู่เย็นเป็นสุข ทรงเป็นมิ่งขวัญมงคลชัยของพี่น้องชาวไทยตลอดมา ก็ขอให้พุทธบริษัทได้โปรดรับทราบไว้ก่อนว่า ก่อนที่เราจะถวายเป็นพระราชกุศล โดยการเจริญภาวนานั้น ก็ต้องทราบความเป็นมาเสียก่อนว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเป็นประมุขในลักษณะอย่างไร

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงดำเนินตามรอบพระยุคลบาทของพระพุทธเจ้า คือ พระองค์ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณอย่างล้นพ้น ไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อยพระวรกาย ทรงช่วยเหลือปกนิกรราษฎรทั้งหลาย ตลอดกระทั่งทรงเป็นพุทธมามกะด้วย ในรัฐธรรมนูญเขียนไว้ชัดเจนว่า พระมหากษัตริย์แห่งประเทศไทย หรือกรุงสยามนั้น จะต้องเป็นพุทธมามกะ และเป็นพุทธศาสนิกชนด้วย และพระองค์ทรงเป็นศาสนูปถัมภกยกพระพุทธศาสนาเช่นเดียวกัน พระองค์ได้ทรงกล่าวในวันที่ขึ้นเฉลิมราชสมบัติว่า **ปกครองประชากรราษฎรโดยธรรม**

ในปี ๒๕๓๐ นี้ มีการจัดแผ่นดินธรรมแผ่นดินทองขึ้น เราจัดกิจกรรมกันมากมาย ตลอดทั่วทุกจังหวัด ที่ทำมาแล้วก็มีหลายจังหวัดด้วยกัน ญาติโยมพุทธบริษัทจะสนองพระเดชพระคุณพระองค์ท่าน ก็ต้องสร้างความดีเพิ่ม ไม่ใช่มานั่งหลับหูหลับตาเฉยๆ ต้องสร้างคุณสมบัติ สร้างคุณค่าของชีวิต ทำให้ชีวิตเกิดผล เกิดอานิสงส์ผลงานของชีวิต ที่เราเรียกว่า **แผ่นดินธรรม** ที่อยู่ร่มเย็นเป็นสุขนั้น **ต้องสร้างคุณค่าชีวิตให้มีคุณธรรม** เป็นสมบัติมีคุณค่ามหาศาล ให้เราท่านทั้งหลายมีกฏจรรยาชีวิต มีความคิดที่ประเสริฐกล้า เลิศทุกประการ ถ้าหากว่ามหาวปิตรพระราชสมภารเจ้านั้น เปรียบประดุจว่าเป็นพ่อของไทย แม่ของไทยคือสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ หากว่าลูกทั้งหลาย พสกนิกรราษฎรทั้งหลายอยู่ดีเป็นสุข อยู่ด้วยความเมตตาธรรมกัน ไม่ทะเลาะวิวาทกันดังกล่าวแล้ว พ่อแม่ก็ชื่นใจ

เดี๋ยวนี้คิดว่าประเทศไทยอยู่กันอย่างมีความสุข ความจริงวุ่นวายเหลือเกิน เมื่อเกิดความวุ่นวายก็เข้าใจผิดคิดว่าเป็นเพราะความจนของประชาชน เศรษฐกิจตกต่ำ ทำให้ประชาชนวุ่นวาย ข้อเท็จจริงไม่ใช่ อาตมาคำนวณพิจารณาโดยธรรมแล้ว ประชาชนวุ่นวายทุกวันนี้ ไม่ใช่ความยากจน แต่เป็นความแตกแยก ความไม่มีเมตตาธรรมต่อกัน อยู่ด้วยความริษยาผูกพยาบาทอาฆาตจองเวรต่อกันเหลือเกิน เป็นที่น่าเสียดายและน่าเสียใจด้วยในฐานะที่เราเป็นชาวพุทธ คำว่า **จน** ทำให้วุ่นวายนั้นไม่ใช่ คนไทยไม่มีเงินแน่นอน เพราะมีคุณธรรมสูง แต่น่าเสียดายคนไทยยุคใหม่ยุคปัจจุบันนี้ วุ่นวายเพราะอยู่ด้วยความริษยากัน ผูกพยาบาทกัน พรรคเดียวกันก็ยังแตกแยกกันไปแล้วโดยทำนองนี้ นี่หรืออยู่ด้วยความสุข อยู่ด้วยความเมตตาธรรม หามิได้

มิใช่เป็นเช่นนั้น อย่างแน่นอน ที่วุ่นวายกันในสังคมทุกวันนี้ เพราะอย่างนี้เอง คุณธรรมไม่มีความหมาย ข้าว
ราคาตกก็รัฐบาลช่วยแล้ว เศรษฐกิจตกเขาก็ช่วยให้ดีขึ้นมามากมาย แต่ราคาคนตกทำอย่างไร มันจะมี
คุณค่าตรงไหนกัน บางที่เป็นพุทธบริษัทมาบวชกันในพระพุทธศาสนา ต้องการบวชแทนคุณบิดามารดา
แทนอย่างไรได้ เพราะบวชกันจึ้มๆ จู้ๆ ไม่มีการศึกษาพระปริยัติปฏิบัติธรรมแต่ประการใด ก็เลยสึกเข้ามา
เย็น นี่หรือชาวพุทธ เพราะขาดคุณธรรม ไม่มีการปฏิบัติธรรมแต่อย่างใด นี่มีความหมายมาก

พุทธบริษัท อุบาสกก็ดี อุบาสิกาก็ดี โปรรตราบ การปฏิบัติธรรมเพื่อเทิดพระเกียรติหรือฉลองพระ
เดชพระคุณ เรียกว่า ถวายพระราชกุศล อันนี้มีความหมายอยู่มาก แต่กุศลที่จะถวายได้ต้องทำให้ได้กำไร ให้
ได้ผลให้ได้อันส่งผลแก่ตนก่อน ให้มีคุณค่าราคา เป็นคนมีกุศลก่อนจึงจะถวายได้ เหมือนพ่อค้าแม่ค้า จะทำ
กิจกรรมต้องทำการค้าให้ได้กำไรก่อน จึงเอาผลกำไรนั้น ไปคืนคนอื่นเขา ที่เราเรียกว่าแม่เมตตาจิต คนเรา
เดี๋ยวนี้แพ้ไม่ค่อยออก เพราะจิตมันหด หดอาลัยตายอยากแล้ว จะแพ้ได้อย่างไร คงจะแพ้กันไม่ได้ แพ้ด้วย
ความริษยาผูกพยาบาทกัน ปราศจากเมตตาธรรมซึ่งเป็นคุณธรรมอย่างสูงของชาวพุทธ แต่ชาวพุทธไม่มี
คุณธรรมเสียมากมาย เพราะขาดการปฏิบัติธรรมนั่นเอง การที่จะอุทิศหรือแผ่ส่วนกุศลต้องเป็นอย่างนั้น
จะต้องมีทุนก่อน คือมีบุญกุศล

คำว่าทุนนี้หมายความว่าอะไร หมายความว่าต้องเพิ่มทุนได้แก่บุญกุศลของตน ไม่ใช่เอาเงินมา
ทำบุญ เอาเงินมาสร้างวัดกันสวยสง่างาม แต่ไม่มีใครรักษา คนศรัทธาพอมิ คนใช้ของเขามิได้ คนมิไม่รักษา
ของเขา นี่ชาวพุทธ อันนี้เป็นที่น่าเสียดายที่สุดทุกวันนี้

เพราะฉะนั้น ในวันนี้เป็นรายการของอาตมาที่จะมาชี้แจงและมาเสริมสร้างให้เราได้มีคุณธรรม ใน
การปฏิบัติธรรม ก่อนที่จะถวายเป็นพระราชกุศล เราจะต้องมาร่วมกันสร้างทุนก่อน ทุนคือวิชาความรู้
อะไร รู้หลักพระพุทธศาสนาด้วยความถูกต้อง ไม่ใช่รู้สังเขป รู้สังเขปใช้ไม่ได้ ต้องมาร่วมทุนกันก่อนร่วม
คิด ร่วมประดิษฐ์ ร่วมสร้างสรรค์กัน และก็ร่วมในชีวิต สร้างหาร่วม ลดหัวว่าง

ลดหัวว่างคืออะไร อย่าให้สมองว่าง อย่าให้มีช่องว่างระหว่างบุคคล ระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ อย่าอยู่
ว่าง อย่าห่างผู้ใหญ่ เราจะหลงทางได้ง่าย โดยวิธีนี้มีความหมายมาก เดียวนี้สมองว่างกันมาก และมีช่องว่าง
ระหว่างบุคคล ไปก็ไม่ลามาก็ไม่ไหว ไม่มีการอ่อนน้อมถ่อมตนแต่ประการใด ปากหวานตัวอ่อนเป็นหนอน
มือเป็นหงอนแต่ประการใด เด็กยุคใหม่เดี๋ยวนี้เรียนสูงเลวลง จิตใจต่ำ ถ้าเห็นคนแก่คนแก่จะเหยียบหัวแล้ว
จะชนพระชนเจ้าทำนองนี้ นี่คือช่องว่าง ที่จะต้องช่วยกันลด

เพราะฉะนั้นเราต้องมาลดหัวว่าง มาสร้างหาร่วมเสียก่อน มาได้มาร่วมทุนกัน จะได้เอาทุนไปทำ
การค้าขายให้ได้กำไร เอากำไรนี้ถวายเป็นพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวถึงจะถูกต้อง ไม่ใช่มาถึง
มานั่งหลับตาไม่รู้เหนือรู้ใต้แล้วก็ถวายไป ถวายได้อย่างไร ถวายอะไร มีทุนกันหรือยัง ทุนอะไร เงินทอง
หรือ ไม่ต้องประสงค์ เพราะเงินทองไม่ใช่ทรัพย์สินสมบัติของชีวิต ออกมาจากท้องแม่มีอะไรมา ออกมาชุด
เดียวคือชุดวันเกิด ผ้าสักผืนเดียวก็ไม่มี นาฬิกาสักเรือนก็ไม่มี หมอผดุงครรภ์เขาจะบอกได้เลยว่าหญิงหรือ
ชาย แต่เรามาหาทุนสร้างนิสัย ปัจจัยทั้งอดีตและชาติที่เกิดมา มีความหมายมากอย่างนี้ เราก็ต้องมาร่วมทุน

มาสร้างบุญกุศลให้จิตลดห้วง มาสร้างห้าร่วม จะได้มาร่วมผนึกพลังให้เกิดเมตตา ให้มีพลังจิตเสียก่อน แล้วทำให้ถูกต้องด้วยการเจริญวิปัสสนากรรมฐาน ไม่ใช่พูดโง่ๆ แต่ไม่มีสติขาดสัมปชัญญะ ขาดอิริยาบถ คนเราจะอยู่ได้เพราะยืน เดิน นั่ง นอน เหลียวซ้าย แลขวา คู้เหยียดขาเป็นต้น อันนี้มีความหมายหลายประการ มีอยู่ในสติปัฏฐานสูตรที่เราเรียกว่า ทางสายเอกนี้เอง ให้เรามีความรู้ มีปัญญา ไม่ใช่หลับตาเฉยๆ หลับตานั่งสมาธิภาวนา แต่จิตไม่พัฒนา จี๋เกียจ ไม่ค่อยอยากจะทำงาน คนประเภทนี้ จิตไม่พัฒนา ไม่มีสติ ไม่มีสัมปชัญญะ ไม่มีสมาธิภาวนา อันนี้มีความหมาย เพราะฉะนั้น ท่านสาธุชน เราเป็นบุคคลสำคัญ เราจะต้องพากันลดห้วงเสียก่อน จึงมาสร้างห้าร่วม ให้มารวมกันก่อน มาร่วมทุนกัน

วันนี้เอาความรู้สักคิดใจ ท่านทั้งหลายจะมีก็คนก็ตาม ต้องมาฝึก ต้องลดห้วงสร้างห้าร่วมให้ได้ ต้องให้ได้ละเอียดไปเลย ไม่ใช่มานั่งหลับตา น้าเวทนา ไม่รู้หลักสติสัมปชัญญะ ไหนเลยจะมีทุนได้ ทุนมันอยู่ที่ไหน ไม่ใช่เอาเงินมาทำบุญแล้วฉันไปสวรรค์ ไปนิพพานได้ ไม่ใช่บัตร์ผู้แทนใบละ๑๐ บาท จะได้ซื้อกันได้ จะได้ไปเป็นผู้แทน ไปเป็นรัฐบาลอะไรทำนองนี้ ไม่ใช่ เรื่องบุญกุศลซื้อไม่ได้ จะต้องมิกุณสมบัติในตัวของมัน โดยเฉพาะอีกส่วนหนึ่งมีใช้น้อย เอาตามใจขอกกล่าวให้ญาติโยมฟังเสียก่อน เราจะต้องลดห้วง

๑. **อย่าให้สมองว่าง** คนแก่คนเฒ่าอายุ ๗๐, ๘๐ สมองว่างไม่คิด กินแล้วไม่รู้ หลงใหลไขซอนค่าลูก ค่าหลาน จำความเก่าไม่ได้แล้ว นี่สมองว่าง พระพุทธเจ้าทรงสอนให้ว่างด้วยกิเลส อย่าว่างด้วยสมอง ต้องคิด ต้องอ่าน ต้องเขียน ต้องเรียนวิชา ต้องมีหลักฐาน มีงานทำ มีคูครองที่เป็นทองแผ่นเดียวกัน ก็ให้มีน้ำหนึ่งใจเดียวกัน จงรักบุคคลที่เขารักเรา อย่าไปรักกับบุคคลที่เขาไม่รักเรา หากปราศจากเมตตาก็หาความสุขไม่ได้ในชีวิตครอบครัว พระพุทธเจ้าทรงสอนอย่างนี้ เพราะฉะนั้นขอพี่น้องทุกคน โปรดรับทราบ อย่าให้สมองว่าง

๒. **ช่องว่างระหว่างบุคคล** อย่าให้มีช่องว่างระหว่างบุคคลเลย ให้ไปมาหาสู่กัน มีเมตตาปรานีอารีเอื้อเพื่อ ขาดเหลือเอื้อกัน พระพุทธเจ้าทรงสอนว่าอย่าอยู่ว่าง อย่าห่างผู้ใหญ่ จะหลงทางได้ง่าย เด็ชนี้ พ่อแม่เลี้ยงลูกไม่ดี ปล่อยให้ลูกอยู่ว่าง มันจึงเสียคนกันมาก เด็ชนี้ เด็กห่างผู้ใหญ่ ห่างพ่อห่างแม่ แล้วจะเอาดีได้อย่างไร ไม่ใช่ นั่งหลับตา ฉันทำบุญ ฉันจะไปสวรรค์ ฉันจะไปนิพพาน คงไม่ได้แน่ เห็นชัดๆ อยู่ แล้วจะไปได้อย่างไร ไซ้เอาสตางค์ไปซื้อบุญ เอาสตางค์ไปซื้อสวรรค์ เอาสตางค์ไปซื้อนิพพาน มันซื้อไม่ได้ มันต้องมีคุณค่าราคาคนเสียก่อน มีราคาชีวิตอยู่ด้วยความคิดทุกคน ต้องสร้างสรรค์ ต้องลดช่องว่างระหว่างบุคคล ให้ไปมาหาสู่กันเสมอ มีการเคารพนบนอบบูชาต่อท่านผู้ใหญ่ การาวะ ๖ ประการมีครบ

ช่องว่างระหว่างบุคคลสมัยใหม่นี้มีมากเหลือเกิน เด็กไม่รู้จักผู้ใหญ่ จะเหยียบหัวคนเฒ่าคนแก่ การอ่อนน้อมถ่อมตนจะไปลามาไหว้จะไม่มีเสีย ยิ่งเรียนสูงจิตใจยิ่งต่ำ ไม่เหมือนคนโบราณคนเก่า เขาเรียนไม่สูงนัก แต่มีคุณธรรมสูงมาก เขาพูดจริงทำจริง เด็กรุ่นใหม่ี่พูดไม่จริงทำก็ไม่จริง สรวลเฮฮาไปตามถนนหนทางนำเวทนาเหลือเกิน เพราะเหตุใด ตอบได้เลยว่าเพราะห่างวัด ห่างซัพปฏิบัติ ไม่รู้จักคำว่าวัด ไม่รู้จักคำว่าปฏิบัติ ไม่รู้จักผู้ใหญ่ ไม่รู้จักเด็ก

เอาตมาก็ขอเจริญพรญาติโยมให้มีความรู้ในเบื้องต้นไว้ก่อน**ประการแรก** ไม่ใช่เรานั่ง โดยไม่รู้วิธีปฏิบัติ **ประการที่สอง** ต้องลดช่องว่างระหว่างบุคคล คนโบราณเขาไปมาหาสู่กันเสมอ เข้าถึงกันก็ซึ้งใจ ซึ้งใจก็ใฝ่ดี ไปเยี่ยมเยียน ไปมาหาสู่กัน สมัยสุโขทัยมีอาณาเขตกว้างขวางถึงกลันตัน ถึงไทรบุรี สิงคโปร์นี่

พลเมืองเพียง ๔ ล้าน เคียวนี้ ปาเข้าไป ๒๕๐ ล้าน ใจเริ่มแคบ บ้านเริ่มแคบเข้าไป แย่งกันกินแย่งกันอยู่แย่งกันใช้แล้ว นี่หรือชาวพุทธทุกวันนี้ น่าเสียดายเรียนสูงแต่จิตใจต่ำลง ขาดข้อปฏิบัติ ขาดข้อวัตร นี่ช่องว่างระหว่างบุคคลเกิดขึ้นแล้ว พ่อแม่ไม่อยากจะไปหาแล้ว ไม่มีไปหาญาติแล้ว ช่องว่างนี้อย่าให้เกิดมีเลย หมั่นไปมหาสู่ชาติภูมิมาตุภูมิของตน นี่คนเราปฏิบัติธรรมจะรู้ข้อนี้ จะไม่ให้ว่างในระหว่างบุคคล ไปมหาสู่พ่อแม่ ชาติภูมิ มาตุภูมิของตน จะลืมเสียไม่ได้ แหล่งให้เกิดวิชา แหล่งให้เกิดคุณงามความดี แหล่งที่มีคุณธรรมราศีนั้น ลืมไม่ได้อย่าว่าง เคียวนี้ ว่างแล้ว เด็กรุ่นใหม่เรียนสูง ไม่รู้จักป่า ไม่รู้จักน้ำ เพราะที่ป่าอาเป็นคนโง่หาว่าอย่างนั้น อีก เลยมีช่องว่างระหว่างบุคคล คนเราจึงเสียคนเพราะมีช่องว่างระหว่างบุคคลที่จะไปมหาสู่กัน ประสานงานกัน ไม่มีเลย

๓. **ทรัพย์ากรชีวิตอย่าให้ว่าง** ตัวเองไม่ทำงาน ขี้เกียจ ไม่เอาเหนือเอาใต้ เลี้ยงงานเก่ง ไม่มีคุณธรรม นี่ช่องว่างระหว่างทรัพย์ากรชีวิต ผิดพลาดคาดคิดในชีวิตของตน วันเวลาที่ล่วงไปเปล่า ปราศจากประโยชน์ ไม่เกิดประโยชน์เลย และชีวิตก็ล่วงไปตามวันเวลาด้วย อะไรเล่าจะเป็นช่องว่าง อย่าลืม ช่องว่างระหว่างบุคคลและทรัพย์ากรว่างก็คือชีวิตของคน

๔. **เวลาอย่าให้ว่าง** อย่าปล่อยเวลาให้เปล่าประโยชน์ ไม่ได้ทำอะไรเลย กินกับนอน เทียวสรวลเฮฮา ประโยชน์ที่พึงได้จากนาทิตองของชีวิตคือคุณค่าของเวลาที่หมดไป นี้ออย่าให้ว่าง อย่าลืมคำว่าเวลาว่าง เวลาว่างน่าเสียดายนะ

๕. **การนำก็อย่าให้ว่าง** พ่อแม่ไม่เคยนำลูกเลย พระสงฆ์องค์เจ้าก็ไม่ค่อยจะนำใคร เคียวนี้ หาอย่างอื่นมานำกันมากมาย น่าเสียดาย น่าเศร้าใจ ทุกวันนี่ร่นำก็ว่างด้วย ไม่มีใครนำใครเลย แล้วจิตก็ไม่นำ สติก็ไม่นำ ไม่มีสติกันแล้ว จิตไปที่ไหน มันก็เลพลาดพาดหละหลวมหละหละหละไหลไปหากิเลสตลอดรายการ ไม่มีผู้นำ คนเราเคียวนี้ ขาดผู้นำ ตัวเราก็ไม่มีคนนำอีก เพราะอะไร ตัวเราต้องอาศัยสติ สติเป็นผู้นำ จิตเป็นผู้กั้นเหมือนทำนบ จิตที่มันเลพลาดพาดเหมือนน้ำไหลเชี่ยว ฉะนั้น จะทำอะไรเล่า ก็ต้องใช้สติเป็นผู้นำ และเป็นผู้กั้นไม่ให้จิตเลพลาดพาดไปอย่างนั้น จึงต้องเจริญสติปัญญา อันเป็นทางสายเอกที่พระพุทธเจ้าทรงสอนในทุกวาระและ โอกาส ทางสายเอกทางสายเดียว คือ *กฏจรจรชีวิต* เพื่อให้เราเกิดมาไม่ให้พลาดคิดในชีวิตแห่งสังคัม

พระพุทธเจ้าทรงสอนอะไรหรือ ทรงสอนให้ *พัฒนาการศึกษา พัฒนาการเศรษฐกิจ ให้มีอาชีพการงาน ให้ครองชีพครองรักครองรส* พุทธพจน์ให้ครอบครัวไม่มีการทะเลาะกัน พระพุทธเจ้าทรง *พัฒนาการสังคัมให้อยู่ด้วยเมตตาธรรมกัน* ไม่ใช่อยู่ด้วยความแตกแยกแปลกกัน ไม่รู้จักไม่ต้องทัก ไม่มีการข่มกันเลย คนที่มีธรรมเขายิ้มยิ้มแจ่มใส ตั้งใจสนทนา เจริญจากไปเพราะ สงเคราะห์เอื้อเพื่อ ขาดเหลือเจือจุนกัน คนเคียวนี้ ไม่มีธรรมะ จึงไม่ยิ้ม หน้ายิ้มเหมือนมีอนางกวัก ถ้าไม่มีคุณธรรมจะเอาไปปฏิบัติกรรมฐานตรงไหนเอาอะไรมาเป็นหลัก ถ้าไม่รู้จักซำก็ไม่ทัก ไม่โอภาปราศรัยแต่ประการใด คนที่มีธรรมข่มนอกข่มใน ยิ้มยิ้มแจ่มใสตั้งใจสนทนาแน่นอน เคียวนี้ หน้ามันยิ้มเหมือนนางกวักที่เขากวักคนออกจากร้าน ไม่มีใครจะมองเห็น

นี่มีความหมายตรงนี้ ต้องมีสติ ต้องมีปัญหา ไม่ใช่มาหลบหูหัดตา ฉันจะไปสวรรค์ ฉันจะไปนิพพาน ไปได้ที่ไหน ไปได้หรือยัง *ด่าลูกด่าหลาน บ้านยังสกปรกกรอยู่ ไปสวรรค์หรือ บ้านขี้เกียจกวาด ที่*

กินก็ไม่สะอาด ที่ถ่ายก็ไม่สะดวก ปฏิบัติยังสกปรก โอ้ ฉันจะไปสวรรค์ ฉันจะเอาเงินไปซื้อก็ได้ ไม่ใช่บัตร
ผู้แทนนี้ จะได้เอาเงินไปซื้อกัน เป็นรัฐมนตรี มันคงไม่ได้ มันต้องสร้างคุณสมบัติ

ญาติโยมโปรดทราบไว้ด้วย คนมีธรรม ยึดมั่นอกยึดมั่นใน เงินไหลนองทองไหลมาคนที่ไม่มีธรรม ส่วนคน
ที่มีแต่ธรรมแหมะ แหมะตรงนั้น แหมะตรงนี้ ไม่เอาเหนือเอาใต้เลย เงินก็ไม่ไหลนองทองก็ไม่ไหลมา มันจะ
ไหลมาได้อย่างไร เพราะอุประคู้คนที่ไม่มีธรรมนี่อุประคู้ค่าทั้งหมด หน้าตาก็ไม่ยิ้ม ไม่เปิดห้องปฏิสัง
ถารการวตาแต่ประการใด คนมีธรรมะยึดมอยู่ตลอดเวลา ถึงหน้าบึ้งจึงจ้อ แต่ข้างในยิ้ม มันแสดงออกด้วย
น้ำใจ ด้วยน้ำใสใจจริงจากทุกสิ่งในน้ำใจ น้ำใสไหลไม่ขาด สายสวาทขาดได้อย่างไร มันอยู่ตรงนี้ ไม่ใช่
หลับหูหลับตา โอ้ มันจะต้องไปนิพพาน ปรมี สุข สุข อะไรเล่า ใจมันสุขหรือ กลับไปบ้านยังหน้าบึ้งเหมือน
ยักษ์เหมือนมารนี่ เป็นต้น โอ๊ย น่าเสียดาย นี่หรือธรรมะ แล้วเราจะถวายเป็นพระราชกุศลได้อย่างไร พอดี
ถวายหน่วยกำหนดจิต โอ๊ย เคลื่อนไปที่โน่น พล่านไปที่นี่แล้ว ก็ไม่มีพลังจะถวายได้

ต้องสร้างคุณสมบัติก่อน ทุกคนโปรดทราบ ต้องสร้างในจุดนี้ มีความหมายอย่างนั้น **คิด**ทำ
ว่างกันเสียก่อน แล้วมาสร้างหาร่วมมารวมทุนกัน แล้วค้ากำไรอย่าให้เกินควร ให้มันสมส่วนกัน ไม่ใช่
พระสงฆ์กับโยมนะ เอ้อ โยมค้ากำไรเกินควร พระสงฆ์ให้พรเกินโคต่า พอถวายมากก็ให้พรอยู่นั้น แล้ว
โยมทำสักบาทเดียวนี้ โอ้โฮ ค้ากำไรเกินควร ขอให้ได้ตั้งสิบสองล้านอะไรอย่างนี้ มันจะไปได้หรือ มัน
เหลือวิสัยที่จะเป็นไปได้โดยวิธีนี้

อาดมามาพูดเหตุผลให้ โยมจะเชื่อก็เชื่อ ไม่เชื่อก็แล้วไป แต่ลองเอาตราชูขึ้นมาชั่งดู วัดแล้ววัด
เฝ้าวัดชั่ง ไม่ใช่มันงั้นหลับตา ฉันจะไปนิพพาน ฉันจะไปเป็นนางเทพธิดา ไปเป็นนางฟ้านางสวรรค์ ฝ่ายพ่อ
โยมผู้ชายจะไปเป็นเทพบุตรสุดครีมีใจ เป็นได้หรือ บ้านยังสกปรกเหลือเกิน ท้าวสักกเทวราชต้องทิพยเนตร
ดูเหตุการณ์ โอ้ บ้านแกยังสกปรก อยู่มาอยู่เลยสวรรค์ ไม่ได้หรือ สร้างศาลาหลังหนึ่งก็เป็นพระอินทร์กัน
หมดทั่วประเทศสิ ต้องสอบนะ ต้องมีคุณสมบัติถึง๖๐ ชาตินะ จึงจะเป็นพระอินทร์ได้ เป็นเทพธิดาต้องมี
หิริโอตตปละ มีความละอายบั้งใหม่ ละอายนอก ละอายใน เกรงกลัวต่อบาปทุจริตทั้งต่อหน้าและลับหลัง
มันจะมีความหมายอยู่มีใช้น้อย

ไม่ใช่ไปสวรรค์ง่าย ไม่ใช่ไปนิพพานง่าย อาตมาว่าไปยาก อาตมายังไม่ได้ไปทางเหนือทางใต้เลย ยัง
เดินดินอยู่ที่นี่ ยังเป็นมนุษย์ อมนุษย์อยู่ บางครั้งก็เป็นยักษ์ บางครั้งก็กระต๊อบเท่าเหมือนกัน แล้วแยกขึงฟัน
หน้าก็แดง ยักษ์หน้ามันแดง ลิงหน้าไม่แดงหรือ ลิงนี้หนุมาน สีจิตรับอาสาเขาไป ลิงไม่ได้ใส่รองเท้า ยักษ์
ใส่รองเท้า ลองไปดูที่วัดพระแก้ว เห็นไหมยักษ์ใส่รองเท้าแล้วหน้าแดง ทำไมยักษ์จึงหน้าแดง เพราะความ
โกรธ พอโกรธเข้าหน้าแดงเลย หน้าแดงยังไม่พอ กระต๊อบเท่าอีก เช่นเขี้ยวแน่นฟันอีก ที่นี้มีหรือเปล่า ไม่มี
แล้วไม่มี แต่ขี้มด คือ อาตมานี้ ลิงทั้งหลายจิตมันไหวติง มันหละหลวมหละหละหละหละไหลคือลีฉาน
ใหญ่ชื่อหนุมานอัปการบอาสาเป็นข้าเขตตลอดชีวิตเพราะจิต เหตุนี้จึงเป็นข้าเขตตลอดเวลา โยมเห็นด้วย
ไหม ไม่เห็นไม่เป็นไร โยมนี้เป็นเจ้านายแล้ว อาตมายังเป็นข้าเขตตลอดรายกาหรือ จิตมันต้องรับอาสาไม่
พัก นี้ดูลิงมันต้องรู้ เป็นการพัฒนาจิต

เราจะต้องรู้ว่าจิตอยู่ที่ไหน จะได้พัฒนาได้ถูกต้อง ถ้าไม่รู้ที่อยู่ของมัน ไปพัฒนามันได้หรือมันอยู่ที่ไหนก็ไม่รู้ บางคนว่าอยู่ที่หัวใจ นั่นไม่ใช่จิต เมื่อหาไม่ถูกมันจึงได้ยุ่งุ่นวายกันในสังคมคนนี่ เพราะหาที่มาไม่ได้ ไม่มีต้นข้าว ปลายข้าว ไม่มีสำมะโนครัวแล้ว เจ้าความโลภ ความโกรธ ความหลงอยู่ที่ไหนกันแน่ เราจะได้พัฒนาให้มันถูกต้อง นี่จึงต้องให้ลดหัวางมาสร้างหัวาร่วมมารวมทุนกันก่อน ไม่ใช่เอาเงิน

ยายคนหนึ่งไปบวชชีพราหมณ์ มีเงินติดกระเป๋าไป๓,๐๐๐ บาท กว่าจะกลับล้มเลย ไม่พอค่ารถกลับแล้ว เดี่ยวองค์นี้มาเทศน์ องค์โน้นมาเทศน์ องค์นี้เทศน์ แล้วแจกของผ้าป่าแจกของกฐินอีกแล้ว พระบอกอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา โยม สมบัติเอาไปไม่ได้ โยมแก่ๆ เลยทำบุญ เลยหมดเงิน๒,๐๐๐ กลับไม่ได้ ค่ารถไม่มีแล้ว อาตมาเห็นมาเอง เป็นวิทยากรไปพูดเลยต้องให้โยมอีก๒๐๐ บาท เป็นค่ารถกลับ ไปตะพานหิน ไปอุดรดิตถ์ นี่หรือ จิตสงบ นี่พูดให้โยมฟัง อย่าเอาไปพูดข้างนอก เห็นด้วยหรือเปล่า ถ้าโยมเป็นบัณฑิตจะเห็นด้วยกับอาตมา ถ้าโยมไม่เป็นบัณฑิตจะไม่เห็นด้วย เห็น ไหมบวชชีพราหมณ์ร้างกุศล กลับไปหลานก็ถามยายสตางค์พอไหม พออะไรอีหนู หมดตั้งแต่วันก่อนแล้วลูกเอ๊ย นี่ขออิมเขามา๕๐ บาท นี่มีความหมายเหลือเกิน โปรดพิจารณาโดยปัญญา อาตมาจะไม่แจกฎีกาใครหรอก นี่เชิญไปเที่ยวที่วัดบ้างก็ได้ พระเลี้ยงด้วยนะ

ทำบุญไม่ต้องเสียอะไร ขอให้ทำบุญจริง บริจาคทานชั้นสูงลิโยม พ่อแม่ ย่าตายายตายบริจาคทานชั้นสูง ไม่ต้องใช้เงิน เดี่ยวพูดกันก่อนทำได้ไหม ไม่ต้องใช้สตางค์อุทิศส่วนกุศลให้พ่อที่ตาย ให้แม่ที่ยังไปบอกไปสอนลูกหลานด้วยนะ อย่าไปกู้เงินเขามาทำบุญทำศพนะ อย่างนะ บาบบริจาคทานชั้นสูงเลย เคยกินเหล้าเลิกเลย บริจาคทานนั้นไม่ต้องใช้สตางค์ เคยเล่นการพนันเลิก เคยเที่ยวผู้หญิงยิงเรือเที่ยวเสเพลเลิก เป็นการอุทิศทักษิณานุปทาน เดี่ยวนี้เป็นอย่างไร บางแห่งมีงานศพเขาชอบมาก ทำไม่จึงชอบ เจ้าภาพไม่ต้องยุ่งเลย พวกมาจัดให้เสร็จเลย เล่นไพ่หน้าศพ เก็บค่าตั้งเลย นี่บาป คนไปทำบุญต้องละบาปได้ คนจะไปสร้างความดีต้องละชั่วได้ จะไปทำบุญละบาปกันได้หรืออย่าละบาปไม่ได้ อย่าไปทำบุญ บุญมันไม่มีประตูเข้า มีแต่ประตูบาปตลอดรายการ ขอฝากญาติโยมพุทธบริษัทไว้ด้วย เวลาบวชลูกหลานอย่างที่วัดอาตมา ไม่มีหรือกินเหล้า เข้าวัดต้องเจียบหมด เวลาวนรอบ โบสถ์ก็ต้องสวดพุทธคุณ ธรรมคุณสังฆคุณ ให้รำลึกถึงคุณพระพุทธรเจ้า พระธรรมเจ้า พระสงฆ์เจ้า

นี่เรามาพูดกันอย่างนี้ ก่อนจึงจะเกิดพระเกียรติได้สร้างคุณดีถวายพระเจ้าอยู่หัว ไม่ใช่ไปกินเหล้าถวายพระเจ้าอยู่หัว แล้วราชการว่าอย่างไร เอาแก้วเหล้ามา แล้วถวายพระพร กินเหล้าถวายพระพรมีที่ไหน เดี่ยวนี้ยังมีอีกหลายจังหวัด อาตมาไปเห็นกับตาเลย ถามแก้วอะไร เขาบอกถวายพระพรชัยมงคลมหาบพิตร พระราชสมภารเจ้าให้ทรงพระเกษมสำราญ แล้วก็ดื่มเหล้ากันเข้าไป นี่หรือถวายเทิดพระเกียรติ ถวายพระราชกุศล ไม่ถูก ถ้ามีลูกหลานสอนเสีย อย่าไปถวายเหล้า ถวายแต่กุศล ต้องสร้างทาน ศีลาทาน สร้างความดี ปีนี้ขยันเพิ่มขึ้น ได้ไหม เอ้าลูกเรียนหนังสือ ตื่นดีสิเลย ถวายพระราชกุศล ตื่นดีสิคูหนังสือ อย่าเอ่พ่นานๆ ตื่นสองโมงเช้าถวายพระราชกุศล นอนตื่นสาย หน่ายทำกิน ไปหมิ่นเงินน้อย ไปนั่งคอยวาสนา นี่ถวายพระราชกุศลหรือ นี่ต้องพูดกันให้เห็นเนื้อที่นั่นน้ำ ไม่ใช่มาถึง หลับตา โอ๊ย พระเจ้าอยู่หัวอยู่เย็นเป็นสุขแล้วเราก็ไปเคื้อดร้อนกัน ไปปล้นกัน ไปลักเขา เล่นไพ่ กินเหล้าเมาสุรากัน นี่หรือถวายพระราชกุศล

นี่พูดแบบนี้ โยมอย่าตำหนิอาตมา เพราะอาตมาทำได้อย่างที่พูดนี้ ที่วัดอาตมาไม่มี จะบอกให้ไปดู
ได้ บ้านเหนือบ้านใต้อาตมาไม่มีขโมย ไม่กินเหล้า เข้าวัดจัดงานศพ อาตมาเป็นเจ้าภาพหมดเลย ไม่ต้องเสีย
สตางค์ ไปวัดอัมพวัน ไม่ต้องเสียเงินเสียทอง อาตมาออกให้หมดเลย ค่าเมรุ ไม่ต้องเสีย ค่าไฟฟ้าไม่ต้องเสีย
โอเลี้ยงกาแฟขี้เหล็กให้เสร็จเลย **นิทานศพเป็นอันดับหนึ่ง** ต้องช่วยกันอันดับหนึ่งงานป่วย**ใช้ต้องไป**
เยี่ยมถึงบ้านนี้อันดับสอง นี้เข้าถึงธรรมะต้องมียोगานี้ ไม่ใช่ธรรมะธรรมะเมะยิมเหาะเหาะหาเงินหาทอง นี้
หรือทางธรรม ไม่ใช่

ต้องช่วยเหลือกันนะ โยม จึงจะเรียกว่าเทิดพระเกียรติถวายเป็นพระราชกุศล แล้วก็ประชาชนอยู่เย็น
เป็นสุข มหาราชขบพิตรพระราชสมภารเจ้าท่านจะทรงพระเกษมสำราญอย่างยิ่ง ถ้าประชาชนไม่มีความสุข
เลย มีแต่ความทุกข์ ความยากเดือดร้อนนานาประการ ทะเลาะวิวาทกัน เกิดโจรกรรม อาชญากรรมทั่ว
ประเทศมากมาย ท่านจะทรงพระเกษมสำราญได้อย่างไร ต้องอยู่เย็นเป็นสุขพสกนิกรราษฎรทั้งหลาย
ข้าราชการก็ต้องต่างพระเนตรพระกรรณขององค์พระราชบิดา ต่างหูต่างตาของพระองค์ท่าน ต้องถวายพระราช
กุศลอย่างนี้ ข้าราชการต้องซื่อสัตย์สุจริตเป็นนิจ ขยันประหยัดให้มัน หั้นหลังให้อบาย เป็นข้าราชการต้อง
อย่างนี้ อุบาสกอุบาสิกาที่ต้องสร้างคุณงามความดีตามหน้าที่ดังที่กล่าวมาด้วย

นี่พูดให้โยมเข้าใจก่อน ไม่ใช่มาถึงนั่งหลับตาโดยไม่คิดเหตุผล ลึกไม่รู้จะเล่นเรื่องอะไร ไม่ได้ออก
แขกให้รู้เลย อีกอีกโผล่ตุ่มๆ ต่อมๆ ไม่รู้เรื่องอะไรกัน นี้ออกแขกให้ฟังว่าใครจะมาเล่นวันนี้ อาตมาพรสม
ภวานาวิสุทธิ์ จะมาเล่นให้โยมฟัง แล้วต้องหาโยมเป็นตัวกำกับการแต่ง ใครจะเป็นพระเอกนางเอกก็เต็ม
กันเสีย ทั้งรักทั้งแค้นแน่นในทรวง จะถึงต้องหึงต้องหวงต้องรบต้องพุ่งชิงชัยก็เต็มกันเลย วันนี้ใคร**ข**
ตัวโกงก็ว่ามา ใครจะเป็นพระเอกก็ว่ามา แต่ลิเกนี่ออกมาเล่นทุกตัว มันก็ต้องว่าฉันเป็นพระเอกทั้งนั้น
ออกมาสมศักดิ์ ภัคดี หอมหลทวนลมทุกตัว ลิเกออกมามีใหม่ว่าฉันเป็นคนชั่ว ฉันเป็นตัวโกงมีหรือ ฉัน
ออกมาเป็นนางเอกกะ เป็นพระเอกครับ แต่ดูเวลาเล่นเถอะ เปิดฉากขึ้นมา นี่พระเอกหรือนางเอกก็รู้ เราจะรู้
ทำที่ว่า อ้อ คนนี้ สำเนียงบอกภาษา กิริยาบอกชาติ บอกสกุลหนูนศักดิ์ศรี คุณคนให้ดูหน้าดูผ้าให้ดู **ดู** ดูเสื้อดู
ลาย ดูชายดูพอ จะได้ไม่ย่อท้อใจ ดูโยมผู้หญิงบ้าง ก็ดูข้างให้ดูหาง คุณนางให้ดูแม่ ดูแนวๆ ต้องดูถึงปู่ยาย
เขาคู่กันอย่างนี้ เดียวนี้ ดูแล้วสวยก็โอเค ได้กันเย็นทั้งกันเช้าเลย นี้หรือคนมีธรรมะ ไม่มีหรือ **จะมีธรรม**
เมะ คนโบราณเขารักกันยาก ไปมาหาสู่กันนาน ต้องรู้จักชีวิตจิตใจกันนาน รู้หลักรู้ฐานรู้งานการรู้วาระจิต
ใช้ชีวิตต่อกันแล้วเขาจึงจะแต่งงานกัน เดียวนี้ รักง่ายที่ง่าย โยมเชื่ออาตมาเถอะ แต่ก่อนนี้เขารักกันยาก
โยมผู้ชายเห็นด้วยใหม่ รุ่นโยมนี้อีกสาวๆ เป็นอย่างไร นานใหม่กว่าจะรักกัน ถ้ามโยมผู้เฒ่าผู้แก่ว่าจริง
หรือไม่ จริงหรือไม่จริง ก็ตามใจ ไม่ว่าจะไร หรือโยมเคยรักกันหนาพากันหนี รักที่หนีหนีพ้ออย่างนั้นหรือ
เดี๋ยวนี้ รักที่หนีพ้อหมดเลย อาตมามีลูกสาวหลายคน รักที่หนีพ้อไปอยู่ด้วย จึงมีปัญหาอยู่อย่างนี้

วันนี้คืนขยันรุ่งอรุณอนจึงเช็กว่าถวายพระราชกุศล อาตมาจะไม่ฉันข้าว ๒ วัน ได้ใหม่แล้ว ไม่นอน
เลย โยมจะสู้ได้ไหม ใครจะสู้ ตอนสู่อุบัติอาตมาไม่ได้นอนมาเป็นปี ในพรรษาที่สามสอนพระ พระที่วัดตั้ง
๗๐ รูป นี่สอนพระมาแล้ว เมื่อก่อนนี้ไปค่ายทหารกองทัพภาคที่ ๖ โรงพยาบาลค่ายสมเด็จพระนเรศวร
มหาราช หมอนั่งปฏิบัติบิณฑบาตคนที่ไม่เข้าเวรเป็นหมอนเข้าเวรไป ที่ไม่เข้าเวรมานั่งกรรมฐานนั่งเจริญสติ

ปฏิฐาน ๔ มีอานิสงส์ ๓ ประการ ๑ รำลึกชาติได้ ๒ รู้กฎแห่งกรรมจากการกระทำของตน ๓ รู้เหตุผลที่จะแก้ตัวได้ ทำทานนี้เหลือกินเหลือใช้เลย ที่โรงพยาบาลค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราชและค่ายเอกาทศรถที่พิษณุโลก อาตมาวิ่งรถสองชั่วโมงครึ่ง ไปถึงแล้ว เข้าหอประชุมใหญ่ในโรงพยาบาล แล้วพวกหมอนั่งนุ่งขาวห่มดก ที่ไม่ได้เข้าเวรก็มาเข้าปฏิบัติธรรม เฉพาะวันพระ

วันพระอาตมาไม่ออกจากวัด ออกไปต้องให้กรรมฐานหรือไปสอนจึงจะไป จะไปที่ขวแดงๆ ขาวๆ ตามตลาดคงไม่ได้ ในวันพระต้องอยู่วัดให้เขามาบำเพ็ญกุศลกัน แล้วทางราชการว่าอย่างไร พุทธสมาคมบอกว่าให้หยุดงานวันพระ ราชการหยุดงานวันพระทำไม โยมหยุดงานวันพระไปทำไม หยุดเพื่อไปวัดหรือไปวัดพระไม่อยู่วัด พระไม่พร้อม พระไปที่ขวที่ไหนก็ไม่รู้ แล้วไปทำไมวันไหนก็ไปได้ อาตมารู้สึกเศร้าใจมาก วัดไม่พร้อมเลย แล้วจะปฏิบัติหน้าทีอย่างไร จะทำอย่างไร นี่มาพูดเหตุผลให้โยมฟัง พูดด้วยข้อเท็จจริง ไม่ใช่ไปถึงทำบุญตักบาตรกัน ได้บุญไปสวรรค์ มีได้ที่ไหน จะต้องมีความสมบัติครบดังที่กล่าวมาข้างต้น

เราจงสร้างห้าร่วมมารวมกัน คือมารวมทุน โยมก็มาร่วมพลังกัน สามัคคิกาย สามัคคิใจไว้ รวมทุนแล้วก็ร่วมทุนอย่างไรหรือ ร่วมกันคิดในสติปฏิฐาน ๔ ร่วมอารมณ์ของเรา คู่อารมณ์ของเราทุกคน ที่โยมมาร่วมในวันนี้ ร่วมคิด ร่วมทุน คือทุนกุศลต่างคนต้องเสียสละกิจการทางบ้านมา นี่ร่วมทุน ถ้าโยมไม่มีเสียสละ จะถวายกุศลไม่ได้ คนเราต้องบริจาทานชั้นสูง มีเสียสละกิจการงานบ้านได้ ข้อนี้พูดให้โยมเห็น ถ้าโยมเสียสละไม่ได้ มาที่นี้ไม่ได้ นี่อาตมาที่ทั้งวัดมา คนในวัดตั้ง ๕๐๐ กว่า เดี่ยวพุงนี้ มะรินนี้ เข้าอบรมอีก ๑๐๐ เป็น ๑,๐๐๐ เลี้ยงข้าวกันเดือนละ ๕๐,๐๐๐ บาท จ่ายค่ากระแสไฟฟ้าเดือนละ ๒๐,๐๐๐ บาท ค่าอาหาร ๒๐,๐๐๐ บาท เป็น ๕๐,๐๐๐ บาท ไม่ต้องเรียไร ไม่มีเรียไร เงินมีไหมไม่มี ไม่มีแต่มาได้อย่างไร มีธรรมะอย่างเดียว นึกเงินไหลนองนึกทองไหลมา เดี่ยวพระอินทร์ก็ส่งสาร ส่งวาสุเทพเทพบุตรเอาเงินมาให้ อาตมาฝากไว้ที่ธนาคารทุกบ้านเลย ไม่ต้องไปฝากที่กรุงเทพกรุงไทยหรอก ถึงเวลาเขาก็มาจ่ายให้เอง วันอาทิตย์เขาก็จ่าย วันเสาร์เขาก็จ่าย มีดก็จ่าย กลางวันก็จ่าย ดายไปแล้วเขายังจ่ายให้ **ธนาคารบนโลก**ของอาตมาไม่ต้องไปฝากที่ **ธนาคารกรุงไทย กรุงเทพ กลสิกรไทย**แต่ประการใด มีเบิกได้ตลอดเวลาเหมือนอานาบุญกุศลที่มีอยู่กับท่านผู้ที่มีจิตใจเป็นกุศล มหากุศลจิต อยู่ที่ข้อคิดข้อนี้

เรามาร่วมทุน หมายถึงเสียสละบริจาทานชั้นสูง สละกิจการงานทางบ้านของโยม ต้องเสียเงินค่ายานพาหนะมา และต้องเสียเวลามาด้วย ได้ประโยชน์มหาศาล ร่วมทุนอย่างนี้ และก็ร่วมกันคิดสร้างสรรค์ คิตรีเริ่มดำเนินงานในชีวิตของตน อ่านตัวออก บอกตัวได้ ใจตัวเป็น เห็นตัวตาย คลายทิฐิ และคำ ริชชอบ จะได้ประกอบกุศล เราจะได้ผลงานเป็นหลักสำคัญ ร่วมกันคิดนี้ไม่ใช่คิดที่จะไปเอาเงินเขาคิดเอาเงินเรา ให้ดีในคุณสมบัติ ในชีวิตคู่อารมณ์ นี่มาร่วมกันคิดอย่างนี้ โยมคงเข้าใจ และร่วมอะไร ร่วมผลิต โยมจำไว้ ในโรงงานอุตสาหกรรม เขาร่วมผลิตเอาของออกมาในอารมณ์ต่างๆ นี่มันทำให้เกิดเงินไหลนองทองไหลมา ร่วมขาย เปิดขาย ดีแม่ ชี แจง แสดงออกเป็นระบอบเป็นระบบ จะได้มีระเบียบจะได้มีวินัย จะได้มีศีลาจริยวัตรมั่งคั่งสมบูรณ์ เห็นด้วยไหม ต้องรีบเห็นเสีย จะได้ไม่ต้องพูด เห็นชัดแล้ว นี่อาตมาพูดให้เห็นก่อน ไม่อย่างนั้น หลับหูหลับตาไม่รู้เรื่องกัน

ร่วมทุน โยมต้องมีทุนมาแล้ว มีนิสัยมาแล้ว ถ้าไม่มีนิสัยมาไม่ได้ วันนี้เอาตามตั้งใจไว้ คนเดียวก็สอน ไม่มีใครมา อาตมาคนเดียวก็ทำ ธรรมเนียม ไม่ต้องง้อใคร ถิ่นยืนรุ่งเลย เราตั้งใจมาถวายแล้ว ต้องตั้งใจงานจึงเสร็จ ถ้าไม่ตั้งใจงานไม่เสร็จ

ในทางธรรม ถ้าไม่สร้างใจ ไม่มีผล โยมมานี้ อาตมาเห็นแล้ว ตั้งใจแน่ ตั้งใจตั้งหลายวัน มาอยู่ที่นี้กันบ้างแล้ว ไซ้ใหม่ โยมจำไว้ พระพุทธเจ้าสอนให้ลดห้วงสร้างห้ำร่วมก่อนค่อยทำงาน ถ้าเราไม่ลดห้วงไม่สร้างห้ำร่วม ไม่ต้องไปทำงาน ไม่ได้มีอะไรเลยในตัว ไม่มี ความหมายเลย ต้องมีความเข้าใจอย่างนี้ **ร่วมทุนแล้วก็ร่วมกันคิด** คิดอะไร นั่งเจริญกรรมฐาน คิดอ่านอารมณ์ขมสมบัติสัตว์ สติ เป็นธรรมชาติของจิตต้องคิดอ่านอารมณ์ รับรู้อารมณ์ไว้ได้เหมือนเทพบันทึกลีขึง ร่วมคิดอย่างนี้คิดอะไร นั่งดูอารมณ์ว่ามันคิดอะไร หรือ สติมีไหม และก็ดูในอารมณ์เรว่าไปแก้ไหนแล้ว ยาวสั้นแก้ไหนประการใด ไม่ใช่ทำให้ไปดูคนอื่นแล้วดูอะไรร่วมๆ คิดในอารมณ์ อยู่ในอารมณ์ของเราว่าเป็นบัณฑิตใหม่ขนาดนี้ เดียวนี้เป็นอันพาลหรือเปล่า ไม่ต้องไปดูคนอื่นว่าคนชั่วหรือคนดี ไม่ต้องไปดูตัวเขาดูตัวเราว่าเป็นบัณฑิตหรือเปล่า

บางครั้งนี่เราเป็นอันพาล คบคนพาล พาลพาไปหาผิด คบบัณฑิต บัณฑิตพาไปหาผล คบคนชั่วทำตัวให้อับจน คบคนดีให้ผลจนวันตาย นี่เรามากคบคนดีกันนะ แล้วคนไหนคนดี หาชิ คนไหนคนชั่ว หาชิ เดียวรู้เลย รู้ในตัวเรา อยู่ในจิตเราเอง ไม่ต้องไปดูคนอื่น นี่ตาคนนี่ไม่ดี ขายคนนั้นไม่ดี ลูกสาวคนนั้นใช้ไม่ได้ ลูกสาวคนโน้นใช้ไม่ดี ลูกสาวข้างคินเดียว ไซ้ไม่ได้ นี่ไม่ใช่ร่วมคิดร่วมประดิษฐ์สร้างสรรค์ ต้องวมลงออก ทำอะไรให้มันถูกแบบถูกบท จะได้หมดจดเหมาะเจาะ มีศีล นี่เอาแบบไว้ก็ศีล เดียวนี้คนไหนมีศีลบ้างหรือเปล่า ปกติถวายวาจาหรือเปล่า มีสติหรือเปล่า นี่เราจะต้องให้เจริญสติกัน ขอประทานโทษ แก่ๆ ไปจะได้ระลึกชาติได้ จะไปเกิดชาติไหนจะได้รู้ จะได้ติดตัวไป เมื่อสองวันนี้ อาตมาแทนันนะ กินแล้วบอกลไม่ได้กิน เห็นไหม ค่าลูก ค่าหลาน ลืมหมดแล้ว อย่าใช้สมองเลย ให้สมองว่าง นี้ผู้แต่สอนห่างผู้ใหญ่ จะหลงทางได้ง่าย จะเห็นด้วยไหม มีลูกอย่าให้ว่าง โยมมีลูกไหม อย่าให้ลูกว่างเสียนะ ลองให้ลูกว่างซิ เศรษฐีในกรุงเทพฯ นี่จะหาลูกจ้างมาเลี้ยงลูก แล้วลูกจ้างนิสัยไม่ดี ก็พาลูกเราเสียหมด เห็นไหม เห็นชัดแล้ว นี่อย่างนี้ นิสัยไม่ดี โบราณเขาว่าอย่างนี้ เราก็มาร่วมรวมทุนกันดูอารมณ์ว่าอารมณ์ของเราเป็นอย่างไร เวลาพาลก็อย่าไปคบมันขณะนั้น

พระพุทธเจ้าทรงสอนว่าอย่าเชื่อพระพุทธเจ้า พระองค์ทรงแสดงขมวดท่ายไว้ ให้เชื่อโดยเหตุผล ข้อเท็จจริง ก็เชื่อตามเหตุผล ห้ามเชื่อพ่อแม่พ่อแม่สอนลูกเป็น โจรก็อย่าเชื่อ นี่หมายเหตุแล้ว อย่าเชื่อใคร อย่าเชื่อผีว อย่าเชื่อเมีย ขอประทานโทษเถอะ ตามด้วยความจริงใจ โยมเชื่อสามเณร อ้าว ไม่เชื่อเลย นี่พูดอย่างนั้น ไม่ถูก สามเณรก็เชื่อ สามเณรไม่ดีก็อย่าเชื่อ อาตมาเมื่อยังเป็นฆราวาส สมัยโบราณกาลก่อนยังกลัวให้ภรรยา นี่สมมตินะ ลูกเรือมาให้เสร็จ ป้อนข้าวให้เขาเสร็จ ยังอยู่กับเขาไม่ได้เลย จนต้องมาบวช นี่เห็นไหมต้องมาบวชแล้ว นี่สามเณรก็เชื่อ ไม่ดีก็อย่าเชื่อ ภรรยาก็เช่นเดียวกัน ถ้าดีก็เชื่อ พระพุทธเจ้าท่านยอดจริงซุ้นใหม่ มีสติจึงรู้ได้ เพื่อนมี ๒ ประเภท เพื่อนดีก็ควรเชื่อ เพื่อนที่มันพาเหลวไหลก็อย่าไปเชื่อ

แต่ร้ายที่สุดในโลกมนุษย์คือเชื่ออะไร โยมตอบได้แต่ยังอีกอีก อยู่ อาตมาตอบแทน **ร้ายที่สุด คือเชื่อใจเราขณะมีโทษ ขณะมีโมหะ ขณะมีโลภะ โทสะ โมหะ โลภะ** จริงหรือไม่ นี่เชื่อใจเราอย่างนี้ ร้ายที่สุด เมื่อ

สองวันอาทิตย์ไปเห็นมาแล้ว สามกลับบ้าน เธอจำๆ ทำกับข้าวตามที่สั่งหรือเปล่า แม่บ้านเขาทำผิดไป เขาทำ
น้ำพริกหวานไป เขาก็บอกว่านี่ทำให้ขมหนอยไม่ได้หรือ เท่านั้น เลยโมโห เอาหม้อข้าวที่หุงสำเร็จรูปไม่มี
น้ำข้าวเหนียวลงไปอุ่นเลย วันนั้นอาทิตย์ไปจอร์จทาวน์ ไครมอะไรกัน เลยบอกพี่อ้อ ออกๆ บ้านนี้อะไร
กัน ไอ้โฮ เชื่อใจเราขนาดนั้นเห็นไหมนี่เสียใหม่ละ นี่เสียเลยนะ โยม จำไว้ นะเชื่อใจเราขณะมีโลหะ เชื่อใจ
เราขณะมีโทษ เชื่อใจเราขณะมีโทษ เสียทุกราย เพราะฉะนั้นต้องตั้งสติก่อนจึงค่อยเชื่อ มีความหมายอย่าง
นั้น นี่ก็มีเหตุผล

เพราะฉะนั้น เราพร้อมลงอุทิศสาธุกรรมกัน ผลิดอกในชีวิตของผู้มีปัญหา มีเมตตา กรุณา มุทิตา
อุเบกขา แล้วก็เจริญสติปัญญา ๔ จึงจะรู้ดี ต้องยืน เดิน นั่ง นอน เหลียวซ้าย แลขวา กู้เหยียด เหยียดขานะ
เจริญ สติปัญญา ๔ เคนจงกรม เคนจงกรมไม่ใช่ไปพุทโธเหยียดที่เท้านะ อย่าใช้ เอาพุทโธ ไปไว้ที่เท้าไม่ได้
พระพุทธรูปเจ้าทรงสอนให้มีสติ เหยียดๆ ขา มีสติสัมปชัญญะเท่านั้น ทำได้ใหม่ เคนมีระเบียบเพียบพร้อมด้วย
ศีล ศีลคืออะไร ศีลอยู่ที่ไหน สำรวมเรียกว่าศีลถูก แต่ศีลต้องมีเรือน คือสติ ให้เขาอยู่ก่อน เราจะได้ปลุกกาย
กับวาจาได้ ถ้าเราขาดสติ ศีลไม่มีเลย ค้ำความประมาทจะสำรวมไม่ได้เลย สำรวมอินทรีย์สังวร นั้นแหละ
ศีล แต่ความหมายของศีลคือ ปกติกาย ปกติวาจา

ปัญหาที่เกิดขึ้น ปกติทำได้อย่างไร ทำอย่างไรคนจึงจะปกติ ถ้าไม่มีสติสัมปชัญญะแล้ว คนที่ขาด
ความเป็นปกติจะบ๊อบบ๊อบแตกขึ้นมา กลายเป็นคนวิกลจริต เพราะไม่มีสติด้วยความประมาท นี้อยู่ตรงนี้
เพราะฉะนั้น เราจะต้องมีสติเป็นเรือนให้สิ่งอยู่ ปกติกายกับวาจา ในเมื่อปกติกายกับวาจาแล้วยังไม่พอ เพราะ
จิตยังเลพลาดพาดออกไปนอกประเด็นของชีวิตอีกมาก จึงต้องมีสมาธิ จิตตั้งใจ จึงต้องใช้สติปัญญา ๕ เป็น
หลักปฏิบัติใช้ใหม่ สติปัญญา ๔ เป็นหลักปฏิบัติจึงจะมีสติเป็นปกติได้ คนเราถ้าปราศจากสติแล้ว จะไม่มี
ความหวังในชีวิตต่อไป จึงต้องมีความรู้ตัว รู้ทั่ว รู้นอก รู้ใน ภายใจ อย่าพลาด อย่าผลอ อย่าประมาท
ละเมอสงสัยแต่ประการใด อยู่ที่สติตัวเดียว ถ้าหากว่าคนเราพลาดจากสติแล้ว ไม่มีทางจะไปพุทโธ ก็นั่งอยู่
นั่นแหละ สติไม่พัฒนา ไม่มีจิตที่จะพัฒนา จะให้ริเริ่มในงานไม่ได้ประการหนึ่ง เพราะฉะนั้นต้องมีสมาธิ
วางจิตในงาน อย่างวางธุระประการหนึ่ง อีกประการหนึ่ง ในเมื่อสติบวกกับสัมปชัญญะเกิดตัวภาวนา เกิดตัว
ปัญญา เพราะฉะนั้นจิตเป็นธรรมชาติ ต้องคิดอ่านอารมณ์ รับรู้อารมณ์ไว้ได้เป็นเวลานาน เหมือนเทพ
บันทึกละเอียด

พูดไปถึงตอนนี้แล้ว ก็ขอเจริญพรแม่ชีว่าจิตเกิดทางไหน ถูกต้อง แม่ชีตอบถูกแล้ว เพราะฉะนั้นจิต
ไม่ไหวหัวใจ หัวใจสูบฉีดโลหิตเลี้ยงร่างกาย แต่เกิดทางอายตนะ ทางอินทรีย์ ตาเห็นรูป เกิดจิตใช้ใหม่ หู
ได้ยินเสียงเกิดจิต จมูกได้กลิ่นเกิดจิต ลิ้นรับรสเปรี้ยว หวาน มัน เค็ม เกิดจิตที่ลิ้น กายเรานั่งลงไป เกิดจิตทาง
กาย นี้รู้แล้ว รู้ที่มา จะได้พัฒนามันถูกแล้วในเมื่อเห็น ชอบเป็นอะไร ถ้าเราชอบเป็นโลหะ ตาเห็นรูปชอบ
ไม่มีสติพิจารณาความเป็นอะไร นี่ต้องพัฒนาตรงนี้ ไม่ใช่หันหลังหันหน้าตาของตัวเอง หูได้ยินเสียง หูเขาตำเรา
ชอบไหม เป็นอะไรนั่น นี้อยู่ตรงนี้ ต้องมีสติ อย่าบ้า ต้องตั้งสติไว้บ้าง นี่สมมติถ้าโยมไม่มีสติในทางอื่น
อะไร นั่นถูกต้อง นี้อยู่ตรงนี้ ถ้าโลกขณะนั้นตายไปเป็นอะไร เป็นเปรต มีโทษ ตายเป็นอะไร ไปลงนรก

หนักหรือเบาแล้วแต่กรรมใจใหม่ โมหะไม่มีสติปัญญาเลย เป็นคนที่ไร้สติขาดปัญญา ดาษขณะนั้นเป็นเคียรฉาน

เมื่อได้ความว่าจิตเกิดทางนั้นแน่แล้ว วิธีการที่เราทำก็ต้องพัฒนาที่นั่น หูได้ยินเสียงกำหนดว่าอย่างไร นั่นเสียงหนอ รู้หนอ ใช้ได้ รู้เสีย ถ้าหากเราไม่รู้ หากพอใจหลงไหลไปกับสิ่งนั้น ทำกว่าจิตไหลไปโลภะ ตายไปขณะนั้นแล้ว เราก็เป็นเปรตแน่นอน นี่อยู่ตรงนี้เอง ต้องพัฒนาตรงนี้ ถ้าจิตโกรธทำอะไรอย่าลืมที่ดวงหทัยที่หายใจเข้าออก อยู่ที่ลิ้นปี่ง่าไว้ อยู่ที่ลิ้นปี่ คนเราถ้าจะมีปัญญานะ เอาเส้นกระแสดูดจุมุกกับสะดือ เป็นการคลุมหายใจยาวๆ ถ้าโยมเกิดความโกรธขึ้นมา ไปนั่งตรงไหนก็ตามหายใจยาวๆ จากจุมุกแล้วไปสะดือ สะดือไปจุมุก แล้วเอาสติปักที่ดวงหทัย เรียกว่าเจตสิก อาศัยหทัยเดียวกับจิต อยู่กับเจตสิกคือหทัยคือลิ้นปี่กำหนด โกรธหนอๆ รับรองเลย โยมหายใจโกรธแน่ หายโกรธจริงๆ แล้วจะไม่โกรธต่อไปด้วย ไม่มีเชื่อเชื่อ โย คับสนิทไม่คิดขึ้นมา นี่คือนิพพานนี่เราตายนอกบ่วงจะได้ไม่หวังใคร ยังตายในบ่วงยังหวังลูกหลาน ไปนิพพานได้อย่างไร ไปไม่ได้หรอก มันอยู่ตรงนี้ ไม่ใช่ยากเลย

แต่มีปัญหายุ่งว่าต้องเดินจงกรม คือ เจริญสติปัฏฐาน ๔ อาตมาก็ขอเจริญพรว่ากายานุปัสสนาสติปัฏฐาน กายจะยืน เดิน นั่ง นอน เหลียวซ้ายแลขวา จะรู้เหยียด เหยียดขาตั้งสติไว้ และอิริยาบถให้ละเอียดอ่อนไปเลย เราจะรู้ เราจะเหยียดขา จะรู้ว่ามิระยะเท่าไร มีภาวะเป็นอย่างไรในตัวเรา ไม่ใช่ไปดูคนอื่น เขาสวยไม่สวย ดีหรือไม่ดี อ่านให้ออก บอกให้ได้ ใช้ให้เป็นนะ ให้เห็นตัวตบ จะได้คลายทิฏฐิ ได้คำริจะดีชอบประกอบกุศลจะได้ผลอนันต์เป็นหลักฐานสำคัญ ถ้าเจริญสติปัฏฐาน ๕ อย่างนี้ ตายยาก เดินจงกรมมีกำหนดคลุมหายใจเข้าออกอยู่ที่ห้อง

อาตมานี้เคยปฏิบัติทางพุทโธมา ๑๐ ปี พุท หายใจเข้า โธ หายใจออก มา ๑๐ ปี มาตอนหลังเจริญสติปัฏฐาน ๔ ลงที่ห้อง ตอนที่อาตมาคอหักนี้ ถ้าพุทโธตายเลยนะ แต่ทำไมหายใจได้ตรงไหนๆ หายใจได้ตรงสะดือ ต้องมีประสบการณ์มา ถ้าโยมอยากจะรู้หายใจทางสะดือจริงหรือไม่ ลองไปทำให้คอหัก ให้รถชนชกคอหักอย่างอาตมาหมุนได้เลย หายใจได้จริง นี่มีตัวอย่างที่อาตมาพูดนี้เป็นเรื่องจริง ไม่จริงไม่ว่าพูดให้โยมฟัง เป็นบาป เป็นการอวดอุตริมนุสสธรรม นี่มันเรื่องจริงที่ผ่านมากับตัวอาตมาเอง

สะดือนี้เรารู้จากท้องแม่เลย อยู่ในท้องแม่หายใจร่วมกับแม่ได้ทางสะดือ กินอาหารได้กับแม่ หายใจได้ สะดือนี้ แล้วพระที่นิโรธสมาบัติหายใจใหม่ ที่เราเรียกว่าไม่หายใจ หายใจได้ทางเส้นขน มันออกตามเส้นขน ตามที่เหงื่อออกนั่นเอง พระนิโรธสมาบัติจึงอยู่ ๑๗ วัน นี้โดยวิธีนะ ต้องรู้ให้จริงๆ ถ้ารู้ไม่จริงจะไม่เข้าใจ ก็ต้องให้ทำที่ห้อง พองหนอ ยุบหนอ พุทโธนี้หายใจละเอียดมองไม่เห็น แต่อันเดียวกัน เจริญอานาปานสติอันเดียวกัน ทางพุทโธกับพองยุบอันเดียวกัน มันมีเหมือนกัน แต่ต่างกันที่เราจะเอาอารมณ์อะไร เอาขันธ ๕ รูปนามเป็นอารมณ์ก็เป็นวิปัสสนาไป ถ้านี้กับบัญญัติเป็นอารมณ์ก็เป็นสมถะไป มันมีเหตุผลอยู่สั้นๆ อย่างนี้

ที่นี้เราเดินจงกรม เดินจงกรมคือพระพุทเจ้าทรงสอนในสติปัฏฐานว่าเดินมีสติ ก้าวเท้ามีสติรู้ตัว ปัจจุบันธรรม รูปนามขันธ ๕ เป็นอารมณ์ต้องเดินแบบไปไหน เป็นประการใด นี้กายานุปัสสนาสติปัฏฐาน อาตมาก็บรรยายก่อน แต่เข้าใจว่าโยมที่นั่นนี่เคยทำมาแล้ว หรือยังไม่เคยทำก็ตาม อาตมาจำเป็นจะต้องสติ

ให้ดู เป็นเรื่องที่เราต้องมาจัดรายการขึ้นในวันนี้ ถึงโยมหมกแล้วก็ตีทวนความจำ ถ้ายังไม่ทำก็ทวนความจำใหม่ เพื่อจะได้ซึ่งใจในการเจริญสติปัฏฐานต่อไป นี้กาย กายยืน กายเดิน รู้ทั้งหมด ในกายนี้ กายนอก กายใน คือมีสติในกายในก็รู้กายในกายในได้ ว่ากายเยื้องย้ายอย่างไร มีศีลประการใด มีกิริยามารยาทดี เลวประการใด มันจะรู้แจ้งแก่ใจ เป็นปัจจัยตั้ง เวทิตัพโพ วิทยุหิ รู้ได้แก่ตัวเองโดยเฉพาะ

เวทนานุปัสสนาสติปัฏฐาน แปลว่าอะไร เวทนาแปลว่าทนไม่ได้ บังคับไม่ได้ มันเป็นโดยธรรมชาติ สุขเวทนา สุขกาย สุขใจ ทุกขเวทนา ทุกข์กาย ทุกข์ใจ อุเบกขาเวทนา ทำอย่างไรวิธีปฏิบัติในเมื่อเราสุขกาย คือ ดีใจ กายสุข ใจสุข ต้องตั้งสติไว้ ถ้าเราไม่ตั้งสติไว้ก็ประมาท เดียวก็เสียใจต่อภายหลัง ในเมื่อดีใจแล้ว มันดีใจไม่ถูก คือ ไม่พ้นจากความทุกข์ มันจึงมีความทุกข์อยู่ในใจเสมอมา จึงต้องอย่าประมาท จึงต้องมีสติ กำหนดที่ลิ้นปี่นี้ สุขหนอ สุขหนอ ตั้งใจว่าดีใจหนอ

ไอ้คนที่ดีใจนี้ ขอประทานโทษ เกินขอบเขตช็อคตายนะ ช็อคตายได้ แล้วดีใจเลยขอบเขตไป วิกลจริต บ้าไม่ต้องรักษา ส่งศรีรัษฎาก็ไม่หาย ขนาดปริญญาโท ดีใจแล้วผิดหวัง เสียใจเข้าโรงพยาบาลไป เดียวนี้ ปริญญาโททำงานไม่ได้เลย นี่แหละพระพุทธเจ้าจึงสอนละเอียดมาก จึงต้องมีสติสัมปชัญญะไว้ ด้วยการกำหนดจิตอย่าพลาดอย่าเผลอไม่ได้ เสียใจมากคือทุกข์กาย กายปวดเมื่อยทุกสณนธ์กาย ทนไม่ไหวแล้ว ตั้งสติไว้ ปวดหนอย จิตเกิดขึ้น ตั้งอยู่ดับไป เวทนาก็แยกไป โยมจะไม่ปวดเลย ถ้าแยกเวทนาได้เป็นสัดส่วน จะไม่ปวดเลย รูปธรรม นามธรรม มันจะบอกไว้ชัดเจนมาก นี้วิธีปฏิบัติง่ายๆ นะ ไม่ยากเลย แต่เราไปเอาโน้นมา ประสม เอานี้มาประสม จึงรู้ไม่จริง

วิธีทำ ทำอย่างไร ทำได้ตลอดเวลาเลย เสียใจตรงไหน ในรถในเรือก็ตาม ร้านกาแฟ หรืออยู่ที่บ้าน อยู่ที่ออฟฟิศ ที่ทำงานก็ตาม หายใจยาวๆ จากจมูกไปถึงสะดือ แล้วก็ตั้งสติไปที่ลิ้นปี่ เสียใจหนอ ทยใจยาวๆ เสียใจหนอ หายใจยาวๆ หายใจนะ เดียวมันจะมีปัญญาบอกเราเองว่าเสียใจเรื่องนี้ ต้องไปอย่างนี้ นี่แก้ได้ เสียใจอย่างนี้ ต้องแก้อย่างนี้ และก็ได้ออกมาอย่างนี้เลย ไม่ใช่ว่านั่งหลับหูหลับตาแล้วไปแก้วันหนึ่ง ต้องแก้ปัจจุบันธรรม

พระพุทธเจ้าบอกอย่างไร ปากอย่าไว ใจอย่าเบา เรื่องเก่าอย่ามารื้อฟื้น หรือเรื่องอื่นคิดที่คิดที่ชอบ **ทำไมไม่ทำปัจจุบัน ทำปัจจุบัน** เอรูปนาม ชันธะ เป็นอารมณ์ ไปเอาเรื่องเก่ามารื้อฟื้นกัน มันจะเสียใจตลอด และดีใจก็ไม่ตลอดด้วย เดียวเสียใจเข้ามาแทนที่ เอาดีไม่ได้ นี่จึงขอเจริญพรญาติโยมไว้ ข้อนี้สำคัญมาก **ต้องกำหนดปัจจุบัน** แล้วมันจะหายไปเลยนะ หูยินเสียงเขา ค่าเรา เสียใจหนอ เอาเลยตรงไหนก็ได้ ไม่จำเป็นต้องมานั่งตรงนี้ เสียใจหนอ อ้อ เขาค่าเรา อ้อ เสียงกับหูนี้มันเป็นรูป จิตกำหนดรู้ว่าเขาค่าเป็ดนาม แล้วเรามีสติสัมปชัญญะ ปัญญาเราก็จะบอกว่า อย่าไปฟัง เสียเวลา เขาค่าเราแล้วกลับไปหาเขาเอง เสียกับหูคนละอัน ไม่ใช่เป็นอันเดียวกัน และเราจะไปโกรธเขาทำไม น้อย่างนี้ มันบอกตัวเองไม่ใช่คนอื่นมาบอก ถ้าเราทำได้อย่างนี้ รับรองได้เลยโยมจะเห็นสภาวะธรรมของเราเองโดยเฉพาะ

กฎแห่งกรรม : รู้ได้จากเวทนา

(กฎแห่งกรรมของโยมอ่อน)

พระภาวนาวิสุทธิคุณ

...สำหรับผู้ปฏิบัติซึ่งจะได้ผลภายใน ๗ วันนั้น ต้องก้าวหน้าอย่างนี้ ฟูได้ยินเสียง เกิดสัมผัส สกั ตังสติไว้ที่หู เอาจิตปักไว้ที่มันสัมผัส จิตเกิดขึ้นแล้ว เสียงนั้น จะเป็นเสียงค่า เสียงว่าหรือเสียงที่เขาพูด คุณกันก็ตาม ไม่สนใจฟังในเรื่องนั้น จึงกำหนดว่าเสียงหนองๆ เป็นต้น

ในเมื่อสติควบคุมจิตเข้าไว้ได้ตามสัมผัสนี้ คือ อินทรีย์ทางหู สติดีศีลก็มา เป็นต้น มารยาทก็เกิดขึ้น ในจิตใจ จิตใจก็ดี จะพูดออกมาพาทักก็มีปัญญา มันเกิดขึ้นเป็นอานิสงส์ของตนเอง สำหรับผู้ปฏิบัติท่านนี้ ผู้ไม่ปฏิบัติจะไม่เกิดประโยชน์อะไรเลย

ผู้ปฏิบัติจะต้องมีสติอยู่ทางนี้ **เชมุกก็ตี** เมื่อได้กลิ่นจะเหม็นหรือหอมไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่สติควบคุมในการดมกลิ่น ลิ้นลิ้มรสอาหาร ก็ต้องตั้งสติไว้ ทำได้รับรองว่าต้องได้ผล สำหรับผู้ปฏิบัติธรรม

สำคัญผู้ปฏิบัติธรรมที่ไม่กำหนดไม่ใช้สติ มันก็ไม่เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติเลย วางเปล่า ไม่ได้ผล คนเรามีสติอยู่ตรงนั้น มีหน้าที่การงานต้องสัมผัสอยู่ตลอดรายการ ลิ้นรับรสเปรี้ยว หวาน มัน เค็ม ต้องปฏิบัติกำหนด ตักอาหารก็ต้องกำหนด เทียวก็ต้องละเอียด กำหนดกลิ่นด้วย ก็ได้ใจความออกมาว่า ต้องมีสติทุกอริยาบถ ต้องกำหนดทั้งนั้น

อริยาบถผู้เหยียด เหยียดขา ก็ต้องกำหนดเราจะรู้ได้ อริยาบถของเรามีที่ระยะ คู้มามีที่ระยะ เหยียดออกไปมีที่ระยะ ถ้าท่านทำช้าๆ ท่านจะเห็นสภาวะธรรม ถ้าทำเร็วๆ จะจับไม่ได้ว่ามีที่ระยะ ผู้ปฏิบัติธรรมต้องจับจุดนี้ไว้ก่อน ต้องทำ **ทณฺี** เป็นเบื้องต้นจึงจะกำหนดได้

บางคนนั่งกรรมฐานเป็นปีๆ ไม่ได้ผลเลย มีแต่เรื่องราวไม่เข้าเรื่อง สิ่งที่เป็นเวลา ถ้าปฏิบัติกำหนดอย่างนี้ มันจะสำรวจ ระวัง หน้าที่การงานของคน มันจะมีความขยันสำหรับตน ไม่ขยันนอกหน้าที่การงานของตน ไม่ชวนไปรับผิดชอบคนอื่นได้

คนเราต้องรับผิดชอบตัวเองให้ได้โดยวิธีนี้ เรียกว่า **พระกรรมฐาน** ตั้งสติควบคุมจิตไว้ ไม่ให้จิตต้องหลงไหลไปสู่ที่ต่ำ ต้องพิจารณากำหนดนี้ตัวฝืนใจ เป็นตัวธรรม เป็นตัวปฏิบัติ มันอยู่ตรงนี้ ถ้าเราท่านทั้งหลายไม่สนใจในเรื่องนี้แล้ว ช่วยไม่ได้ ก็ยากอยู่

ผู้ปฏิบัติแล้วจะมีมารยาททางกายออกมา จะนั่งเรียบร้อย จะพูดจาเรียบร้อย ก็เกิดปกติคือศีล ได้แล้ว ข้อหนึ่ง ถ้าขอรู้อจาระบัสสภาวะก็ต้องกำหนดในภาคกาย มีสติอยู่ตลอดรายการ อันนี้ มันก็เกิดผลด้วยปัญญาของตนเอง ห้องนี้ าว เร็วกฎ เป็นข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดสติทั้งนั้น จะไปปะมาทในห้องนี้ าว อาจจะไปเป็นอัมพาตก็ได้ นี่ด้วยความประมาทของตน

ในห้องนี้ มันสิ้น เพราะนี้ ต้องใช้กับพื้นตลอดเวลา เช่น ห้องอาบนํ้า เป็นต้น เข้าไปแล้วก็ย่องด้วยการกำหนดจิต มีสติเป็นการฝึกหัด ทำให้จิตเราเข้าสู่ภาวะด้วยการไม่ประมาทของชีวิต การพลาดผิดจะน้อยลงไป ถึง

จะมีผิบบ้าง ถูกบ้าง ก็น้อยลง ด้วยความไม่ประมาท จิตก็เกิดละเอียดอ่อน ทำอะไรก็เรียบร้อย ทำอะไรก็คล่องแคล่วว่องไว จิตใจก็เป็นธรรม เป็นกิจกรรมของพระกรรมฐาน

ผู้ใดปฏิบัติได้ปัจจุบัน รับรองคนนั้นเรียบร้อยทั้งกาย ทั้งวาจาจะมีจิตแสดงออกทางด้านวาจาก็ดี มารยาทก็ดี สติควบคุมอยู่ เป็นปกติแน่ จิตใจก็มีมารยาทดีอีกด้วย นักปฏิบัติอย่าทึ่งข้อนี้ **ไม่เห็นด้านภยานุปัสส-นาสติปฏิฐาน** อยู่ตรงจุดนี้

อิริยาบถทั้ง ๔ ในการเจริญภยานุปัสสนาสติปฏิฐาน ต้องมี ๔ อย่าง กาย ยืน ก็ทำได้ เดิน ก็ทำได้ นั่ง ก็ทำได้ นอน ก็ยังทำได้ **ข้อที่ ๔** อิริยาบถ เป็นบทบัญญัติของสติปฏิฐาน ๔ คือทางสายเอกบอกไว้ชัด

คนที่หุนหันพลันแล่นนั้น ไม่ได้ควบคุมจิต ไม่ได้ปฏิบัติเลย สติจึงไร้ผล คนเราจึงขาดสติในข้อนี้ ดังนั้น **ตัวกำหนด คือตัวฝืนใจ** เป็นตัวธรรมะ คนเราถ้าปล่อยไปตามอารมณ์ของตนแล้ว มันจะเห็นแก่ความถูกใจ แต่ไม่ถูกต้อง อยู่ตรงนี้นะ

นักปฏิบัติธรรมต้องปฏิบัติเลย ตั้งแต่หน้าที่นี้เป็นต้นไป ไม่เดินพรีบพรีบๆ อย่างนั้น เดินโดยขาดสติ จะรีบร้อนอย่างไร ไม่ได้ เพราะจิตมันเร็วต้องยับยั้ง ต้องใช้สติ จะเดินไปห้องน้ำ ห้องอาหาร ก็ต้องเคียดงมไป นี่คือวิธีสำหรับนักปฏิบัติกรรมฐาน เราจะพรีบพรีบ หุนหันพลันแล่นไม่ค่อยดี มันก็เกิดมารยาทไม่ดี เกิดขึ้นทางกาย และวาจาด้วย

อันนี้ ผู้ปฏิบัติต้องสนใจในตัวเอง ไม่มีใครทำให้ใครได้ ต่างคนต่างทำจึงจะได้ ของใครของ **ทั้ง** สรรวมวาจา สรรวมจิต สรรวมกาย อินทรีย์เนี่ยแหละตัวสำคัญ จึงต้องมีการกำหนดสรวมอยู่เสมอ เพื่อไม่ให้พลาด ไม่ประมาทของจิต มันก็เกิดข้อคิด คือปัญญา

ทำอะไรซ้ำๆ โบราณท่านว่าได้พริ้งแล่มงาม กามคุณ ๕ ต้องกำหนดทางช่องทวาร ๖ ประการในกามคุณนี้ชัดเจน จึงต้องปฏิบัติในข้อนี้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ยากนัก พอจะปฏิบัติได้ แต่เราไม่ทำ ไม่เป็นธรรมเลยก็มา ปฏิบัติธรรมไม่เกิดประโยชน์แต่ประการใด มีแต่โทษ หาประโยชน์ไม่ได้

เพราะฉะนั้น การปฏิบัติต้องมีเวรมีกรรม มีมารผจญ เป็นเรื่องธรรมดา เมื่อเขาลองดู เราก็ไม่ย่น ต้องตั้งสติไว้ สรรวมไว้ ระวางไว้ ตั้งใจให้ตรงตรงที่หมายในสติของตน อย่างนี้เป็นผลปฏิบัติ

ถ้าเรามายืนในห้องกรรมฐาน เดินพรีบพรีบ แล้วไปเดินจงกรมซ้ำ ไม่ได้ผล ต้องเริ่มเดิน ยืน นั่ง นอน ทั้ง ๔ อิริยาบถ ต้องซ้ำหมด ทั้งนอกและในห้องกรรมฐาน มายืนในห้องกรรมฐานมากุยกัณฑ์ก็ไม่ได้ผล แล้วจะว่ามานั่งปฏิบัติไม่ได้อะไร เพราะตัวเราไม่สนใจในตัวปฏิบัติ เลยไม่ได้อะไรกลับนี้ เพราะธรรมะอยู่ที่ตัวเรา ต้องฝืน คือตัวกำหนด เป็นตัวฝืนใจ ให้รู้สึกนึกคิดในสัมปชัญญะ เรียกกำหนดว่า **รู้** นอน เป็นต้น

นักปฏิบัติธรรมต้องเอาจุดนี้เป็นจุดแรก ด้วยการเจริญสติทุกอิริยาบถ ยืน เดิน นั่ง นอน นี่สำคัญมาก อิริยาบถ ๔ มีความหมายอย่างนั้น

เวทนานุปัสสนาสติปฏิฐาน มีอยู่หลัก ๓ แต่ใช้อิริยาบถ ๔ ยืนมีเวทนา เดินมีเวทนา นั่งก็มีเวทนา นอนก็ยังมีเวทนา (ถ้าเราอนตลอดวัน ตลอดคืนมันก็ใช้ไม่ได้ เป็นโรคกายโรคใจตลอดรายการ **นี่คือ** ความหมายของเวทนา

เราจะขึ้นหอ ๕ ครั้ง ก็มีเวทนาแทรก เดินจงกรมก็มีเวทนาแทรก นั่งเจริญกรรมฐานก็มีเวทนา นอนลงไป ถ้าไม่พลิกตัวมันก็ข้อมจะมีเวทนาเป็นธรรมดา ต้องกำหนดให้ อิริยาบถต่างๆ แต่ข้อปฏิบัติมี๓ คือ สุข เวทนา ทุกขเวทนา อูเบกขาเวทนา

เวทนา แปลว่า ทนไม่ได้ บังคับบัญชาไม่ได้มันจะเกิดก็ต้องเกิด มันจะดับก็ต้องดับ มันเกิดขึ้นอย่างนี้ เราก็ตั้งสติไว้ จะได้ว่าเวทนานั้นเป็นอย่างไร มีน้ำหนักมากแค่ไหน ประการใด มันเป็นปัจจัยตั้งสำหรับผู้ปฏิบัติเท่านั้น เราต้องรู้อย่างนี้ จึงจะได้ชัดเจน ไม่ใช่ทำจัมๆ จั๊ๆ แล้วจะได้อะไร ไม่เกิดประโยชน์แยก รูปแยกนามก็ไม่ได้ ชั้น๕ รูปนามก็ไม่มีเป็นอารมณ์ โหนเลยจะข่มจิตใช้สติปัญญาได้ ไม่เกิดประโยชน์

ตามที่พระพุทธเจ้าทรงสอนสุขเจือปนด้วยความทุกข์ ก็กำหนดเสียทุกอิริยาบถ เป็นทุกอย่างมี๕ บททั้งหมด บางคนไม่เข้าใจ๕ บทคืออะไร ไม่ทราบเพราะไม่เคยปฏิบัติ ปฏิบัติแล้วก็ยังไม่รู้ เพราะไม่ได้ปฏิบัติจริงๆ เพียงแต่รู้แต่ไม่ทำ ไม่ได้ทำขณะ แล้วมันจะรู้อะไรได้อย่างไร จะรู้แต่ของปลอมข้อมในใจ จิตใจก็จ่อมปลอม จิตใจก็เล่ห์ออกนอกประเด็นนี้ จึงขยันนอกหน้าที่การงาน ในหน้าที่การงานของตนไม่ขยัน คนประเภทนี้มีมากหลายทั่วไป

ทุกขเวทนา สุขเวทนา = สุขกายสุขใจ เดียวก็ ทุกข์กายทุกข์ใจ ตลอดรายการ เพื่อความไม่ประมาทของชีวิต ต้องกำหนดจะได้รู้ว่าเป็นสุขไม่แท้ กายมีโรค ใจมีโรค นี้เรียกว่า สุขกาย สุขใจ ทุกข์กาย ทุกข์ใจ ก็ต้องกำหนด ตั้งสติให้ดีในเวทนาที่ ๕ นี้

เวทนาในอิริยาบถ ๔ ต้องเป็นแน่ เสียใจจิตใจก็กำหนด เราจะได้รู้วิธีการของมัน เราจะได้ปฏิบัติได้ แก้ไขปัญหาได้ เวทนาทำให้เรารู้กฎแห่งกรรมได้ดีมาก เราจะเห็นกรรมของตนเอง คือ เวทนาหนักขอฝากญาติโยมไว้ เวทนาผู้สวดมนต์ปฏิญาณ ผู้ปฏิบัติธรรมต้องท่องไว้ก่อน ว่าเป็นขันธ์๕ ต้องมีเวทนาอย่างนี้เป็นประจำทุกอิริยาบถ

หมายความว่าเรามีสติดี สัมผัสปัญญะดี ต้องกำหนดเพนาก็เป็นเรื่องเล็กไป ขันธ์ ๕ รูปนามก็เป็นอารมณ์ เวทนามก็แยกออกเป็นสัดส่วนได้ โดยทำนองนี้

คำว่าตัวกรรมเห็นชัด คือ เวทนา ถ้าเรานั่งเมื่อยแล้วเลิก เดินจงกรมเมื่อยเลิก รับรองทำอีกหมื่นปีก็ไม่พบกฎแห่งกรรม จากการกระทำของตน ไม่พบแน่ ทำอย่างไรก็ไม่พบ ขอฝากปรารภธรรมไว้ในข้อนี้

มีหลายคนที่พบกฎแห่งกรรมจากเวทนา พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ในพระไตรปิฎก ในมรรคมีองค์ ๘ ชัดเจน

๑. รำลึกชาติได้ เพราะสติดี ก็รำลึกเหตุการณ์ของชีวิตได้ สะสมเอาไว้

๒. เวทนาหนัก เราจะรู้กฎแห่งกรรมได้จากเวทนาเท่านั้น ว่าเราทำกรรมอะไรไว้ มันจะเกิดโผล่ขึ้นมา

ยกตัวอย่าง หมอชโลปวดีศรัทธาจะแตก ทานยาก็ไม่หาย ทำอย่างไรก็ไม่หาย ทนตายให้ตาย นั่งตลอด ๒๔ ชั่วโมง เวลาเลิกนั่งกรรมฐานหายปวด นั่งที่ไรปวดศรัทธาแทบจะแตก เลยแตกไปงออกไปเลย รำลึกชาติได้ ที่เมื่ออดีตชาติ ไปฆ่าเขาที่นั่น ๓๓๓๓๓๓๓๓ จังหวัดกาญจนบุรี และตัวเองจะต้องไปตีกินด้วย นี้รู้กรรมอย่างนี้ ถึงอย่างไรก็ต้องตาย ถูกเขาฆ่าตาย เพราะอดีตชาติไปฆ่าเขาที่นั่นแหละหายปวดศรัทธาแล้ว นี้รู้

กฎแห่งกรรม มาทำจี้ๆ จั๊ๆ กันอย่างนี้นะ ไม่รู้หรือ จะรู้กรรมอะไร เพียงแต่ไปรู้ของคนอื่นเขา ตัวเองไม่รู้
ไปทายกรรมให้คนอื่นเขาถูกที่ไหน ต้องรู้ตัวเองก่อน

ตัวเวทนา เป็นตัวรู้ชีวิตสติปัญฐาน ๔ ด้านกาย ยืน เดิน นั่ง นอน เหลียวซ้ายแลขวา มีสติไว้ จะได้รับ
รำลึกชาติได้ในข้อ ๑ รำลึกเหตุการณ์ของคุณแม่ คุณพ่อ จะไม่ลืมในบุญพาวรีแน่นอน นี่คนนี้จึงรู้จริง คือ ตัว
ธรรมะ

เวทนาเกิดขึ้น ก็ต้องกำหนดให้ได้ เท่าที่อาตมาสังเกตมา กระทั่งครูบาอาจารย์บางรูป เวทนาเกิดก็เลิก
แล้ว ทำไม่ได้แล้ว กำหนดส่งเดชไป น่าเสียดายนะ ไม่รู้จริง ไม่รู้จริงอย่าไปสอนเขาซะ สอนเขาไม่เกิดผล มัน
ไม่ขลัง

ยกตัวอย่างอีกสักตัวอย่าง...เมื่อสมัย ๓๐ ปีก่อนนั้น พศ.๒๕๕๖ – ๒๕๕๗ ที่วัดพรหมบุรี โศภิต
เจริญกรรมฐานต้องอยู่ในศาลาการเปรียญ มีประสบการณ์จากกรรมฐานจากโยมผู้หนึ่ง ชื่อ โยมอ่อน และ
โยมที่อยู่บ้านองครักษ์ แม่สู่มอาจจะจำได้ เสียชีวิตไปแล้ว ตอนนั้นอายุตั้ ๘๐ กว่าแล้ว ปวดหัวไม่พัก ปวด
หัวจะแตก อาตมาบอก “โยมกำหนดไปตายให้ตาย เราจะได้รับกฎแห่งกรรมของเราเอง” ปวดศีรษะจะแตก
จะแยกออกเป็นสองส่วนแล้ว ไปขอยามาทานก็ไม่หาย เลิกนั่งเมื่อใดหายเมื่อนั้น ถ้าไปนั่งเมื่อใด ปวดน้ำตา
ไหลพรากๆ น้ำตาไหลเลยอย่างนี้เป็นต้น

โยมผู้นี้กลับปฏิบัติได้ เดี่ยวแตกโป้ง แยกเป็นรูปนาม ชันซ์ ๕ เป็นอารมณ์ นี่ต้องแยกอย่างนี้ ไม่ใช่
ฟังเทศน์ล้ คัดบัญชา แต่ฟังขุบยังทำไม่ได้ อย่างที่เขาปฏิบัติกัน เลยกี่ไม่รู้ว่าจะญาณอะไรกันแน่อย่างที
ระเบิดศีรษะโป้งออกไป จิตใจก็เข้าสู่ภาวะเป็นปัญญา รำลึกกฎแห่งกรรมได้ ก็มาถวายรายงานสอบอารมณ์
บอกว่า “หลวงพ่อกับผมรำลึกได้แล้ว บัดนี้หายปวดหัวแล้ว”

“เมื่อก่อนนานมาแล้ว ผมเป็นลูกศิษย์วัดเก่าชั่ง อำเภอพรหมบุรีนี่เอง” เด็กวัดสมัยก่อนเรียนหนังสือ
กับพระ อยู่กระทิงโตเป็นหนุ่ม จนกว่าจะบวชในพระศาสนา ขณะนี้อายุ ๘๘ แล้ว รำลึกกฎแห่งกรรมไม่ได้
ว่าไปทำอะไรไว้ ลืมไปแล้ว ปวดหัวแตกโป้งออกมา ปัญญาเกิดนี่คือเวทนา ปัญญาเกิดต้องรำลึกชาติได้ คือ
“กฎแห่งกรรม”

เมื่อก่อนนี้มีโรงยี่สิบอยู่ข้างวัดเตชชาเรียกบ้านพลู บ้านไทร คนสูบยาฝิ่นกันมากมาย มีอาแป๊ะแก่
คนหนึ่งอยู่ใกล้วัด ขโมยมาลักของมากมาย จึงจ้างเด็กวัดไปยิง ใช้ปืนแก๊บ ไล่ลูกโคดเป็นเงินกลม เอาคืนปืน
ไล่

เวลาประมาณ ๔ ทุ่ม ขโมยคนที่ไปลักของอาแป๊ะ กำลังนอนสูบยาฝิ่น ในโรงงานยาฝิ่นสมัยก่อนนี้
เป็นสังกะสีๆ และแฝก เด็กวัดก็เอาปืนไปจ่อที่ศีรษะ สับไกยิงทันที หัวระเบิดตายคาที่ จนบัดนี้ ยังไม่มีใครรู้
ว่าใครเป็นคนยิง ตายฟรีไป

คนที่ตายเป็นขโมยลักเล็กขโมยน้อย จนคนเอือมระอา ก็จ้างเด็กวัดเก่าชั่งไปยิง เฒ่าปืนไปคืนอา
แป๊ะ ได้ค่ายิง ๑๒ บาท เด็กวัดคือโยมอ่อนและพวก พอระลึกได้แล้ว โยมอ่อนก็แผ่เมตตาขอโหสิกรรม
ตั้งแต่นั้นมาก็หายปวดศีรษะ นี้ได้จากเวทนา

...กรรมชั้ดทันตาเห็นจากการเจริญวิปัสสนากรรมฐานแน่นอน ขอฝากไว้ด้วยนะ เวลาเมิเวทนา นิด
หน่อยเล็ก รับรองไม่รู้กฎแห่งกรรมที่ตัวทำอะไรไว้

โยมอ่อนก็แผ่เมตตาขออโหสิกรรม อย่าเวรเอากรรมแก่ข้าพเจ้าเลย ข้าพเจ้าขอยกกุศลจากกรรมฐาน
อุทิศให้ท่าน ดวงวิญญูณจะถึงสถิตอยู่คติภพใด ขอให้รับทราบการอุทิศส่วนกุศลนี้

ถึงแม้ว่าคนที่ตายสูญชาติสิ้นตายไปแล้ว มีคนชอบมากมาย เพราะจะได้ไม่ไปลักขโมยตี และ
อนุโมทนาที่ไปฆ่าเขาตาย แต่ก็ต้องเป็นบาปเพราะฆ่าเขา

จะฆ่าแมวฆ่าสุนัขฆ่าเป็ดฆ่าไก่ขายก็เป็นบาป เพราะปลิดชีวิตเขาตาย เอาชีวิตเขาเป็นเดิมพันใน
การค้าขาย มันต้องบาปทั้งนั้น ไม่มีอะไรที่จะกางกั้นไม่ให้บาป ฆ่าเขามันก็ต้องบาป ฆ่ายุง ฆ่าเลือด ฆ่าสัตว์
หนูก็ต้องบาป ไม่มีอะไรที่ว่าไม่บาปนะ ขอฝากท่านทั้งหลายไว้ด้วย

มีข้าราชการทหารนายหนึ่งเคยเฝ้ามด มาเจริญกรรมฐาน **รู้สึกมดมากัดเป็นแฉว** ต้องกำหนด ต้องใช้
กรรมเสียให้ได้ จึงจะสำนึกได้ว่า**เมื่อเป็นเด็กเคยเฝ้ามดเป็นรังๆ** มดแดงมะม่วงเอาไฟใส่เผาเลย ถึงเวลาเข้า
มดกัดคนนี่คนเดียวก็คือเวทนานั่นเอง ก็กำหนด มดแดงกัดหนอ มดแดงกัด สถิติปัญญาเกิด เราจะรำลึกได้ว่า
ไปเฝ้ามดแดงมาก่อนอย่างนี้เป็นบาปเหลือเกิน เราจะทราบได้จากกรรมฐาน

บางคนทำมาเป็นปีๆ ยังไม่รู้จักรกรรมของตัวเอง ทำไม่ไม่รู้ ตอบได้ทันทีว่า เพราะทำไม่จริง ทำจิ้มๆ
จ้ำๆ พอปวดเมื่อยเห็นแก่ตัว ก็เลิกไป มันจะรู้เรื่องอะไรเล่า จะไม่รู้กรรมอดีตของตนแต่ประการใด

ตั้งแต่นั้นมา โยมอ่อนก็ทำบุญ ถวายสังฆทานเพิ่มขึ้น แล้วนั่งเจริญวิปัสสนากรรมฐานอุทิศส่วนกุศล
ให้แก่คนที่ตายไป ทำเขาไว้ เวรกรรมถือโหสิได้เหมือนกันนะ เขาได้รับส่วนบุญกุศลเข้า เขาจะอโหสิกรรม
ให้พวกเรา ทั้งๆ ที่เขาตาย อันนี้เป็นบทอันสำคัญ มีความสำคัญ**ต้องกำหนดใช้สติ**หน่อย เรียกว่า**เวทนา
นุปัสสนาสติ-ปัญญา** เวทนาจับจุดกฎแห่งกรรมได้อย่างนี้

บางคนไม่รู้กรรมเลย สร้างแต่กรรมทำเช็ญตลอดรายการ นั่นแหละเพิ่มกรรม เพิ่มบาปไว้ในใจ
ตัวเองก็ไม่รู้ตัวว่าตัวทำบาป หยาบช้ำ ตัวขยุ่ง ตัวเสียดสี ก็หาได้รู้ดีไม่ ต้องได้จากกรรมฐาน เห็นเวทนาหนัก
กำหนดเข้า ปัญญาจะเกิด จะได้ว่า เราไปเสียดสี เราไปอิจฉาเขา อย่าทำเลย มันจะแจ้งในใจของเรา จาก
เวทนา**นุปัสสนาสติ-ปัญญา**ข้อนี้

ขอฝากนักกรรมฐานไว้ด้วย อย่าคิดว่าเวรกรรมไม่มีนะ บุญที่กรรมแต่ง สนองเวรกรรมตลอด
รายการ สะสงหน่วยกิตเข้าไว้ ม้วนเทปเข้ามาด้วยกรรม บาปกรรมจะต้องเปิดออกในเทปนั้น ต้องรับกรรม
ในปัจจุบันนี้ ไม่ต้องไปเอาชาติหน้า ชาตินี้แสนจืดแล้ว และจะเห็นกันต่อไปเมื่อเทปกรรมนั้นเปิดขึ้นมา **อ**
รับใช้กรรมแน่นอน ไม่ว่าใครที่ไหน พระสงฆ์องค์เจ้าเหมือนกัน อาตมายังต้องรับกรรม จะลบล้างกันไม่ได้
แต่หนักเป็นเบา เบาก็หายไป อย่างนี้ขอฝากไว้ นี้ได้จากเวทนา**เชียว**นะ

แต่เรามาท่าเล่นๆ มานั่งหัวเราะกัน มานั่งคุยกัน เลยกี่เจอบาปทุกวัน ได้บาปเป็นกิจกรรมทุกวัน
เสียเวลาทางบ้านมิใช่น้อย

คนเราต้องหาความสงบ ถ้าความสงบไม่มีแล้ว จะรำลึกเหตุการณ์ไม่ได้เลย มันอยู่ตรงนี้นะ

ญาติโยมทั้งหลาย อาตมาขออนุโมทนาที่อุทิศสัพพัญญูมาทุกวันพระ ผลัดกันเข้าผลัดกันออก มาปฏิบัติธรรมเป็นที่น่าชื่นใจ อุทิศสัพพัญญูให้ได้นะ ต้องปฏิบัติ ของคืออยู่ที่ไหน ไม่ใช่อยู่ที่อาตมา อยู่ที่ตัวโยม คั้นให้พบเรณูของดีของชั่วด้วยกันทุกคน แต่จะคั้นเอาของดีไปหรือของชั่วไป ก็ตามใจ

บางคนจิตใจบาปหยาบเข้า ก็เข้าเป็นหมูอันธพาลกันได้ คนที่โง่เขลาจะเข้าหมูอันธพาลไม่ได้ อันธพาลอยู่ที่ตัวเรา อย่าไปคั้นคนอื่น อย่าไปมองคนอื่นเขา บางครั้งจิตเรานั้นก็พาลด้วยกับบางครั้งจิตก็ชั่ว บางครั้งจิตก็ดี คราวดีก็เป็นบัณฑิต จิตอ่อนโยน ไม่แข็งกระด้าง

ในเมื่อจิตสงบเยือกเย็น จิตประกอบกรรมดีมีปัญญา ต้องเป็นบัณฑิต ใจฟู ง่าม ใจอ่อนจะเป็นอันธพาล อยู่ตรงนี้เป็นข้อปฏิบัติ

ตัวเวทนาเป็นตัวรำลึกกรรมได้ ขอให้ทำจริงๆ เถอะตายให้ตาย แดกให้แดก เกิดขึ้นเดี๋ยวตั้งอยู่ดับวูบ พระไตรปิฎกเห็นชัด ปัญญาที่บอกเราเองว่า อ้อ เราทำกรรมอะไรไว้เราจะได้รับรู้ล่วงหน้า เหมือนที่อาตมารู้ว่าอกจะหักวันที่ ๑๔ ตุลาคม อาตมาถวายสังฆทานให้เจ้ากรรมนายเวรทุกปีไม่เคยขาด เจ้ากรรมนายเวรมาทวงทุกปี บอกว่าถึงเวลาท่านแล้ว วันที่ ๑๔ ตุลาคม จะไปหรือไม่ไปอย่างนี้นะ

แต่เราไม่รู้ว่าใครเขามาทวงกรรม เพราะเราไม่มีจิตเป็นกุศล จึงรู้ไม่ได้ มีแต่แส่หาเรื่องที่ไม่ดี จิตที่ไม่มีปัญญา ไหนเลยจะรู้กฎแห่งกรรมของตน ที่เราจะต้องแผ่ส่วนกุศลไปให้

การเดินจงกรมยืนหนอ ๕ ครั้ง ให้ครูอาจารย์สวด ให้ปฏิบัติทีละราย แต่ละรูป อย่าไปบอกเพียงวาจา เขาจะทำไม่ได้ บางคนก็รู้ดี แต่สอนไม่ถูกต้องตามขั้น ตอน ขอพระเถระอนุเถระโปรดจำเอาไว้ นำไปชี้แจงให้ถูกต้อง ขั้นประถมยังไม่ได้ จะขึ้นขั้นมัธยมได้อย่างไร รูปนาม ขันธ์เป็นอารมณ์ แยกรูปแยกนาม ยังไม่ออก จะไปบอกโศภณญาณได้อย่างไร ยังฟังไม่ได้

วันนี้ไปลำดับที่กองทัพภาคที่ ๖ มาแล้ว ลำดับเหตุการณ์ของชีวิตนั้นแหละ มีความหมายเรียกว่า ลำดับญาณ ลำดับความรู้ในปัญญาของเรา แยกรูปแยกนามขันธ์ ๕ เป็นอารมณ์

ขั้นที่ ๖ นี้ สามารถจะต่อถึงญาณ ๑๒ ได้ เกิดอัตโนมัตติ ยิ่งทำยิ่งเกิดๆ แยกหมู่แยกนามได้ ทำไม่จะแยกกายกับจิตไม่ได้ แยกเวทนาไม่ได้ ต้องได้แยกเวทนาได้เมื่อใด รู้กฎแห่งกรรมเมื่อนั้นเท่านั้น ก็เหลือเกิน เหลือใช้เฉพาะภาคพื้นมนุษย์

จิตใสใจสะอาดบริสุทธิ์ จะรู้กฎแห่งกรรมของคนได้ คนดีต้องมีปัญญาไตร่ตรอง รู้กฎแห่งกรรมแล้ว บาบ กลัวกรรมเหลือเกิน คนประเภทนี้ จะไม่ยุ่งแยงตะแคงแซะแต่ประการใด

ยืนหนอ ๕ ครั้ง สอนให้ถูกต้อง ตั้งสติตั้งแต่กระหม่อมถึงสะดือ หยุดหายใจ หนกลงไป สติจะได้ตามได้ทันที ต้องสอนให้มันถูกระเบียบ ยืนสำรวจจากปลายเท้า ยืนหยุดที่สะดือ แล้วก็ตั้งสติใหม่ เหมือนเราจะยืนอะไร พอสุดมือแล้วก็ต้องถอยหลัง ดันใหม่จึงจะมีแรง หายใจแล้วก็กำหนดหนอ.. ไปถึงกระหม่อม ๕ ครั้ง ลืมตาเดินจงกรมต่อไป

ขอให้สาธิต และปฐมนิเทศแต่ละคน แต่ละรายให้เขาได้ไปเลย ไม่ใช่พูดแต่ปากใช้ไม่ได้ ขอฝากไว้

จุดมุ่งหมายอันหนึ่งคือพองหนอ ยุบหนอ บางคนทำไม่ได้เลย มาอยู่หลายครั้งแล้ว ถามว่า พองหนอ ยุบหนอ ทำอย่างไร ทำให้ดูซิ ทำไม่ได้เลยนะ น่าเสียดายมาก

หายใจยาวๆ พอง...แล้วลงหนอ... ให้ได้จังหวะ หายใจออกยาวๆ หายใจเข้ายาวๆ ท้องมันจะพองยุบ เหมือนลูกโป่ง เอาการออกมันก็แฟบ ใส่งลมเข้าไปมันก็โป่งอย่างนั้นแหละ ให้ได้จังหวะ ให้ได้รู้สึกนึกคิด ให้รู้ว่าพองหรือยุบ ไม่ใช่กำหนดแต่ปาก ใช้ไม่ได้ ทำอีก๓๐๐ ปีก็ไม่เกิดประโยชน์ มันอยู่ตรงนี้นะ นักปฏิบัติ โปรดจำไว้ด้วย ถ้ามครูอาจารย์ด้วย เอามือคลำดูบ้างซิ นอนจับพองยุบได้ชัด

อริยาบถ ๔ ต้องทำให้พอๆ กัน ยืน เดิน นั่ง กับนอน **คู่อริยาบถ** ไม่ใช่นอนหลับ นอนคุยกันนะ ไม่ได้ผลเลย **คุยกันก็สะสมบาปตลอดรายการ** ไม่เกิดประโยชน์แต่ประการใด กินน้อย นอนน้อย พุดให้น้อย ทำความเพียรให้มาก อย่าไปมองกุญโน้น กุญนี้ อย่าไปเที่ยวเปิดกุญโน้น กุญนี้เขาไม่ได้ ขอให้อยู่ในโอวาทด้วยความเรียบร้อย อย่าไปวุ่นวายเดินเถลไถล ไปห้องโน้นห้องนี้ ต้องปฏิบัติ **ดีสงบ** ทุกคนที่อยู่ในวัดต้องปฏิบัติให้ได้ ต้องอยู่ในโอวาทของเจ้าสำนัก อยู่ในโอวาทของครูอาจารย์ อยู่ในโอวาทของผู้ควบคุมดูแลด้วย จะได้รับความสะดวกในการบริการด้วย

การเจริญวิปัสสนากรรมฐาน สำคัญที่ยืน เดิน นั่ง นอน สำคัญที่ธาตุ อินทรีย์ อายุคนะ สรุปลือหนึ่ง คือ กายกับจิต รูปกับนาม มีเท่านี้ ต้องทำให้ได้

แยกรูปแยกนามได้ เหลือกินเหลือใช้ แล้วญาณอื่นๆ มันก็ตามมาเอง ข้อนี้สำคัญ บางที่ไม่จำเป็นต้องกล่าวว่าเดินระยะ ๖ ชั่วโมงอย่างหนอ ซ้ายอย่างหนอเป็นหลักปฏิบัติ หนักเข้ามันก็ยกย้ายไปเอง มันจะมีความละเอียดอ่อนสำหรับจิตที่มีความละเอียดแล้ว มันก็เกิดขึ้น โดยทำนองนี้เป็นต้น ขอท่านสาธุชน โปรดจำข้อนี้ไว้

บางทีเดินจงกรมได้สำเร็จมรรคผล บางคนไปสำเร็จตอนนอน ถ้าโยมนั่งไม่ได้โยนนั่ง นอนกำหนด พองหนอ...ยุบหนอ...นอนได้ใหม่...ได้ **บางทีอาจจะสำเร็จตอนนอน**

ขอเจริญพรญาติโยมว่า มีพระเถระรูธะระองค์ใดที่สำเร็จตอนนอน เดินจงกรมวันยังค่ำ ค่ำคืนยังรุ่งไม่สำเร็จ นั่งภาวนาวันยังค่ำ ค่ำคืนยังรุ่งไม่สำเร็จ พอพักผ่อนร่างกม**ขณิมาปฏิบัติทาปานกลาง** ก็เอนกายลงสำเร็จเป็นพระอรหันต์เลย ท่านผู้นี้คือ**พระอานนท์** ศรีอนุชา

ทำไมไม่สำเร็จเสียก่อนเล่า เพราะอุปฐากพระพุทธเจ้า เป็นปัจฉิมสมณะ เป็นมคฺคเทศก์ รัชใช้ อุปฐากพระพุทธเจ้าจึงไม่สำเร็จ ไม่มีโอกาสจะเจริญวิปัสสนากับเขา แต่เป็นผู้พระธรรม จะทำปฐมสังคายนา ก็ต้องรอท่านพระอานนท์ พระอานนท์มีความรู้สูง แต่ไม่เป็นพระอรหันต์ จึงสังคายนาไม่ได้

แต่พระอานนท์รู้ตัวอยู่ ตอนพระพุทธเจ้านิพพานแล้ว ก็ว่างงาน จึงปฏิบัติกรรมฐานเป็นการใหญ่ ปฏิบัติมาตั้ง ๒๔ ชั่วโมง วันยังค่ำ ค่ำคืนยังรุ่ง ไม่นอน ก็ยังไม่บรรลู่ ไปได้บรรลู่ตอนนอน เอนลงไป กำหนด เอนหนอ สติเข้าวังก์ ปัญญาเกิดสำเร็จเป็นพระอรหันต์ **ในขณะที่จะนอน**

ขออนุโมทนาสาธุการส่วนกุศล ในที่ประชุมนี้ อยากู้กฏแห่งกรรม ก็ปฏิบัติเวทนา กำหนดให้ได้ จึงจะรู้ว่าเราทำกรรมอะไรไว้ เราอยากให้มีปัญญา ก็สงบจิตให้ลึกลงไป แล้วพยายามความเพียรเกิดขึ้น

ขอความสุขสวัสดิ์ จงมีแก่ผู้ใคร่ธรรม ผู้ปฏิบัติกรรมฐานทุกท่าน ที่ได้สร้างกุศลจิต ให้ชีวิตของท่าน **เรื่องด้วยปัญญา สามารถแก้ไขปัญหาได้สมปรารถนา** ทุกท่านจงเจริญด้วย อายุ วรรณะ สุขะ พละ ปฏิภาณ ธนสารสมบัติ นึกคิดสิ่งหนึ่งประการใด สมความมุ่งมาดปรารถนา ด้วยกันทุกรูปทุกนามเทอญ

แก้กรรมด้วยการกำหนด

พระภาวนาวิสุทธิคุณ

อารัมภกถา

เจริญสุขญาติโยมพุทธบริษัท ญาติโยมได้มาพร้อมใจกันสวดมนต์ไหว้พระเจริญกุศลภาวนาตามลำดับ แล้วจงอธิษฐานกรรมแก่ท่านสาธุชน และหมู่กรรมทั้งหลายให้มารับเวรรับกรรมรับภัยที่เราขออธิษฐานกรรม จะได้หมดเวรหมดกรรม หมดภัยหมดโทษ และเราก็จะโลดคดีเป็นเบื้องต้น

การสวดมนต์เป็นนิจนี้ มุ่งให้จิตแนบสนิทติดในคุณของพระพุทธรูป พระธรรม และพระสงฆ์ จิตใดจะสงบเยือกเย็นเป็นบัณฑิต มีความคิดสูง ทิฐิฐานะทั้งหลาย ก็จะคลายหายไป เราจะได้รับอานิสงส์เป็นผลของตนเองอย่างนี้ จากสวดมนต์เป็นนิจ

การอธิษฐานจิตเป็นประจำนั้น มุ่งหมายเพื่อแก้กรรมของผู้มีกรรม จากการกระทำครั้งอดีตที่เรารำลึกได้ และจะแก้กรรมปัจจุบันเพื่ออนาคต ก่อนที่จะมีกรรมกรรมก่อนอื่นใด เราทราบเราเข้าใจแล้ว โปรดอธิษฐานกรรมแก่สัตว์ทั้งหลาย เราจะไม่ก่อเวรก่อกรรมก่อภัยพิบัติ ไม่มีเสนียดจัญไรคิดตัวไปเรียกว่าปลาปราศจากทุกข์ ถึงบรมสุข คือ นิพพานได้

เราจะรู้ได้กรรมติดตามมาและเราจะแก้กรรมอย่างไร ในเมื่อกรรมตามทันถึงตัวเรา เราจะรู้ตัวได้อย่างไร เพราะมันเป็นเรื่องที่แล้วๆ มา **นี่ข้อหนึ่ง**

ข้อสอง แก้แล้ว เราจะรับกรรมหรือไม่ และเราจะสร้างเวรกรรมใหม่ประการใด และจะแก้กรรมอย่างไรในอนาคต เพื่อเป็นผู้โชคดี เป็นผู้มีกรรมดีในอนาคต

ชีวิตต่อไปในเบื้องหน้า เราไม่สามารถจะทราบได้ จะทราบได้วิธีเดียว คือการเจริญสติปัญญา ๔ การปฏิบัติให้มีสติสัมปชัญญะ โยคีผู้บำเพ็ญเพียรจะรู้ได้ จะทราบด้วยญาณวิเศษของตนเป็นปัจเจกตั้ง

คำว่าญาณวิเศษของตานั้น หมายความว่า ความรู้ให้เกิดผล ได้อานิสงส์ เป็นผู้มียปัญญา ปรึกษาสามารถ เฉลียวฉลาดในการปฏิบัติธรรม แก้กรรมได้ และกรรมนั้นจะไม่ส่งผลในอนาคตข้างหน้าได้แน่นอน

ผู้ที่แก้ไขปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตัวเองได้ แก้กรรมได้ ผู้นั้นต้องการเจริญสติปัญญา ปฏิบัติด้านกายของตน กายนอกกายใน ภายในจิต กายทิพย์ ทิพย์อำนาจของใจ ได้มาเป็นกายทิพย์ ทิพย์นี้ หมายความว่า กายนอกกายใน รู้ภายในใจ

กายานุปัสสนาสติปัญญา กายานุปัสสนา ข้อที่หนึ่ง หมายความว่า ผู้ปฏิบัติผู้นั้นรู้ภายในกาย คือรู้สึกแต่ว่าภายในไม่มีสัตว์ บุคคล ตัวตน เรา เขา ไม่มีเขา ไม่มีเรา มีกายอยู่ในตัวตน จิตจะได้รู้ว่าการที่กายเกิดขึ้นย้ายไปหาสิ่งประการใด มันอยู่ที่ใจทั้งหมด

จิตที่กำหนดขึ้น เดิน นั่ง นอน จะเหลียวซ้ายแลขวา กู้เหยียด เหยียดขา จะมีสติสัมปชัญญะ ควบคุมดูแลกาย เมื่อจิตส่องใสสะอาดบริสุทธิ์ เรียกว่า กายในกาย ภายในจิตส่องใส กายนอกจิตส่องใส

ภายนอก ภายจะเคลื่อนย้าย มันก็เคลื่อนอย่างช้าๆ มี๓ ระยะ เคลื่อนไปทางไหน ก็มีจังหวะ จะขึ้น เดิน นั่งนอนอันใด ก็มีจังหวะมีระเบียบวินัย มีสังขารปรุงแต่ง เกิดกาย เรียกว่า**กายทิพย์** เพราะเรามีจิตเป็น กุศล สมานีก็ดี สติก็ดี ควบคุมจิตไว้ดีแล้ว จะรู้ภายในกาย

รู้ภายในกายนี้ จะรู้ได้ด้วยตัวกำหนด เช่น ยืนหนอ๕ ครั้ง เป็นต้น จะรู้กายภายนอก สภาวะธรรมอยู่ ภายใน จิตในก็ดีเชือกเย็น สติก็ควบคุมไว้ได้อย่างดี เราก็เป็นผู้มีปัญญา จิตก็ใสใจก็สะอาดหมดจด เรียกว่า **บริสุทธิ์**

ในเมื่อจิตเข้าขั้นบริสุทธิ์แล้ว เราจะรู้ว่าใจของเราเป็นประการใด มันอยู่ภายในจิต เรียกว่า**ภายในกาย** จะรู้แจ้งแก่ใจของเรา

เช่น ขว้างงหนอ ช้าย่างหนอ ภายนอกดูความเคลื่อนย้ายของ**สภณฺ์กาย** เรียกว่า**สภาวะรูป** รูป เคลื่อนย้ายและโยกคลอนได้ เคลื่อนไปที่ไหน มันก็ดับที่นั่น จิตใจก็เข้าไปรู้ในภายใน รูปกับนามก็แยก ออกไป นี่แหละกายภายนอกและกายภายใน จิตใจก็รู้เรียกว่า **นามธรรม**

คำว่า**นามธรรม** ในที่นี้ คือ จิตที่ลึกซึ้ง รู้ว่ากายเคลื่อนไหว มีมารยาท มีวินัยดี กายก็เคลื่อนย้ายโดย สภาวะ สุนทรวาจาที่กล่าวไพเราะ เหมาะจะด้วยเหตุและผล ข้อเท็จจริงทั้งหมดล้วนเกิดขึ้นจากจิต เพราะ **จิตเป็นหัวหน้า** มันจะสั่งให้กายเคลื่อนย้ายไปหยิบอะไรก็ได้

ในเมื่อภายในถึงที่แล้ว แยกรูปแยกนามออกได้แล้ว ก็เรียกว่า**นามธรรม** นามธรรมตัวนี้ แปลว่าตัวรู้ ตัวเข้าใจ ตัวมีเหตุมีผล เพราะจิตของผู้ปฏิบัติประกอบด้วยสติปัญญา มีสติ ควบคุมจิตไว้ได้ จึงจะรู้แจ้ง แห่งจิต เรียกว่า **ภายในกาย** กายภายใน

คนที่**มีสติ** มีสัมปชัญญะ รู้ตัว รู้ทั่ว รู้นอกไว้ใน รู้แจ้งแห่งจิต รู้เหตุผลดีปลายทุกประการแล้ว อย่าง นี้ เรียกว่า**ภายในกาย** มันจะเกิดทิพย์อำนาจ อำนาจเกิดกายทิพย์

กายทิพย์นี้ หมายความว่า สภาวะสภณฺ์กายคือสภาวะรูป รูปเคลื่อนย้ายเกิดขึ้น แล้วก็แปรปรวนแล้วดับ ไป แล้วก็เข้ามาถึงจิตใจเราว่า อ้อ นามธรรม จิตนี้ มันก็เป็นนามธรรม มีคุณสมบัติอยู่ชั้นนี้ ก็คือ**รู้ภายใน** **รู้ภายในจิต**

จะเคลื่อนย้ายไปทางไหนก็รู้ จะรู้เหี้ยมประการใด มันจะมี๓ ระยะ แต่ ๓ ระยะนี้ มันจะบอกชัด ไปในกายของตนว่า จะเคลื่อนย้ายอย่างนี้ จะหยิบแก้วน้ำ ก็มีระเบียบ ไม่มีเสียงดัง เพราะคนนั้นรู้**นามธรรม** มีสติควบคุมจิต และก็เคลื่อนย้ายไปอย่างละเอียดอ่อน จะวางช้อน จาน หม้อ ไหก็เป็นระเบียบเรียบร้อย อย่าง นี้ เรียกว่า **ภายในกาย**

รู้ภายในจะหยิบอะไรก็หยิบหนอ เคลื่อนมาช้าๆ แล้วก็วางหนอ อย่างนี้เรียกว่า**รู้ภายใน** ความรู้ในภายในตัวนี้ เรียกว่า**รับรู้** เพราะมีสติสัมปชัญญะดีแล้ว**ตัวรู้**นั้นแหละ เป็น**การรู้**ในภายใน**รู้** เข้าใจ รู้ความถูกต้อง รู้กาลเทศะ รู้ยวณนี้จึงเป็นการถูกต้อง เรียกว่า**กายทิพย์**

กายทิพย์นี้ หมายความว่า มีรูปสภาวะ มีจิตสภาวะ มีสติควบคุมเคลื่อนย้ายได้ในสภาวะรูป เรียกว่า **ภายนอก** **รู้ภายใน**ใน**บริสุทธิ์**ว่าจะเคลื่อนย้ายรูปไปอย่างไร จะหยิบอะไร จะระเบียบมีวินัย จะต้องตั้งไว้ที่ไหน ถูกต้องประการใด อย่างนี้ เรียกว่า**กายภายใน**

จะกล่าวเป็นข้อที่สามว่า ไม่ใช่สัตว์ บุคคล ตัวตน เรา เขา เรียกว่ากายานุปัสสนาสติปัฏฐาน กายรู้
เข้าใจในกาย คือจิต

จิตรู้แล้ว เข้าใจถูกต้อง เรียกว่านามธรรม เป็นกิจกรรมของจิต จิตก็ส่องใสใจสะอาดหมดจด จะทำ
อะไร เปรอะเปื้อน จะกล่าวอะไรออกมาก็เป็นธรรม เป็นกิจกรรมที่ถูกต้อง

นี่แหละที่เข้าใจในหลักที่ว่ากายในกาย ไม่ใช่สัตว์ บุคคล ไม่ใช่ตัวตน เรา เขา เรียกว่ากายานุปัสสนา
สติปัฏฐาน คำว่าไม่ใช่สัตว์ บุคคล ตัวตน เรา เขา เรียกว่าอะไร เรียกว่ากายภาณิน

รู้ภายในว่า อ้อ อะไรเป็นสัตว์ อะไรเป็นบุคคล มือคว้าไม่ได้เลย แยกรูปออกไป แยกนามออกมา
แล้วก็รู้ว่ากายในกายภายในเป็นกายทิพย์ กายทิพย์นี้มองไม่เห็นตัว อย่างนี้เรียกว่า**นามธรรม** แสดงกิจกรรม
ออกมาทางรูป

หน้าตาน่าดูพิสมัย จิตใจก็เบิกบาน หน้าก็ไม่เศร้า ใจก็ไม่หมอง เรียกว่ากายภายใน มีสติดีมี
สัมปชัญญะ รู้ตัวด้วยเหตุผล รู้ตัวและเข้าใจกาย รู้เข้าใจในจิต รู้ความผิดความถูก รู้ชอบ มั่นรู้้อยู่ขณะนี้

ในเมื่อมีความรู้ความเข้าใจดีเช่นนี้แล้ว ไหนเล่าจะเป็นตัวตน ใครจะดำเรา เราจะรู้ว่าดำตรงไหน
อะไรเป็นกาย อะไรเป็นจิต มันแยกรูปแยกนามออกไป กายส่วนหนึ่ง จิตส่วนหนึ่ง สลายไปแล้ว มีธาตุดิน
น้ำ ไฟ ลม สิ่งที่เป็นของเหลวกลายเป็นธาตุน้ำ สิ่งที่แข็งก็กลายเป็นธาตุดิน สิ่งอบอุ่นในร่างกายก็กลั่นเป็น
ธาตุไฟ และความเย็นใจเกิดขึ้น ไหวติงอยู่เสมอ ลมก็พัดเข้ามาเยือกเย็นอยู่ในเส้น โลมาเป็นธาตุลมที่เป็น
เพียงธาตุทั้งสี่ ประกอบกรรมทำดีในร่างกาย สังขารปรุงแต่ง มันก็อยู่อย่างนี้เป็นต้น ไหนละมีตัวตน

ถ้าเราไปยึดถือว่าเป็นเราเป็นเขา ก็ต้องทะเลาะกัน เขาคำเราๆ อยู่ที่ไหน หาดัวเราให้พบนี่แหละ ท่าน
จึงบอกว่า คนที่รู้ซึ่งในกายภายในแล้ว จะไม่มีตัวตน สัตว์ บุคคลทั้งหลายแต่ประการใด

เขาคำเราจะ โกรธประการใดแล้ว เลขความโกรธก็ไม่มีเพราะเหตุนี้ ความรักโดยกามตัณหาราคะก็ไม่
มีในส่วนนี้ มีแต่เมตตาอยู่ในตัวตน

นี่คืออรรถาธิบายสำหรับกายานุปัสสนาสติปัฏฐานข้อที่หนึ่ง เรียกว่ากายในกายหนอ เกิดขึ้นตั้งอยู่
แล้วก็เคลื่อนย้ายดับไป ไม่มีอะไรเป็นตัว เป็นตน มีแต่กุศลอยู่ในจิตใจทำนองนี้ เป็นต้น

อันนี้เป็นกายภายในกายจิต เรียกว่าจิตแสดงเคลื่อนย้าย แล้วเราก็แยกออกมาได้ การเคลื่อนย้าย
ทั้งหมดเรียกว่ารูป สติดีคุมใจไว้ภายใน จิตรู้ว่าเคลื่อนย้ายไป มือเท้า เหยียดแข็ง เหยียดขา คู้เหยียด
เคลื่อนย้ายไปด้วยความถูกต้องทุกประการแล้ว ความเป็นระเบียบก็เกิดขึ้น ความหมองใจที่มีก็หายไป และ
เรารู้ว่านี่แหละคือนามธรรม

มีธรรมะคือสติสัมปชัญญะควบคุมจิตเรียกว่านามธรรม ถ้าเราแยกรูปแยกนามในด้านกายานุปัสสนา
นี้ได้แล้ว เราจะรู้เองว่าไม่มีตัว ไม่มีตน ไม่มีเขา ไม่มีเรา และจะโกรธไปทำไมเล่า ไปโกรธตัวตน เกลียด
หนังมังสา เกลียดเหงื่อ จี๋โคล เกลียดขี้หูขี้ตา ใช้นี่ไม่ได้

คนประเภทนี้ยังติดอยู่ในรูป ติดอยู่ในกามคุณ ติดอยู่ในสิ่งที่ไร้สาระ เลขแยกนามรูปไม่ออก บอกร
ไม่ได้ ใช้นี่ไม่เป็น เห็นแต่ตัวตาย จะคลายทิฐิไม่ได้ เห็นความเกิดดับในจิตไม่ได้ เลยก็ไม่รู้จริงอย่างนี้

นักปฏิบัติธรรมโปรดทำความเข้าใจ ต้องกำหนดตั้งสติทุกอิริยาบถ ท่านจะซึ่งในรสพระธรรม ท่านจะดื่มรสพระธรรมด้วยทางกายและทางใจ

หมายความว่า ตัวปฏิบัติที่เราชัดเจน รู้ความเข้าใจเรื่องตัวตน สักว่ามีแขน มีขา มีสภาวะรูปเกิดขึ้น ตั้งอยู่ดับไป จะเคลื่อนย้ายอยู่อย่างนี้ มันเกิดดับอยู่วันยังค่ำ

เวลาหนึ่งไม่ทราบว่าจะดับไปที่พันครั้งในจิต เราจะรู้ซึ้งคิดเป็นกายทิพย์ ทิพยอำนาจเกิดจากจิต ทำให้เกิดกายทิพย์ ทำให้กายหล่อหลอมน้ำใจ เราจะเคลื่อนย้ายไปทางไหนสามารถแสดงอิทธิปาฏิหาริย์ของจิตให้กายลอดช่องเล็กไปได้เมื่อตื่นตื่นหนึ่ง

ลอดไปได้เพราะสมาธิจิตเป็นปิติ เกิดขึ้นเป็นข้อสอง จิตหัวน้าวหิวตะลึงพรึงเพริดขาดสติ ก็มุดเข้าไปช่องเล็กได้ เป็นข้อที่สาม เป็นการตื่นตื่น ตื่นตัว ไม่ใช่ตื่นใจ ใช้อำนาจแก้ปิติเท่านั้น ก็สามารถจะทำได้

แต่การที่จะรู้ซึ้งถึงคั่นกายนี้ รู้ยาก ผู้ปฏิบัติต้องปรารถนารมณ์ว่าจะเดินจงกรม ว่าเดินขวย่างหนอ ซ้ายอย่างหนอ อะไรอย่าง เท้าอย่าง เอาสติไว้ที่เท้า

ก็กลายเป็นสภาวะรูป กายแสดงออกเป็นภายนอก แต่จิตมีสติที่เยื้องเท้าไปว่าขวย (ระลึกก่อน) อย่าง... หนอ ที่เราจะรู้ได้ มีสติควบคุมจิตอย่างนี้

รู้เดินจงกรมได้จังหวะดี สติดี อยู่ในจิตคลองแกล้วดี ตัวนี้เป็นตัวรู้ว่าอย่างยาวหรือสั้น ลงตรงไหน ประการใด มีสติควบคุมได้ชัดเจน นี้เรียกว่า นามธรรม เป็นจิตตั้งอยู่ในภายใน รู้เคลื่อนย้ายของกายภายนอก

กายภายนอกกล่าวชัด เพราะภายในบอกจิตสติได้ สติระลึกได้ รู้ตัวอย่างนี้แล้ว ไปตามตัวกำหนด ตัวกำหนดนี้เป็นตัวปฏิบัติ เป็นตัวฝึกให้สติควบคุมจิต ให้จิตเดินไปด้วยดีและถูกต้อง และเดินจงกรมก็คลองแกล้วว่องไว จะไม่เซ จะไม่หนัก เพราะมันไม่มีตัวตน ไม่มีบุคคล เรา เขา

ถ้าเราแยกไม่ได้ มันก็โกรธกัน คนโน้นไม่ดี คนนี้ไม่ดี เป็นต้น ที่เราซึ้งกายภายในแล้ว เราจะเห็นใจต่อกัน ว่าคนเราทั้งหลายเอ๋ย ชาติสี่ประชุมรวมกันรวมอรรธาธิบายเรียกว่า ธาตุ๘ อินทรีย์๒๒ อายุคนะ ๖ ปรารถอย่างนี้ แล้วเราก็เกิดคุณความดี ดื่มนรสพระธรรม เพราะมีจิตใจเป็นกุศล สติก็ดี สัมปชัญญะก็ดี ปัญญาที่เกิด จึงรู้ว่า อ้อ เรายังไม่มีตัวตน

ชื่อของเรานี้เป็นตั **สมมติบัญญัติ** สมมตินามแทนชื่อนี้ให้เขาเรียกถูกต้อง เราจะได้เข้าใจว่าเขาเรียกเราเท่านั้นเอง ก็เพียงให้คนอื่นรู้ จะได้เรียกชื่อถูก อย่างนี้เป็นสมมตินามแทนชื่อ

แต่ความคิดไม่ใช่อยู่ที่ชื่อ ชื่อเสียงโด่งดัง ไม่ใช่ชื่อที่ตั้ง มันอยู่ที่**นามธรรม** นามธรรมเป็นมิ่งขวัญของชีวิตประจำตนของบุคคลผู้มีกายทิพย์

ทิพยอำนาจเกิดจากจิต จิตแสดงเหตุผล ถ้าเรามีจิตผ่องใส รู้รูปธรรมนามธรรมได้ แล้วก็แยกออกไปไรเป็นรูป ขวย่างหนอ ขวยเป็นรูป ซ้ายเป็นรูป เรียกว่ากาย

อะไรรู้มันย่างไป **จิตรู้** และ**รู้พร้อมด้วยสติสัมปชัญญะ** ควบคุมไปพร้อม สติมา สัมปะชาโน สว่างแล้ว เข้าใจแล้ว นี่เป็นรูปเคลื่อน เป็นรูปธรรม

และนามธรรมนั้น ไม่ได้แก่อะไร มีจิตรู้ว่าขวย่าง ซ้ายอย่าง ขวยสั้น ประการใด แล้วสติไปควบคุม สติก็ดีขึ้น จิตใจก็เบิกบาน คล่องแคล่วในสมาธิภาวนา เรียกว่า นามธรรม เราก็แยกได้ชัดเจน

เราทำได้ เราก็แยกได้เอง ไม่ใช่ครูอาจารย์ไปสอนให้แยก เรามาแยกออกได้เรียกว่ากายทิพย์ ภายใน
กาย กายนอกคือรูป ภายในภายในคือจิต ได้แก่นามธรรม

แยกรูปแยกร่างสังขารออกไป มันปรุงแต่งทำให้เกิดจิต ปรุงแต่งขึ้นมาทำให้เกิดกิเลส เกิดราคะบึ้ง
เกิดโทสะบึ้ง เกิดโมหะบึ้ง แล้วเราก็ขาดสติ ไม่มีสติสัมปชัญญะ จิตหลงไหลลุ่มที่ต่ำ เรียกว่า ถูกใจไม่เป็น
การถูกต้อง เป็นการผิดพลาดน่าเสียดาย

ถ้าแยกได้แล้ว เราจะรู้ตัวเองว่า อ้อ ปัจจัยตั้งแล้ว รู้ตัวรู้ตนว่าในตัวเราทั้งหมด ไม่มีอะไรดีเลย มีรูป
กับนาม ชั้น ๕ เป็นอารมณ์เท่านั้น ไม่มีอื่นใด มีแต่อารมณ์ของเราคือจิต จิตที่แสดงท่าทีให้ยาวโหดร้าย
หลายประการ มันกินอาหารกิเลสเป็นเหตุทำลายตัวเราตลอดรายการ

เพราะจิตนี้ กับรูปกับนามนี้ มันแยกง่าย ถ้าเราปฏิบัติจะรู้เอง **เหี้ยมเหยียด เหยียดแขน กู้เข้ามาดูซ้ำๆ**
เราจะรู้ว่า มี ๓ ระยะ ได้จังหวะจะโคน มีระเบียบ

รูปก็แยกออกไป นามก็ไปส่วนหนึ่ง เรียกว่า **รูปนามชั้น ๕** เป็นอารมณ์ด้วยกาย ด้านกายานุปัสสนา
สติ-ปัญญา จิตใจก็เบิกบาน เราจะไม่มีตัวตน จะไม่ถือตนถือเรา ถือเขาแต่ประการใด

มีอะไรหรือ ตอบออกมาทันทีว่ามีรูปกับนาม จะไม่มีความโกรธ จะไม่โทษใคร มีโทษของตนก็
ยอมรับกรรมไป แล้วตนก็แก้ไขกรรมของตนเอง จากการกระทำนั้นเป็นต้นเหตุ สมเด็จพระบรมโลกเชษฐ์ได้
ชี้แจงแสดงมาให้ปฏิบัติทางสายเอกอย่างนี้

คำว่า **ตัวตนที่ยึดมั่นถือมั่น มันโกรธ ลงโทษเขา ตัวเองไม่โกรธา กลับไปโกรธาคนอื่น** นี้เพราะ
แยกกันไม่ได้ รูปกับนามแยกไม่ออก มันจึงโกรธกัน มันไม่มีอะไรต่อเนื่องกันเลย

นี่มันหลงกันเหลือเกินคนเราทุกวันนี้ มันแยกรูปแยกนามไม่ออก มันยังถือตัวตนอยู่ ถือเราถือเขาอยู่
อะไรเป็นเขา อะไรเป็นเราที่ไม่รู้ เลยก็ยึดมั่นถือมั่นอย่างนี้ มา คนเราจึงโกรธกันง่าย ทะเลาะเบาะแว้งกัน
ง่ายตาย ดังได้ชี้แจงมาอย่างนี้เป็นต้น นี้อยู่ตรงนี้ เรียกว่ากายในกาย

เวทนานุปัสสนา

เวทนานุปัสสนาข้อที่สองนั้น จะแยกเวทนาอย่างไรหรือ เวทนาที่เป็นหลักปฏิบัติ มี ๓ ประการ เรียกว่า
สุขเวทนา ทุกขเวทนา อุเบกขาเวทนา

ในเมื่อเราเจริญทางกาย เดินจงกรมนั่งกำหนดพองหนอ ยุบหนอ กายพอง กายยุบ ฐพอง รูปยุบ สติ
ดีมีปัญญา เราจะรู้ว่าพองเท่าไร ยุบเท่าไร จิตใจเป็นประการใด ยาวสั้นประการใด จิตเป็นผู้สร้าง จิตเป็นผู้
แต่ปัญญาจะเกิดหรือไม่ เป็นเรื่องของคนทำ

ในเมื่อมีสติดี พองหนอ ยุบหนอชัดเจน และคล่องแคล่วดี มันก็เกิดรูปธรรมนามธรรม เกิดจิตพอง
หนอ ยุบหนอ พองก็เป็นรูป ยุบก็เป็นรูป จิตกำหนดรู้เป็นนาม และที่สติมันคงอารมณ์ดี อานาปานสติได้พอง
หนอ ยุบหนออย่างนี้

จิตเข้าขั้นดี อารมณ์ก็ดีขึ้น จิตใจก็คล่องแคล่วเรียกว่า **นามธรรม**แยกออกไป รู้ในอกฐิด้วย ที่ด้าน
กายทั้งหมด

และเวทนาแทรกซ้อนมาอีก เดี่ยวก็สุขกายสุขใจ เดี่ยวก็ทุกข์กายทุกข์ใจ เดี่ยวก็จิตลอยไปโน่น ลอยไปนี่ ขาดสติสัมปชัญญะ สุขก็เวทนา เจ็บปนด้วยความทุกข์ ไม่แน่นอนเป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา

นอกเหนือจากนั้น ทุกขเวทนา ทุกข์นอก ทุกข์ใน ทุกข์จร โทมนัสสัง ทุกข์ใจ เรียกว่าความทุกข์ ความเกิดก็เป็นทุกข์ ความแก่ก็เป็นทุกข์ ความเจ็บก็เป็นทุกข์ ความพลัดพรากจากกันก็เป็นทุกข์ เป็นกรรมของเรา จากการกระทำของสัตว์โลก จากการกระทำของตน ความทุกข์อย่างนี้ไม่มีความสุข หากความสุขแน่นอนไม่ได้ในโลกมนุษย์นี้

เราก็จับได้ สุขหนอ ดีใจหนอ เสียใจหนอเป็นต้น ตั้งสติไว้ กำหนดตลอดไป เราจะรู้แก่ใจเองว่า อะไรเป็นสุข อะไรเป็นทุกข์ กุสลาธัมมา อกุสลาธัมมา ธรรมเป็นกุศล ธรรมเป็นอกุศล จะรู้ได้ในเวทนา รู้มากทีเดียว อ้อ กุศลกรรม จิตไม่ดีแล้วก็เสียใจ

ทุกข์เอ๋ย ทุกข์ใน ทุกข์นอก ทุกข์จร ทุกข์ใจ โทมนัสสัง เราทุกข์ ใครไม่ทราบ เรามาเพิ่มทุกข์อยู่ในใจ ความโกรธเคียดแค้นก็เกิดขึ้นแก่ตนเอง นี่แหละเวทนา มันเกิดทุกข์หาความสุขไม่ได้แล้ว

เกิดความสุข ดีใจหัวร่อรำข้าวโมงนี่ จะไปร้องไห้หัวโมงหน้า ต้องเสียอกเสียใจ ไม่มีอะไรมันคง เพราะแยกไม่ออก ไม่รู้เลย ความทุกข์จรมา

เพราะคนเราเดี๋ยวนี้ ทุกข์ประจำก็มากแล้ว กลับไปเอาทุกข์ธัมมาอีก ทุกข์ไม่ใช่เรื่องของตน ก็เอามาเป็นทุกข์ เพราะยังไปถือตน ถือเรา ถือเขา ก็ไปเอาทุกข์จรมา

ในเมื่อทุกข์จรขึ้นมาแล้ว ทุกข์ประจำมันก็หนักขึ้น ความเสียใจก็เพิ่มขึ้น ตลอดทุกข์ โทมนัสสัง ความเสียใจก็ดี ความทุกข์ทรมาณหัวใจก็ดี ก็เกิดขึ้นแก่ตัวเรา และตัวเราก็กระทบขมขื่น บันทึกลงไว้ในจิตใจ มีแต่ความทุกข์ หาความสุขไม่ได้

คนห่างธรรมะ ชอบเอาทุกข์จรนอกประเด็นมาเผาจิตใจตน ทุกข์ของเราก็เต็มเปา ไม่ชอบจะแก้ไข เราต้องแก้ไขทุกข์ประจำก่อน ให้มันหายไป แล้วทุกข์จรมันก็แก้ง่าย

ทุกข์ประจำแก้ไม่ได้ มันเป็นทุกข์หนัก ทุกข์จธัมมาเรื่องเล็กๆ มาประสบทุกข์หนัก เลยก็นักออกหนักใจตลอดรายการ

ได้ยินพระท่านมาติกาบังสุกุลปัญจักขันธา รูปกัณฺโณ เวทนากัณฺโณ เห็นได้ชัด แต่เราไม่เอารูปนามขันธ ๕ มาเป็นอารมณ์ แต่ไปเอาทุกข์ธัมมาอีก ไม่อยู่ในอารมณ์ของขันธ ๕ ไม่อยู่ในอารมณ์ของรูปนาม และเราก็เอาทุกข์ประจำมาใช้เป็นทุกข์จร เอาทุกข์จรมาประสมทุกข์ประจำ เลยทุกข์ก็หนักกันต่อไปบรรเทาทุกข์ไม่ได้ บำบัดทุกข์ถึงบรมสุขคงไม่ได้

จะบำบัดทุกข์ได้อย่างไร เป็นการเพิ่มทุกข์เสียแล้ว เพิ่มทุกข์ให้มาก ทุกข์กายทุกข์ใจ ปวดเมื่อยทั่วสภณีกาย ก็เป็นทุกข์แล้ว หิวกระหายก็เป็นทุกข์ มันเป็นเรื่องของทุกข์ไปหมด ทำนองนี้ เพราะเราแก้ไขไม่ได้ เวทนาจึงแยกไม่ได้แล้ว

ไม่จำเป็นต้องกล่าวว่ากายแยกได้แล้ว เวทนาจึงต้องแยกได้เหมือนกัน อะไรเป็นรูป อะไรเป็นนาม เวทนาอาศัยรูปเกิด ถ้าไม่มีรูป เวทนาเกิดไม่ได้ มันปรุงแต่งตลอดเวลา

มันยังปวดขา ปวดกระดูก ปวดนอก ปวดใน นี่แหละมันปรุงแต่ง และมันก็เกิดทุกข์เวทนา เกิดกับตัวเรา เรียกว่าทุกข์นอกทุกข์ใน ทุกข์ที่ ๖ สกนธ์กาย ทุกข์ในใจ

ทุกข์กายปวดเมื่อย มันก็ใจไม่สบาย ใจไม่ดีแล้ว แต่เราแยกรูปแยกนามได้ แยกเวทนาได้กำหนดเวทนานั้นว่า ปวดหนอ ๆ ปวดหนัก หนักแล้วจะเห็นตัวทุกข์

เห็นทุกข์แล้ว ทุกข์มันจะดับ ดับไปแล้วเป็นอะไร เป็นความสุข ปราศจากทุกข์ แยกตัวทุกข์ออก ตัวสุขออก จิตก็ว่าง จิตก็ไม่ไปยึดทุกข์ จิตก็ไม่ยึดสุข จิตก็ลอยล้า เป็นการปราศจากมลทินเครื่องเศร้าหมอง จิตใจก็ผ่องใส จิตใจก็บริสุทธิ์

ร่างกายสังขารไม่สมถุติ ปวดเมื่อยที่ สกนธ์กาย เราต้องเอาจิตไปปักที่ตัวปวด ปักเป็นการฝึกกรรมเวทนามาสอน ต้องฝึกว่าเป็นทุกข์ธรรมดาไหลเวียน ทุกข์นอกทุกข์ใน

ทุกข์นอกไม่สำคัญเท่าทุกข์ใน คือทุกข์ในใจ กายหนอกาย มันทุกข์เกิดปวดเมื่อย เพราะมันมีรูปปรุงแต่ง สังขารอาศัยรูปเกิด มันเกิดขึ้น ฝอยดับไป ยึดไปยึดมายึดทุกข์ หนักเข้าก็สนุกกัน ทุกข์ก็หายไป ปวดเมื่อยหายไป จิตใจก็ผ่องใส จิตก็ไม่ไปยึดมัน มีอุปาทานแต่ประการใด

จิตไม่ไปปวดรวดร้าว ปวดก็แยกไปเป็นส่วนหนึ่งของเวทนา นามธรรมก็ไปอีกส่วนหนึ่ง จิตจะไม่ไปเกาะเกี่ยวกับความทุกข์ จิตจะเบิกบาน นี่แยกเวทนาออกเป็นสัดส่วน ความปวดเมื่อยก็หายไป เป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา เรียกว่าพระไตรลักษณ์ นั่นแหละคือวิปัสสนา เราจะได้รู้ว่าอะไรเป็นตัวตน ไม่มีแล้ว ไม่มีมันก็ไม่ปวด เพราะไม่ไปยึดตัวตน เท่านั้นเองทำกันไม่ได้ พอปวดหน่อยเลิกแล้ว ไม่ได้กำหนด

คนเราจะรู้กฎแห่งกรรมได้ จะต้องรู้ตัวทุกข์ดี มันจะเกิดแตกสลาย จึงจะเกิดทุกข์ ทุกข์หายไปแล้ว กรรมเก่าตั้งแต่อดีตชาติมา มันจะบ่งชี้ว่าเราทำกรรมอะไรไว้ ตรงนี้เป็นตัวสำคัญ

ขอฝากผู้ปฏิบัติไว้ว่าต้องอดทน ต้องฝืนใจ ถึงจะพบตัวธรรมะ พบรูปนามขั้น ๕ เป็นอารมณ์ ถ้าเราไม่ฝืนใจปล่อยตามอารมณ์ก็มีอุปาทาน มันก็ไปยึดเหนี่ยวอยู่ในจุดนั้น นตลอดไป และเราก็ไม่ทราบความจริง ก็มีแต่กิเลสเพิ่มพูนบริบูรณ์ยิ่งขึ้น ไหนเลยจะพ้นทุกข์ได้

มานั่งกรรมฐานควรจะพ้นทุกข์ กลับมาเพิ่มทุกข์ หาแต่ความสุข ความสุขก็ไม่เข้า ความทุกข์ก็ไม่แฉ เป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตาหาความแน่นอนไม่ได้ ด้วยวิธีนี้ ประการหนึ่ง

เพราะฉะนั้น สุขเอ๋ย สุขกาย สุขใจ ต้องกำหนดตั้งสติควบคุมดูแลจิต เราจะได้ไม่ถือตัวถือตน ไม่มีทิฐิมานะแต่ประการใด เราจะไม่โกรธใครเลย ถึงจะมีความโกรธอยู่บ้าง ก็หายได้ไว หมดสิ่งสมบุญกุศลอย่างนี้ จะได้ผล

ผู้ปฏิบัติธรรมบางคน รูปนามก็แยกไม่ได้เวทนาจึงแยกไม่ได้ เอาแต่ทุกข์จรมาประสม เลยกว่าทุกข์บ้านเหนือบ้านได้ เอามาประสมจิตใจก็ไม่เข้าสู่กระแสแห่งความบริสุทธิ์ได้

แค่รูปนามยังแยกไม่ได้ เวทนาจึงแยกไม่ได้ เพราะมันยากกว่ารูปนาม เวทนาจึงคือรูปนาม ปวดเป็นทุกข์ เรียกว่าอะไร มีทั้งรูปทั้งนามตัวปวด เพราะจิตปวดไปด้วย ปวดนั้นคือสังขารรูป เรียกว่ารูป แต่จิตไปเกาะเรียกว่านาม มีทั้งรูปทั้งนามนะ เวทนาตัวนี้

ถ้าจิตไปถึงขั้น วิปัสสนาญาณ ชั้น ๕ รูปนามเกิด พระไตรลักษณ์เกิด รูปก็แยกไปคือเวทนาที่
ประสมด้วยรูป สังขารปรุงแต่ง จิตก็แยกออกไป ไม่ปวดรวดร้าวท้าวสกนธ์กาย แล้วก็สามารถจะรู้สรรพ
ธรรมตรงนั้น

และรสพระธรรมที่ดื่มเข้าไปจากเวทนา จะทนต่อการพิสูจน์จากทุกขภัยลำบากนี้ เราจะรู้กฎแห่ง
กรรม ได้ทันที อยู่ตรงนะ

จิตตานุปัสสนา

จิตตานุปัสสนาสติปัญญาข้อที่สาม ทำไมไม่เรียกว่าจิตตานุปัสสนา เพราะจิตไม่มีตัวตน เป็นธรรมชาติ
อันหนึ่ง ต้องคิดอ่านอารมณ์อยู่ตลอดเวลา คิดนอกคิดใน ตั้งแต่ครั้ง ไหนมาที่บันทึกไว้ แล้วก็แสดงออกได้
เรียกว่าจิต

อารมณ์แบบนี้เกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไปมันก็เกิด — ดับเรื่อย แต่เกิดดับเราไม่รู้ ไม่เข้าใจ ว่าเกิดดับถึง
ทั้งหลายเกิดขึ้นก็แปรปรวนดับไป มันก็เป็นอย่างนี้แหละหนอ

จิตที่คิดออกไปนอกประเด็นก็มีมากมาย จึงต้องกำหนดรู้หนอ คิดหนอ เป็นต้น นี้จากอารมณ์จิต
เพราะจิตนี้เป็นธรรมชาติ ต้องคิดอ่านอารมณ์ รับรู้อารมณ์ไว้ได้เหมือนเทพบันทึกละเอียด เรียกว่าจิตตานุปัส
สนาสติปัญญา

รู้ว่าจิตในจิต เวทนาในเวทนา เวทนาตัวในคือนามธรรม รู้แยกออก รูปนามขั้น ๕ เป็นอารมณ์
เวทนามก็แยกออกไป จิตก็แยกออกมาเป็นนามธรรม จิตก็ไม่สนใจในการปวด และเราจะปวดทำไมเล่า ไม่มี
ตัวตนจะปวด อย่างนี้เรียกว่าเวทนาในเวทนา

จิตใจ หมายความว่า จิตธรรมดาเราคิดอ่านอารมณ์ก็ไม่รู้ว่าถูกผิดก็ไม่เข้าใจ จิตในจิต สักแต่ว่าจิต ไม่มี
มีสัตว์ บุคคล ตัวตน เรา เขา ก็อันเดียวกัน ในเมื่อจิตทราบดีแล้ว ก็แยกออกไปๆ แยกความ โลก โกรธ หลง
อายตนะ ธาตุอินทรีย์ สัมผัสเกิดจิตที่จิตตานุปัสสนา

อินทรีย์เกิดจิตที่ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ นักปฏิบัติอย่าปล่อยเลยไป ต้องกำหนด ตาเห็นรูปร่าง
เห็นหนอ จิตตานุปัสสนา เสียงหนอ เกิดที่จิตที่จิตตานุปัสสนา จมูกได้กลิ่น ชิวหารับรส กายสัมผัสสร้อน
หนาว อ่อนแข็งที่กั้นจิตรู้เกิดขึ้น จิตเกิดทางไหนร้อนหนาวก็รู้ อ่อนแข็งกันก็รู้ นี่คือจิตที่กาย จิตภายนอก
เพียงรู้

จิตภายในจิต หมายความว่า มีสติสัมปชัญญะกำหนดภายในจิต จิตมีสติ จิตมีสัมปชัญญะดี
เรียกว่าภายในจิต ไม่มีตัวตน และเราก็มีสติควบคุมจิตต่อไป จิตก็ไม่ไปยึดมั่นถือมั่น ในจิตภายนอกเรียกจิต
นอกจิตใจก็เพราะอย่างนี้เอง

คนที่สติสัมปชัญญะดี เรียกว่าจิตในจิต รู้ข้อคิดรู้ปัญญา รู้ความสามารถของตน รู้ความเป็นอยู่ของ
ชีวิต ขอขยายให้ฟัง ต้องกำหนดรู้หนอ คิดหนอ จิตออกไปที่ไหนไม่ทราบ ออกไปเดินนอกวัด ออกไปบ้าน
แฟน เทียวทั่วประเทศ เทียวทั่วโลกคือจิต แต่เรารู้ภายใน จิตก็เข้ามาอยู่ข้างใน คือ นั่งทางใน คือปัญญา
มันก็มีปัญญา มีความสามารถ ประกอบกิจใช้จิตทั้งนั้น นี่จิตตานุปัสสนาเชิงปฏิบัติการ

ต้องกำหนดรู้ ต้องกำหนดคิด จิตมันต้องรู้ จิตมันต้องเข้าใจ ถ้าแสงสว่างเกิดเป็นทางธรรมแล้ว เรียกว่า นามธรรม จิตก็เกิดแสงสว่าง คือ ปัญญา รู้ภายในจิตของเรา รู้อารมณ์ของเราว่ามีความโลภเข้ามา มีความโกรธเข้ามา มีความหลงเข้ามา จิตเกิดอชตนะดังที่กล่าวนี้ ก็ต้องกำหนด

ผู้ปฏิบัติธรรมต้องกำหนดทุกอิริยาบถคนที่ปฏิบัติธรรมนานไปก็มีทิวะสูง สะสมแต่กิเลส ไม่ได้สะสมรูปธรรม นามธรรม ให้เห็นผลประจักษ์ชัดเจน ก็ไร้ผลไม่เกิดประโยชน์

ธรรมานุปัตสนา

ธรรมานุปัตสนาสติปัญฐานข้อที่สี่นั้น ธรรมเป็นกุศล อกุศล เราจะรู้แจ้งตนเอง เพราะแยกแยะแยกนามได้ เราจะแยกออกไป นี้กุศลกรรม นี้อกุศลกรรม กายกรรม ๓ วจีกรรม ๔ มโนกรรม ๓ มันจะแจ้งแก่ใจ ในตอนนั้น สักแต่ว่าธรรม ไม่มีสัตว์ บุคคล ตัวตน เรา เขา เรียกว่าธรรมานุปัตสนาสติปัญฐาน

หมายความว่า ธรรมคือการกระทำทางกาย ทางวาจา แะทางใจ ธรรมะเป็นคุณค่าสภาพชีวิต ธรรมะคือความทุกข์ ธรรมะไม่ใช่ความสุข เรารู้แจ้งความทุกข์ได้เด็ดขาดแล้ว สามารถจะกำจัดทุกข์ไปได้ โดยอริยสัจ ๔ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรคเกิดขึ้นแก่ตัวตนของเรา จิตใจก็แยกประเภทออกไป เป็นกุศลกรรม บ้าง อกุศลกรรมบ้าง

กายสุจริต วจีสุจริต มโนสุจริต ก็กลายเป็นกิจกรรมเรียกว่ากุศลกรรม ด้วยกาย ด้วยวาจา ด้วยใจ และเราก็อายออกมาได้ว่า ธรรมอันนี้เป็นกุศล ธรรมอันนี้เป็นอกุศล แจ้งแก่ใจตนเป็นข้อจัดตั้ง เวทิตัพโพ วิทยุหิ รู้ได้เฉพาะตัวเรา คนอื่นหารู้ได้ไม่

เราไปทำชั่วที่ไหนไว้ เราเท่านั้นเป็นผู้รู้ เราเท่านั้นเป็นผู้รู้ว่าอะไรเป็นกุศล อะไรเป็นอกุศล ทุกข์ ยากลำบากแก่ใจของคนเป็นประการใด เรียกว่า กุศลลาภมา อกุศลลาภมา ธรรมเป็นกุศล ธรรมเป็นอกุศล รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ อยู่ตรงนี้ เรียกว่าวิปัตสนาภูมิ ภูมิของนักวิปัตสนา ต้องรู้ต้องเข้าใจในเชิง ปฏิบัติการ

ไม่รู้รู้ตามที่หนังสือเอามาอ่าน ตามที่ฟังพระสวดพระอภิธรรม ๗ คัมภีร์ ได้แก่ จิต เจตสิก รูป นิพพาน แต่ผู้ปฏิบัติธรรมต้องเจริญวิปัตสนากรรมฐานให้รู้ว่าอะไรเป็นจิต อะไรเป็นเจตสิก อะไรเป็นรูป อะไรเป็นนาม อะไรเป็นนิพพาน

นิพพาน ปรมิ สุธัญญ์ นิพพานต้องสูญจากกิเลส เป็นเหตุทำลายจิต นิพพานนั้นต้องหมดกิเลสค้นหา จึงจะเกิดบรมสุข เรียกว่า นิพพาน ปรมิ สุข สุขอื่นใดไม่มีเท่าสุขพระนิพพาน เพราะหมดกิเลสค้นหาด้วย ประการทั้งปวง เรียกว่า จิต เจตสิก รูป นิพพาน ดังที่กล่าวมาแล้ว อยู่ที่ของง่าย ๆ ลับลิ้นลับไร่นั้น

กรรมครั้งอดีตนี้ จะรู้ได้จากเวทนา กรรมครั้งอดีตชาติ อดีตที่ผ่านมาเมื่อปีที่แล้ว สิบปีก่อน โนน จะรู้ได้จากเวทนา

แก้กรรมด้วยการกำหนด

กรรมปัจจุบันที่เราจะอธิษฐาน ก็แก้กรรมด้วยตัวกำหนด เช่น เสี่ยงหนอเขาค่าเรา กำหนดให้หาย จะไม่มีเวรกันต่อไป นี่แก้ปัจจุบันนะ

กรรมครั้งอดีตแก้ไม่ได้ ต้องใช้กรรม เหมือนอย่างที่อาตมาบอกหัก เราก็รู้กรรมของเราครั้ง อดีตรู้จาก เวทนาที่เจริญสติปัญญาในด้านเวทนาอุปัสสนา เกิดขึ้นกำหนดไปให้แตก แล้วก็แยกออกไปเป็นสัดส่วน แล้วทุกขนั้น ก็หาย สุขเข้ามาแทนที่ จิตใจก็ผ่องใส จึงรู้กฎแห่งกรรมครั้ง อดีตรู้ได้ เพราะเคยไปฆ่าสัตว์ เคยไปฆ่ามาก อย่างนี้รู้ได้โดยปัจจุตัง

กรรมปัจจุบันจะสร้างให้เกิดอนาคต หมายความว่ากรรมนี้ จะมาในปัจจุบัน เช่น คนเดินมาไม่ถูกกัน เห็นแล้วคลื่นไส้ ไม่พอใจ ไม่มองหน้ากัน เกลียดชังหน้ากัน แก้เสีย เพื่อไม่ให้เกิดในอนาคต ก็แก้ว่า เห็นนอ รูปนามแยกไป อะไรเป็นรูป คนที่เดินมาเป็นรูป เห็นหนอ อะไรเห็น ทางตาเห็น อะไรรู้ นามรู้

แก้ได้ใหม่ ได้ แก้กรรมปัจจุบันก็กำหนดเห็นหนอ เห็นหนอ คนนี้ไม่ถูกกัน ไม่พอใจกัน ไม่มองหน้ากัน เกลียดชังหน้ากันแก้เสีย เพื่อไม่ให้เกิดอนาคตก็แก้ว่า เห็นหนอ รูปนามแยกไป อะไรเป็นรูป คนที่เดินมาเป็นรูป เห็นหนอ อะไรเห็น ทางตา รู้ นามรู้

ทางตาเป็นรูปหรือนาม ตาเป็นรูป รูปนั้นเป็นรูป แต่จิตที่รับรู้ นั้นว่ารูปเดินมานั้นคือใครเป็นตัวนาม แก้ปัจจุบันไม่ให้เกิดในอนาคต เราก็กำหนดเห็นหนอ

ไม่พอใจคนไม่ถูกกันมา ไม่พอใจเกิดโทษต้องรีบกำหนด ความ โทษเป็นการแก้กรรม เพื่อไม่ให้ ลุกลามไปในอนาคต กำหนดโทษหนอ โทษหนอ ตั้งสติไว้ที่ลิ้นปี โทษหนอ โทษหนอ รูปนามเป็น อารมณ์ แยกรูปคนนั้น ออกไปเป็นส่วนหนึ่ง นามที่จิตไปผูกโทษ ก็แยกออกไปเสีย ไหนไปโทษตัวตนที่ ไหน ใครเป็นตัวตน

อ้อ นายก. เป็นตัวตน เอามือคลำซิ มีแต่รูป มีแต่กายกับจิต มีรูปกับนามเท่านั้น จิตก็แปรปรวน เปลี่ยนแปลงเป็นกุศล มหากุศลจิต และจิตก็เกิดกุศลมูลเหตุของจิต จิตก็ผ่องใส ความโทษก็ตกไป หายวับ ไปกับตา ไม่มีอะไรที่มาแฝงอยู่ในใจต่อไป และเราจะไม่โทษไปในวันพรุ่งนี้ เราจะไม่โทษไปในวันมะรืนนี้ เราจะไม่โทษถึงปีหน้า

นี่คือวิธีแก้กรรมปัจจุบันเพื่อไม่ให้เกิดในอนาคต ตัดต้นไฟเสียแต่เบื้องต้น ตัดไฟที่จะลามเข้าไปใน สันดานของจิต และพิษภัยก็จะไม่เกิดขึ้น ในอนาคต

แปลว่า ปรารถนาคนเดินมาไม่ถูกกัน เลยก็น่าสงสารไปโทษเขา เขาก็โทษเรา โทษในตัวเอง คลื่นไส้ ในตัวเขาก็คลื่นไส้ในตัวเราก็โทษตัวเรานั้นเอง เป็นการเพิ่มกรรม

เราตัดเวรตัดกรรมอธิษฐานเสียว่าโทษหนอ มันจะไม่โทษเธออีกแล้ว ปัญญาบอก สติบอก สัมปชัญญะบอก แล้วก็เกิดขึ้น ตั้งอยู่ คับวูปที่ตา รูปนาม ชันษะ เป็นอารมณ์ รูปคนเดินมาก็ไม่มีตัวตน ที่จะ ไปเกลียดเขาได้ ความรัก ความ โทษ ความ โลก ความหลงประการใด มันก็หายวับ ไปกับตา มีแต่รูปนามที่ เดินมา

ตาเราก็คือรูป ประกอบด้วยลูกตามันเป็นอันเดียวกันได้หรืออันเป็นรูปนอก รูปใน รูปจิต รูปใจ
รูปนามธรรม แล้วปัญญาที่แยกออกไปอย่างนี้ เราก็ไม่ผูกโกรธเขาอีกต่อไป นี่เป็นการแก้กรรมปัจจุบันไม่ให้
ลามไปในอนาคต

แต่กรรมครั้งอดีตนี้แก้ไม่ได้ ต้องใช้ ต้องประเมินถึงจะต้องใช้แต่ก็ใช้น้อยลงไป รู้ตัวว่าเรามีกรรมที่
ทำเอาไว้ เราก็ถือโศกโศกกรรมแล้ว กรรมที่จะใช้ ๑๐๐ บาท ก็ใช้เพียง ๕๐ บาท ถ้าโศกเพิ่มขึ้น กุศล
สูงขึ้น เราอาจมี ๑๐๐ บาท แต่ใช้เพียง ๑๐ บาทก็ได้ น้อยลงไป

ข้อสำคัญไม่ต้องมีดอกเบี๋ย

ดอกเบี๋ยนี่คือ การสะสมกรรม ทำให้มีดอกดวงมากขึ้น หนี้เก่ายังใช้ไม่หมด ยังไปขอยืมหนี้ใหม่
สร้างเวรสร้างกรรมกันทำไม อย่าไปสร้างต่อเลย

ท่านสาธุชนทั้งหลายเอ๋ย จงขอโศกกรรมกันเถิด แล้วกรรมจะไม่ก่อบังเกิดในอนาคต เราเลิกโกรธกัน
เถอะ เอาไว้ว่าศัคน์ต่อไปในโอกาสหน้ากันเถิด จิตใจจะได้ประเสริฐด้วยกรรมจากการกระทำของตน นี่แก้
กรรมปัจจุบันเพื่อไม่ให้ลามไปในอนาคต

เสียงหนอ มาค่าฉันหรือคะ ไซ้แล้ว อ้อ เสียงกับฉันต่างกัน หูฉันกับปากเธอไกลกัน เธอก็ค่าตัวเธอก็
แล้วกัน ค่าไม่ถูกฉัน ไม่ถูกตัวคน ตัวคนมีที่ไหน คำก็ไม่ได้แล้วเกิดขึ้นตั้งอยู่ วาบดับไปที่หูชั้น ๕ รูปนาม
เป็นอารมณ์ เสียงนั้นก็ตกไป เสียงกับหูคนละอัน ไกลกันลึกลับใจเราไม่มารับเลยโศกกรรม ค่าอย่างไร
ก็ไม่โกรธ ค่าอย่างไรก็ไม่เจ็บ นี่แก้กรรมปัจจุบัน เพื่อไม่ให้ลุกลามไปในอนาคต

เหมือนไฟราคะ ไฟโทสะ ไฟโมหะ กำลึงลูกอยู่ ณ บัดนี้ เราก็ดับวูบลงไป ไฟก็ไม่ลามต่อไปใน
อนาคต ถ้าเราไม่ดับไฟ..ไฟก็จะลุกลามต่อไป

เราจะไม่ก่อเวรก่อกรรมกันอีกแล้ว เราจะมีสติมีมโน สติมา สัมปะทาน ยึดมั่นสติปัญญาฐานสี่ ปฏิบัติ
หน้าที่ด้วยกรรม จากการกระทำของตน

กรรมครั้งอดีตนั้นต้องแก้ด้วยการเจริญทุกขเวทนา มีเวทนาต้องสู้ ทนทุกข์นอกทุกข์ใน โทมนัสสัง
โทมนัสสังทุกข์โทษในเวทนา มากมายถึง ๔ ประการ

ทุกข์นอก ทุกข์ใน ทุกข์ในใจอีก เอาทุกข์นอกประเด็นมาสะสมเข้าอีก เลยกี่ทุกข์กันใหญ่ หากความ
สิ้นสุดของทุกข์ไม่ได้ บำบัดทุกข์ไม่ได้ ไม่สามารถจะถึงบรมสุข คือพระนิพพานได้

เราทราบดีแล้ว อนิจจา ไม่น่าไปโกรธเขาเลย ไปจองเวรเขาทำไม ไปผูกพยาบาทเขาทำไม เมตตาก็
ปรากฏชัดแก่ตัวผู้ทำ เมตตাপราธนาดีทุกคน

ความปราธนาดี เป็นมงคลชีวิต มีในบ้านใดบ้านนั้น เป็นบ้านมงคล เป็นบ้านเศรษฐี นึกถึงเงินก็ไหล
นอง นึกถึงทองก็ไหลมา เป็นบ้านอยู่เย็นเป็นสุข

อาตมภาพได้บรรยายมาในเรื่องกรรมฐาน รู้กฎแห่งกรรม และแก้กรรมด้วยการกำหนดของตน
กรรมครั้งอดีตต้องแก้ด้วยการเจริญทุกขเวทนา แล้วเวทนาจะเกิดขึ้น ตั้งอยู่ ดับไป เราจะรู้ว่าเราทำกรรมอะไร
ไว้

แก้กรรมปัจจุบันก็กำหนดทางอายตนะ ธาตุอินทรีย์ หน้าที่การงาน ให้มันดับไป อย่ามาจิตใจและ
ข้องอยู่แต่ประการใด ไฟราคะ โทสะ โมหะ ก็จับไม่ลูกกลมไปถึงอนาคต

จิตใจก็โน้มเข้ามา ถึงแก่แท้ พระพุทธศาสนา โน้มมาถึงธรรมสัมมาปฏิบัติ มีเมตตา มีความ
ปรารถนาดี ไม่รบราฆ่าฟันกัน

มีแต่จะเสริมสร้างความดีต่อกัน คือ สัจจะ เมตตา สามัคคี มีวินัย ศักดิ์ศรี ก็เกิดขึ้นแก่ตนดับวูบไป
เกิดขึ้นที่ขันธ ๕ รูปนามเป็นอารมณ์

กรรมเก่าก็แก้ด้วยการใช้หนีเขาไป เพราะว่าจะหมดไม่ได้แต่กรรมใหม่เราจะไม่สร้าง เราจะแก้
กรรมปัจจุบันด้วยอายตนะ ธาตุอินทรีย์ ให้มันดับวูบไปเสีย อย่าให้มันลูกโหลงค้อยราคะ โทสะ โมหะอยู่
ประจำจิตเลย

ให้จิตแยกออกไป คือรูปนามขันธ ๕ เป็นอารมณ์ รูปธรรม นามธรรม คือ รูป เวทนา สัญญา สังขาร
วิญญาณ จิตใจก็เบิกบานเป็นปัญญา แสงสว่างคือมรรคมรรคา ก็ส่องให้เราเดินทางไปโดยสวัสดิ์ เพราะเรามี
ปัญญาคือ เดินทางก็ไม่หลงทาง เดินทางถึงนิพพานโดยทั่วหน้ากัน

หนึ่ง วันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๒ จาก ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ ผ่านมาเป็นเวลา ๑๐ กว่าปีแล้ว อาตมาขอ
ถวายสังฆทานให้เจ้ากรรมนายเวร ที่เราเกิดเคราะห์หามยามร้ายอย่างแรงกล้า คอหักไป ๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๑
เราก็จะทำบุญกุศลเพื่ออโหสิกรรมต่อเจ้ากรรมนายเวร อย่างจงเวรกันเลย ๗๖ กรรมเอ๊ย เพราะเรา
รู้เท่าไม่ถึงการณ์ ไปฆ่าสัตว์ตัดชีวิตมา

ขอสรรพัศดีทั้งหลายที่โดนฆ่าจากเรา จงอโหสิกรรมให้เราเถิด ขอถวายสังฆทานอุทิศให้เจ้ากรรม
นายเวร ท่านทั้งหลายจงอโหสิกรรม และกรรมจะไม่ต่อเนื่องต่อไปอโหสิ เหมือนรถหมดน้ำมัน ไม่วิ่งไปหา
กรรมซ้ำอีกแล้ว

เราเหมือนรถหมดน้ำมัน หมดเชื้อไขในกฎแห่งกรรม จะสิ้นกรรมกันเสียที่
อาตมาภาพขออนุโมทนาส่วนกุศลท่านที่เจริญวิปัสสนาทุกท่าน ทั้งฝ่ายบรรพชิตและคฤหัสถ์ ที่ชี้แจง
แสดงเหตุผลข้อเท็จจริง ในเชิงปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ได้รับผลอย่างนั้นจริง แก้กรรมเก่าโดยรับใช้แก้
กรรมใหม่โดยใช้กรรมปัจจุบัน ไม่สร้างให้ต่อเนื่องต่อไป ตัดเวรตัดกรรมด้วยการกำหนดจิต เสียให้ได้ทุก
ทิสายอายตนะ ธาตุอินทรีย์ที่มีมาประจำ ขันธ ๕ รูปนามเป็นอารมณ์ ได้ผลอย่างแน่นอน

ขอความสุขสวัสดิ์จงมีแก่ท่านสาธุชนทั้งหลายโดยทั่วกัน

แยก रूप แยกนาม

พระภาวนาวิสุทธิคุณ

๒๒ ตุลาคม ๓๒

ญาติโยมมาปฏิบัติฝึกหัดกาย วาจา ใจ เบื้องต้น ด้วยศึลอบรมให้มีสติประจำคน เพื่อให้เกิดผลสมาธิ ภาวนา และเกิดปัญญาญาณ ได้แก่การเจริญวิปัสสนากรรมฐาน มีขันธ ๕ รูปนามเป็นอารมณ์

สภาพความเป็นอยู่ของกายคือรูป สภาพความรู้ของจิตซึ่งรู้เหตุการณ์ของชีวิต เรียกว่าอารมณ์ เป็นการผสมผสาน ให้เกิดผลงาน ในสติปัญญาอันมีกายานุปัสสนาสติปัญญาเป็นต้น

การสำรวมจิตใช้สติไปที่กายแล้วเราก็กายา เคลื่อนย้ายโดยกาย จิตเป็นผู้สั่ง กายเป็นผู้เคลื่อน สติ ระลึกลอยเสมอ สัมผัสปัญญาตัวขณะปัจจุบัน จิตของเราที่กระสับกระส่ายและฟุ้งซ่าน ก็จะสงบเข้าสู่แห่ง แห่งกาย เรียกว่า กายานุปัสสนา

ภายในก็แจ่มใส สติควบคุมจิตไว้ได้ กายจะเคลื่อนย้ายไปทางไหน ก็เต็มพร้อมไปด้วยศีล เพราะเรามีสติ ความรู้ตัวที่ดี เคลื่อนย้ายอยู่ปัจจุบันขณะ ขณะเคลื่อนย้ายไปย้ายมาก็รู้ตัว

ความรู้ นั่นคือตัวสัมปชัญญะ สัมปชัญญะตัวนี้คือรู้ปัจจุบัน สติรู้ตอนขณะจะเคลื่อนย้าย รู้ตัวอยู่ เรียกว่า สติ สัมปชัญญะตัวนี้คือรู้ปัจจุบัน สติตอนรู้ขณะจะเคลื่อนย้ายก็รู้ว่า จะย้าย รู้ตัวไปควบคู่กับจิต เรียกว่า สติสัมปชัญญะ

แล้วเรารู้เคลื่อนย้ายในสภาวะรูป รูปกายคือเรารู้เคลื่อนย้ายไปทางไหน รู้หมด ในขณะกำหนดปัจจุบัน นั้น ปัญญาคือความรู้ มันก็เกิดรู้จริงในอารมณ์ของเรา

ถ้าไม่มีอย่างนี้ ความรู้ที่เกิดขึ้นขณะนั้น ก็ไม่รู้ไม่จริง รู้สิ่งทีเคลื่อนย้ายไปเฉยๆ ขาดสติสัมปชัญญะ เรียกว่าเรื่องธรรมดา นักปฏิบัติต้องกำหนดให้ละเอียด มีสติสัมปชัญญะนี้ทำยาก ไม่ใช่ทำงาน

แต่มันง่ายสำหรับผู้ปฏิบัติธรรมบ่อยๆ จะเคลื่อนย้ายก็ใช้สติอยู่เสมอ ใช้ความรู้คือตัวสัมปชัญญะ ในการเคลื่อนย้ายให้ทันปัจจุบัน

ปัญญาคือความรู้ ก็เกิดมาอยู่ในอารมณ์ รู้แน่นอน โดยละเอียด ว่าจิตจะเคลื่อนย้ายซ้ายขวาประการใด เราจะรู้ตัวแจ้งชัด ละเอียดอ่อน เรียกว่ารู้สภาวะธรรม

การรู้อย่างนี้ต้องมีจิตละเอียด จิตละเอียดได้ต้องมีสมาธิจิต จับจุดอยู่ในการเคลื่อนย้ายของกาย จึง เรียกว่าสมาธิ

แต่สติไม่ย้ายไปที่ไหน อยู่ในอารมณ์จิตที่กายเคลื่อนย้าย ก็ตามไปตามอันดับ

คำว่าตามไปนั้น เรียกว่าตัวสัมปชัญญะ รู้ตัวขณะสมาธิ รู้ตัวย้ายเคลื่อน เหลียวซ้ายแลขวา จะรู้หรือ จะเหยียด รู้พร้อมมูลบริบูรณ์ดี เรียกว่ารูปนาม

เคลื่อนเป็นรูปนาม รูปมันเคลื่อน แต่จิตรู้เป็นตัวนาม ประกอบด้วยปัญญาญาณ รู้ละเอียดอ่อน รู้มารยาท รู้ปัจจัยตั้ง รู้ขณะนั้น เรียกว่าปัญญา

ปัญญาตัวนี้แปลว่ารอบรู้ในกองสังขาร เรียกว่า**วิชฺชา** ๕ รูปนามประกอบด้วย รูป เวทนา สัญญา
สังขาร วิญญาณ

ที่ประกอบด้วย **วิชฺชา** ๕ นั้น คือ รูป สักแต่ว่ารูป ก็เป็นรูปเคลื่อนย้าย แปรผันกลับกลอก ไม่คงที่
เรียกว่ารูป มันเสื่อมได้ มันเป็นสมมติขึ้นมาในรูปกาย โยกย้ายเคลื่อนคลอนได้ เรียกว่า**สทวารูป**

ส่วนเวทนาเล่าก็เป็นวิชฺชาอันหนึ่ง ที่เรียกว่า**เวทนาวิชฺชา** คำว่าเวทนาวิชฺชา นี้ มันเกิดมาจากตัวเรา
บังคับบัญชาไม่ได้ เราอยากจะรู้จักวิชฺชาข้อนี้ คือเวทนานี้ ต้องใช้สติสัมปชัญญะเช่นเดียวกัน วิชฺชาของรูป
รูปวิชฺชาทั้งไป อย่าไปไขว่คว้าอยู่ในจุดรูปวิชฺชา ต้องเคลื่อนย้ายมาอยู่ในจุดของเวทนา เรียกว่า เวทนาวิชฺชา

เวทนาวิชฺชาข้อนี้ สำคัญมาก มีปวดเมื่อย เรียกว่าทุกข์ภายในค้ำกาย มันเกิดขึ้นกับตัวเรา มันก็ต้อง
ประกอบไปด้วยรูป เพราะสังขารทั้งหลายปรุงแต่ง มันเกิดเวทนาเช่นนี้ เราก็**ตัดเสียสติไปอยู่ที่จิตจับจุด**
เวทนา ลึกเข้าไปเวทนาในเวทนา สัมปชัญญะจะรู้ว่าปวด สติบอกเวทนา

ตัวสัมปชัญญะจะบอกว่า ปวดมากปวดน้อยประการใด นักปฏิบัติต้องจับจุดนี้ ก่อน เรียกว่า เวทนา
วิชฺชา ก็กำหนดที่วิชฺชา นั้นเกิดขึ้นแก่ตัวเรา

แต่ในวิชฺชา นี้ เราจะแยกอย่างไรเล่า เราใช้สติไประลึกว่า อ่อนคือเวทนา เราก้ใช้**สติ** ไปควบคุมดู
เวทนาของจิต เอาจิตไปจับที่มัน ปวดที่มันเมื่อย อยู่ในจุดนั้น แล้วเราก้ใช้**ตัวรู้** คือการปรุงแต่ง มัน**เกิดขึ้น**
ในเมื่อเกิดขึ้นเช่นนี้แล้ว เราก้กำหนดว่า**ปวดหนอย**

หนอยนี้**รังจิตให้มีสติ** หนอยตัวนี้สำคัญ ทำให้เรามี**สติทำให้รู้ตัวเกิดขึ้น โดยไม่ฟู** งามในเรื่องเวทนา
ที่มันปวด และเราก้**ตั้งสติ**ต่อไป ปวดหนอยๆ หายใจยาวๆ ด้วย แล้วก็เอาจิตเกาะอยู่ที่เวทนาในภายนอก

เวทนาตัวใน คือรูป นาม วิชฺชา ๕ เป็นอารมณ์ ตัวเวทนาตัวใน ไม่มีอื่น ไกลคือรูปกับนามทั้งสิ้น อยู่
ในจุดนั้น ทำไมเกิดรูปเกิดนาม ตอบเกิดสัมผัสและปรุงแต่ง มัน**เกิดขึ้น**ในเวทนา เวทนา ปวดหนอยๆ

ปวดนี้เป็นกรรมอันหนึ่ง หรือเป็นอุปสรรคอันหนึ่งสำหรับผู้นั่งสมาธิอาจจะไม่ทนต่อเหตุการณ์
ปวดได้ จึงต้องทน **อดทน เราต้องฝึก เราต้องฝึใจเป็นอันดับต้น** เพราะรู้ปฏิบัติ เพิ่งเข้ามาใหม่ ยังไม่เคย
ปฏิบัติ ต้องฝึใจก่อน

บางท่านไม่เคยนั่งพับเพียบนาน ไม่เคยนั่งสมาธิสองซั นาน ถึงจะนั่งก็นั่งเปลี่ยนอิริยาบถ**ไม่รู้จัก**
ตัวกฎแห่งกรรม คือ คำว่าปวด **ไม่รู้ไม่เข้าใจ** เพราะเราเปลี่ยนอิริยาบถอยู่เสมอ

นั่งนานเราก้**ลุกเดิน** เดินแล้วเมื่อยก็นั่ง นั่งเมื่อยเกินไปก็เอนหลัง**นอเปลี่ยนโยกย้ายอย่างนี้** เราจะรู้
ของจริงไม่ได้ เราจะรู้ได้เพียงของปลอม

บางครั้งปวดมาก โยมต้องศึกษา ต้องเรียนวิชฺชา นี้ให้สำเร็จ คือ**เวทนาวิชฺชา** เพราะวิชฺชา นี้เกิดขึ้นแก่ตัว
เราแล้ว คือเวทนา ไม่สบาย บังคับไม่ได้ ทนต่อเหตุการณ์นี้ไม่ได้

ต้องฝึใจต้องใช้**สติไปพิจารณาเกิดความรู้ว่าปวดขนาดไหน ปวดอย่างไร แล้วก็ภาวนากำหนดตั้งสติ**
ไว้เอาจิตเข้าไปจับ ดูการปวด เคลื่อนย้ายของเวทนา **เดี๋ยวกี่ชา เดี๋ยวกี่สร้าง** จับมันได้ว่า บังคับมันไม่ได้ มี
ความเข้าใจในวิชฺชา นี้ เรียกว่า **เวทนาในเวทนา**

คำว่าในเวหนานี้ จะอธิบายให้โยมฟังง่ายๆ คือในจิต จิตไปเกาะเวทนา รู้สภาพเวทนาเป็นอยู่อย่างนี้ แล้วก็แจ้งในขั้นนี้ มันก็เกิดขึ้น โดยสังขารปรุงแต่ง แล้วก็เสื่อมโดยสภาพของมัน แล้วก็แปรปรวน เปลี่ยนแปลง ความปวดนั้นก็จะเคลื่อนย้าย เราที่จับในเวทนาได้ว่า อ้อในเวหนานี้ มันปวดขนาดนี้

เรารู้ตัวอย่างนี้ เราเข้าใจอย่างนี้ เราก็ปัญญาญาณเกิดขึ้น รู้ข้อคิดในอารมณ์ของเวทนา ว่าปวดอย่างนี้ คนอื่นไม่ปวดอย่างเรา เพราะปวดคนละคน เราจะรู้ของคนอื่นก็ยาก เราต้องรู้ตัวอย่างนี้ พอรู้ได้แล้ว หน้าที่กำหนดเวทนา จิตก็คล่องแคล่ว สมาธิเกิด

ในเมื่อสมาธิเกิดด้วยสังขารปรุงแต่ง ความเบาก็เกิดขึ้น ในสภาวะธรรม เรียกว่าเคลื่อนย้าย และเคลื่อนจากปวดตึงเต็มที่แล้ว มันก็เคลื่อนย้ายลง ยุบลงๆ แพ้สยบเราแล้ว

เมื่อทุกขเวทนาแพ้เราแล้ว เราจะรู้เวทนาตัวใน คือรู้ทันเวทนาตัวใน เรียกว่ารู้ทันรูปนามตัวใน เรียกว่ารู้ทันปัจจุบัน ในเมื่อทันปัจจุบันเช่นนี้ แล้ว ญาณก็เกิด คือ ปัญญา สามารถจะรอบรู้ในกองสังขาร ในการปรุงแต่งได้

จิตก็แยกออกมา รูปก็แยกออกไป เพราะอาศัยกันอยู่ มันถึงได้ปวดหนัก พอแยกได้เมื่อใด พระไตรลักษณ์แจ้งชัด คือ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา หากความเที่ยงแท้แน่นอนไม่ได้หนอ เวทนาเอ๋ยเวหนานี้ นั่นก็เสื่อม ชำรุดยุติแค่นั้น

เวหนานี้มันปวดลึกซึ้งมันปวดในกระดูก แต่เราก็ไม่รู้มัน เพราะเราไม่เอาจิตไปเกาะ กลับไปเคลื่อนย้ายมัน ไปเดิน ไปนั่ง ไปนอน ไปเปลี่ยนอิริยาบถ ไปนั่งชมวิวแล้วก็ชื่นใจ ตัวเวหนานี้ มันต้องสู้ เราต่อไป เพราะเราจับมันไม่ได้ เราสู้เท่าไม่ถึงการณ์ของมัน เราก็ไม่สามารถจะทราบว่าเป็นประการใด เพียงรู้เวทนาในเปลือกของมันว่าปวด

แต่รู้ภายใน ก็เรียกว่ารู้ด้วยปัญญา รอบรู้ในกองสังขาร เข้าใจสังขารของเราดี เข้าใจว่าเป็นสภาพอย่างนี้ด้วยกันทุกคน ไม่มีอื่นใดมาปะปนระคนกัน อารมณ์เราก็เข้าสู่ภาวะเอกัคคตา ในเวทนาสมาธิ ปัญญาที่เกิดรอบรู้ในกองสังขาร ไม่เที่ยงหนอ อย่าไปพะเน้าพะนอมันเลย

เวทนาในเวหนานี้ ไม่มีอะไรดีเลย มีแต่เกาะเกี่ยวเกี่ยวพันในสันดานสืบเนื่อง มันก็ปรุงแต่งให้เราปวด ปรุงแต่งให้เราเจ็บ ปรุงแต่งให้เรากระหาย ปรุงแต่งให้เราเหนื่อย ปรุงแต่งให้เราเมื่อย ตลอดรายการ

ปวดเมื่อยไม่ต้องแก้ มันไม่หาย แต่เรารู้เท่าทันเวทนาได้ เวทนาในเวทนา เราก็แยกจิตออกเป็นส่วนหนึ่ง เอรูบออกมาอีกส่วนหนึ่ง นามธรรมรูปธรรมก็แยกกัน เรียกว่าแยกสังขารเวทนาออก เรียกว่ารู้ในเวทนา

เวทนาตัวนอกคือรูป แยกจิตออก จิตไม่ไปเกาะในเวทนา จิตก็ไม่ปวดกับมัน จิตแยกออกมา เพลิดเพลินด้วยสมาธิ ปัญญาภาวนาเกิดขึ้น เวทนาที่ปวดนั้น มันก็วูบวายหายไป เพราะเหตุใดหรือ

ตอบให้โยมฟัง ถ้ารู้เท่าทันเวทนาเมื่อใด ปัญญาเกิด จิตไม่ไปเกาะ ไม่มีอุปาทานยึดมั่น ก็รู้ของจริงตามสภาพความเป็นอยู่ สังขารทั้งหลายไม่เที่ยงหนอ อนิจจัง มันไม่เที่ยงมันจึงเป็นทุกข์ ทุกข์ มีแต่ทุกข์อยู่ในจิตใจ จิตมันไปเกาะทุกข์ ไปเกาะที่เวทนา เลขเวทนาเกิดขึ้น ไม่หายอย่างนี้

นักปฏิบัติต้องมีความเข้าใจข้อนี้ด้วย ถ้าไม่เข้าใจจริง กำหนดไม่หายเลิกละ แล้วก็เคลื่อนย้ายไปนั่ง
ไปนอน ไปคุยกัน รับรองโยมจะไม่พบพระไตรลักษณ์ ไม่พบอนิจจัง ทุกขัง อหัตถาเลย เห็นเป็นของจริงที่
ไม่แน่นอน ของที่ไม่แน่นอนกลับเห็นเป็นของแน่นอน

เหมือนเรามีแว่นตาที่เป็นสี มองไม่เห็นของจริง หยู้าแห้งๆ เห็นเขียวๆ พอเอาแว่นสีออกจะมองเห็น
ว่าหยู้านั้นมันแห้ง ไม่เป็นสีเขียวแต่ประการใด นี้ ก็เปรียบเทียบเช่นเดียวกัน

การรู้ของจริงนี้ ต้องรู้ในเวทนา ไม่ใช่รู้เพียงปวด ไม่ใช่รู้เพียงเมื่อย ไม่ใช่รู้เพียงแต่ว่าเกิดขึ้น ตั้งอยู่
ดับไป ในวิชาการต้องรู้ว่าเกิดอย่างไร เกิดขึ้นกับตัวเองอย่างไร เคลื่อนย้ายอย่างไร

เวทนาเกิดจากไหน ก็เกิดจากของไม่เที่ยง คืออนิจจัง จิตมันไปเกาะที่เจ็บ จิตเกาะที่ปวดต้อง จิตไป
เกาะที่ปวดศีรษะ จิตเกาะที่หัวใจเป็นโรคหัวใจ

เราเข้าใจอย่างนี้ สิ่งทั้งหลายเลยเกาะกันแน่น เลยจิตก็อุปาทานยึดแน่น ท่านจะไม่พบของจริง คือ
พระไตรลักษณ์ จึงแยกเวทนาออกจากจิตไม่ได้ เพราะมันมีรูปบังเกิด สมส่วนควรกัน ในสังขารปรุงแต่ง มัน
จึงปวดหนัก และเราไม่ไปเพลิดเพลิด

ยกตัวอย่างให้โยมฟัง จิตไม่ไปเพลิดที่เวทนา จิตกลับเพลิดที่เราพูดคุยกัน จิตไปเพลิดที่ไปดูอะไร
ต่างๆ ที่เราเรียกว่าลิมปวด ลิมเมื่อยนั้นเอง ลืมไปหมด นี่มันแยกออกไปได้

เพียงแต่จิตรู้เท่าทันของเวทนาที่เกิดขึ้น ตั้งอยู่ แปรปรวน ดับไป โดยสังขารปรุงแต่ง แล้วก็เกิด
อนัตตาความไม่แน่นอน เป็นอย่างนี้แหละหนอ

จิตที่ไปเกาะนั้นมันก็ถอยออกมา ไม่ไปเกาะเวทนาต่อไป ความเมื่อยปวดนั้นก็หายวับไปกับตา ด้วย
สังขารที่ปรุงแต่ง มันก็เกิดขึ้นเป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา จิตของเราก็เข้าสู่ภาวนา จิตก็เข้าสู่ปัญญา
เรียกว่าแยก रूप แยกนามได้

แยกขั้นแต่ละขั้นก็ออกเป็นส่วน เรียกว่า **ทวนานันท์** จะเป็นความสุข ความทุกข์ ความดีใจ ความ
เสียใจ อภิวรรณณ์ อนิฏฐารมย์ หรือจะเป็น โทมน์สสัง โสมนัสสัง เกิดขึ้นในทุกข์ ทุกข์อยู่ประจำ หรือทุกข์จร
เข้ามา จิตมันก็แยก ไม่เกาะ

จิตมันเหมาะเจาะอยู่ในรูปนาม ไหนเลยละทุกข์จรจะเข้ามาหาเราได้ ทุกข์ประจำมันก็ออกไปแล้ว
เราจะไปทุกข์มันเรื่องอะไร มันจะบอกเราด้วยปัญญา แปลว่า รอบรู้ในกองการสังขาร เมื่อปรุงแต่งเกิดขึ้น
เราไม่คิดที่ปรุงแต่ง

สังขารมันเกิดขึ้น มันเป็นธรรมชาติของมัน ต้องปรุงแต่ง ห้ามไม่ได้ มันจึงปวดรวดร้าวทั่วสภนธ์
กาย เหมือนโยมเป็นไข้ แยกเวทนาออก ไข้มันร้อน ปวดศีรษะเป็นกำลัง จิตก็มีอุปาทานยึดในปวดนั้นแยก
ออกมาเป็นส่วน

รูปนามนันท์ ๕ เป็นอารมณ์เมื่อใด โยมจะไม่มีจิตเป็นไข้ ใจไม่เป็นไข้ แต่เป็นไข้เฉพาะสังขารที่มัน
ปรุงแต่งอยู่เสมอ แต่จิตก็แยกออกมาเรียกว่านามธรรม

สภาวะธรรมเกิดขึ้นนั้น เรียกว่า ตัวปัญญา สามารถจะรอบรู้ในกองการสังขารได้ชัดเจน

รู้ของจริงต้องรู้สภาพความเป็นจริงของสังขารที่เกิดขึ้นตามสภาวะ โดยสี โดยสัญญา โดยอาการของมันอย่างนี้แล้วถึงจะเรียกว่ารู้จริง รู้ว่ามันปวดอย่างไร รู้จริงขึ้นมาด้วยตนเองแล้วมันเรียกว่า “ปัจฉินตา” รู้ได้เฉพาะตน ของตนเองเท่านั้น คนอื่นเขาไม่รู้ คนอื่นเขาไม่เข้าใจ

แต่ปัญหาในหลักกรรมฐานนี้ ต้องจับจุดปัญหาได้ แยกเวทนาได้ เอาเวทนาไปฝากไว้ก่อน เอาจิตใจเราไปทำงานอื่นเสียก่อน สบายใจ เพราะเวทนาไม่มาเกี่ยวข้องกับสังขาร ไหนเลยจะจิตจะไปพัวพันให้ปวดต่อไป

เพราะฉะนั้นต้องอาศัยสมาธิภาวนา รู้ว่าสังขารไม่เที่ยงหนอเราไม่พะเน้าพะนอสังขารมัน สังขารมันก็ปรุง เกิดสัมผัส เกิดบัญญัติว่า ปวดจัง เลยไม่ทราบเจ็บหนักเจ็บเบาประการใด

ท่านเรียกว่ามาชา เกิดขึ้นคือของปลอม ของปลอมเรียกว่ามารยาสา ไลยแต่ของจริงไม่ใช่มาชา เป็นของจริงแจ้งโดยปัจฉินตา รูปนามขั้นห้า เป็นอารมณ์

การปวดหนักก็กลายเป็นเบาเพราะจิตไม่ไปเกาะ ถ้าจิตไปเกาะมากมันก็ปวดมาก จิตเกาะน้อยมันก็ปวดน้อย ถ้าจิตไม่เกาะเกี่ยวมัน ไหนเลยจะไปปวดได้ อันนี้มันปลายแล้ว

แต่วิธีฝึก วิธีปฏิบัติต่อสมาธิเข้าขั้นเวทนา เอาจิตจับจุดให้เป็นสมาธิ ปัญญาที่เกิดในขั้นเวทนา คือ รู้จริง รู้ทุกสิ่งแปรปรวน รู้โดยสี โดยสัญญา โดยอาการของมัน ในเวทนานั้นก็เกิดขึ้น ตั้งอยู่ แล้วดับไป

เวทนาจี่หายดับไปกับตา กลับชุ่มซ่า เวทนาจับจิตที่อยู่คู่กันจะหายจากกันไป โดยแยกไปเป็นสัดส่วน จึงรู้ว่าควร ไม่ควร เหมาะสมประการใด

ไม่ใช่ปวดแล้วเลิก แล้วก็พลิกไปพลิกมา อย่างนี้จะไม่พบของจริง แต่โยมใหม่ๆ ค่อยเป็นค่อยไปนะ ทำ ๕ นาที ๑๐ นาที ค่อยๆ เรียนรู้ เล็กๆ น้อยๆ ค่อยเก็บเล็กผสมน้อยไป จึงต้องมีเวทนาทุกคน

อาตมาก็เป็น ไม่ใช่ไม่เป็น บัดนี้ปวดใหม่ ปวด! ปวดมากหรือน้อย โยมรู้ไหม โยมก็ไม่รู้ ใครเป็นผู้รู้ ใครเป็นเจ้าของก็รู้ว่ามันปวด แต่เจ้าของไม่สนใจกับมัน แยกมันอยู่เสีย จิตก็ไม่เกาะเท่านั้นเอง กลายเป็นเวทนาในเวทนา แก้ปัญหาจากเวทนาปวดเมื่อย

ยกตัวอย่าง โยมเป็นโรคปวดขา โยมก็เกาะเกี่ยวกันด้วยการกำหนด ปวดขาหนอ ปวดขาหนอ พอสมาธิเกิดขึ้นจากการภาวนา เรียกว่าเกาะจับจุด

สมาธิแปลว่าอะไร สมาธิแปลว่าจับจุดเดียว แต่งกายแต่งตัวอยู่ในจุดเดียว เรียกว่าสมาธิ โยมกำลังทำงานไม่ข้องเกี่ยวกับใคร ถือว่าทำงานด้วยสมาธิ จิตไม่ออกแวก จิตไม่ส่งไปที่อื่นแต่ประการใดเรียกว่า เวทนาสมาธิ เกิดสมาธิมันก็เกิดแจ้งจิตใจ จิตสงบลงที่สมาธิในภาวนาของเวทนา ขั้น ๕ ในรูปเวทนานี้ มันก็เกิดขึ้น ตั้งอยู่ แปรปรวน วูบหายไป เวทนาตัวหนักก็เบาลงไป

ใจก็ใสสะอาดในภายใน โยมจะเห็นชัด นี้แหละตัวอนิจจัง ไม่นั่นอน ปวดเดี๋ยวก็ปวดอีก ไม่ใช่ว่าคิดมันนั่งสมาธิได้ดีแล้วเข้าป่า ได้ญาณสูง นั่งที่ไรไม่เคยปวดเมื่อยเลย ไม่จริงทุกสิ่งมากหรือน้อย ต้องเป็นทุกคน ต้องประสบขั้น ๕ ทุกคน

รูปที่อยู่ตามรูป เวทนาขั้นปณกันรูป แต่แยกออกมา เรียกว่าขั้นหนึ่ง เวทนาขั้น สัญญาขั้น วิทยุญาณขั้น สังขารขั้น รวมเรียกเป็นหนึ่งว่า นามกับรูป

เวทนาจึงเป็นเวทนา นามรู้ปวด สัญญาความจำ จำได้หมายรู้ เรามีความจำในขั้น สัญญา มีสมาธิ ภาวนาแล้ว จำแม่นยำไม่ลืม จำจุดคัมในปัญญา จำอะไรหรือ จำรูป จำนาม จำขั้นได้

นามธรรมเป็นสมาธิในสัญญา ในสมาธิภาวนา มันจะจำไม่ลืม ไปจำเอาตอนจิตเป็นทุกข์ตาย ขณะนั้น โยมไปนรก ถ้าไปจำตอนมิสุขไปเจอบนตอนนั้น โยมตายไปสวรรค์ สุดติปาฏิกังขา จุดนี้เป็น จุดสำคัญ มีความหมายในเวทนานี้

สัญญาจำเวทนาได้ใหม่ ต้องจำได้ ถ้าเราเคยปวด เคยทำ โอ๊ย จำได้ ปวดขาอีกแล้วตามเดิม มันก็จำ ตัวสัญญาบอกให้จำ แต่เราขาดสติสัมปชัญญะ

นี่อะไรโยม “สัญญา” ความจำได้หมายรู้ ได้มาจากไหน สัญญาขั้น ขั้นตัวนี้ มันคง มีสมาธิลง ด้วยองค์ภาวนา ประกอบไปด้วยสติ สัมปชัญญะ แยกรูปแยกนามได้ ไม่ปนกัน

คนที่อารมณ์ดี จิตมั่นคง คนที่มีอารมณ์เยือกเย็นเป็นบัณฑิต จิตมั่นคง สัญญาที่ไม่ขาด สัญญาเกิด ความจำ สัญญาฝึกอยู่ในทป คือจิตสำนึก สมัญญา เรียกว่าจิตตานุปัตสสนาสติปฏิฐาน

จิตตานุปัตสสนาสติปฏิฐานข้อสามนี้ สำหรับบันทึกจิต จิตเป็นธรรมชาติ คิดอ่านอารมณ์ รับรู้อารมณ์ ไว้ได้เวลานาน มาเปิดเมื่อใด โผล่ออกมาเมื่อนั้น สัญญาความจำได้หมายรู้ มันเป็นกิจอันหนึ่ง เป็นสัญญา ลึกซึ้ง นี่จิต-ตานุปัตสสนาสติปฏิฐาน

จิตพุ่งชานเป็นธรรมชาติของจิต ต้องผันแปร แต่อารมณ์ที่จำได้ มันเกี่ยวเนื่องกับสัญญาขั้น เป็น ขั้นที่จำได้แม่นยำ ต้องประกอบด้วยสติ ประกอบไปด้วยสัมปชัญญะ สติมา สัมปชาน โผล่ออกมาใน สังขาร ในสัญญาขั้น

สติสัมปชัญญะได้มาจากไหน ได้มาจากการกำหนด กำหนดได้มาจากไหน ได้จากการเจริญสติปฏิฐาน ๔

เดินยืนนั่งนอนได้มาจากไหน ได้มาจากอินทรีย์ หน้าที่การงานรับผิดชอบ ตาเห็นรูปกำหนด หูได้ยินเสียงกำหนด จมูกได้กลิ่นตั้งสติไว้ด้วยการกำหนด เพื่อสัญญาความจำ เป็นสมาธิภาวนาเกี่ยวโยง

ความจำมี ๒ อย่าง จำฝ่ายดี จำฝ่ายชั่ว จำเอาตัวไม่รอด จำด้วยราคา จำด้วยโทษ จำด้วยมีมะ จำได้ แม่น ทำไม่ถึงจำด้วยโทษ เพราะเมื่อวานขึ้นต่อกันมา เมื่อปีกลายติดกันหัวแตก จำได้ใหม่ ได้ อะไรเป็นตัว จำตัวสัญญาจำ

นี่แหละจิตตานุปัตสสนาสติปฏิฐาน อารมณ์จิต มีสัญญาจำ ๒ ประการ จำดี จำชั่ว จำชั่วไว้วันนี้โรค ประสาท จำดีไว้ในสมองปัญญาดี จิตใจส่องใสในทางดี

จำทางชั่วไว้จิตใจเป็นอกุศลตลอดไป มันลืมไปแล้ว เห็นคนนี่ มานั่ง พอเห็นปีบปลั่งขึ้นทันที ความจำเก่าสัญญาขึ้นมา อ้อเมื่อ ๑ ปี คนนี้ ทะเลาะกับเรา มันจำที่ไม่คืนะ เพราะเหตุใด เพราะแยกรูปแยก นามไม่ออก แยกความชั่ว แยกความดีไม่ออกจากกัน ไปผสมกัน เจอชั่วยังจำได้ เจอดีก็จำได้

เหมือนคนมาทำบุญละบาปไม่ได้ เหมือนมาบวชกันละชั่วไม่ได้ เอาดีได้อย่างไร มันจำแต่ชั่ว ดีไม่ค่อยจำ นี่เรียกว่าสัญญาอันหนึ่ง

ถ้ามาเจริญวิปัสสนากรรมฐานแล้ว แยกรูปแยกนามได้ แยกชั้วกับดีออกจากกันได้แยกเอาชั้วทิ้ง เอาดีไว้ แยกเอากุศลเอาไว้ เอาอกุศลออก แยกโลภะ แยกโทสะ แยกโมหะ

แยกตรงไหน ตาเห็นรูป ชอบไหม ชอบเป็นโลภะ ไม่ชอบเป็นโทสะ จำได้แม่น ตากับรูปเป็นคนละอันกัน รูปกับตา อะไรเป็นรูป อะไรเป็นนาม พอแยกออกจากกันแล้ว มันก็ออกไป ความโลภ ความโกรธ ความหลง มันก็สลัดบีบดับลงไป

มาสร้างบุญกุศล ทำไมเอาบาปติดมาเล่า มาสร้างความดี ทำไมเอาชั้วติดมาเล่ามาเป็นมนุษย์ ทำไมเอาสิ่งติดกันมาเล่า เสียใจสำหรับผู้ปฏิบัติกรรมฐานนะ ไม่น่าเลย

ท่านสาธุชนพุทธบริษัททั้งหลาย รูปนามขั้นสูง เป็นอารมณ์ เสียงหนอ เขาค่าเรา เราจำได้ เอามาไว้ในใจ ไม่กำหนดเสียงหนอ จำเอาเสียงค่ามาไว้ในใจ เลยก็ส้อมอกส้อมใจ

นี่แหละกฎแห่งกรรมนะ หนีไปไหนจะเห็นคนดำ คนว่า มีที่ไหน แยกรูปแยกนามเสียเถิด จะได้ประเสริฐเป็นพระ ใจประเสริฐแล้ว จะได้ไม่จำที่ชั่ว ที่อยู่ในตัวเราบันทึกเทปไว้เสียเต็มเปา เต็มกระเป๋ไทย

แยกรูปไม่ออก แยกนามไม่ออก จิตก็เป็นอกุศลกรรม ตอบได้ดังที่ได้ชี้แจงแสดงมา ณ บัดนี้

ขออนุโมทนาส่วนกุศลไว้แก่ผู้ปฏิบัติธรรมทุกท่าน ขอโปรดจง**แยกรูปแยกนาม** แยกความชั้วแยกความดีออกจากกัน อย่าไปปนกันอย่างนั้น มันทำให้สับสนอลหม่านทั้งจิตทั้งชั้วปนกันเลย เลยก็ทะเล่ถึงดังดังที่กล่าวมา

ไม่กำหนดเสียงหนอ ไม่กำหนดรูปหนอ เห็นหนอไม่กำหนด กลิ่นเหม็นก็ไม่กำหนดไว้ในใจ เลยคนนั้นก็ไปบวชติดตัวไป ไม่ต้องไปหาวัดอื่นต่อไปแล้ว ไปวัดของเรา วัดกาย วัดวาจา วัดใจ วัดคนนอกวัดใน ในสติปัญญาอันดี ดังที่ได้ชี้แจงแสดงมาพอสมควรแก่เวลาแล้ว ด้วยประการฉะนี้

โพธิปักขิยธรรมภาคปฏิบัติ

พระภาวนาวิสุทธิคุณ

๕ ธันวาคม ๒๕๓๒

วันนี้จะชี้แจงภาคปฏิบัติธรรมแยกแยะนามในโพธิปักขิยธรรมให้ญาติโยมทั้งหลายฟัง เพื่อนำมาเป็นหลักปฏิบัติตามที่พระพุทธเจ้าทรงสอนไว้

เหตุผลที่ให้ปฏิบัติโดยไม่หวังภาววิชากร ให้ปฏิบัติค้นหาเหตุผลให้บุคคลเกิดขึ้นจากวิธีปฏิบัติให้ ผุดขึ้นมาในดวงใจเองนั้น เพราะท่านทั้งความรู้เดิมที่เป็นทิฐิมานะในชีวิตของตนให้หมดจากจิตใจไป

การปฏิบัติจริงนั้น เกิดจากดวงใจคือภาวนา เป็นปัญญาใสสะอาด ผุดขึ้นมาเองจึงจะเป็นการปฏิบัติ ได้ของจริงด้วยความถูกต้อง

ดังนั้น จึงต้องห้ามดูหนังสือ ห้ามคุยกัน ที่พูดยาวนาน คือ กินน้อย นอนน้อย ทำความเพียรให้มาก หาปฏิบัติได้ตามองค์ภาวนานี้ ก็จะพบวิชาการ ที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงศึกษาค้นพบด้วยพระองค์เอง เรียกว่า วิชาพันทุกข์

และออกมาแยกแยะออกไปเป็นรูปนาม ชั้น ๕ เป็นอารมณ์ อายตนะ ธาตุ อินทรีย์ บอกหน้าที่การทำงาน พละ ๕ ประการ เป็นต้น ก็ได้จากวิธีปฏิบัติภาวนานี้ทั้งหมด

พระอรหันต์สมัยพุทธกาล มีพระมหากัสสปะเถระเป็นประธานประชุมกันทำสังคายนา รวบรวมท่องจำแล้วจารึกเป็นพระไตรปิฎก หยิบยกขึ้นมาเป็นวิชาการให้พวกเราได้ศึกษาและปฏิบัติธรรมตราบนานทุกวันนี้

การแสวงหาความสงบในอรัญราวป่า คือรูกขมูล เป็นการปฏิบัติให้จิตสงบไม่ฟุ้งซ่านแล้ว ปัญญาที่เกิดขึ้นในสังขารที่ปรุงแต่ง เกิดเป็นวิญญาณ แสดงทำให้ออกมา โดยแยกแยะนาม ชั้น ๕ เป็นอารมณ์ ออกมาได้ โดยวิธีนี้ถือว่าเป็นข้อปฏิบัติ

แต่ปฏิบัติเกิดก่อนปริยัตินั้น พระพุทธเจ้าไปปฏิบัติก่อน จนสำเร็จสัมโพธิญาณแล้ว จึงได้แยกแยะออกไปเป็นจิต เจตสิก รูป นิพพาน ออกไปตามรูปการณ์อย่างนี้

ในการปฏิบัติจะเหลือ ๒ ข้อ คือ สติ สัมปชัญญะ ที่กำหนดใช้สติกำหนดจิต ให้จิตรู้หน้าที่การทำงาน โดยถูกต้อง แล้วจะเหลืออยู่หนึ่งเดียว คือความไม่ประมาท ดำเนินวิถีชีวิตด้วยความถูกต้อง นี่เป็นหลักปฏิบัติ

ต่อไปนี้จะบรรยายโพธิปักขิยธรรมภาคปฏิบัติ ให้ญาติโยมฟัง

คำว่าโพธิปักขิยธรรม แยกออกมาแล้วมีความหมายอย่างนี้โพธิ แปลว่า รู้ โดยความหมายของคำว่าโพธินี้ หมายถึงการรู้ที่จะทำให้สิ้นอาสวะ คือ รุ้อยริยสังขันธ์

ปักขิยะ แปลว่า ที่เป็นฝ่าย โพธิปักขิยธรรม จึงหมายความว่า ธรรมที่เป็นฝ่ายรู้ถึงมรรคผล

ถ้าจะแปลสั้น ๆ ก็ว่า ธรรมที่เป็นฝ่ายให้ถึงการตรัสรู้ โพธิปักขิยธรรมนี้แบ่งออกเป็น ๗ กอง รวมเป็นธรรมะ ๓๗ ประการ

ในธรรม ๓๗ ข้อนี้ จะได้อรรถธรรมที่ใหม่ กัน ๑๔ อรรถ ขอให้ทำความเข้าใจไว้ก่อนตามที่กล่าวนี้

โพธิปักขิยธรรม ๗ กอง ได้แก่

๑. สติปัฏฐาน มี ๔ ประการ
๒. สัมมัปปธาน มี ๔ ประการ
๓. อธิวิบาท มี ๔ ประการ
๔. อินทรีย์ มี ๕ ประการ
๕. พละ มี ๕ ประการ
๖. โพชฌงค์ มี ๗ ประการ
๗. มรรค มี ๘ ประการ

กองที่ ๑ ได้แก่ สติปัฏฐาน ๔ ที่ปฏิบัติอยู่ ณ บัดนี้ สติ ความระลึกหรืออารมณ์ เป็นธรรมฝ่ายดี รู้ทันอารมณ์ใน สติปัฏฐาน ได้แก่ กาย เวทนา จิต ธรรม สติที่ระลึกถึงกาย เวทนา จิต ธรรม มีจุดประสงค์จำแนกเป็น ๒ ทาง คือ

๑. ถ้าเจริญสมถภาวนา ก็พิจารณาตั้งมั่น ในบัญญัติ เพื่อให้จิตสงบ มีอานิสงส์บรรพตสมบัติ
๒. ถ้าเจริญวิปัสสนาภาวนา สติก็พิจารณาตั้งมั่น อยู่ในรูปนาม เพื่อให้คิดปัญญาเห็นพระไตรลักษณ์ คือ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา **อานิสงส์ให้บรรลุถึงมรรค ผล นิพพาน**

การพิจารณาไตรลักษณ์ก็เพื่อให้รู้สภาพตามความเป็นจริงว่าสิ่งทั้งหลายที่ยึดถือเป็นตัวตน เป็นชายหญิงนั้น ล้วนเป็นเพียงรูปกับนามเท่านั้น และรูปนามเหล่านั้นมีลักษณะเป็นอนิจจัง เป็นทุกขัง เป็นอนัตตา หากแค้นสารไม่ได้เลย จะได้ไม่ติดอยู่ในความยินดีพอใจ อันเป็นการเริ่มต้นที่จะให้ถึงการดับทุกข์ต่อไป

ฉะนั้น สติปัฏฐาน ๔ จึงเป็นทางสายเอก จักว่าเป็นทางสายเดียวที่สามารถให้ผู้ที่ดำเนินตามทางนี้ ถึงความรอบรู้ความจริงจนบรรลุถึงพระนิพพาน

ดังนั้น ผู้ปรารถนาจะบรรลุถึงมรรค ผล นิพพาน ต้องเริ่มต้นด้วยสติปัฏฐาน เพื่อบรรลุญาณธรรม เพื่อให้แจ้งซึ่งพระนิพพาน

ญาณธรรม คือธรรมที่ควรรู้มีอยู่ ๕ ประการ ได้แก่

๑. สังขาร คือธรรมที่ปรุงแต่ง ได้แก่ จิต เจตสิก รูป
  ๒. วิกาล คือธรรมที่เปลี่ยนแปลงแปรผัน ได้แก่ ธรรมที่เปลี่ยนแปลงแปรผันของสัตว์ที่เป็นไปในภพต่างๆ
  ๓. ลักษณะ คือธรรมที่เป็นเหตุให้รู้ให้เห็น ได้แก่ ลักษณะของสภาวะ
  ๔. นิพพาน คือธรรมที่พ้นจากกิเลส คืออสังขตธรรม อสังขตธรรมนี้ เราก็จะมองเห็นเด่นชัด เช่นเดียวกัน
  ๕. บัญญัติ คือธรรมที่สมมติใช้พูดจาเรียกขานกัน ได้แก่ อัคตบัญญัติ และสัพทบัญญัติ
- อารมณ์ของสติปัฏฐาน มี ๔ อย่าง คือ

๑. กายานุปัตสสนาสติปัฏฐาน คือ สติที่ตั้งมั่นพิจารณาภายในองๆ ได้แก่สติที่กำหนดรู้ ที่เรากำหนดอยู่ ณ บัดนี้ ลมหายใจเข้า ลมหายใจออก อิริยาบถใหญ่คือ ฌี เดิน นั่ง นอน อิริยาบถย่อย ได้แก่การเคลื่อนไหว กู้เหยียด เหยียดขา เป็นต้น

เพื่อให้ตระหนักว่า การยืน การเดิน นั่ง นอน อันเป็นการเคลื่อนไหวของร่างกายนั้น เกิดจากธาตุลม ที่มีอยู่ในร่างกาย โดยอำนาจของจิต

ทางธรรมะ เรียกว่ารูป คือ รูปที่เกิดจากจิต หาได้มีผู้ใดมาบังการแต่อย่างใดไม่ ในบางแห่งจะพบว่า พิจารณาภายในกาย หรือภายในอันเป็นภายใน ภายในอันเป็นภายนอก คำเหล่านี้ เป็นภาษาธรรมะ อธิบายกัน เป็นหลายนัย เช่น

กายกายานุปัตสสี แปลว่าเห็นภายในกาย คำว่าท่าย หมายถึงรูปกับกาย คือกัมมัชรูปแต่ร่างกายมีทั้ง จิต เจตสิก และรูป ส่วนคำว่าท่ายานุปัตสสี หมายถึงให้กำหนดดูแต่รูปธรรมเท่านั้น คือดูรูปอย่างเดียว ไม่ใช่ ดูจิต เจตสิกที่มีอยู่ในร่างกายด้วย

คำว่าภายในกาย หมายถึงว่า รูปในรูป แต่ในร่างกายนี้มีมากมายหลายรูป แต่ให้พิจารณารูปเดียว ในหลายๆ รูปนั้น

เช่นจะพิจารณาลมหายใจเข้าออก พองหนอ ยุบหนอ คือลมหายใจเข้าก็พอง ลมหายใจออกก็ยุบ ก็ พิจารณาว่าโยธาตุแต่รูปเดียว เรียกว่าอานาปานสติ ลมหายใจเข้าออก พองหนอ ยุบหนอ เรียกว่าอานาปาน สติ

ส่วนคำว่าภายในอันเป็นภายใน และภายในอันเป็นภายนอกนั้น ถ้าพิจารณารูปในร่างกายของตนก็เป็น ภายใน รูปในร่างกายผู้อื่นถือว่าเป็นภายนอก ดังนี้

๒. เวทนานุปัสสนาสติปัฏฐาน การพิจารณาเวทนานี้ ใช้การเจริญวิปัสสนาอย่างเดียว ต่างกับการ พิจารณาภายในได้ทั้งสมถะและวิปัสสนา เพราะจะเพ่งเวทนาโดยความเป็นอารมณ์ของสมถกรรมฐานให้เกิด ฌานจิตหาได้ไม่

การพิจารณาเวทนา จะเป็นสุขเวทนา ทุกขเวทนา หรืออุเบกขาเวทนาจักดี เป็นธรรมชาติที่ไม่มีรูปร่าง สันฐานที่จะให้เห็น ได้ด้วยตา จึงไม่ใช่รูปธาตุ แต่เป็นนามธาตุ

เวทนาจะเกิดขึ้นเมื่อมีเหตุปัจจัยจะห้ามไม่ให้เกิดห้ามไม่ได้ ครั้นเมื่อหมดเหตุปัจจัย ก็จะดับ ไปเอง หมดไปเอง เป็นต้น

อนึ่ง ความหมายเวทนาในเวทนานี้ และเวทนาในเวทนาอันเป็นภายใน ภายในนอกก็เป็นทำนอง เดียวกับภายในกายตามทีกล่าวมาแล้ว

ความจริงเวทนาจักเกิดอยู่ทุกขณะ ไม่มีเวลาว่างเว้นเลย คนทั้งหลายก็รู้สึกสุขบ้าง ทุกข์บ้าง เพราะไป ยึดว่า เราสุข เราทุกข์ จึงไม่อาจรู้สภาวะความเป็นจริงได้ เวทนานี้เวลาเกิดขึ้นจะเกิดแต่อย่างเดียว เป็นผลลิก ธรรม ประจักษ์แจ้งให้รับรู้

๑. จิตตานุปัตสนาสติปฏิฐาน สติตั้งมั่นพิจารณาเรื่อยๆ ซึ่งจิต ก็คือวิญญาณขันธ์ ที่กำหนดพิจารณา จิต ก็เพื่อให้รู้เท่าทันว่าจิตที่กำลังเกิดอยู่นั้น เป็นจิตชนิดใด *เป็นจิต โลก จิต โกรธ จิต หลง จิต พุ้งซ่าน จิต ที่เป็นสมาธิ หรือไม่เป็นสมาธิ*

เพื่อให้ประจักษ์ชัดว่า ที่มีความรู้สึก โลก โกรธ หลง หรือศรัทธา พุ้งซ่าน เกียจคร้าน เป็นอาการของ จิต เป็นธรรมชาติที่เป็นนามธรรม ย่อมเป็นเหตุปัจจัยที่มาปรุงแต่ง เพื่อรับอารมณ์ เมื่อหมดเหตุปัจจัย อาการ นั้นๆ ก็ดับไปเอง ไม่มีอะไรเหลืออยู่

อันสภาวะธรรมที่เรียกว่าจิตนั้น เป็นธรรมชาติที่ไม่มีตัวตน เห็นด้วยตาที่ไม่ได้ จึงไม่ใช่รูปธรรม แต่เป็นนามธรรม เป็นนามจิต ไม่ใช่นามเจตสิก เช่น เวทนา เป็นต้น

ที่ว่าจิตในจิต จิตภายใน จิตภายนอกนั้น ก็เช่นเดียวกับที่กล่าวมาแล้วข้างต้นเหมือนกัน

๔. **ธรรมานุปัตสนาสติปฏิฐาน** สติตั้งมั่นพิจารณาเรื่อยๆ ซึ่งธรรม *มีนิเวรณ อูปาทานขันธ์ อยตนะ โพชฆงศ์ อริยสัจ* ธรรมานุปัตสนาสติปฏิฐานนี้ เป็นสติในการเจริญวิปัสสนาแต่อย่างเดียว เป็นการพิจารณา ให้รู้ให้เห็นทั้งรูปที่ *งนามจึงกล่าวได้ว่า การพิจารณาภายใน เวทนา และจิตย่อมรวมลงได้ในธรรมานุปัตสนาสติปฏิฐานทั้งสิ้น*

สรุปแล้วการเจริญสติปฏิฐาน ๔ ก็เพื่อให้เกิดปัญญาว่า *กายก็สักแต่ว่ากาย เวทนามก็สักแต่ว่าเวทนา จิตก็สักแต่ว่าจิต* ล้วนแต่เป็นเพียงธรรมชาติ ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่บุคคล ไม่ใช่ตัวตนเราเขา แม้แต่สติหรือปัญญา ที่รู้ก็เป็นเพียงธรรมชาติเท่านั้น

ธรรมานุปัตสนาสติปฏิฐานนี้ พิจารณาที่ รูปธรรม นามธรรม ปัญญาแจ้งชัดเห็นที่ รูปที่ทั้งนาม แยกจากกันเป็นคนละสิ่งคนละส่วน *รูปก็ส่วนรูป นามก็ส่วนนาม* ไม่ปะปนกัน ไม่ใช่สิ่งเดียวกัน รู้เห็นเช่นนี้ จัดว่าเข้าถึง **นามรูปปริจเจตญาณ** อันเป็นญาณต้น ที่เป็นทางให้บรรลุถึงมรรคและผลต่อไป

ผลที่ได้รับจากการเจริญสติปฏิฐาน ๔ นั้นก็คือ

๑. พิจารณา **กายนุปัตสนาสติปฏิฐาน** อารมณ์ที่พิจารณาคือ **รูปขันธ์** เหมาะแก่มี **ฌตฺตบุคคล** ที่มี **ต้นหาจริต** เพราะนิमितที่ได้จากการพิจารณา ได้แก่ **อสุภสังขยา** **ประหาร** **สุขสังขยา**
๒. พิจารณา **เวทนานุปัตสนาสติปฏิฐาน** อารมณ์ที่พิจารณาคือ **เวทนาขันธ์** ซึ่งเป็นอารมณ์ละเอียด เหมาะแก่บุคคลซึ่งมี **ต้นหาจริต** เพราะนิमितที่ได้จากการพิจารณา ได้แก่ **ทุกขสังขยา** ทำให้ **ประหาร** **สุขสังขยา** เสียได้
๓. พิจารณา **จิตตานุปัตสนาสติปฏิฐาน** อารมณ์ที่พิจารณา คือ **วิญญาณขันธ์** ซึ่งมีอารมณ์ไม่ กว้างขวางนัก เหมาะแก่มี **ฌตฺตบุคคล** ที่มี **ทิฏฐิจริต** เพราะนิमितที่ได้จากการพิจารณา ได้แก่ **อนิจจสังขยา** ทำให้ **ประหาร** **นิจฺจสังขยา** เสียได้
๔. พิจารณา **ธรรมานุปัตสนาสติปฏิฐาน** อารมณ์ที่พิจารณา คือที่ **งรูปที่ทั้งนาม** ซึ่งมีอารมณ์กว้างขวาง มาก เหมาะแก่บุคคลที่มี **ทิฏฐิจริต** เพราะนิमितที่ได้จากการพิจารณา ได้แก่ **อนัตตสังขยา** ทำให้ **ประหาร** **อิตตสังขยา** เสียได้

ฉะนั้นการเจริญสติปัฏฐาน ก็เพื่อให้เกิดปัญญาเห็นรูปเห็นนาม ที่เคยเห็นว่าสวยงาม เห็นว่าเป็นความสุขสบาย เห็นว่าเพียง เห็นว่าเป็นตัวตน จะได้ว่าของจริงเท่านั้นเป็นประการใด

โดยการเข้าใจเห็นแจ้งว่า สภาวะนั้นประกอบด้วย**ไตรลักษณ์** คือ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา การเจริญสติปัฏฐาน ควรทำด้วยความมีสติสัมปชัญญะ

สติ ก็คือตั้งมั่นในการพิจารณา **เวทนา จิต ธรรม** อย่างนี้ เพื่อให้เกิดปัญญาเห็นว่า **รูป นาม** นั้นมีสภาพเป็นอนิจจัง ทุกขัง อนัตตา

สัมปชัญญะ คือ ให้พิจารณาเห็นว่า มีประโยชน์ และพินิจพิจารณาว่าควรทำ จึงทำ เพื่อให้เกิดปัญญา ยิ่งๆ ขึ้น จึงจะบรรลุมรรคและผลได้

ขอให้เข้าใจว่า อันความพินิจที่จะประกอบด้วยปัญญาหรือสติสัมปชัญญะนี้ ถ้ามีแก่ผู้ใดแล้ว นับว่าผู้นั้นอยู่ใกล้พระนิพพาน ทั้งนี้เพราะ

นัตถิ ฌานัง อปฺปยุตฺตสฺส ความพินิจย่อมไม่มีแก่ผู้หาปัญญามีได้

นัตถิ ปญฺญา อฌายิโน ฌานญฺจ ปัญญาย่อมไม่มีแก่ผู้ไม่พินิจ

ยัมहि ปญฺญา จ เส เว นิพพานะ สันติเก ความพินิจกาลปัญญา มีในผู้ใด ผู้นั้นแหละอยู่ใกล้พระนิพพาน

กองที่ ๒ สัมมัตถุสส คือ เพียรพยายามทำการทำงานที่ชอบ ความเพียรพยายามชอบ ที่จะจัดเป็นสัมมัตถุสสต้องประกอบด้วย ๒ ประการ คือ

๑. ต้องเป็นความเพียรพยายามอย่างยิ่งยวด แม้ว่าเลือดเนื้อจะเหือดแห้ง เหลือแต่หนังหุ้มกระดูกก็ตาม หากยังไม่บรรลุธรรมอันพึงถึงแล้ว ก็จะไม่ถดถอยความเพียรพยายามนั้นต่อไป

๒. ความเพียรพยายามที่ว่ายิ่งยวดนั้น ต้องเป็นไปในธรรม ๔ ประการ จึงจะได้ชื่อว่า **สัมมัตถุสส** ธรรม ๔ ประการนั้นได้แก่

๒.๑ เพียรพยายามไม่ให้กุศลที่ยังไม่เกิดไม่ให้เกิดขึ้น

๒.๒ เพียรพยายามละอกุศลที่เกิดแล้วให้หมดไป

๒.๓ เพียรพยายามให้กุศลธรรมที่ยังไม่เกิดขึ้นให้เกิดขึ้น

๒.๔ เพียรพยายามให้กุศลธรรมที่เกิดแล้ว ให้เจริญยิ่งขึ้น

ข้อควรรู้ ตามธรรมดาอกุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้ว ย่อมดับไปด้ว และการที่จะลบล้างอกุศลที่เกิดแล้วให้หมดสิ้นไปนั้นย่อมทำไม่ได้ ที่กล่าวว่าเพียรพยายามที่ละอกุศลธรรมให้หมดไปนั้น ขอให้เข้าใจว่าเพียงแต่พยายามอย่าไปนึกถึงอกุศลนั้นๆ อีก

เพราะถ้าไปนึกคิดขึ้นอีก ก็จะทำให้จิตเศร้าหมอง กระวนกระวายใจ จักว่าอกุศลได้เกิดขึ้นแล้วทางมโนทวาร จึงต้องพยายามจนลืมนเสีย ไม่เก็บมานึกคิดอีก และตั้งใจให้มั่นว่า จะไม่กระทำการใดๆ ที่เป็นอกุศลอีก ดังนี้แหละจึงได้ชื่อว่าเพียรเพื่อละอกุศลที่เกิดแล้วให้หมดไป

อีกนัยหนึ่งแสดงว่าอกุศลที่ได้ทำแล้วนั้น ที่ให้ผลแล้วก็มี ที่ยังไม่ให้ผล เพราะยังไม่เกิดโอกาสก็มี แต่จะอันตรายานสูญหายไปเองนั้น ไม่มีเลย แต่ถ้าในชาติใดสามารถประหารสักกายทิฏฐิได้แล้ว ด้วยสัมมปธานทั้งสี่นี้ ชาตินั้นแหละถือว่าได้ละอกุศลที่ได้เคยทำมาแล้วอย่างสิ้นเชิง

กองที่ ๓ อธิธิบาท ๔

ธรรมะที่เป็นเหตุให้ถึงความสัมฤทธิ์ผล ชื่อว่า**อธิธิบาท** ความสำเร็จหรือสัมฤทธิ์ผล คือบรรลุถึงกุศลญาณจิต และมรรคจิต ชื่อว่า อธิธิบาท เป็นธรรมะที่ให้ถึงความสำเร็จ เป็นกิจการงานอันเป็นกุศลเท่านั้น ได้แก่

๑. **ฉันทะ** คือ ความพอใจและเต็มใจ
๒. **วิริยะ** คือ ความพยายามอย่างยิ่งยวด
๓. **จิตตะ** คือ การที่มีจิตจจ่อ ฝักใฝ่แน่วแน่
๔. **วิมังสา** คือ ปัญญา

มีข้อควรสังเกตว่า องค์ธรรมของอธิธิบาท เหมือนองค์ธรรมของธรรมะที่ได้ชื่อว่าเป็นอธิบดี ซึ่งมีความหมายว่าเป็นไปเพื่อให้กิจการงานสำเร็จผลเช่นกัน แต่กระนั้น ก็ยังมีความแตกต่างกันอยู่ คือ ธรรมะที่ได้ชื่อว่าเป็น**อธิบดี**ได้นั้น จะเป็นไปในกิจการงานอันเป็นที่**กุศล**และ**อกุศล**

ส่วนธรรมะที่ชื่อว่า**อธิธิบาท**นั้น เป็นไปเพื่อความสำเร็จกิจอันเป็นกุศลฝ่ายเดียว และต้องเป็นกุศลที่จะให้บรรลุถึง **มหตตกุศล** คือ **ฌานจิต** และ **โลกุตตรกุศล** คือ **มรรคจิต** เท่านั้น

ดังตัวอย่างเช่น ขโมยทำการสำเร็จได้ เพราะเขาพยายามและใช้ปัญญาหาวิธีต่างๆ จนทำทุจริตนั้นได้ จักว่าความเพียรและปัญญาของเขานั้นเป็นอธิบดี คือ เป็นหัวหน้าหรือผู้แต่จะเรียกว่าเป็นอธิธิบาทไม่ได้

ขอให้เข้าใจว่าธรรมะที่จะชื่อว่าอธิธิบาท ต้องเป็นไปในการให้สำเร็จฌานจิต และมรรคจิตเท่านั้น แม้แต่ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และปัญญาของพระอรหันต์ ก็ไม่ชื่อว่าอธิธิบาทเพราะท่านเป็นผู้สำเร็จอันสุดยอดแล้ว

อนึ่งการที่สำเร็จกิจนั้น ย่อมประกอบด้วยธรรม๔ ที่เป็นองค์ธรรมของอธิธิบาท แต่การเกิดขึ้นนั้น อาจจะไม่ง่าเสมอกัน บางทีฉันทะกล้า บางทีวิริยะกล้า หรือ จิตตะกล้า ปัญญากล้า ถ้าธรรมะใดกำลังกล้า ก็จักว่าธรรมนั้นเป็นอธิธิบาท

กองที่ ๔ อินทรีย์ ๕

ธรรมะที่เป็นอินทรีย์นี้ หมายถึง ธรรมะที่เป็นใหญ่ เกิดร่วมกับคน จะเป็นได้ทั้งกุศล อกุศล แต่อินทรีย์ในโพธิปักขิยธรรมที่กำลังกล่าวอยู่นี้ มีเพียง๕ องค์ธรรมเท่านั้น และต้องเป็นไปตามสภาวะธรรมที่เป็นกุศล คือรู้ให้ถึงฌาน และอริยสัจเท่านั้น ได้แก่**ฉัทธินทรีย์**

๑. **ฉัทธินทรีย์** คือ ความศรัทธาเป็นใหญ่ในอารมณ์ จะต้องเป็นภวานาศรัทธาด้วย ไม่ใช่ปกติศรัทธา ซึ่งมีกำลังไม่แรงกล้า เพราะอกุศลอาจทำให้เสื่อมได้ จึงต้องเป็นภวานาศรัทธา ที่

เนื่องมาจากกรรมฐานต่างๆ มีอานาปานสติเป็นต้น ศรัทธาชนิดนี้แรงกล้าและแนบแน่นในจิตมาก เรียกว่าภาวนาศรัทธา อกุศลจะทำให้เสื่อมศรัทธาได้ยาก ยิ่งเป็นวิปัสสนาศรัทธาด้วยแล้ว อกุศลนั้น ไม่อาจทำให้ศรัทธานั้นเสื่อมได้เลย ภาวนาศรัทธาที่แท้และ ที่ได้ชื่อว่าศรัทธาที่แท้จริง คือ มีอินทรีย์แก่กล้าฉะนั้น

๒. **วิริยอินทรีย์** ความเพียรเป็นใหญ่ในการพยายามอย่างยิ่งยวด ซึ่งต้องเป็นความเพียรที่ต้องบริบูรณ์ด้วยองค์ ๔ แห่งสัมมปปธาน จึงจะเรียกได้ว่า วิริยอินทรีย์ในโพธิปักขิยธรรมนี้
๓. **สติอินทรีย์** สติที่ระลึกรู้ในอารมณ์ ทนอารมณ์ปัจจุบัน อันเกิดจากสติปัญญา ๔ จึงเรียกสตินี้ว่า สติอินทรีย์
๔. **สมาธิอินทรีย์** การทำจิตให้เป็นสมาธิตั้งมั่น จดอยู่ในอารมณ์กรรมฐาน ไม่ฟุ้งซ่าน จึงจะเรียกสมาธินี้ว่า สมาธิอินทรีย์
๕. **ปัญญาอินทรีย์** ปัญญาที่ทำหน้าที่เป็นใหญ่ ในสภาวะที่เกิดร่วม ด้วยการรู้แจ้งเห็นจริงว่ามีรูปนาม ขันธ์ ๕ อย่างคนละ ชาติ มีลักษณะเป็นอนิจจัง เป็นทุกขัง เป็นอนัตตา เต็มไปด้วยโทษภัย เป็นวิญญูทุกข์

อนึ่งขอให้เข้าใจว่า ธรรมที่เป็นใหญ่ หรือที่เรียกว่าเป็นอินทรีย์ในโพธิปักขิยธรรมนั้น แสดงความเป็นใหญ่ในอันที่จะให้ถึงซึ่งควรตรัสรู้ มรรค ผล นิพพาน และมหคตกุศลจิตเท่านั้น

กองที่ ๕ พละ ๕

พละในโพธิปักขิยธรรมนี้ มุ่งหมายเอาเฉพาะกุศลพละเท่านั้น ซึ่งมีลักษณะอยู่ ประการ คือ อดทน ไม่หวั่นไหวประการหนึ่ง และ **ย่ำยีธรรมที่เป็นข้าศึก** อีกประการหนึ่ง ดังนั้น จึงมีเพียง พละ ๕ เท่านั้น คือ

๑. **สัทธาพละ** ความเชื่อถือเลื่อมใส เป็นกำลังให้อดทน ไม่หวั่นไหว และย่ำยีธรรมอันเป็นข้าศึก มีต้นเหตุ เป็นต้น และต้องเป็นภาวนาศรัทธาที่เกิดจากอารมณ์กรรมฐาน ไม่ใช่ปกคิศรัทธา จึงจะมีกำลังอดทน มีกำลังที่จะย่ำยีหรือตัดขาดต้นเหตุได้
๒. **วิริยะพละ** ความเพียรพยายาม ก็ต้องเป็นความเพียรอย่างยิ่งยวด จึงจะมีกำลังอดทน **ย่ำยีข้าศึก** คือความเกียจคร้าน อันจัดว่าเป็นข้าศึกแก่การปฏิบัติได้แน่นอน
๓. **สติพละ** สติมีความระลึกรู้ได้ในอารมณ์กรรมฐาน จะเพียงเป็นใหญ่เป็นผู้ปกครองในสภาวะธรรมเท่านั้น ยังไม่พอ ต้องมีกำลังเป็นพละ คือ มีทั้งความอดทน ไม่หวั่นไหว สามารถต้านทานกิเลส อันเป็นข้าศึกของการปฏิบัติได้ **แก๊กเขปะ** คือ ความฟุ้งซ่าน พาให้ออกนอกอารมณ์กรรมฐาน จัดว่าเป็นข้าศึกแก่การเจริญภาวนา
๔. **ปัญญาพละ** ต้องให้ปัญญานั้นมีกำลังอดทนเข้มแข็ง ในการที่จะย่ำยี **สัมโมหะ** คือ ความโง่ หลง มงาย มีดมมอนุชการ เป็นต้น

ฉะนั้นการเจริญสมถภาวนา วิปัสสนาภาวนาก็ดี จะต้องให้พละที่ ๕ นี้ต่างมีกำลังสม่ำเสมอ
เพราะถ้าพละได้กำลังอ่อน การเจริญภาวนาก็ตั้งมั่นอยู่ไม่ได้

กองที่ ๖ โภชนงค์ ๗

คำว่าโภชนงค์ มีความหมายดังนี้

โพธิเป็นตัวรู้ โภชนงค์เป็นส่วนที่ทำให้เกิดตัวรู้รวมความแล้วก็คือ องค์ที่เป็นเครื่องให้ตรัสรู้ คือรู้
อริยสัจ ๔ สิ่งที่จะรู้ อริยสัจ ๔ คือมรรคจิต องค์ที่เป็นเครื่องให้รู้ อริยสัจ ๔ ที่ชื่อว่า โภชนงค์ มีอยู่ ๗ ประการ
และ โภชนงค์ แต่ละองค์ ต้องเนื่องมาจากเหตุผลที่ถูกต้องด้วยดังนี้

๑. สติสัมโพชนงค์ ต้องเนื่องมาจากสติที่ระลึกรู้ในอารมณ์ของสติปัญญา ๔ ไม่ใช่สติที่ปกปิดระลึก
ในอารมณ์ทั่วไป สตินี้ ต้องเลื่อนฐานะกำลังขึ้นเป็นอินทรีย์ เป็นพละ แล้วสตินี้ จึงจะเลื่อนมาเป็นโภชนงค์
เป็นสัมมาสติด้วยอำนาจของวิปัสสนาภาวนา จึงจะทำลายความประมาทได้

สติอย่างนี้แหละที่เรียกว่า สติสัมโพชนงค์ มีความสามารถทำให้เกิดมรรคญาณได้ มีหวังแน่นอนใน
การที่จะรู้แจ้งอริยสัจ ๔ สามารถที่จะได้ชื่อว่าเป็นอริยบุคคลใน ๘ จำพวกได้

ขอให้เข้าใจว่า สติเสถียรที่จะเป็นโภชนงค์ได้นี้ ต้องบริบูรณ์ทุกอย่าง บริบูรณ์ด้วยเหตุ ประการ
คือ

๑.๑ ต้องมีสติสัมปชัญญะ ในมหาสติปัญญา ๔ อารมณ์ต้องมาจากสติปัญญา มีสติรู้ในสัมปชัญญะ
ในสติปัญญา ๔

๑.๒ ต้องเว้นจากการสมาคมจากผู้ที่ไม่ได้เจริญสติปัญญา

๑.๓ ต้องเสวนาผู้ที่เคยเจริญสติปัญญาอย่างถูกต้อง และเข้าใจดีด้วย

๑.๔ ต้องพยายามเจริญสติให้รู้ อยู่ทุกอารมณ์ และทุกอิริยาบถไม่ขาด

ทั้ง ๔ อย่างนี้จะเป็นเหตุช่วยให้ สติสัมโพชนงค์เกิดขึ้น เพราะถ้าประกอบด้วยเหตุ ประการนี้แล้ว
สติสัมโพชนงค์ที่ยังไม่เกิด ก็อาจจะเกิดขึ้นได้โดยไม่ลำบาก

จะเห็นได้ชัดว่า สติสัมโพชนงค์นี้ ต้องเนื่องมาจากการเจริญวิปัสสนา ไม่ใช่มาจากอย่างอื่น เพียงแต่
รักษาศีลหรือเจริญสมาธิเท่านั้น ก็ไม่อาจเกิดได้ ต้องเจริญวิปัสสนาในมหาสติปัญญา ๔ ด้วย

๒. ธรรมวิจยะสัมโพชนงค์ โภชนงค์นี้ ได้แก่วิปัญญารู้สภาวะของรูปธรรมนามธรรมว่าเป็นอนิจจัง
เป็นทุกข์ เป็นอนัตตา คือ ไม่ใช่ตัวตนที่จะบังคับบัญชาได้ เป็นไปเพื่อความรู้อย่างยิ่ง เพื่อความตรัสรู้ เพื่อนิพพาน

ฉะนั้นปัญญาที่จะเข้าถึงธรรมวิจยะสัมโพชนงค์นี้ ไม่ใช่ปัญญาธรรมดาที่รู้อย่างอื่น ต้องเป็นปัญญาที่
เกิดจากการเจริญสติปัญญา และปัญญานี้ จะต้องต่อเนื่องจากอิทธิบาท อินทรีย์ และพละด้วย

ฉะนั้นขอให้ทำความเข้าใจด้วย ธรรมวิจยะสัมโพชนงค์ ต้องสมบูรณ์ด้วยเหตุ ๔ ประการ ดังนี้

๒.๑ ต้องเข้าใจวิปัสสนากัมมิ ๖ คือ จันท์ อยตนะ อินทรีย์ ปฏิจจสมุปบาท อริยสัจ แต่เมื่อสรุปโดย
ย่อแล้ว ก็ได้แก่รูปธรรมนามธรรม

ฉะนั้นเมื่อพิจารณาอุปนาม ก็ชื่อว่าเราพิจารณาวิปัสสนาภูมิ ๖ แต่ผู้ที่ขาดการศึกษา ก็ไม่สามารถที่จะรู้และเข้าใจแตกฉานในภูมิของวิปัสสนา สำหรับผู้ที่เคยเรียนรู้ปริยัติมาบ้างแล้ว ก็สามารถที่จะเลือกพิจารณาภูมิใดภูมิหนึ่งตามความพอใจ วิปัสสนาภูมินี้แหละเป็นอารมณ์ของปัญญา ที่จะทำให้ธรรมวิจยะสัมโพชฌงค์เกิดขึ้น

๒.๒ ต้องทำอินทรีย์ให้สม่ำเสมอคือปัญญากับศรัทธาต้องมีกำลังเสมอกันเมื่อพิจารณา เพราะถ้าศรัทธามากเกินไป ก็จะขาดเหตุผล ถ้าปัญญามากเกินไปแม้จะรู้จะเข้าใจทุกสิ่งทุกอย่าง แต่เมื่ออ่อนศรัทธาไม่เต็มใจแล้วก็ไม่อาจบรรลุธรรมได้

วิริยะกับสมาธิก็เช่นเดียวกัน จำเป็นต้องให้เสมอกัน ถ้าอย่างใดอย่างหนึ่งอ่อนหรือแรงเกินไป ก็จะไม่ทำให้ธรรมวิจยะสัมโพชฌงค์เกิดได้เช่นเดียวกัน เพราะถ้าสมาธิมากเกินไปจะเกิดความสงบ ก็จะเพลิดเพลินพอใจความสงบนั้นเสีย ฉะนั้นต้องอาศัยความเข้าใจทำให้อินทรีย์เสมอกัน

ถ้าศรัทธาสมาธิแรง ก็จะทำให้ตั้งจิตหาความพอใจเกิด และถ้าปัญญามากไป ก็จะทำให้เกิดวิจิจจนา ความลังเลสงสัย ทำให้ฟุ้งซ่าน สงสัยไปว่าทำไมเป็นอย่างนั้น ควรจะเป็นอย่างนี้ ทำให้คิดค้นมากเกินไป หรือถ้าปริยัติเข้ามามากเกินไป ปัจจุบันอารมณ์จะพลอยเสียไปด้วย เพราะอาจจะรู้ไปก่อน เป็นวิปัสสนิก จะทำให้ไม่สามารถเข้าถึงโพชฌงค์นี้ได้

วิริยะถ้ามากนักก็จะฟุ้งซ่านส่วนสมาธิมากก็จะมีอาการคล้ายซึมเซอ ซึมเซอ และเอาแต่ความสงบ จะทำให้ขาดการขวนขวายในธรรม

ส่วนสตินั้นมีมากเท่าใด รู้ทันอารมณ์ทุกขณะก็ยิ่งดีมาก เพราะฉะนั้นสตินี้ ทำให้หมกเข้าไป จะรู้เท่าทันเหตุการณ์ได้ ไม่เหมือนอย่างอื่น

๒.๓ ต้องสมาคมกับผู้ที่เจริญวิปัสสนาเข้าใจสภาวะของอุปนาม เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ต่อกัน

๒.๔ ต้องมีสติรู้ทันอารมณ์อริยาบทเพราะปัญญาที่เข้าไปในโพชฌงค์นี้ ต้องพิจารณาเข้ากับระดับของอุปนาม สภาวะลักษณะของอุปนาม มิฉะนั้นจะเข้าถึงโพชฌงค์นี้ไม่ได้แน่นอน

๓. วิริยะสัมโพชฌงค์ ได้แก่ ความเพียรพยายามในกิจของสัมมัปธาน ๔ นั้นเอง แต่การที่จะวิริยะจะขยับเลื่อนขึ้นมาเป็นโพชฌงค์ จะต้องอาศัยเป็นเหตุปัจจัยซึ่งกันและกัน

ขอให้เข้าใจว่า วิริยะจะเป็นองค์ของโพชฌงค์ได้ต้องสมบูรณ์ด้วยเช่นกัน ต้องรู้และมั่นใจในอานิสงส์ของความเพียรว่า ทุกสิ่งทุกอย่างที่ปรารถนา ต้องอาศัยความเพียรพยายามไม่ทอดทิ้ง ต้องอดทน ถ้าไม่มีความเพียรแล้ว ความสำเร็จจะมีไม่ได้เลย

คบหาสมาคมกับคนที่ขยันหมั่นเพียร หลีกเลียงบุคคลที่เหลวไหลเกียจคร้าน มั่นใจว่าสติปัญญานี้เท่านั้น เป็นทางที่พระอริยเจ้าทั้งหลายล้วนปฏิบัติมาแล้วทั้งสิ้น ท่านจึงผ่านเข้าถึงความเป็นอริยบุคคลได้

๔. ปิติสัมโพชฌงค์ ปิติและความอิ่มเอิบใจนี้ มีได้ทั้งสมถะและวิปัสสนา ถ้าปิติในสมถะก็ได้แก่ปิติที่เป็นองค์ฌาน ส่วนปิติในวิปัสสนาก็คือ ความอิ่มใจในการเจริญวิปัสสนา

ผู้ที่เจริญสติปัญญาน เมื่อมีสติรู้ทันอารมณ์ มีปัญญาเข้าใจสภาวะ เห็นสภาพไตรลักษณ์ของอุปนาม รู้สีกตัวมีความเพียรอย่างจริงจัง ไม่ย่อท้อยอมเกิดปิติขึ้นชมเป็นธรรมดา

ปิติในวิปัสสนาย่อมทำลายความเฉื่อยชา เบื่อหน่ายได้ การระลึกถึงคุณพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์ ตลอดจนคุณของพระนิพพาน ก็เป็นเหตุให้ปิติเกิดได้

การละเว้นที่จะคบหาผู้ที่ปราศจากศรัทธาหมั่นเจริญสติปัญญา หากได้ปฏิบัติบริบูรณ์ด้วยคุณธรรม ที่กล่าวมานี้แล้ว ปิติสัมโพชฌงค์ย่อมเกิดได้

๕. ปิติสัมโพชฌงค์ มีลักษณะทำให้จิตใจสงบเยือกเย็น รู้สึกสบายใจ ความสงบประณีตของปิตินี้ อาจถึงทำให้เข้าใจผิด สำคัญว่าความสงบสบายนั้นคือเข้าถึงพระนิพพานแล้ว กลายเป็นวิปัสนูปกิเลส คือ กิเลสของพระนิพพานไป

ปิตินี้ที่เกิดขึ้น ไม่ใช่ปิติสัมโพชฌงค์ แม้จะเกิดในวิปัสสนาก็ตาม **ปิตินี้**ที่จะเป็นองค์ของโพชฌงค์ ต้องเป็นไปตามอารมณ์ที่ประกอบด้วยไตรลักษณ์

ฉะนั้น **ปิติสัมโพชฌงค์จะเกิดได้** ต้องสมบูรณ์ด้วยเหตุดังต่อไปนี้

๕.๑ บริโภคอาหารให้สมควร ทั้งปริมาณและคุณภาพ

๕.๒ อยู่ในที่ที่มีอากาศพอเหมาะพอสบาย

๕.๓ ใช้อิริยาบถที่สะดวกสบาย ไม่ต้องฝืนจนเกินไป

๕.๔ พิจารณาเชื่อว่ากรรมดินั้นแหละเป็นที่พึ่งของตน

๕.๕ เว้นการสมาคมกับบุคคลทุกศีล

๕.๖ สมาคมกับผู้ที่มีศีล มีกาย วาจาสงบไม่เพ้อเจ้อ

๕.๗ ต้องมีสติสัมปชัญญะอยู่ทุกอารมณ์จิต ทุกอิริยาบถ

ผู้ที่สมบูรณ์ด้วยธรรม ๗ ประการนี้ จะทำให้ปิติสัมโพชฌงค์เกิดขึ้น ความจริงแล้ว ปิตินี้ก็ไม่ได้มาจากไหน ได้มาจากปิตินั้นเอง ปิตินี้ต้องมีด้วย

เมื่อปิตินี้กำลังกล้าอยู่ แสดงว่าขี้มึนเอบตื้นตื้นอยู่มาก จึงยังไม่เห็นอาการของปิตินี้ เมื่อปีติสงบลงบ้างแล้ว ปิตินี้จะปรากฏอาการ ความสงบสบายจะปรากฏชัดขึ้น เป็นเหตุเป็นปัจจัยของกันและกัน ดังนี้

๖. สมาธิสัมโพชฌงค์ สมาธิสัมโพชฌงค์นี้มีทั้งสมถะและวิปัสสนาเหมือนกัน เพราะผู้ที่ได้ฌานแล้ว จะยกองค์ฌานขึ้นพิจารณาวิปัสสนาได้ สมาธินี้ ก็จะเป็นอารมณ์ของวิปัสสนา สมาธิในฌานนั้นเป็นอุปนาสมาธิ

เหตุที่จะเกิดสมาธิสัมโพชฌงค์จะต้องบริบูรณ์ด้วยเหตุดังนี้

๖.๑ ต้องรักษาความสะอาดในปัจจัยสี่ มีอาหารเป็นต้น

๖.๒ ต้องเจริญศรัทธากับปัญญา วิริยะกับสมาธิให้เสมอกัน อย่าให้มากกว่ากัน

๖.๓ ต้องเข้าใจรักษานิมิตของสมถกรรมฐาน และอารมณ์วิปัสสนากรรมฐาน กำหนดเสีย ต้องเข้าใจ ยกจิตให้แก่กล้าขึ้น

๖.๔ ถ้าวิริยะอ่อนก็ต้องมีปัญญา ต้องมโนการ ให้วิริยะแก่กล้าเสมอกับสมาธิ(ปิตินี้จะช่วยวิริยะให้มีกำลังขึ้น

๖.๕ ถ้าวิธีระออ่อนลง สมาธิอ่อนลง ความฟุ้งซ่านจะมีมากขึ้นในบุคคลนั้น อันความฟุ้งซ่านเป็นกิเลส เป็นเหตุให้เกิดนิรวณ ต้องปรับจิตให้อยู่ในปัจจุบันอารมณ์

ถ้าไม่ปรับจิตให้อยู่ในปัจจุบันอารมณ์เป็นนิรวณ ขณะใดที่ได้อารมณ์ปัจจุบัน ความฟุ้งซ่านหรือ นิรวณจะเกิดไม่ได้เลย

เหตุที่เกิดความฟุ้งซ่านก็เพราะสติรับปัจจุบันอ่อนหรือน้อยไป จะต้องพยายามให้จิตอยู่ในปัจจุบัน อารมณ์เสมอ ความฟุ้งซ่านก็จะหมดลงไปเอง โดยดับไป จะใช้วิธีบังคับอื่นใดไม่ได้เลย เพศทุกอย่างย่อม เป็นไปตามเหตุตามปัจจัย ไม่ใช่ที่อยากหรือต้องการให้เป็นไป

๖.๖ ทำใจให้ยินดีในความไม่ประมาท มีสติอยู่ตลอดเวลาคือ ตัวกำหนดทุกอย่าง อย่าขาดกำหนด ต้องเจริญพระกรรมฐานให้ถูกกับจริต ต้องปราศจากปليโพทกังวล อันเป็นความกังวลในใจเสีย

เว้นจากการคบหาสมาคมกับบุคคลที่ช่างพูด ช่างเจรจา ต้องเว้นไป อย่าไปคบหาบุคคลที่ช่างพูด ช่าง เจรจา ชอบคุย ออกสมาคมกับผู้ที่รักษาความสงบระงับ

สำหรับผู้ที่เจริญฌานก่อนจะยกองค์มานขึ้นสู่อารมณ์วิปัสสนา จะต้องมีส่วนานุกาญในองค์ฌานมา ก่อน จึงจะยกอารมณ์เข้าสู่วิปัสสนาได้ ไม่ใช่พอได้ฌานแล้วก็ยกขึ้นสู่อารมณ์วิปัสสนาได้เลย

ต้องมีสติสัมปชัญญะ ต้องรู้สึกทันทุกอารมณ์ทันปัจจุบันทุกอิริยาบถด้วย เมื่อบริบูรณ์ด้วยอุปการ ธรรมอย่างนี้แล้ว สมาธิสัมโพทกังวลที่ยังไม่เกิดก็จะเกิดขึ้น

๗. อุเบกขาสัมโพทกังวล มีลักษณะวางใจให้เป็นกลาง เชื่อมมั่นต่อกรรม เชื่อว่าทุกอย่างย่อมเป็นไป ตามผลกรรม ที่ว่าวางใจให้เป็นกลางนั้น คือ ไม่ยินดีต่อความสุข ไม่เดือดร้อนต่อความทุกข์ที่มีต่อตน

เพราะเชื่อว่าสัตว์ทั้งหลายย่อมเป็นไปตามอำนาจของกรรม ไม่มีผู้ใดจะแก้ไขกรรมที่ทำมาแล้วได้ ทำใจไม่ยินดี ยินร้ายในอารมณ์ที่ตนประสบ ในเวลาที่ตนเจริญพระกรรมฐาน

ธรรมที่ช่วยอุปการะอุเบกขาสัมโพทกังวลมีดังต่อไปนี้

๗.๑ ต้องพิจารณาให้รู้และเข้าใจว่า สภาวะที่เป็นอยู่นี้ไม่ใช่สัตว์ ไม่ใช่บุคคล เป็นแต่เพียงรูปนาม เท่านั้น

๗.๒ ตั้งจิตใจเป็นกลางในสังขารว่า ทุกสิ่งทุกอย่างล้วนแต่อนิจจัง เป็นทุกขัง เป็นอนัตตา เสียใจ เมื่อจะต้องมีการสูญเสีย

๗.๓ เว้นจากการคบหาสมาคมกับบุคคลที่ยังยึดมั่นเหนียวแน่นในสมมติ ในสัตว์บุคคล ว่าเป็นของ เรา ของเขา

๗.๔ สมาคมคบหากับบุคคลที่เข้าใจสังขาร รู้จักสภาวะธรรม

๗.๕ มีสติสัมปชัญญะทุกอารมณ์ น้อมใจให้มั่นคง วางใจให้เป็นกลางๆ

อุเบกขาสัมโพทกังวลนี้ จัดว่าเป็นองค์สำคัญขององค์หนึ่งของโพทกังวล คล้ายกับปล่อยวางได้แล้ว ปัญญา พอที่จะตรัสรู้ในอริยสัจได้แล้ว

ความสำคัญของโพทกังวลจะจงที่วิปัสสนาไม่ใช่สมาธิ ที่เอาสมณะมาสงเคราะห์ไว้กับโพทกังวลด้วย ก็มุ่งหมายถึงผู้ที่เจริญสมถกรรมฐาน ปรารถนาจะยกองค์มานขึ้นสู่อารมณ์วิปัสสนา

เพราะฉะนั้นสมมติที่กล่าวว่าเป็นองค์โพชฌงค์ได้ หมายถึงสมมติที่สังเคราะห์เป็นอภิมภิมวิปัสสนา
ได้ ทั้งนี้เพราะการที่จะเป็นโพชฌงค์ ต้องมาจากการเจริญสติปัญญาเท่านั้น เพราะโพชฌงค์ในโพธิปักขิย
ธรรมก็คือธรรมในธรรมานุปีศนาสติปัญญา หากแต่กำลังและกาสนของสภาวะธรรมนั้น มีกำลังแก่กล้า
ขึ้นตามลำดับของภูมิธรรม

บางท่านอาจคิดว่าตนเองปฏิบัติ เจริญสติปัญญามานานแล้ว และได้อารมณ์ดีด้วยเหตุใดจึงไม่
บรรลุมรรคผล ขอให้เข้าใจเถิดว่า เพราะองค์ธรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเช่น สติ ปัญญา วิริยะ ศรัทธา สมาธิเป็น
ต้น ยังไม่บรรลุถึงความ เป็นโพชฌงค์ อันเป็นองค์ที่ตรัสรู้

ฉะนั้นจะต้องสำรวจอารมณ์ของตนว่า อันใดยังบกพร่องจะต้องพยายามทำให้สมบูรณ์ขึ้น
จำเป็นต้องรู้ถึงอย่างนี้ เพราะฉะนั้นจงอย่าทอดทิ้ง

ให้เข้าใจเถิดว่า การที่จะบรรลุมรรคผล รู้แจ้งในอริยสัจ๔ นั้น มิใช่ของที่จะทำได้ง่ายเลยจะต้อง
เข้าใจเหตุผลอย่างละเอียดรอบคอบ มีทางเดียวคือเจริญสติปัญญา ๔

กองที่ ๗ มรรคมืองค์ ๘

มรรคที่จัดไว้ในหมวดโพธิปักขิยธรรมนี้ กล่าวเฉพาะมรรคที่เป็นทางชอบแต่อย่างเดียว จึงมีเพียง
มรรค เรียกว่า อัญญาสิกขมรรค มรรคมืองค์ ๘ ได้แก่

๑. สัมมาทิฐิ มีความเห็นชอบด้วยการเห็นว่า ร่างกายหรือสังขาร ที่ถูกปรุงแต่งขึ้นมาไม่มีแก่น
สาร เป็นเพียงธรรมชาติรูปกับนามเท่านั้น รูปกับนามนี้ยังเป็นสภาพอนิจจัง คือไม่เที่ยง เปลี่ยนแปลง
ตลอดเวลา ทุกขัง เพราะความเปลี่ยนแปลงไม่คงที่ จึงทำเป็นทุกขัง และยังเป็นอนัตตา คือ ไม่มีตัวตนที่จับ
บัญชาได้ จะมีสภาพเป็นไปตามเหตุปัจจัย หมดเหตุปัจจัยก็หมดไปเองด้วย ไม่เป็นไปตามความต้องการของ
ผู้ใดทั้งสิ้น

๒. สัมมาสังกัปปะ คือ การคิดดำริแต่สิ่งที่ดี ไม่ออกนอกกลุ่มนอกทาง จะกล่าวว่าเป็นความดำริที่
สนับสนุนความเห็นชอบ คือ สัมมาทิฐิก็ได้ เพราะความดำรินี้ คือ คิดแต่หนทางที่จะให้พ้นจากวิภูฏทุกข์
เท่านั้น

๓. สัมมาวาจา คือ พุดจาแต่สิ่งที่ดี ชอบ หมายถึงการสำรวมระวังในการพูด ไม่ให้ผิด ได้แก่ ไม่พูดเท็จ
ไม่พูดจาหยาบคาย ไม่พูดส่อเสียด และไม่พูดเพ้อเจ้อเหลวไหล

ขอให้สังเกตด้วยว่า การปฏิบัติตามมรรค๘ นี้ต้องรักษาศีลมากกว่าผู้ที่สมทานศีลธรรมดา เพราะ
ต้องเว้นจากการกระทำที่เกี่ยวกับกายวาจา

แม้แต่การเลี้ยงชีพที่ไม่ดี ไม่ถูกต้องทุกอย่าง เช่นการพูดเท็จ จะต้องไม่มีการหยอกล้อ หรือ
หลอกลวงผู้อื่นด้วยวาจา เว้นจากการพูดหยาบคายทุกชนิด แม้ว่าจะเป็นการค้าประชด กระทบกระแทก
เปรียบเปรยก็ตาม

ไม่พูดส่อเสียด อย่าพูดใส่ร้ายหรือยุยงให้แตกแยกกัน และเว้นจากการพูดเพ้อเจ้อ คือพูดพล่อยๆ ไม่
เป็นสาระ แม้จะเป็นการพูดสนุก ขบขัน ก็ควรเว้น รวมทั้งการพูดทำนองโอ้อวดคุณวิเศษของตนเองด้วย

๔. สัมมากัมมันตะ การทำงานนี้ หมายถึง งานทั่วไปที่จะพึงกระทำ ต้องกระทำด้วยการมีสติรู้ตัวอยู่เสมอ เว้นจากการทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน แม้ว่าการกระทำนั้น จะเป็นเพียงเพื่อความสนุกสนานชั่วครั้งชั่วคราวก็ตาม ผู้ปฏิบัติตามมรรคมงคล๘ นี้ ต้องละเว้น

๕. สัมมาอาชีวะ ท่านกำหนดไว้ว่า เลิกจากการหาเลี้ยงชีพในทางที่ผิด ที่เป็นมิฉฉาชีพ อาชีพที่ทำให้เดือนร้อนผู้อื่น ตัวอย่างเช่น ฆ่าสัตว์ขาย ทำของปลอมปน เป็นต้น ถ้าบรรพชิตที่เว้นจากการตั้งตนเป็นอาจารย์ผู้วิเศษ ไข่ห่วย และกิจกรรมอื่นนอกกริตนอกรอยของบรรพชิตที่ไม่ควรทำ

๖. สัมมาวายามะ คือมีความเพียรพยายามในทางที่จะพ้นทุกข์ หรือตามหลักของสัมมปธาน๔

๗. สัมมาสติ การระลึกชอบ ตรงกับสติปัญฐาน ๔ นั้นเอง ที่ว่าระลึกในที่นี้ คือ การพิจารณาเนืองๆ ใน ๔ อย่างต่อไปนี้

๗.๑ พิจารณาเห็นกายในกาย

๗.๒ พิจารณาเห็นเวทนาในเวทนา

๗.๓ พิจารณาเห็นจิตในจิต

๗.๔ พิจารณาเห็นธรรมในธรรม

จะไม่อธิบายซ้ำ อีก เพราะได้อธิบายไว้หมดแล้วในหมวดสติปัญฐาน ๔

๘. สัมมาสมาธิ คือการตั้งใจแน่วแน่ในการเจริญสติปัญฐาน เพื่อบรรลุถึงมรรคและนิพพาน บางท่านเจริญตาม เมื่อได้มานแล้ว จึงยกเอวเองก็มานขึ้น ผู้อรุณมณของวิปัสสนา จะเห็นได้ว่ามรรคมงคล๘ นี้ มีพร้อมทั้ง สติ สมาธิ ปัญญา การปฏิบัติต้องอาศัยการเกี่ยวเนื่องกันอย่างพร้อม จึงจะสำเร็จกิจ จึงจะประหารกิเลสได้

ในมรรคมงคล๘ นี้ ท่านแสดงสัมมาทิฐิมรรค คือ ความเห็นที่ชอบที่ถูกต้อง อันได้แก่ปัญญาไว้ก่อน เพราะเป็นองค์ที่มีอุปการะคุณอย่างยิ่ง

การที่จะสำเร็จมรรคผล เห็นแจ้งในอริยสัจ๔ นั้น จะขาดปัญญาหรือแม้แต่กำลังของปัญญาอ่อนยิ่งหย่อนไปไม่ได้เลย

ท่านอธิบายไว้ว่า เมื่อมีปัญญาชอบแล้วก็ย่อมคิดชอบ เมื่อคิดชอบแล้วก็จะพูดชอบ เจรจาชอบ มันเป็นการชอบไปหมดดังนี้ เป็นต้น

เพราะฉะนั้นท่านสาธุชน โปรดได้ทราบดังที่กล่าวนี้ เมื่อพูดชอบก็ย่อมทำชอบ เมื่อเป็นผู้ทำการทำงานชอบก็ย่อมมีความเป็นอยู่เลี้ยงชีพชอบไปด้วย เมื่อมีอาชีพที่ชอบที่มั่นคง ก็ย่อมมีความเพียร ความพยายามที่จะดำรงชีพนั้น เมื่อมีความพากเพียรที่ชอบ ก็ย่อมมีการระลึกรู้ในทางที่ชอบ ที่ถูกต้อง เมื่อมีสติระลึกชอบแล้ว ก็ย่อมมีความตั้งใจแต่ในสิ่งที่ชอบที่ควรกระทำ

อันมรรคมงคล ๘ นี้ มีทั้งที่เป็น โลภิยะ และ โลกุตระ จะแตกต่างกันบ้างก็คือ ถ้าเป็นโลภิยะ จะไม่พร้อมกันทั้ง ๘ มรรค แต่ถ้าเป็นโลกุตระแล้ว ต้องพร้อมกันทั้ง ๘ เป็นมคคสมังคี ต้องประกอบพร้อมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เรียกว่าพร้อมทั้ง สติ สมาธิ ปัญญา คือ ไตรสิกข๗

มรรคที่เป็นโลกียะ มีอารมณ์อย่างอื่นได้ แต่มรรคที่เป็นโลกุตระ จะต้องมามีอารมณ์เป็นนิพพานอย่าง เดียวเท่านั้น โดยเฉพาะศีลในโลกียะนั้น เพียงเว้นสิ่งอันพึงเว้นที่ปรากฏเฉพาะหน้า แต่โลกุตระไม่ต้องงดเว้น เพราะวิริตเจตสิก หรือศีลที่เป็นโลกุตระนั้น เป็นองค์มรรคที่มีหน้าที่ประหารกิเลส ไม่ใช่มีหน้าที่เพียง ละเว้นการงานทุจริต

เพราะหน้าที่หรือกิจการของมรรค ประหารกิเลสได้ทุกสมุทเททคือเด็ดขาด แต่มรรคในโลกียะ เพียงข่มไว้ได้ชั่วคราว เวลาเจริญญาณ เรียกว่าวิชฌมณประหาร หรือเพียง ตักคประหาร

ขอให้เข้าว่าสติปัฏฐาน ๔ และอภิญ्ञจกมรรคในโพธิปักขิยธรรม สติปัฏฐาน ๔ อันเป็นธรรมหมวด แรกนั้น ทำหน้าที่เพื่อให้แจ้งพระนิพพาน แต่มรรคมองค์ ๘ อันเป็นหมวดสุดท้าย ก็เป็นไปเพื่อให้แจ้งพระ นิพพาน

ฉะนั้นการที่จะบรรลุมรรคผลนิพพาน ต้องดำเนินไปตามทางสายกลาง คือมัชฌิมาปฏิปทา อันมีสติ ปฏฐาน ๔ และมรรคมองค์ ๘ เป็นจุดเริ่มต้นและจุดที่จะทำให้สำเร็จ แต่ในขณะที่บรรลุแจ้งพระนิพพานนั้น โพธิปักขิยธรรมต้องประกอบ หมายถึง ทำหน้าที่พร้อมเพรียงกัน

ขอกล่าวัย่ เกี่ยวกับการปฏิบัติวิปัสสนาธุระนี้ เป็นสิ่งสำคัญข้อหนึ่งขั้ธรรม ๓ เพราะนอกจาก จะเรียนรู้ปริยัติสัทธิธรรมแล้ว ก็ต้องเจริญสัทธิธรรมข้อ ๒ อันได้แก่ปฏิบัติสัทธิธรรม

ถ้าปรารถนาจะให้หลุดพ้นจากวัฏฏทุกข์ ก็มีทางเดียว คือเจริญวิปัสสนา มีสติปัฏฐาน ๔ และมรรคที่ องค์ ๘ เป็นทางเดิน จึงจะสามารถถึงสัทธิธรรมข้อ ๓ คือ ปฏิเวธสัทธิธรรม อันนำมาซึ่งสันติสุขถาวร

พระพุทธองค์ทรงสรรเสริญการปฏิบัติเช่นนี้ว่า เป็นการบูชาอย่างเยี่ยมยอด แนวทางวิปัสสนานี้ ถือ เป็นการเอารูปธรรม นามธรรม เป็นกรรมฐาน เอารูปนามเป็นอารมณ์ เอารูปนามเป็นทางเดิน โดยมีสติเป็นผู้ เฝง ปัญญาเป็นผู้รู้ เพื่อให้แจ้งแทงตลอดในสภาวะธรรม ที่หลงยึดมั่นถือมั่นว่ามีสภาพความเป็นจริงอย่างไร และละโมหะที่ทำให้หลงงมงายออกเสียได้

พระพุทธเจ้าทรงตรัสเตือนผู้ปรารถนาจะบำเพ็ญวิปัสสนาธุระอย่างถูกต้องและได้ผลสมความ ปรารถนา สรุปได้ดังนี้

๑. ต้องมีผู้แนะนำสั่งสอน คือ มีกัลยาณมิตร
๒. มีที่ปฏิบัติที่สงบสงัดเป็นสัปปายะ
๓. ต้องมีธรรม คือ ความตั้งใจจริง ความไม่ประมาทและปัญญา
๔. ไม่มีปิลิโพธ คือ ไม่กังวล ห่วงใยใดๆ ทั้งสิ้น

ฉะนั้นผู้ที่จะปฏิบัติ ควรจะประกอบองค์คุณธรรมคือ มีความเลื่อมใส ศรัทธาจริง ไม่มีหนี้สินที่จะ ทำให้ห่วงกังวล ไม่มีโรคภัยแรง โรคติดต่อ ไม่มีโรคจิต โรคประสาท พร้อมทั้งจะทำ ความเพียรได้ และควร เป็นบุคคลที่มีระเบียบแบบแผน พร้อมทั้งจะปฏิบัติตามระเบียบกติกา ของสำนักวิปัสสนากรรมฐานทุก ประการ

ขอความสุขสว่ สติจึงมีแก่สาธุชนทุกท่านเทอญ

สอนพระภิกษุในพรรษา ๒๕๓๒

พระภาวนาวิสุทธิคุณ

๑๓ ต.ค. ๓๒

วันนี้เป็นวันพระ ค่ำ ไม่ใช่วันอุโบสถ ผมถือโอกาสขออนุญาตสงฆ์ จะเดินทางไปบรรยายที่
จังหวัดพิษณุโลก เริ่มบรรยายเวลา ๘.๓๐ น. ให้เขาปฏิบัติกรรมฐานเดินจงกรม ๑ ชั่วโมง นั่ง ๑ ชั่วโมง แล้ว
จะรีบกลับ ภาคบ่ายให้เขาทำเอง จะรีบกลับมาโบสถ์นี้ จึงขอเรียนให้ทราบ ถ้าผมมาช้ามากไป ก็ให้ทำวัตรไป
ก่อน ถ้าหากมาทันก็มาทำวัตรร่วมกัน

เมื่อวานนี้ผมไปบรรยายได้จุดปัจจัยร่วม ๒ หมื่นบาท แต่ผมถวายเขาหมด ผมไม่เอาเลยนะครับ ผม
ออกไป ท่านอย่าคิดว่า ผมได้เงินเข้าวัดนะ ผมไปให้เขา เมื่อวานนี้เอาเขาไป ๒๒ ห่อ ช่วยเขา

นี่แหละท่านทั้งหลาย จำผมไว้เป็นธรรมา คำหนดจดจำ **คนขี้เหนียว เหมือนน้ำไหลเข้าบ้านไม่มี
ทางออก น้ำจะเน่า มันจะไม่ไหลมาอีก มันเต็ม**

สมมติว่าบ้านเราเป็นบ่อ มีน้ำ มันไหลมาแล้วไม่มีทางออก ไม่ช้าน้ำก็เน่า มันเน่าแล้ว ไม่มีทางจะ
ไหลมาอีก แล้วจะไม่มีทางไหลออกไป คือคนขี้เหนียว รับรองไม่ช้าน้ำ

บางองค์บางรูป ท่านเก็บของไว้มาก น้ำมันกัก นม จุดปัจจัยของท่านมากมาย หนักเข้าก็เน่าแบบ
นั้นแหละ ผมมานึกในใจว่า คนที่เก็บอะไรต่ออะไรไว้ ขี้เหนียว ไม่อยากทำบุญ ไม่มีน้ำระบาย วันใดวันหนึ่ง
ต้องเหม็นจนได้ ขอเรียนถวายไว้

เมื่อวานเขาเห็นใจผม มาช่วยพูดตั้ง ๒ ชั่วโมงครึ่ง ยังแถมไม่รับปัจจัยอีก เลยญาติโยมเกิดศรัทธา
ทำบุญคนละ ๕๐๐ บาท คนละ ๑,๐๐๐ บาท มาสร้างศาลาได้ต่อบุญไปอีก ญาติโยมที่กรุงเทพฯ เกิดมีศรัทธา
ส่งมาถวาย ๒ หมื่นบาท เพื่อสร้างศาลา อยู่เฉยๆ ก็ได้เงินนะ ขอให้มีความตั้งใจ ขอให้มีความศรัทธา เงินไหลนอง
ทองไหลมา

ถ้าทุกรูปเอาใจใส่ในกรรมฐาน สรรวมสังวรระว่างอินทรีย์ ท่านจะได้กำไร สีกาเพศไป ท่านจะ
นึกเงินไหลนอง ทองไหลมานะครับ

ถ้าเป็นพระภิกษุ ปฏิบัติธรรมวินัย **สารรวมปาริสุทธิศีล ๔ ประการ** คือ

๑. **ปาฏิโมกขสังวรศีล**

๒. **อินทรีย์สังวรศีล**

๓. **อาชีวนปาริสุทธิศีล**

๔. **ปัจจัยสันนิสิตศีล**

เท่านี้เหลือเกิน

ถ้าไม่สรรรวม ก็ไม่ว่าอะไร ท่านจะทำอย่างนั้นก็ตามใจ แต่ท่านจะเป็นคนสกปรกกาย สกปรกวาจา
สกปรกทางใจ บ้านสกปรกอีกถ้าไปมีครอบครัวเข้า สัตว์วันรุมมาเกิด ว่านอนสอนยาก เถียงพ่อแม่คำไม่ตก
ปาก

ถ้าเรามีความสะอาด ตำรวมระวังอยู่ เมื่อเราเป็นฆราวาส นักปราชญ์มาเกิดมีปัญญาสูง มีลูกเป็นใหญ่ เป็นโต

ท่านก็เลือกเอา เสชาติอนเป็นพระ ไม่ตำรวมสังวรระวัง ไม่อยู่ในโอวาทอุปัชฌาย์ เป็นไปตามกรรม เองนะ

ผมเคยเล่าให้ฟังว่าตั้งแต่บวชมา ผมไม่เคยเอาจิ๋วรอก นอกเหนือจากสร้งน้ำ ผมห่มของผมเรียบร้อย เหยื่อหยดออกลูกคางก็คือง่มจนเคยชิน และตำรวมอยู่เสมอ พิจารณาปัจจะปัจจะบึงเวกขณะอยู่เสมอ

และครองสบงทรงจิ๋วรก็มีสติ พิจารณาปฏิสังขาโย อัมมยยาถาปัจจะยัง ตำรวมอยู่ทุกวัน รับรองท่าน มีใจเป็นกุศล จิตใจท่านก็เป็นบุญ ท่านเกิดความสุขในอนาคตนั่น

ถ้าเราพิจารณาปัจจะปัจจะบึงเวกขณะ ๔ ประการตลอดแล้ว รับรองท่านสวยงามน่ารัก จะทำอะไรนำ นิยม สักหลาเพศไปแล้ว ท่านจะรวมมหาศาล ท่านจะทำอะไรไม่คิดขัด ทำอะไรบริ่น จะไปทำ ท่านก็ได้เข้า มากมาย ไปทำสวนต้นไม้ก็องงาม ไปทำการค้าก็ได้กำไรงาม รับราชการจะมียศสูง มีตำแหน่งด้วย

ถ้าหากว่าขัดข้องทางเทคนิคแล้ว ท่านไม่ปฏิบัติตาม ถ้าเป็นราชการ ถึงประจำ อยู่ก็ไม่มีตำแหน่ง ไม่มีหน้าที่ เหมือนได้เป็นนายทหารประจำกองกรม ไม่มีหน้าที่กับเขา ไม่มีอำนาจ บางทีหาโต๊ะนั่งไม่ได้ด้วย นะ ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ก็แก่นั่นแหละ

ผมเคยเล่าให้พวกมาอบรมฟังเสมอ นายสมาน แสงมะลิ เป็นครูชั้นประถม ในที่สุดได้เป็น ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นคนมีบุญวาสนาเพราะอะไร?

ผมทำมานานแล้วตั้งแต่บวชใหม่ๆ ผมเชื่ออุปัชฌาย์คือหลวงปู่ดี วัดแจ้ง ถ้าอยู่เดี๋ยวนี้อายุตั้งร้อยกว่า ท่านมรณภาพแล้ว ที่ผมพาท่านไปนมัสการบังสุกุลนะครับ

เมื่อวันก่อนผมไปทักษิณาทานสดับปรกรณ์ สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม ชวนญาติโยมไป หมดไป ๒ หมื่นนะครับ ทำบุญเตรียมตัวมหาบังสุกุลถวาย ของแล้วสร้างตู้ ที่นั่นเรียกว่าตู้อนุสาวรีย์สมเด็จพระสังฆราช ที่สิ้นพระชนม์อายุพรรษาถึง ๕๐ สร้างพระรูป เอาไว้ นะครับ ผมก็ไปช่วยสร้าง

ตอนเสด็จที่วัดเรา ผมก็ยากดีมีเงินไม่เป็นไร บอกผู้ว่าราชการจังหวัด อุดสาหกรรมช่วยสร้างโรงพยาบาล ของท่านไป ๑ แสนเศษนะครับ เท่านั้นเราพอใจของเรา ทำบุญทุกวันแล้วก็ได้ช่วยผู้ เครื่องบริการ โรงพยาบาล ไปอีกหลายหมื่นบาท อุ่นเรือนก็ช่วยไปเยอะ

ท่านเคยเสด็จที่บ้าน อุ่นเรือน ท่านสงสารที่บ้านถูกไฟไหม้ ตอนที่ผมไปเมืองจีน ไปสวดมนต์ที่วัด ๒ ท้อง ฉลองวัดไท้ ๑,๒๐๐ ปี อยู่ทางนี้ถูกศิษย์ไฟไหม้บ้านหมด ท่านก็โปรดเมตตาเปลี่ยนชื่อร้านให้ ชื่อ ระวี อากาศ-พรรณ และพระองค์เสด็จเปิดด้วย

นี่แหละครับมันต่อเนื่องในความดีของคน ความดีของคนเหมือนเชื้อสาโท เป็นเหล่าได้ ความไม่ดี ของคนเหมือนเชื้อน้ำตาลเมา ไม่มีทางเป็นเหล่าแน่ ทำอย่างไรเป็นเหล่าไม่ได้ น้ำตาลเมา ขอฟ้าก็ด้วยนะ

ท่านจะทำดีแค่ไหน ท่านก็รู้แจ้งแก่ใจด้วยกันทุกรูป ว่าปฏิบัติหรือเปล่า ท่านจะตำรวมหรือเปล่า เป็น บาบหรือเปล่า ก็แล้วแต่นะ มันก็เป็นเงาตามตัวท่านไปเอง

ผมเคยสังเกตพระหลายรูปแล้วที่บวชเป็นพระนวกะบางองค์เขาเจริญเหลือเกิน มีความรุ่งเรือง ไปทำการค้าก็รวยเดี๋ยวนี้ คนหนึ่งที่บวชที่นี้ไปต่างประเทศ เขามีจดหมายมาให้ส่งหนังสือไปให้เขา กฎแห่งกรรมเล่ม ๓ เขามีหนังสือบอกหลวงพ่อกำลังทำงานด้วย รับจ้างฝรั่ง และค้าขายด้วย เลยพาญาติโยมไปอยู่กันเยอะเลย

อเมริกาที่ให้อยู่ตามสบาย เดี่ยวนี้รวยมาก มีบ้าน๓ หลัง เขาบวชเอาใจใส่ดี ต่อหน้าปฏิบัติอย่างไรลับหลังอย่างนั้น รับรองดีแน่ สึกหาลาเพศไป ค้าขายก็รวย

สมมติว่าเราเป็นสมมติสงฆ์ ได้ปฏิบัติไตรสิกขาสามครบ ตามที่ผมเป็นอุปัชฌาย์สอนให้ในวันบวช รับรองท่านเหลือเกินเหลือใช้ จะเหลือขยับแขนขา คู่เหยียดเป็นกรรมฐานตั้งสติไว้ รับรองท่านสวยงามทั้งนอกทั้งใน และสึกหาลาเพศไป ก็จะนำความรู้ รวยติดตัวไปด้วย ไปอยู่ที่ไหน ก็จะทำอะไรก็สำเร็จ

ขอบุคคลชอบใจ ท่านผู้ใส่ใจในไตรสิกขา ท่านที่สนใจบวชไม่เสียทีบวช มีมากมายหลายรูปที่ประจักษ์นี้ ไม่เสียทีแน่ บวชทั้งที่เอาดีได้ สึกหาลาเพศ” ทั้งที่มีสติติดตัวไปได้ ไปครอบครองสมบัติ เป็นมหาเศรษฐีแน่

ท่านทั้งหลายต้องการรวยหรือไม่ ต้องการมีเงินไหม เรายังอยู่ทางโลก เรายังไม่ได้เป็นพระอรหันต์ ก็ต้องการรวย ต้องการสวย ต้องการดี มีใครไหมที่ต้องการจะอับเฉาอับจน

ข้อสำคัญอยู่ที่การสร้างเหตุให้ถูกต้อง ถ้าเราสร้างเหตุไม่รวย สร้างให้เราจน จนดิ จนใจ จนสำรวม หน้าที่คอยระวัง มันก็จนไปหมด

ถ้าเหตุดีเสียอย่างด้วยกรรมฐาน จิตดีเสียอย่างคิดอะไรสำเร็จหมด ถ้าจิตไม่ดีนะครับ คิดอะไรไม่สำเร็จหรอก ทำอะไรก็ขัดข้อง มีแต่อุปสรรค เตือดร้อน สึกหาลาเพศไปท่านจะรู้เองนะ จะทำอะไรไม่เหมือนชาวบ้านเขา ไอ้เพื่อนเราเขาทำอะไรได้เอาๆ เราทำไม่ได้เลย

บางทีนึกคิดกันแท้ๆ เขาทำได้ดีข้าว เราทำไม่ได้เพี้ยลงหมด มันขัดข้องไปหมด ร้านค้าเขาข้างร้านเราขายดิบขายดี เหตุใดเราก็อายเหมือนเขา ขายไม่ดีเลย มันขายไม่ได้เสียด้วย ร้านนั้นของก็สู้ร้านเราไม่ได้สักหยิบขายเอาๆ แต่เหตุใดหนอ ร้านเราขายไม่ได้ ก็เพราะเหตุอย่างนี้เอง

เพราะฉะนั้นคนเราจะดีเหมือนกันหมดก็ไม่ได้ แล้วแต่บุญแต่บาป บุญก็มีความสุข ทำอะไรสำเร็จ บาปละก็มีแต่ความทุกข์ มีแต่ความเดือดร้อนนานาประการ นี้อยู่ตรงนี้นะครับ

ผมเคยพูดให้เขาฟัง สวรรค์ก็เปิด บ้านเศรษฐีก็เปิด ไม่มีใครไปเกิดเลยหรือ แต่คุกปิด ทำไม่ไปติดตารางกันเยอะ เขาปิดไว้แท้ๆ ไปเข้ากันได้ไง แต่ที่ปิดไม่ค่อยอยากไป

แต่ความดีจะสร้างก็ไม่ใช่ง่ายและไม่ใช่อยาก ไม่ยากเกินไป และไม่ง่ายเกินไป แต่ทำซ้ำ มันก็ต้องเหนื่อยเหมือนกัน ทำดีก็ต้องเหนื่อย ทั้งสองอย่าง เราก็เลือกเอาที่เหมือนกัน ไหนๆ เหนื่อยทั้งทีแล้ว เสียเวลาแล้ว เอาข้างดี ดีกว่าข้างชั่ว ถึงเหนื่อยแสนเหนื่อยก็ให้มัน ได้ดี สำคัญเหนื่อยได้ ชั่วนี้มันแย่ ถ้าบพเหลือเกิน นะครับ

ผมนึกทบทวนเท่าที่ผมเป็นอุปัชฌาย์บวชให้มา ผมพยายามสอนเหมือนกันทุกรูปนะ ให้สำรวมอย่างไร ให้ปฏิบัติอย่างไร ถวายหมดแล้ว คิฉันได้หรือไม่

นี่ผมพูดนี้ก็สงสาร ไม่อยากให้ท่านบาป อยากให้เป็นผู้มีบุญวาสนา สัก” ๗”เวลาเศษไปไหน ท่านจะ
ได้เป็นเศรษฐี มั่งมีศรีสุข มีหน้ามีตา

ผมทำได้ที่ผมสอนนี่ ผมทำได้นะ ผมทำงาน ไม่เสร็จ ผมไม่ฉันท้าวนะ นี่สองวันมาแล้ว ผมไม่ได้ฉันท
เลขตามเด็กๆ คุณผมนั่งเขียนหนังสือตลอดเลย เสร็จแล้วมารับแขกอีก

นายทหารยศนายพล เอารถมาเจิม เราเคยส่งเสริมเขาเป็นนายพลมา เขาก็นี้มาถึงมาเยี่ยมเยียน และ
บอกว่าเงินไม่ได้เอามา แต่ช่วยสร้างศาลาหนึ่งหมื่นบาท จะส่งมาภายหลัง เห็นไหมนี่ มันก็ได้ทุกวันนะครับ

คนที่มีปัญญาจิตมันงอก คนไม่ดี ไม่มีปัญญาจิตมันขาดคนนะ ทำไม่ดีจิตใจขาด หมกอาลัยตายอยากเลยก็
กลายเป็นเศษมนุษย์ บुरุษ โคมลอย อันนี้ไม่ใช่ว่าผมจะพูดในวันนี้ นะครับ พูดมานานแล้ว

พูดถึงเรื่องพระเครื่องรางของขลัง บางกรูเก่าจริงนะครับ ไม่มีคนนิยม ไปถามกรูใหม่ที่คนนิยมซิ เรา
ก็เลือกเอาซิ เลือกกรูเองเอง พระที่ไม่เอาเหนือเอาได้ ท่านไปตามอย่างได้หรือ ถ้าท่านทำอย่างนั้น ท่านจะ
ไม่ได้ดี จะไม่มีปัญญา

คนที่มีความปัญญา เขาจะสำรวจ สวรรค์วัง เขาวิตมันเกิดนะครับ “หนามแหลมใครเลี่ยม มะนาว
กลมใครกลิ้ง” คนที่มีโหวงเฮ้ง มันไม่เสียหอกครับ คนที่มีโสฬส มีเลข๑๖ อยู่ในตัวบุคคลใด คนนี้ ๓๓๓
ทุกคน จะเป็นฆราวาสก็ตีหมด ถ้าพูดถึงหมอดูมีเลขโสฬส มีเส้นผ่านศูนย์กลางนั้น รับรองดีทุกคน ถ้าเส้นนั้นมัน
ไม่เอาไหนก็เอาดีไม่ได้ เส้นมันคด

ผมเคยพูดเคยสอนอยู่เสมอว่า เส้นชีวิตมันคดทุกคน แต่ต้องทำให้มันตรง จิตมันขึ้นๆ ลงๆ ด้วย
พรหมลิขิตมันขีดขึ้น เดี่ยวขึ้นเดี่ยวลง เดี่ยวดี เดี่ยวชั่ว นั่นแหละคือพรหมลิขิตของเรามันคด กำหนดได้
ใช้สติปัญญาสติซึครับ เจริญสติอยู่ กำหนดซึครับ

ถ้ากำหนดได้เส้นตรงนะครับ จะไม่ขึ้นๆ ลงๆ นั่น หรือพรหมลิขิต จงทำดีให้แก้ดวง อย่าไปนั่งคอย
ดวงให้มันดี

คนเราต้องมีดีหลายด้าน มีสิ่งแวดล้อมหลายอย่าง มีความรู้รอบตัวหลายอย่าง ไม่ใช่รู้อย่างเดียวที่เขา
รู้กันนะ ต้องรู้ให้รอบตัว เขาเล่นห่วยกัน เราก็รู้ละ ความรู้รอบตัวนะสำคัญความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอดรู้
อะไรละจะเท่ารู้วิชา

ดังคำกลอนสุนทรภู่ “อันข้าไทได้ฟังเขาจึงรัก แม้อยศักดิ์สิ้นอำนาจวาสนา เขาหน้าหนีมิได้อยู่
ชีวา แต่วิชาช่วยกายจนวายปราณ”

มีวิชาติดมากับตัวดีนะครับ ปัญญาติดมากับตัว ความรู้อยู่ในตำรา ใครอยากได้วิชาศึกษาเองเอง
ได้ผล

สำคัญวิชาอะไรกันหนอ แต่สู้วิชาเอาตัวรอดเป็นยอดดี รู้หลบเป็นปีก รู้หลีกเป็นหาง ขอฟ้ากไว้ด้วย
นะ จะได้รอดพ้นอันตรายนะอย่าไป โง่อย่าไปโผล่ให้เขาเห็น

หยิ่งโยโสแมงป่องก็ไม่ดี ผู้ใหญ่ให้ของไม่เอาของจริงจริงๆ ไม่เอาเหนือเอาได้เลยพวกของของ
ผมโดนด่ามาอย่างนี้ ผมมาเล่าถวาย

หลวงพ่อดีเมศย์ดำผม ให้คาถาเลี้ยงช้างไม่เอา คาถาต่อช้างป่า คาถาช้างตกน้ำมัน ไม่เอาครับ ตอนนั้นผมเตรียมจะสึกแล้ว ผมเอาคาถาผู้หญิงบทเดียว หลวงพ่อดีเมศย์ดำผมพูดทันที “**เจ้านี้หยิ่งโยโส แมงป้องจงหอนนี้ ผู้ใหญ่ให้รู้ถือว่าเหตุการณ์จะต้องเอาไปใช้ ยังจงหอนอีกหรือ**” นี่ผมเคยโดนดำมากี่เล่าถวาย

ปู่ผมสอนว่า “**สมองหมา ปัญญาควาย**” ผมโดนดำมาอย่างนี้ นี่เล่าถวายท่าน สิ่งละอันพันละอัน ท่านจะจำไปได้ข้อเดียว ผมก็พอใจ ยังได้แบบอย่างของวัดไปใช้บ้าง ท่านคงได้แน่นอนครับ

เอาละท่านจะรักผมต่อภายหลังเมื่อท่านมีทุกข์น้ำตาไหล จึงจะคิดถึงหลวงพ่อดีเมศย์ดำผม ท่านไปสบายอาจจะลืมเลย ไม่กลับมาได้ ผมไม่ว่าหรอก แต่ไปมีทุกข์แล้วก็กลับมาเถอะครับ ถ้าไม่สามารถแก้ปัญหาได้ กลับมา ผมจะช่วย

“เดี๋ยว” ไม่มีนะ ไปสอนลูกหลานท่านในอนาคต อย่าเดี๋ยว รับรองท่านเป็นเศรษฐี จะค้าขายก็มั่งมีศรีสุขนะครับ นี่แหละท่านผู้มีปัญญาทุกท่าน โปรดโยนิโสมนสิการ พิจารณาด้วยปัญญาของท่านเอง

ผมมีความปรารถนาดี อยากให้ดีทุกองค์ สึกหาลาเพ”ศ”ไป อยากให้ลูกศิษย์มีบ้านใหญ่ บ้านโต อย่างกับรั้วอย่างกับวังอย่างกับวัดที่ ทั่วกันทุกท่านเทอญ

วันชำระหนี้สงฆ์

พระภิกษุวิสุทฐิคุณ

๓๑ ธ.ค. ๓๒

วันนี้เราโชคดี ได้มีโอกาสทำบุญคืนปีเก่าต้อนรับปีใหม่ เพื่อให้หมดเสนียดจัญไร เพื่อไม่มีเวรกรรม มีแต่บุญวาสนาส่งเสริมชีวิตตลอดไป

ท่านสาธุชนทั้งหลาย โปรดไปตัวเปล่า มาตัวเปล่า อย่าให้เป็นหนี้ใครติดตัวไป ขอให้ปลอดภัย ตลอดปี ๒๕๓๓ จะได้มีความสุขความเจริญยิ่งขึ้นไป

ขอท่านผู้ใจบุญ โปรดหลุดพ้นเสียจากหนี้สินในตัวเอง คือ กิเลสสินทรา ราคะกิ โทสะกิ โมหะกิ โปรดทิ้งทอดมันเสียด้วย อโหสิกรรม อย่าได้เก็บไว้ในจิตใจให้เศร้าหมองต่อไป ประสบพบแต่โชคดี มีปัญญา ตลอดปีใหม่ตลอดกาลปาวสาน

วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๓๒ ใกล้จะสิ้นปีอีกไม่กี่ชั่วโมง จะถึงพุทธศักราช ๒๕๓๓ เราจะได้ ประกอบมงคลพิธีอันยิ่งใหญ่คือ การใช้หนี้สงฆ์

ได้อารธนาพระสงฆ์เจริญพระพุทธมนต์บทใหญ่ ที่พระพุทธเจ้าทรงแสดง มีคนฟังอยู่ ๕ คน คือ ปัญจวัคคีย์ เรียกสั้น ๆ ว่า “ธรรมจักร” ได้ขยายผลพิเศษกว้างขวางตั้งแต่โลกมนุษย์จนถึงพรหมโลก เพราะอาศัยพระมหากรุณาธิคุณอันล้นพ้นของพระบรมศาสดา เราได้อาศัยแสงสว่างจากพระธรรมส่องทางชีวิต จึงเป็นหนี้พระพุทธเจ้ามากมายหลาย เป็นหนี้ พระพุทธเจ้ายังไม่พอ ยังเป็นหนี้ พระเดชพระคุณองค์ มหาบพิตรพระราชสมภารเจ้า ที่เราได้เข้ามาอยู่ได้ร่วมโพธิ์ทองของพระองค์ด้วยความสุข ความเจริญอย่างหาประมาณมิได้

นอกเหนือจากนั้น เรายังเป็นหนี้ บุญคุณผู้หลักผู้ใหญ่ ที่ปลูกปฐักรูปร่างเราให้เติบโตใหญ่ มีหลักฐาน มียศฐาบรรดาศักดิ์ เราจึงเป็นหนี้ บุญคุณของท่านเหล่านั้น นอกไม่ใช้น้อย เราก็ต้องตอบแทนท่านด้วยการสนอง พระเดชพระคุณให้เป็นทวีคูณ

หนี้บุญคุณอันยิ่งใหญ่เหลือจะนับจะประมาณนั้น ก็หนี้พระคุณของบิดา — มารดา

ท่านพึงเพียรเทียบเทียบ สอนมาสองพันกว่าปีแล้ว ว่าจะเอาท้องฟ้าหรือแผ่นดินมาเป็นกระดาษ เอาเขาพระสุเมรุมาสมาเป็นปากกา จะเอาน้ำมหาสมุทรเป็นน้ำหมึกวาด ก็ไม่สามารถจารึกพระคุณของบิดา มารดาไว้ได้ เพราะน้ำ มหาสมุทรจะเหือดแห้งหมด ก่อนที่จะจารึกพระคุณบิดามารดาได้จบสิ้น

คนอื่นที่เป็นเพื่อนที่รักจนยอดหัวใจก็ยังมิโทษต่อตัวเรา รักเราไม่จริงเหมือนบิดามารดา เขาฟังเรา ได้ เขาจึงมารักเรา ของฝากกลอนสุนทรภู่ไว้ในที่นี้

อันข้าไทได้ฟังเขาจึงรัก

แม้ถอยศักดิ์สิ้นอำนาจวาสนา

เขาหน่ายหนีไม่ได้อยู่คู่ชีวา

แต่วิชาช่วยกายจนวายปราณ

หนีบุญคุณพ่อแม่เมื่อครั้งอดีตชาติ เมื่อชาติก่อนก็ยังใช้ไม่หมด มามีพ่อแม่ในชาตินี้ก็ยังใช้ไม่หมด ตายจากชาตินี้ไป มีพ่อแม่ใหม่พ่อแม่ใหม่ชาตินี้ในอนาคตก็ยังใช้ไม่หมดสิ้นอีก

นี่แหละท่านทั้งหลายเอ๋ย เป็นหนีบุญคุณพ่อแม่มากหลาย ยังจะไปทวงนาทวงไร่ ทวงดีกรรมมาเป็นของเราอีกหรือ ตัวเองก็พึ่งตัวเองไม่ได้ ช่วยตัวเองไม่ได้ สอนตัวเองไม่ได้แล้ว เป็นคนอับริยัญไรในโลกมนุษย์ ไปทวงหนีพ่อแม่พ่อแม่ให้แล้ว เรียนสำเร็จแล้ว ยังช่วยตัวเองไม่ได้ มีหนี้ติดค้าง รับรองทำมาหากินไม่ขึ้น

นอกเหนือจากนั้นยังเป็นหนี้ตัวเอง ตัวเองเกิดมาแสนจะลำบากกาย ลำบากใจ กว่าจะเจริญวัยชันษา มีอายุเหยียบย่างมาถึง ๔๐ – ๕๐ ปีก็ยาก ไม่นึกถึงบุญคุณตัวเอง เลยตัวเองก็ไม่สงสารตัวเอง ไม่รักตัวเอง ทำชั่วซ้ำสามานย์ กินเหล้าเมาสุรา นี่คนประเภทไม่รักตัวเอง

คนไม่ทำกิจวัตร ไม่ปฏิบัติหน้าที่ ไม่รับผิดชอบ แปลว่าคนนั้นเกลียดตัวเอง กินเหล้าเมาสุรา เล่นการพนัน เที่ยวเสสรวลฮวลาฮวลา กินได้รุ่ง พ่อแม่ก็เสียใจ ยังไปว่าพ่อแม่ ไปทวงหนี เอาทรัพย์สินสมบัติพ่อแม่มาฉกฉกแจกแจก นี่คือลูกสะสมหนี ไม่ยอมใช้หนี้ละ

วิธีใช้หนีพ่อแม่ไม่ยากเลย ลูกหลานเอ๋ย จงสร้างคุณดีให้กับตัวเอง และก็เป็นการใช้หนี้ตัวเองนี่ เป็นเรื่องสำคัญ ตัวเรา พ่อให้หัวใจ แม่ให้หน้า เลือดเนื้อ เหลืองแล้วอยู่ในตัวเรา จะไปแสวงหาพ่อที่ไหนไป แสวงหาแม่ที่ไหนอีกเล่า

คนใช้หนี้ตัวเอง คือ สร้างคุณดี ละความชั่ว เว้นอบายมุข การหาความสุขในอบายมุขเป็นการสร้างหนี้ตัวเอง *ทุกดี ปาฏิกังขา* ตายไปนรก มีหนี้ติดไปด้วย หนีบุญคุณไม่มีหมด ต้องติดตามไปทวงหนี ท่านทั้งหลายในอนาคต ถึงไปตกรนรกอยู่ในคุกตะราง หนี้สินก็ติดตามไปทวงอีก เว้นแต่ผู้ที่เป็นบัณฑิต เขาจะไม่ทวง เพราะคนไปติดตะราง คนอยู่ในกองทุกข์ไปทวงไม่ได้ เพราะไม่มีจะให้ อย่าไปทวงเขาเลยนะ เป็นทุกข์เปล่าๆ

ถ้าใช้หนี้ตัวเองได้ ก็สร้างคุณดีเพิ่มขึ้น ความชั่วก็ออกไป หนี้สินผูกพันอย่าให้อยู่ในจิตใจ *ทุกดี ปาฏิกังขา* หนีหมดไปสวรรค์ หนียังมีอยู่ก็ต้องไปนรก

คนที่รักตัวเอง ต้องใช้หนี้ตัวเอง พระพุทธเจ้าสอนว่า *อิตตาทิ อัตตโนนาโถ* ตนเท่านั้นเป็นที่พึ่งของตน

งเด็กเขายังถึง ๔ บ่อ เอาไปใช้หนี้เก่า เอาไปฝากไว้ เอาไปฝังไว้ เอาไปทิ้งเหว อย่างนี้นะ

๑. ใช้หนี้เก่า คือ ตอบแทนพ่อแม่ของเรา

๒. ฝังไว้ หมายความว่า เอาไปให้พวกยกจน อาจจะไม่ต้องตอบแทนก็ช่าง

๓. ฝากไว้ เอาไปช่วยเขาเลี้ยงดูอุปการะลูกเด็กเล็กแดงของเรา โตขึ้นเขาก็จะใช้หนี้เลี้ยงดูเราต่อไปในอนาคต

๔. ทิ้งเหว ก็กินทุกวัน กินเข้าไปไม่รู้จักเต็ม คือเอาไปทิ้งเหว กินเข้าไปแล้วยังไม่ได้ทำงาน ยังไม่มีกิจกรรมให้ดี ก็เป็นหนี้ตัวเองต่อไป

โลกมนุษย์นี้ มีมนุษย์ใจสูง ชี้อายุ ไม่มีเพื่อน ไม่มีเงิน เพราะไม่มีงานทำ งานคือเงิน เงินคืองาน
บันดาลสุข จึงทำงานให้สนุก มีความสุขในการทำงาน เงินไหลนอง ทองไหลมา

คนเกิดมาดี มีปัญญา คนนี้ อยู่รอดปลอดภัย คนไหนปฏิบัติธรรมไปรอดแน่ คนไหนไม่มีคุณธรรม
ไม่ปลอดภัย ถึงมีความรู้สูงอย่างไร ก็เอาตัวไม่รอด

ถ้าเราใช้หนี้ตัวเองด้วยการทำงานให้แก่ตัวเอง ทำงานในการเรียนหนังสือ ทำงานในการสร้าง
หลักฐานขึ้นมา อย่างนี้ใช้หนี้ตัวเอง เกิดมาอย่าให้เสียชาติเกิด ถึงจะอยู่ในโลกมนุษย์ก็ตาม พยายามสร้าง
ความดีเป็นการใช้หนี้ตัวเอง มีความหมายอย่างนี้

เมื่อสมัยอาตมาเป็นเด็กอยู่ที่วัดศรัทธาภิรมย์ เขาเรียกวัดใหม่ศรัทธาราชภูริ์วลาไปวัด ยายก็ให้นำ
ก้อนดินใส่กระบุงหอบไปทุกวัน พระถามยายว่าเอาไปทำไม ยายบอกว่าเอาไปใช้หนี้สงฆ์นะ หลาน

หนี้สงฆ์เป็นอย่างไร ยายอธิบายให้หลานฟัง ยายบอกว่า เออ หลานเอ๋ย เราไปเหยียบดินวัดคิดเท่า
กลับมา เป็นหนี้สงฆ์ เราจึงต้องเอาก้อนดินไปใช้หนี้วัด

เดี๋ยวนี้ไม่ต้องแล้ว เอาควายไปเลี้ยงในวัดตัดคันไม้ได้เลย พอพระท่านพูดขึ้นก็ทะเลาะกับพระ คน
ประเภทนี้ เป็นลูกศิษย์เถรเทศ ลงนรกโลกันต์ ถูกลมเกยพัด ถูกไฟไหม้ ถูกโจรกรรม ถูกกฏแห่งกรรม
ลงโทษตายเรียบ ขอฝากท่านไว้ จงสร้างความดีใช้หนี้ตัวเอง จึงมีประโยชน์ต่อชีวิต

คนเราเป็นหนี้กันทั้งนั้น แหะ หนี้อะไรหนอที่ใช้หนี้หมด หนี้บุญคุณนะ ท่านทั้งหลายผู้เป็น
บัณฑิตโปรดคิด บุญคุณไม่มีหมด ไปขอยืมเงินเขามา หนึ่งพันบาท ใช้วันละร้อยเดียวก็หมด หมดแล้วก็เลิก
กัน

แต่หนี้บุญคุณ โบราณเขาบอกว่า “ชื่อกินไม่หมด คดกินไม่นาน” ขอฝากท่านทั้งหลายไว้ด้วย ถ้า
ชื่อกินไม่หมด หลั่งไหลมาเรื่อย หนี้บุญคุณไม่มีหมดหรือ ไปช่วยเขาทำนา ช่วยบ้านโน้นบ้านนี้ เขาจะไม่
ลืมพระคุณเลย

นอกเหนือจากไปช่วยบ้านอันธพาล มันจะลืมบุญคุณคนได้ ถ้าไปช่วยบ้านบัณฑิตผู้มีปัญญาแล้ว เขา
จะไม่ลืมพระคุณเลย

เพราะฉะนั้นคนเราจึงไม่ลืมพระคุณบิดามารดา พระคุณอุปัชฌาย์อาจารย์ จะไม่ลืมพระคุณสถานที่
ไม่ลืมพระคุณแหล่งให้เกิดวิชา จะไม่ลืมแหล่งให้เกิดความดี หมั่นไปมาหาสู่กัน จะไม่ลืมพระคุณของตัวเอง
ว่าตัวเราเกิดมายาก ต้องสร้างความดีใช้หนี้ตัวเอง การที่จะใช้หนี้ตัวเองก็สร้างความดีให้มากขึ้น ทำงานให้
มากขึ้น ทำความดีให้ปรากฏชัด อย่างนี้ชื่ เรียกว่าใช้หนี้ตัวเอง

เดี๋ยวนี้เราไม่สงสารตัวเองแล้ว กินเหล้าเข้าไป ทรัพย์สมบัติพ่อแม่ให้มาก็ขาย แจกจ่ายไปหมด ไม่มี
เหลือเลย ตัวเองก็จะขายตัวกิน ขายตัวเองเขาก็ไม่เอาอีก เพราะชื่ก็เกียดเช่นนี้ ขอฝากท่านสาธุชนเป็นข้อคิด
วันใช้หนี้สงฆ์

ใช้หนี้ก็ต้องสร้างความดี เป็นการใช้หนี้ พระคุณศรัทธาจารย์ ใช้หนี้พ่อแม่ ใช้หนี้ตัวเอง ต้องสร้าง
ความดีให้มันยิ่งใหญ่ เหมือนสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถมีพระราชดำรัสไว้ในวันแม่เมื่อ ๑๐ ปีที่
ผ่านมา อาตมาจำได้

“พ่อแม่ทั้งหลายเอ๋ย จงสร้างบ้านเมืองให้ยิ่งสุข ลูกเอ๋ย จงสร้างชาติให้ยิ่งใหญ่ ชั่วตัวเองนะ ลูกนะ หาวิชาความรู้พึ่งตัวเองต่อไป”

ลูกเอ๋ย จงสร้างชาติให้ยิ่งใหญ่ คือ สร้างตัวเองให้ใหญ่ ให้ปกครองตัวเองได้นะลูกนะ นี่เป็นการใช้ หนี้ตัวเอง พ่อแม่ก็สร้างบ้านเมืองให้ยิ่งสุข ไว้ให้ลูกอยู่ ผูกอยู่ให้นอน ให้วิชาความรู้ทุกประการ

องค์สมเด็จพระชินสีห์บรมศาสดาสัมพุทธเจ้า เมื่อกาลครั้ง ๒,๐๐๐ กว่าปี พระองค์ทรงเสด็จ บรรพชา ไม่ได้เอาสมบัติของพระราชบิดาไปเลย ไปแต่ตัวเปล่าๆ ไม่มีอะไรเลย ร้อนถึงพระจักรินทร์เทวราช เอาผ้ากาสา-พัสดรมาลถวาย ที่แม่น้ำอโนมาที่ สร้างความดีด้วยการบรรพชา

พระองค์เป็น โอรสจักรพรรดิ มีเงินหลายโกฏิ สตางค์เดียวไม่เคยขอพ่อแม่เลย มาตัวเปล่า ไปตัวเปล่า ไปสร้างความดีในโลกมนุษย์ มีชื่อเสียง โด่งดังมาจนบัดนี้

พระพุทธเจ้าของเรา รวยทรัพย์ รวยชื่อเสียง รวยความเป็นบรมครูสอนประชาชน ให้ทรัพย์ มี คุณสมบัติ มีชื่อเสียง มีความรักต่อกัน ทำให้วัดวาอารามรุ่งเรือง ๒,๐๐๐ กว่าปีแล้ว สง่างามเพราะความรวย ของพระพุทธเจ้า แต่พระสงฆ์บางพวกไม่รวย ไม่มีน้ำใจ เพราะเหตุใดใช้หนี้ญาติโยม

พระบรมศาสดา ตรัสแก่พระอานนท์ศรีอนุชาว่า

“ดูอรานนท์ บัดนี้ อานนท์เอ๋ย เราเป็นนักบวช เป็นหนี้ชาวแคว้นแคว้น เป็นหนี้ญาติโยมมากมาย ดูอรานนท์ศรีอนุชา จงใช้หนี้ โยมเขา จงใช้หนี้ชาวแคว้นแคว้นเขา ใช้ค่าข้าวสุกเขา ใช้ค่าปัจจัย ๔ เขาเนะ อานนท์”

“ดูกรภิกขเวสงฆ์ผู้ทรงศีลสังวรในพระธรรมวินัย อย่าทำตัวร้ายแรงต่อสังคม ขอพระสงฆ์จงทำตัว ให้เป็นประโยชน์สุขต่อสังคม กิจกรรมของพระสงฆ์จงเป็นเอกภาพรวมสามัคคีกัน ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป”

พระองค์จึงสอนให้พิจารณาปัจจัย ๔ สอนพระภิกษุให้ใช้หนี้ ญาติโยม ด้วยการพิจารณาปัจจัย ๕ มี จีวร บาตร บิณฑบาต เสนาสนะ ทิลาณเภสัช อย่างนี้ดูคยา บริโภคของโยมโดยไม่พิจารณา

จีวร ผ้าผ่อนท่อนสไบ ญาติโยมน้อมมถวาย พระสงฆ์ต้องเคร่งครัดในศีลาจารวัตร และพิจารณา ปัจจัยทุกครั้งที่ใช้ชุ่มห่ม

บิณฑบาต โยมมาใส่บาตร ให้พระสงฆ์ฉัน พระแต่ละรูปก็เป็นหนี้ โยม แต่ละเม็ดข้าวสุกแล้วทำไม ไม่ใช้หนี้ โยม พระพุทธเจ้าสอนให้ใช้หนี้ โยมเช่นเดียวกัน

เสนาสนะ กุฎีที่อยู่ ที่กินสะอาด มาบวชแล้วไม่ใช้หนี้ โยม ไม่ช่วยกันกวาด ไม่ช่วยกันทำ คณิไม่ รักษาของเขา เป็นหนี้สงฆ์ สงฆ์ก็เป็นหนี้ประชาชน ไม่ได้รักษาของประชาชนไว้ เป็นสมบัติของสงฆ์ ให้ คงทนแต่ประการใด เลยกี่เป็นหนี้ สงฆ์เหมือนกัน ไม่ใช่โยมเป็นหนี้ อย่างเดียวพระสงฆ์เป็นหนี้ด้วย เป็น หนี้ใคร เป็นหนี้โยม

โยมถวาย สังฆทาน ภิกษุสังฆัสสะ โอโณชยามะถวายเป็นของสงฆ์ พระสงฆ์จะใช้ส่วนตัวไม่ได้ ต้องเอาไปใช้หนี้ สงฆ์ เอาไปให้สงฆ์ใช้เฉลี่ยกันไปด้วย ๔ ประการ

ส่วนที่ ๑ ถวายพระพุทธเจ้าส่วนหนึ่ง

ส่วนที่ ๒ ถวายสงฆ์ที่ไม่มี — ขาดแคลน

ส่วนที่ ๓ ถวายผู้ทรงศีลทรงธรรม

ส่วนที่ ๔ ถวายแก่แปดชน ผู้ล่วงลับไปแล้วเป็นทักษิณานุประทาน

เป็นหนี้ โยมด้วยนะ รับรองกินกับนอน ตายแล้วไปเป็นเปรต พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ ตายไปแล้วจะไปกินก่อนกรวดก่อนทองแดงในเมืองนรกแน่นอนที่สุด

เดี๋ยวนี้ พระที่วัดนี้ตายไปหลายองค์ กำลังกินก่อนกรวดก่อนทองแดงอยู่ในเมืองนรก ไม่เคยใช้หนี้ โยมเลย ใช้หนี้ โยมต้องสร้างความคิด อย่างนี้เป็นการใช้หนี้ญาติโยม

พระพุทธเจ้าตรัสว่า “อานนท์สิริอนุชา บัดนี้เราเป็นหนี้ชาวแคว้นแคว้น เป็นหนี้ ข้าวสุก ข้าวสาร เป็นหนี้ ปัจจัย ๔ จีวร บิณฑบาต เสนาสนะ คิลานเภสัช จะต้องใช้หนี้ โยมเขา”

ใช้หนี้อย่างไรล่ะ ใช้หนี้ โดยการสร้างประโยชน์ให้แก่โยมเขา พัฒนาจิตให้โยมด้วย พัฒนาการศึกษาก็โยมด้วย พัฒนาสังคม พัฒนาเศรษฐกิจ ให้โยมมีอาชีพการงานด้วย พัฒนาสังคมให้โยมเขาอยู่อย่างมีความสุข ด้วยเมตตา ปรานี อารี เอื้อเฟื้อ ขาดเหลือคอยดูกัน อย่างนี้เป็นหน้าที่ของพระสงฆ์

ฉะนั้น ท่านสาธุชน โปรดทราบ นี้ผ้ากราบ เวลาโยมเอาขมมาถวาย พระท่านจะรับประเคน ถ้าเป็นจีวร พระท่านบอกว่า *ถาปัจจะยัง จีวะรัง ปะภูเสวามิ* นี้ใช้หนี้ โยมแล้ว จะต้องว่านะ

ถ้าโยมเอาของมาถวายเป็นบิณฑบาต ก็ว่า *ถาปัจจะยัง บิณฑะปาโต* นี่ย่อยๆ ให้ฟัง ใช้หนี้ โยม ให้พร โยมนะ

ถ้าโยมเอาเสนาสนะมาถวาย ท่านจะกล่าวว่า *ถาปัจจะยัง เสนาสนัง ปะภูเสวามิ* ท่านจะใช้หนี้ โยมเอาคิลานเภสัช น้ำ คี้ง น้ำ อ้อย น้ำ ตาล เนยใส เนยแข็ง เป็นต้น เป็นเภสัช ก็ต้องว่า คิลานเภสัช นี้ก็ ใช้หนี้ โยม ให้พร โยมด้วย โยมทำน้ำ ปานะมาถวายอยู่ในเขตของคิลานเภสัช ก็ต้องให้

พรมนั่งอยู่นี้เป็นเสนาสนะ เวลานั้นลง พระทุกรูปขอว่า *ปฏิสังขา โย นิโส เสนาสนัง ปะภูเสวามิ* คนที่สร้างพรม เสนาสนะ จะได้บุญ นี้ใช้หนี้ ทุกเวลา

พระบางองค์ไม่ใช้หนี้ ก็กินก่อนกรวดก่อนทราย ไปตกรนรก บางองค์ตายเป็นพระภูมิก็มี เพราะเก็บสมบัติไว้มากมาย ตายไปเป็นพระภูมิเฝ้าเงิน เฝ้าทอง เป็นโสมเฝ้าทรัพย์ ยังงิมียอะ ก็ไปเฝ้าทรัพย์กันต่อไป เป็นพระพรหมได้อย่างไรหรือ เป็นพระภูมินะถูกแล้ว ไปเฝ้าทรัพย์สมบัติของตนที่ได้สะสมมานาน เป็นหนี้ กันมากมาย

นี่แหละเวลาพระจะฉัน ท่านก็บอกว่า *ปฏิสังขาโย* เวลารับประเคนก็ว่า *ถาปัจจะยัง* นี้ใช้หนี้ โยม และฉันแล้วก็ใช้หนี้ โยมด้วย *ถาสัพพี* *ถาให้ศี* *ถาสัพพีให้คน*

กรวดนี้ อย่าไปจับกับถาดพาน้ำ ให้แก่เปรต *ถาสัพพี* หมายความว่า ให้พรแก่คน *ถาให้ศี* *ถาสัพพีให้คน* ต้องพนมมือรับพร ขอฝากไว้ด้วยในการใช้หนี้ ในวันนี้

ที่พระบิณฑบาต ต้องสำรวจอินทรี คือ สำรวมสายตาไปดูช่วงแอก อย่าเหลือवलอกแล่งเหมือนลิงค่างบางชะนี ถ้าไปเรียก “โยม พระมาแล้ว” นี้ขอทาน! ไม่ใช่บิณฑบาตโปรดสัตว์ พระพุทธเจ้าไม่เคยสอน พระท่านทำกันเองนะ

ถ้าเขาไม่ปวารณาอย่างเรียก บางทีเขาปวารณากับเด็กไว้ใหญ่ ถ้าพระมา ยายไม่รู้ เรียกหน่อยนะอย่าง
นี้ได้ ให้เด็กเรียก เราอย่าไปเรียกเองนะ

พระบิณฑบาตที่ว่า ยถาปัจจะยัง บิณฑะปาโต ตลอดทาง ถ้าพระไม่ทำ เป็นหนี้สงฆ์ เป็นหนี้โยม ดาย
ไปดคนรกแน่

กิจวัตรพระมี ๑๐ อย่าง คือ ๑. ลงอุโบสถ ๒. สวดมนต์ไหว้พระ ๓. บิณฑบาตไม่พัก ๔. โปรดให้
โยมได้สร้างความดี ๕. กวาดเว็จกุฎีขัดส้วมนี้เป็นหน้าที่ของพระ ถ้าพระในวันยี่ผ่านเว็จกุฎีได้กลิ่นเหม็น
เห็นสกปรก ถ้าหนีเป็นอาบัติโทษ ๖. รักษาผ้าครอง ๗. โกนผมปลงหนวด ตัดเล็บ ๘. อยู่ปริวาสกรรม ๙.
ศึกษาสิกขาบทและปฏิบัติพระอาจารย์ ๑๐. พิจารณาปัจเจกขณะปัจจุยทั้ง ๔ เป็นต้น

โยมโปรดทราบไว้ด้วย ไม่ใช่เป็นหนี้เฉพาะโยม พระสงฆ์เป็นหนี้ตัวด้นัก เอาสองขลุ่ยเหมือนรับ
ราชการขาดคิด โขอยู่ ๑ ขาแล้ว ถ้าทำผิด ๑ ขา เข้าไปตะรางเลย พระสงฆ์ก็เหมือนกัน เป็นผู้สอนประชาชน
เป็นตัวอย่งที่ดีของโลกมนุษย์ เพราะเป็นผู้ปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบแล้ว ขอฝากไว้ด้วย

เวลาโยมไหว้พระสงฆ์ พระสงฆ์ก็ให้พร ถ้ามีทั้งโยมหญิงโยมชายกำลังไหว้ พระสงฆ์องค์นั้นจะ
กล่าวว่า สุขिताโหตะ ทุกขะปมฺญจจะ ขอท่านทั้งหลายจงถึงซึ่งความสุข ปราศจากทุกข์เถิด

ถ้าโยนผู้ชายไหว้คนเดียว ท่านบอกว่าสุขिता โหตุ ทุกขา ปมฺญจตุ ถ้าโยมผู้หญิงไหว้คนเดียว ท่านจะ
ว่า สุขिता โหตุ ทุกขา ปมฺญจตุ

นี่ให้โยมนะ พระบางองค์ไม่ให้เลย เป็นหนี้สงฆ์ เป็นหนี้พระพุทธรเจ้า ดายเป็นแตรเทวทัต กินก้อน
กรวดก้อนทราย เกิดเป็นวัวเป็นควาย ด้วยอำนาจโมหะ ที่ไม่รู้ ไม่ปฏิบัติตามธรรมวินัยนี้

แต่พระสงฆ์องค์ใด ปฏิบัติกรรมฐาน ก็เป็นการใช้หนี้สงฆ์เป็นการอโหสิกรรม หยิบหนอ ถันหนอ
เคี้ยวหนอ กลืนหนอ อาหารนี้ อาตมาเอืยบายให้ช่วยชีวิตอยู่ได้ ๑ วัน อาตมาจะไม่ลืมโยม อาตมาจะใช้หนี้โยม
ด้วยการปฏิบัติธรรม ปฏิบัติได้เมื่อใด อาตมาจะไปโปรดโยม จะไปเทศน์โปรดโยม จะให้โยมเข้าทางวัด ให้
โยมมีศีล ให้โยมมีภาวนา ให้โยมไปสวรรค์นิพพาน นี้จุดมุ่งหมายที่ใช้หนี้สงฆ์

พระสงฆ์เดี่ยวนั้น ไม่ค่อยใช้หนี้ตัวเอง เลยก็ต้องไปเป็นกรรม อย่างต่ำก็สมองเสียด สอนใครไม่ได้ สอน
ตัวเองไม่ได้แล้ว ออกไปสอนคนอื่นก็ไม่ได้แล้ว ก็เป็นหนี้ตัวเอง ดายไปแล้วก็ลงโลกันต์ เพราะว่าทรยศต่อ
กณฺฐบัญญัติสงฆ์ในที่ประชุมด้วย

เอสาห์ กันเต สุจิรปรินิพพุตัมปี ทรยศต่ออุปัชฌาย์ ทรยศต่อคู่สวดกรรมวาจาจารย์ ทรยศต่อสงฆ์ใน
ที่ประชุมสังฆกรรม ในโรงอุโบสถ

พูดถึงใช้หนี้โยม ขอพูดต่อไปสักหน่อยนะจะ บวชลูก บวชหลาน อย่าแห่ เป็นหนี้สงฆ์เข้าเฝ้า
พระพุทธรเจ้า ต้องสวดพุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณ รำลึกคุณพระรัตนตรัย ลูกนาค แม่ นาค พ่อ นาค จะได้บุญ
ไม่ใช่เอาเหล้ามากินกันในเขตขันขาศีมา ท่านจะเป็นหนี้สงฆ์ตลอดชาติ ขอฝากไว้ด้วยนะ

งานศพพ่อแม่ เอาเหล้าไปกินหน้าศพ เอาการพนัน ไปเล่นต่อหน้าศพ ที่ทำงานพระพุทธรศาสนา ที่
ทำงานของพระพุทธรเจ้า โยมจะต้องลงนรก ดวงวิญญาณ ไม่ได้รับส่วนบุญ ดวงวิญญาณเกิดไปอยู่บนสวรรค์
จะหนีเลย เหลือแค่ซากศพอยู่เหลือเครื่องตั้งสักการะ ดวงวิญญาณจะไม่รับบุญและไม่ให้พรแก่ลูกหลาน

ขอฝากญาติโยมไว้ด้วย อย่าฝืนขึ้นกระทำ ไม่รักตัวเอง กินเหล้าเมาสุราในเขตขันตลิวา และก็ ร้องรำทำเพลง แอ่นหน้า แอ่นหลัง ต่อหน้าองค์พระพักตร์องค์พระพุทธเจ้า ขาดความเคารพ พระองค์มีบวช มีให้ไหม แต่ต้องเดินทางไกล แรงม้าก็ ญุทะเหาะ ไป เข้าจึงนิยมน้อมมาเห็นาค เอาอย่างพระพุทธเจ้าบ้าง

ความจริงเดินมาครึ่งกิโลเมตร จะแห้วทำไม่ และมีสัปทน คือ ร่ม เดินทางข้ามทุ่งนามา๑๖ โยชน์ กว่าจะมาถึงวัดเขตวัน ก็ต้องมีร่มกาง เข้าเขตแล้วต้องเคารพ ต้องลดร่ม ถอดรองเท้า เข้าในเขตขันตลิวา เคารพพระพุทธเจ้าเถิด โยมจะไม่มีเป็นหนี้สงฆ์นะ ขอฝากไว้ด้วย

หนี้บุญคุณของสงฆ์ พระท่านสอนโยมให้ใหม่ ก็เป็นหนี้ สงฆ์ สอนโยมให้สร้างความคิด โยมได้ ปฏิบัติกรรมฐาน โยมจะรู้ว่าโยมเป็นหนี้สงฆ์ ถ้าโยมปฏิบัติกรรมฐานไม่ได้ ก็ไปว่าพระสงฆ์องค์ชี เอาดี ไม่ได้

มาวัดก็มาใช้หนี้ สงฆ์ สร้างความคิดออกจากวัดไป ไม่ใช่มาหาเรื่องกับพระ มาทะเลาะกับพระ มา จับผิดพระ นั่นแหละมาสร้างหนี้ในวัดที่เดียว นำสงสารมาก

อาตมามาวันนี้ พิจารณาตั้งแต่เดินแล้ว ว่าใครสร้างพระปฏิสังขา โยนิโส เสนาสนัง ปฏิเสวามิ คนที่ สร้างพระจะได้บุญ เหมือนหว่านพืช หวังได้ผล โยมอย่าไปหว่านข้าวบนยอดเขา อย่าหว่านข้าวในป่า คง ไม่ได้บุญ ไม่ได้พืชพันธุ์ธัญญาหาร แกรมเสียข้าวปลูกไปเปล่า ไม่เกิดประโยชน์แต่ประการใด

พระเดี่ยวนี่ ใช้หนี้ ใคร ปากหุบหมับว่าอะไรก็ไม่ทราบ นี่แหละอาตมานึกถึงบุญคุณ โยมเหลือเกิน นะจะ งานศพอาตมารีบให้โรงฝึก่อน ใช้หนี้ โยมเหมือนกัน

โยมให้ค่าข้าวสุกข้าวสารแต่ละเม็ด อาตมาจะไม่ลืม อาตมาฉันทข้าวคนอื่นยาก แต่ละเม็ดนี้ นับหนึ่งถึง สิบเม็ด ฉันทเข้าไปแล้วจะใช้หนี้ โยมอะไร โยมทำมาหาหาก ทำมาด้วยความลำบากประการใด รู้อย่างไร จะรู้ จริง ทุกสิ่งน่าเศร้าใจ ดังนั้น อาตมาจึงขออธิษฐานจิตห้กลับมาก่อน ที่คอหักไปนั้น อาตมายังใช้หนี้ โยมไม่ หมด โยมส่งปิ่นโต โยมส่งควาหวาน ยังใช้หนี้ ไม่หมดเลย ก็ปฏิภาณคนว่า

“จะทำงานพระพุทธเจ้าให้แก่ประชาชน จะทำงานสาธุชนให้เป็นผลงานของเรา สิ่งใดที่ไม่ เหลือวิสัยหนึ่ง สิ่งใดที่ไม่ผิดตามวินัยพระธรรมคำสอนหนึ่ง สิ่งใดไม่ผิดกฎหมายบ้านเมืองหนึ่ง อาตมาจะ ช่วยห้วยนปาย”

ที่หอประชุมวัดอัมพวัน เสียงไม่ออก ข้างนอกไม่เข้า ไม่ผิดกฎหมายบ้านเมือง มิฉะนั้น บ้านเมืองเขา จะปรับเอา ชาวบ้านเขาจะร้องทุกข์ วัคนี้ หูหนวกเหลือเกิน

เพราะบ้านมีกลุ่มทั้งยักษ์ ทั้งมนุษย์ ยักษ์ไม่ชอบเสียงพระ มนุษย์ชอบเสียงพระ มันก็ทะเลาะกัน อาตมาภาพประธานสงฆ์ ขอนุโมทนา อาตมาขอยืนยันกับญาติโยม ปณิธานนี้ “จะใช้หนี้ โยมจน ชีวิตหาไม่”

สร้างหอประชุม สร้างศาลาขึ้นมา เพื่อใช้หนี้ โยมพาลูกหลานมาอบรมนะจะ พาพี่ป้าน้ามาเข้า กรรมฐาน อาตมาจะได้มีโอกาสใช้หนี้ โยม ด้วยการสอนกรรมฐาน ให้เอาความคิดให้โยม เป็นการให้หนี้ โยม ค่าข้าวสุก ค่าน้ำ ปานะ ไม่ใช่กินของโยมเปล่าๆ

ในวันนี้ ท่านจะได้ความสุขในอนาคต สองคุณขึ้นไป นึกถึงบุญเมื่อใด ชื่นใจเมื่อนั้น นึกถึงศีลเมื่อใด ชื่นใจเมื่อนั้น นึกถึงทานการบริจาคของท่าน ท่านจะดีใจเป็นนี่ย่ อัยกระบอกตาล สีหะหยด ทีละหยด น้ำตาล ก็เต็มกระบอกได้ ขอให้หมั่นทำ หมั่นเพียรเวียนชวนชวาย สร้างแต่ความดีเถิด อย่าทะเลาะกันนะ สามภรรยา อย่าทะเลาะกันเลย อาตมาเสียใจด้วย อย่าไปตีลูกตีหลาน ค่าลูกค่าหลานเลย ขอบิณฑบาตเสีย

อยู่ด้วยความชื่นใจ อยู่ด้วยความใช้หนี้บุญคุณกัน นึกถึงตอนใต้กัน เกลือก็ว่าหวาน ชวนกันไป จนกระทั่งถึงเมรุ พยายามจูงกันไปถึงสวรรค์นิพพานดังได้ชี้แจงแสดงมา ในการใช้หนี้ในวันนี้

อาตมาประชาชนสงฆ์ขอตั้งปณิธานต่อหน้าโยม จะทำงานพระศาสนาด้วยความสามารถและจะบูชา พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ บิณฑบาต มารดา ครูบาอาจารย์ ด้วยความสามารถและทำด้วยฝีมือของอาตมา และคณะสงฆ์ ช่วยเหลือประชาชนให้พ้นจากกองทุกข์ถึงบรมสุขโดยทั่วหน้ากัน

และโยมก็ปวารณาอาตมาบ้าง จงสร้างตัวเองให้ดี ใช้หนี้ตัวเองไป จะสำเร็จตามปรารถนาดังได้ชี้แจง ทุกประการ

อานาจพรศักดิ์สิทธิ์ ในสิ้นปีนี้ จะบันดาลให้ทุกท่านไม่มีหนี้สงฆ์ ไม่มีหนี้ของใครติดตัวท่านไป ท่าน จะมีแต่ความบริสุทธิ์ใจ จะมั่งมีศรีสุข เป็นมหาเศรษฐีในโอกาสปีนี้ตลอดกาลปาวสานเถิด

ภาคผลงาน

กรมทหารราบที่ ๔ กบวัตอัมพวัน

ร.อ.บุญนาค มูลลา อนุศาสนาจารย์

ความสัมพันธ์ระหว่างกรมทหารราบที่ ๔ กบวัตอัมพวัน นั้น เกิดขึ้นในปีพ.ศ.๒๕๒๘ เรื่องนี้ผู้เขียนเองเพิ่งมารับราชการที่กองทหารราบที่ ๔ และมีโอกาสนำกำลังพลเข้าร่วมปฏิบัติธรรมตามโครงการศีลธรรมนำสุข ร.๔ รุ่นที่ ๕ เมื่อ ๑๘ - ๒๗ ต.ค. ๒๕๒๘ ซึ่งได้รับการบอกเล่าที่มาของโครงการนี้จากพ.อ.เจริญ เนตรแพ รองผู้บังคับบัญชาการกรมทหารราบที่ ๔ (ปัจจุบันท่านได้รับการปรับย้ายให้ไปเป็นผู้อำนวยการกองการยุทธการกองทัพอายุที่ ๒) ว่า ท่านเป็นผู้หนึ่งที่ได้ผลักดันให้มีโครงการนี้ขึ้นมาเพื่อเสนอกับผู้บังคับการกรมในขณะนั้น คือ พล.ต.ท.สมหมาย วิชาวรรณ (ปัจจุบันเป็น รองผบ.พล.ร. ๔) ก็ด้วยความสลดใจที่ได้เห็นกำลังพลของท่านติดอยู่ในอบายมุข ซึ่งกำลังพลบางนายถึงกับเป็น โรคพิษสุราเรื้อรัง ทำให้ปฏิบัติราชการเกิดความบกพร่อง

ท่านมาคิดหาวิธีที่จะแก้ปัญหากำลังพลเหล่านั้น น้อยหลายวิธี แต่ละวิธีนำมาแก้ปัญหาแล้วไม่ถูกจุด จึงไม่สามารถแก้ปัญหาให้ตกได้ จึงมาคิดอีกว่า ทางพระพุทธศาสนานั้น พระพุทธเจ้ามีพุทธวิธีที่สามารถแก้ปัญหาได้ โดยเฉพาะหลักกสมถกรรมฐาน และวิปัสสนากรรมฐาน เป็นการชำระล้างจิตใจให้บริสุทธิ์ได้เป็นอย่างดีทีเดียว จึงคิดแก้ปัญหากำลังพลด้วยพระพุทธศาสนา ท่านได้ปรึกษาแนวทางนี้กับอนุศาสนาจารย์ และให้อนุศาสนาจารย์ได้ไปสำรวจหาวัดที่ปฏิบัติด้านวิปัสสนาที่มีคนนับถือ ซึ่งไม่ไกลไม่ใกล้จากกรมทหารราบที่ ๔ สำหรับอนุศาสนาจารย์ กรมทหารราบที่ ๔ ในขณะนั้น ท่านก็ไม่บอกว่าใคร เข้าใจว่าน่าจะเป็น ร.อ.สมัย ศรีสังข์ หรือ ร.อ.อำนวยการ อุปแก้ว เพราะจากการตรวจสอบแล้วยังไม่ชัดเจน เมื่ออนุศาสนาจารย์ได้รับนโยบายดังนั้น ก็ต้องระลึกลี้ถึงวัดอัมพวัน เพราะวัดอัมพวันนั้น ไม่ใกล้ไม่ไกลจากกรมทหารราบที่ ๔ ไปมาได้สะดวก นอกจากนี้ยังมีพระวิปัสสนาจารย์ที่มีชื่อเสียงโด่งดัง มีลูกศิษย์ลูกหาจากการปฏิบัติจากสำนักของท่านมีอยู่ทั่วประเทศ คือ พระภาวนาวิสุทธิคุณ และอนุศาสนาจารย์กองทัพบกทั้งหมดก็ผ่านการปฏิบัติจากสำนักของท่าน และเป็นศิษย์ของสำนักปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานวัดอัมพวันทั้งนั้น จึงได้กราบเรียนความประสงค์นี้ให้หลวงพ่อบุญนาคให้ทราบว่าจะจัดกำลังพลกรมทหารราบที่ ๔ ค่ายจิระประวัติ เข้าปฏิบัติธรรมที่วัดนี้ หลวงพ่อบุญนาคก็อนุโมทนาในบุญในกุศลในอันนี้ ซึ่งจะเกิดขึ้นจากการปฏิบัติปฏิบัติชอบของกำลังพลดังกล่าว

จากนั้น อนุศาสนาจารย์ กรมทหารราบที่ ๔ จึงได้เสนอให้ผู้บังคับบัญชาทราบ และได้ร่วมกันวางแผน และเขียนโครงการนี้ขึ้นมา โดยให้ชื่อว่า “โครงการศีลธรรมนำสุข กรมทหารราบที่ ๔”

ความมุ่งหมายของโครงการ

เพื่อให้กำลังพลได้ศึกษาและปฏิบัติเพื่อนำไปกล่อมเกลาจิตใจให้เกิดพลังและความเข้มแข็ง สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และปฏิบัติราชการให้เกิดประโยชน์สูงสุด

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้กำลังพลเห็นโทษของอบายมุข โดยเฉพาะการดื่มสุรา, การเล่นเกมพนันและการเป็นหนี้สินรุงรัง มีเป้าหมายให้สามารถลด ละ และเลิกในที่สุด
๒. เพื่อปลูกฝังและส่งเสริมกำลังใจ ให้เกิดศรัทธายึดมั่นในคุณธรรมของศาสนา และมีแนวความคิดในการนำธรรมมาพัฒนาจิตใจของตนเอง
๓. เพื่อให้รู้จักระงับกิเลสด้วยการเจริญกุศลขั้น ทาน ศีล สมาธิ ในทุกโอกาส
๔. เพื่อขัดเกลากิเลสด้วยการเจริญปัญญาให้รู้สภาพธรรมตามความเป็นจริง

วิธีดำเนินการอบรม ฝึกอบรมตามโครงการ การฝึกอบรมแบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ

๑. **กลุ่มที่หนึ่ง** ใช้ระยะเวลาในการอบรม ๒ วัน คือ วันเสาร์- วันอาทิตย์ มีการฝึกวิปัสสนาอย่างเดี่ยว ไม่มีภาควิชาการ สถานที่ใช้ วัดอัมพวัน อพรมบุรี จ.สิงห์บุรี
๒. **กลุ่มที่สอง** ถือเป็นกลุ่มเร่งด่วนอันดับแรก แบ่งออกเป็น ๒ ขั้นตอนคือ
ขั้นตอนที่ ๑ ภาควิชาการ
  - ก. การศึกษาอบรมตามหลักสูตร ใช้เวลา ๑ สัปดาห์ หรือ ๓๕ ชั่วโมง
  - ข. การจัดให้มีกิจกรรมเสริมในระหว่างการอบรม เช่น การไหว้พระสวดมนต์ การสมาทานศีล การฟังการบรรยาย การฝึกอบรมสมาธิเบื้องต้น
  - ค. การจัดพิธีกรรม การถือศีลจะปฏิบัติตนต่อหน้าพระรัตนตรัย**ขั้นตอนที่ ๒** ภาคปฏิบัติ คือ การฝึกและการพัฒนาจิตนอกสถานที่
  - ก. นำกำลังพลที่เข้ารับการอบรมมาแล้วตามข้อ ๑ เข้าค่ายรับการฝึกโดยกำหนดที่วัดอัมพวัน
  - ข. จัดให้มีการถืออุโบสถศีลและฝึกอบรมทางจิตเฉพาะ โดยใช้หลักวิปัสสนากรรมฐานตลอดเวลาที่เข้าฝึกอบรม

ผู้เข้ารับการฝึกอบรม

๑. **กลุ่มหนึ่ง** นายทหาร นายสิบ ผู้มีจิตศรัทธาสมัครเข้าร่วมโครงการ
๒. **กลุ่มที่สอง** นายทหาร นายสิบ ซึ่งพบหน่วยระดับ ผบ. ร้อย. ขึ้น ไปพิจารณาคัดเลือก

หน่วยเข้าการรับอบรม

๑. กองร้อยขึ้นตรง กรมทหารราบที่ ๔
๒. กองพันทหารราบที่ ๑ กรมทหารราบที่ ๔
๓. กองพันทหารราบที่ ๒ กรมทหารราบที่ ๔ (หน่วย ๑ - ๓ ตั้งอยู่ในค่ายจิรประวัติ อ.เมือง จ. นครสวรรค์)
๔. กองพันทหารราบที่ ๓ กรมทหารราบที่ ๔ (ตั้งอยู่ที่ค่ายสมเด็จพระนเรศวรมหาราช อ.เมือง จ. พิชณุโลก)

๕. กองพันทหารราบที่ ๔ กรมทหารราบที่ ๔

๖. กองพันทหารราบที่ ๕ กรมทหารราบที่ ๔ (หน่วย ๔ – ๕ ตั้งอยู่ในค่ายวชิรปราการ อ.เมือง จ. ตาก)

นอกจากนี้ ยังมีหน่วยใกล้เคียงส่งเข้าร่วมปฏิบัติอีกด้วย

การดำเนินการฝึกอบรม

โดยการจัดตั้งกองอำนวยการฝึกอบรมขึ้น โดยให้มีผู้อำนวยการฝึก คือ ผู้บังคับการกรมทหารราบที่ ๔ (คนเก่า พ.อ.สมหมาย วิชาวรรณ, คนปัจจุบัน พ.อ.ชลอ ทองศาลา) รองผู้อำนวยการฝึก ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝึก, นายทหารโครงการ, ผู้ควบคุม, ผู้ช่วยผู้ควบคุม, เจ้าหน้าที่เสนารักษ์ และเจ้าหน้าที่ประจำกองอำนวยการฝึก โดยเจ้าหน้าที่เหล่านี้ ตั้งแต่ นายทหารโครงการลงมา จะร่วมอยู่ปฏิบัติร่วมกับผู้เข้าปฏิบัติตลอดห่วงปฏิบัติ โดยเฉพาะนายทหารโครงการนั้น จะต้องเป็นระดับผู้บังคับกองพันขึ้นไป จึงนับว่าโครงการนี้ได้มีผู้หลักผู้ใหญ่ให้การสนับสนุนและเข้าร่วมปฏิบัติด้วย เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่ผู้เข้าปฏิบัติเป็นอย่างมาก

การดำเนินการ

ได้ดำเนินการมาแล้ว จำนวน ๕ ครั้ง (๕ รุ่น) (ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๘ – ๒๕๓๒) มีผู้ผ่านการอบรมแล้ว รวมทั้งสิ้นจำนวน ๒๘๗ นาย โดยเฉพาะรุ่นที่ ๕ ซึ่งได้เข้าปฏิบัติตั้งแต่ ๘ – ๒๗ ต.ค. ๓๒ นั้น นับว่าเป็นรุ่นที่โชคดีที่สุด เพราะได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมบำเพ็ญพระราชกุศลถวายแด่พระปิยมหาราช เนื่องในวันปิยมหาราชด้วย ได้เห็นพิธีที่ถูกต้อง และได้รับเหรียญพระปิยมหาราชจากหลวงพ่พระภาวนาวิสุทธิคุณด้วย

ผลที่ได้จากการปฏิบัติ ระหว่างที่มีการปฏิบัติ จะให้มีการประเมินผลดังนี้

๑. ให้นายทหารโครงการ, ผู้ช่วยนายทหารโครงการ, ผู้ควบคุม และผู้ฝึกอบรมวัดผลด้วยการติดตามสังเกตผู้เข้าอบรมอย่างใกล้ชิดและแก้ไขข้อบกพร่องของแต่ละวัน

๒. ออกแบบสอบถามให้ผู้เข้ารับการอบรม กรอกข้อความก่อนจบการอบรม ๑ วัน เพื่อมอบแก่ทางวัด ๑ ชุดส่งกรมทหารราบที่ ๔ จำนวน ๑ ชุด

๓. การรายงานผลการฝึกอบรม ให้นำข้อมูลที่ส่งกำลังใจรับการอบรมส่งให้กรมทหารราบที่ ๕ ทราบทุกเดือน

ในวันปิดการอบรมการปฏิบัติธรรม ผู้บังคับการกรม และหน่วยขึ้นตรงจะนำผ้าป่าซึ่งจะมีทั้งเงินและข้าวสาร มาทอดถวายเพื่อเป็นทุนในการปฏิบัติธรรมต่อไป

เป็นที่น่ายินดีอย่างยิ่งว่า จากการสำรวจและประเมินผล กำลังพลที่เข้าปฏิบัติธรรมที่สำนักแก้ว อัมพวันของกรมทหารราบที่ ๔ มีกำลังพลที่สามารถเลิกอบายมุขได้อย่างเด็ดขาด โดยเฉพาะสุรา บุหรี่ จำนวน ๔๘ นาย และสามารถลด ละสุรา บุหรี่ได้จำนวน ๑๔๗ นาย และที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบในชีวิตประจำวันอีกเป็นจำนวนมาก

สรุปแล้วการปฏิบัติธรรมตามโครงการศีลธรรมนำสุข ของกรมทหารราบที่ ๔ ทั้ง ๕ รุ่น ได้ผลเป็นที่น่าพอใจเป็นอย่างดี โดยเฉพาะผลในการเสริมสร้างกำลังใจ ในอันที่จะละเว้นความชั่ว ทำคุณงามความดี ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว หน่วย และแก่ประเทศชาติ การแก้ปัญหาด้วยหลักภูวนาตามนโยบายของกองทัพบกนี้ นับว่าเป็นการแก้ปัญหาได้ตรงจุดทีเดียว เพราะเมื่อบุคคลเกิดสำนึกในคุณธรรมด้วยตนเองแล้ว จะเกิดศรัทธาอันเกิดจากจิตใจ เข้าถึงจิตใจโดยไม่ต้องมีใครบังคับ ไม่มีการลงโทษหรือล่อด้วยอามิสสินจ้างใดๆทั้งสิ้น อยากรจะละชั่ว กระทำความดีด้วยตนเอง

จากการสัมภาษณ์กำลังพลที่เข้าปฏิบัตินั้น เขายอมรับว่าเขามีแนวคิดใหม่ๆ ในทางสร้างคุณงามความดี เป็นวิธีดำเนินการปกครองตนเองที่ยึดมยอด การดำเนินงานต่อไปตามโครงการนี้ จึงเป็นการทำให้กำลังพลได้เข้าถึงธรรม โดยแท้ และบุญกุศลอันนี้ ก็น่าจะได้แก่ผู้บังคับบัญชาด้วยเช่นกัน

วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรีกับวัดอัมพวัน

สุทิน สุวรรณมาศ*

ในปีการศึกษา ๒๕๒๗ กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดให้บรรจุมหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนาเข้าไปในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) เรียนตลอด ๓ ปี ในหลักสูตรกำหนดให้เรียนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติกรรมฐาน ซึ่งวิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรียังขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในพระธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอย่างแตกฉาน ตลอดจนกระทั่งแนวทางในการที่จะปฏิบัติตามหลักพระธรรมคำสั่งสอนเพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์ของหลักสูตร ตลอดจนสามารถนำไปใช้ให้เกิดความสงบสุขในการดำรงชีวิตของตนเองและการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างแท้จริง

วิทยาลัยฯ ได้พิจารณาหาแนวทางในการที่จะปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อวิชาพระพุทธศาสนา จึงเสาะแสวงหาแหล่งที่ให้ความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติกรรมฐาน ได้รับคำแนะนำจากนางสาวอรุณี ญาณวัฒนา ว่าที่วัดอัมพวัน อพรมบุรี จ.สิงห์บุรี เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรมแก่พุทธศาสนิกชนทั่วไป มีความสะอาดร่มรื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีห้องน้ำ ห้องส้วมเป็นจำนวนมาก พอที่จะรับนักศึกษาที่จะเข้ารับการอบรมและพักในวัดได้ ข้าพเจ้าและนางสาวอรุณี ญาณวัฒนา จึงได้ไปติดต่อขอคำแนะนำจากพระครูภาวนาวิสุทธิ** เจ้าอาวาส หรือที่บุคคลทั่วไปเรียกท่านว่าหลวงพ่อจรรย์ ท่านได้เมตตากรุณาต่อวิทยาลัยฯ อย่างมาก โดยท่านเป็นผู้วางโครงการ เป็นวิทยากรและจัดหาวิทยากรเพิ่มเติมให้ ในปีการศึกษานี้ วิทยาลัยฯ จึงได้จัดนักศึกษาระดับปวช. ๓ ทุกชั้น ทุกแผนก รวม๒๓๐ คน มาเข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตั้งแต่เวลา ๐๕.๐๐ น. – ๒๒.๐๐ น. และพักค้างคืนที่วัดระหว่างวันที่ ๘ – ๑๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็นเวลา ๖ วัน

ในวันแรกที่เริ่มเข้าปฏิบัติธรรม คณะครู- อาจารย์ผู้ควบคุม มีความกังวลและสนใจในเรื่องกิริยามารยาท การเดิน การพูดคุย การไม่ตรงต่อเวลา การรับประทานอาหาร การอยู่ร่วมกันในที่พัก ฯลฯ ของนักศึกษาเป็นอย่างมาก แต่เมื่อเข้าวันที่สองของการอบรม ทุกอย่างที่เป็นเรื่องหนักใจของครูอาจารย์ที่ควบคุมก็ผ่อนคลายลง และดีขึ้นตามลำดับ ทั้งนี้เพราะด้วยความสามารถของวิทยากรประจำวัดอัมพวัน ซึ่งได้แก่ อุบาสิกาอุษิน บำเรอจิต และ พันโทวิง รอดเฉย ที่ให้การอบรม และเสนอแนะว่าผู้มาปฏิบัติธรรม ต้องมีคุณลักษณะที่พึงงามอย่างไร โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลวงพ่อจรรย์ ท่านมีวิธีการที่จะชี้แนะให้นักเรียนรู้ถึงควมมีโชคที่มีโอกาสเกิดมาเป็นมนุษย์ แล้วยังได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนจนถึงระดับนี้ ในขณะที่เด็กอีกหลายคนไม่มีโอกาส เนื่องจากผลบุญกรรมของแต่ละคนที่ได้สร้างไว้ เมื่อมีโชคคืออย่างนี้แล้วก็ให้เร่งกระทำความดีสะสมไว้

จากการที่นักศึกษาได้เข้ามาปฏิบัติธรรมรุ่นนี้แล้ว ทางวิทยาลัยฯ ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าการที่นักศึกษาได้เข้าไปปฏิบัติธรรมกับท่านที่มีความรู้อย่างแท้จริง ในสถานที่ที่มีความพร้อมทั้งทางด้านวัดและ

* อดีตผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี ปัจจุบันเป็นผู้อำนวยการวิทยาลัยอาชีวศึกษาจะเขิงเทธา

** พระภาวนาวิสุทธิคุณ

จิตใจ ทำให้ได้รับผลในการศึกษาหาความรู้ และการปฏิบัติธรรมในพระธรรมคำสั่งสอนเป็นอย่างมาก
วิทยาลัยฯ จึงได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติว่านักศึกษาทุกคนจะต้องได้ไปปฏิบัติธรรมเพื่อพัฒนาจิตใจและ
จริยธรรม ที่วัดอัมพวัน อย่างน้อยคนละ๑ ครั้ง ซึ่งทางวิทยาลัยฯ ได้จัดให้มีการอบรมนักศึกษาจนถึงปัจจุบัน
นี้ (ปีการศึกษา ๒๕๓๒) นางสาวประดับ มุ่งกำจัดเป็นผู้อำนวยการฯ ดำเนินการสืบต่อมารวม๒๒ รุ่น

ในปีการศึกษา ๒๕๒๕ วิทยาลัยฯ ยังได้ดำเนินการตามนโยบายของกรมอาชีวศึกษาเกี่ยวกับกร
พัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา ทั้งทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้วยการจัดโครงการอบรมพัฒนาจิตใจ
และจริยธรรม ให้กับคณะครู – อาจารย์ของวิทยาลัยฯ ในระหว่างวันที่ ๔ – ๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๕ รวม
๔ วัน ณ วัดอัมพวัน

ในปีการศึกษา ๒๕๓๐ วิทยาลัยในกลุ่มสถานศึกษาประเภทคหกรรมศาสตร์ พาณิชยกรรม และ
ศิลปหัตถกรรม เขตการศึกษา ๖, ๑๒ คณะกรรมการกลุ่ม ซึ่งข้าพเจ้าในขณะนั้นดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ
วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี เป็นประธานกลุ่มฯ ได้พิจารณาเห็นควรที่จะได้มีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
ให้กับลูกจ้างทุกประเภทของทุกวิทยาลัย โดยมอบหมายให้วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี เป็นผู้วางโครงการ
และประสานงาน จึง

ได้จัดโครงการอบรมออกเป็น ๒ รุ่นๆ ละ ๘ วัน รุ่นแรกระหว่างวันที่ ๒๗ กันยายน ถึงวันที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ.
๒๕๓๐ รุ่นที่สองระหว่างวันที่ ๑๘ – ๒๕ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๓๐ ทั้งนี้ เพื่อให้การปฏิบัติงานตามหน้าที่ใน
สถานศึกษาต้องหยุดชะงักผลที่ได้จากการอบรมเป็นที่น่าพอใจ คือ ทุกคนมีความรับผิดชอบในหน้าที่ ขยัน
และเห็นประโยชน์ต่อส่วนรวมมากขึ้น หลายคนสามารถละเว้นการดื่มสุราได้โดยเด็ดขาด ซึ่งก่อให้เกิดผลดี
ต่อหน้าที่ราชการและชีวิตส่วนตัวเป็นอย่างมาก

ดังนั้นในปีการศึกษา ๒๕๓๒ สถานศึกษาในกลุ่มฯ ซึ่งมีนางอำนวย สิริมาศ ผู้อำนวยการวิทยาลัย
อาชีวศึกษาชลบุรี เป็นประธานกลุ่มสืบมา ได้มอบหมายให้วิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรีเป็นผู้ประสานงาน
และจัดโครงการอบรมจริยธรรมให้กับบุคลากรในสถานศึกษา ๒ กลุ่ม

กลุ่มที่ ๑ ได้แก่ ลูกจ้างทุกประเภท ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ รุ่น

รุ่นที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๒๑ – ๒๕ มิถุนายน ๒๕๓๒ รวม ๕ วัน

รุ่นที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๑๑ – ๑๕ กันยายน ๒๕๓๒ รวม ๕ วัน

กลุ่มที่ ๒ ได้แก่ ครู อาจารย์ที่ทำหน้าที่หัวหน้าฯ ฝ่ายส่งเสริมการศึกษา ฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา และ
ฝ่ายวางแผนและพัฒนา ระหว่างวันที่ ๑ – ๑ มกราคม ๒๕๓๓ รวม ๕ วัน

การปฏิบัติธรรมตามโครงการของคณะครู – อาจารย์ ลูกจ้างทุกประเภท และนักศึกษาต้องไปพัก
ค้างคืน ถือสี่ล๘ นุ่งขาวห่มขาว ซึ่งได้รับความร่วมมือจากผู้เข้ารับกรอบรมอย่างดียิ่งและพร้อมเพรียงกัน
โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของครู – อาจารย์ และลูกจ้างทุกประเภท ได้เสนอให้มีการอบรมเป็นประจำทุกปี

ในปีการศึกษา ๒๕๓๓ กรมอาชีวศึกษาเปลี่ยนแปลงการจัดตั้งกลุ่มสถานศึกษาใหม่ โดยรวม
วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยเกษตรกรรม วิทยาลัยอาชีวศึกษา โรงเรียนสารพัดช่าง และศูนย์ฝึกวิชาชีพ เข้าเป็น

กลุ่มเดียวกัน ข้าพเจ้าหวังว่าคณะกรรมการบริหารกลุ่มฯ จะได้พิจารณำโครงการอบรมนี้บรรจุเข้าไว้ในโครงการต่อไป

สรุปการเข้าอบรมจริยธรรมของวิทยาลัยอาชีวศึกษาสิงห์บุรี ณ วัดอัมพวัน อ.พรหมบุรี จ.สิงห์บุรี

วันที่เข้าอบรม	ระยะเวลา	รายการ อบรมภาคปฏิบัติ ธรรม	จำนวนผู้เข้า รับการอบรม	ชั้น
๒๕๒๘				
๑๘ - ๒๓ มี.ค.	๖ วัน	นักศึกษา	๒๓๐ คน	ปวช. ๓
๒๘ - ๓๐ มี.ย.	๓ วัน	นักศึกษา	๑๒๒ คน	ปวช. ๑
๕ - ๑๑ ส.ค.	๓ วัน	นักศึกษา	๑๑๑ คน	ปวช. ๑
๒๓ - ๒๕ ส.ค.	๓ วัน	นักศึกษา	๑๔๕ คน	ปวช. ๒
๑๓ - ๑๕ ก.ย.	๓ วัน	นักศึกษา	๘๔ คน	ปวช. ๓
๒๖ - ๒๘ ก.ย.	๓ วัน	นักศึกษา	๑๕๗ คน	ปวช. ๒,๓
๓ - ๑๐ ต.ค.	๘ วัน	นักศึกษา	๕๒ คน	ปวส. ๒
๘ - ๑๕ ธ.ค.	๘ วัน	นักศึกษา	๑๓๘ คน	ปวช. ๓
๒๕๒๙				
๑๔ - ๒๑ มี.ค.	๘ วัน	นักศึกษา	๑๑๕ คน	ปวส. ๑, ปวท. ๑
๔ - ๗ มี.ย.	๔ วัน	คณะครู - อาจารย์	๖๐ คน	
๔ - ๖ ต.ค.	๓ วัน	นักศึกษา	๗๕ คน	ปวช. ๑
๗ - ๑๓ ต.ค.	๖ วัน	นักศึกษา	๑๒๘ คน	ปวส. ๑, ปวท. ๑
๑๘ - ๒๐ ต.ค.	๓ วัน	นักศึกษา	๑๔๕ คน	ปวช. ๑
๑๗ - ๑๙ ธ.ค.	๓ วัน	นักศึกษา	๑๑๐ คน	ปวช. ๑
๒๕๓๐				
๑๑ - ๑๕ ก.พ.	๕ วัน	นักศึกษา	๑๖๗ คน	ปวช. ๑
๒๐ - ๒๔ ส.ค.	๕ วัน	นักศึกษา	๑๑๐ คน	ปวช. ๓
๒๕ - ๓๑ ส.ค.	๓ วัน	นักศึกษา	๑๐๖ คน	ปวส. ๑, ปวท. ๑
๒๖ ก.ย. - ๔ ต.ค.	๘ วัน	ลูกจ้างทุกประเภท	๗๘ คน	
๑๘ - ๒๕ ต.ค.	๘ วัน	ลูกจ้างทุกประเภท	๘๘ คน	
๒๕๓๑				
๓ - ๕ ม.ค.	๓ วัน	นักศึกษา	๑๗๐ คน	ปวช. ๓
๑๕ - ๑๗ ก.ค.	๓ วัน	นักศึกษา	๑๓๐ คน	ปวช. ๑
๒๒ - ๒๔ ก.ค.	๓ วัน	นักศึกษา	๑๕๐ คน	ปวช. ๑, ปวส. ๑, ปวท. ๑
๒๕๓๒				

๓-๗ ม.ค.	๕ วัน	นักศึกษา	๑๓๐ คน	ปวช. ๓
๒-๔ มิ.ย.	๓ วัน	นักศึกษา	๓๐๐ คน	ปวช. ๑
๒๑-๒๕ มิ.ย.	๕ วัน	ลูกจ้างทุกประเภท	๕๘ คน	
๑๓-๑๗ ก.ย.	๕ วัน	ลูกจ้างทุกประเภท	๔๐ คน	
๒๘ ธ.ค. - ๒ ม.ค. ๓๓	๖ วัน	นักศึกษา	๑๖๓ คน	ปวช. ๓
๒๕๓๓ ๓-๗ ม.ค. ๓๓	๕ วัน	คณะครู-อาจารย์ เขตการศึกษา ๖, ๑๒	๕๒ คน	

จดหมายจากอดีตสามเณรภาคฤดูร้อน*

สุชิน นิธิไชโย

กราบนมัสการ ท่านพระครูสังฆรักษ์ชูชัย อริโย

กระผมฝากกราบนมัสการพระเดชพระคุณหลวงพ่อบุญทิวาวิสุทธิคุณ และพระพี่เลี้ยงทุกท่าน กระผมกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านพระครูอย่างมาก ที่ได้กรุณาส่งเทปมาให้กระผม กระผมได้ฟังแล้ว ทำให้กระผมรู้สึกเหมือนกับว่าได้กลับไปเหตุการณ์นั้นอีกครั้งหนึ่ง และกระผมได้ข้อคิดหลายอย่างหลายข้อที่ผมลืมไปแล้วกลับคืนมาด้วย ถ้าจะนับเวลาแล้วก็เป็นเวลา ๒ เดือนเต็มที่กระผมลาสิกขาบทมา ไม่ทราบที่ท่านพระครูสบายดีหรือเปล่า ส่วนกระผมสบายดีครับ ไม่เจ็บไข้ ในช่วง ๑ เดือนที่ผ่านมา ผมได้พยายามหาเวลาในตอนช่วงเช้าและตอนเย็น สวดมนต์จากหนังสือสวดมนต์เล่มเล็กที่ทางวัดแจกให้ แต่บางวันก็ไม่มีเวลา ส่วนในการนั่งวิปัสสนานั้น ผมรู้สึกว่าจะทำได้ไม่ได้อย่างตอนที่บวชอยู่และไม่ก้าวหน้าขึ้นเลย มีแต่จะลดลงและคงที่ อาจเป็นเพราะเหตุปัจจัยต่างๆ มากมาย เช่น กิเลสต่างๆ รอบตัวมีมาก ยั่วยุกิเลสภายในให้เกิดขึ้นมากกว่าตอนที่บวชอยู่ และอีกอย่างอาจเป็นเพราะผมนี้ยังอ่อนแอในการทำความรู้จักตนเอง การนั่งของผมลดน้อยลงมาก แต่ผมก็ยังปฏิบัติอยู่ในเรื่อสติในชีวิตประจำวัน โดยผมพยายามทำให้มีสติตื่นอยู่ตลอดเวลาที่ยังไม่หลับ ให้มีสติรู้ตัวอยู่ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ซึ่งรู้สึกว่าคุณต้องใช้เวลาชั่วชีวิตนี้ในการปฏิบัติเพื่อเพิ่มสติ การปฏิบัติของผม ผมรู้สึกว่าตัวเองมีความรู้สึกตัว มีสติเพิ่มขึ้นกว่าเดิมพอสมควร เช่น เมื่อผมมีอารมณ์โกรธขึ้นมา ผมรีบตามดูใจทันที เมื่อผมรู้สึกตัวว่าเริ่มโกรธขึ้นมาขึ้นหน่อยแล้ว ผมมาดูใจแล้วรู้สึกว่าใจนี้เบาขึ้นกว่าแต่ก่อนนิคหน่อ **อารมณ์โกรธของผมน้อยลง ผมระงับได้ดีขึ้นตัดได้ดีขึ้น** ส่วนในเรื่องความโลภนั้น ผมรู้สึกว่ายิ่งเราอยู่ในสังคม กิเลสตัวโลภนี้จะมีมากขึ้น สิ่งของต่างๆ มันมีมาก ทำให้เราคอยแต่จะไปชอบไปรักมันหากใจเราไม่ได้รับการฝึกฝนอบรมมาดีพอแล้วละก็ **จะต้องหลงเพลิดเพลินตามมันไปอย่างแน่นอน** ตัวผมเองสามารถที่จะลดได้บางสิ่งบางอย่างที่มันเบาๆ ส่วนในเรื่องอื่นๆ ที่มันรุนแรง ผมคงต้องใช้เวลาอีกสักกระยะหนึ่งเพื่อฝึกตนเอง ผมมีความรู้สึกว่าการดำรงชีวิตของฆราวาสกับของภิกษุสามเณรนี้ต่างกันมากๆ การดำรงชีวิตของภิกษุนี้ มีแต่ความเบาสบาย ไม่ต้องแบ่สิ่งต่างๆ ให้หนัก หากมีความสันโดษ พอใจ และไม่มีความโลภ หวังในลาภสักการะแล้ว และตั้งใจปฏิบัติธรรม ส่วนชีวิตฆราวาสนั้น สิ่งต่างๆ รอบตัวนั้น ล้วนบีบคั้นจิตใจของคนเราที่ได้รับการฝึกมาไม่ดีให้เป็นไปตามมัน ไปจับไปยึดมันให้เราต้องมาแบกมันไว้ให้หนัก โดยเราไม่รู้ตัวที่เราทุกวันนี้จึงหลง เพราะเห็นว่าสิ่งที่เราแบกอยู่ทุกวันนี้ มันเป็นเรื่องดี เห็นว่ามันไม่หนัก เพราะมันถูกกับกิเลสตัณหาของเขา เขาไม่เคยปลดวางเหมือนกับนักปฏิบัติทุกท่านได้วางอยู่แล้วในขณะนี้ ผมหวังว่าสักวันหนึ่งในอนาคตอันไกล ผมคงมีโอกาสถึงจุดๆ นั้น คือ จุดที่ผมได้วางทุกสิ่งทุกอย่างจนหมดจากใจ ไม่ไปยึดติดกับมัน ซึ่งรวมทั้งตัวคนอันไม่ใช่ของเรา อันเนาเปื้อนเนาหมื่นสุพังนี้ด้วยครับ

* จัดโดยยูวพุทธิกสมาคมแห่งประเทศไทยฯ ร่วมกับวัดอัมพวัน ๒๕๓๓

ผมขอให้ท่านพระครูช่วยแนะนำสั่งสอนผมด้วยนะครับ ในความคิดที่ผมเขียนมานี้

ด้วยความเคารพอย่างสูง

สุชิน นิธิไชโย

๑๒๕๕/๕ ถ.กรุงเทพ — นนท์ บางซื่อ

คูสิต กทม. ๑๐๘๐๐

๒๔ พฤษภาคม ๒๕๓๓